

REŠETO

POGLED NAPREJ

PET NASLEDNJIH LET

Pred razpravami o dogovoru o temeljih družbenega plana občine v naslednjem srednjeročnem obdobju in programih SIS

Današnja številka Rešeta, na katero ste čakali nekaj dalj, je po obsegu in tudi vsebini izjemna. Pri naša precej manj podobnih sporočil, kot je bilo to v dosedanjih številkah, pa precej več dolgoročno usmerjenih obvestil, podatkov in načrtov. Vključujemo jo v našo splošno javno razpravo o oblikovanju razvoja naše občine v prihodnjih petih letih.

V Delegatskem Rešetu objavljamo za našo prihodnost pomembne dokumente z željo, da se vsi občani z njimi temeljito seznanijo, jih proučijo in potem v številnih razpravah v krajevnih skupnostih, združenem delu ter v družbeno političnih organizacijah in skupščinah (občine in samoupravnih interesnih skupnosti) povedo svoja zapažanja, pripombe in predloge.

O načrtovanju našega razvoja v naslednjih petih letih, v času od 1986 do 1990, potekajo v občini že dalj časa živahne aktivnosti. O tem smo več kot enkrat spregovorili tudi v našem časopisu in pozvali vse nosilce načrtovanja — krajevne skupnosti, interesne skupnosti in združeno delo — k resnemu odnosu do oblikovanja načrtov razvoja.

Zavedamo se, da je v dokaj zapletenih in oteženih gospodarskih razmerah, v kakršnih zadnjih nekaj let živimo pri nas, morda res težje ustvarjalno in dosledno načrtovati prihodnost in prihodnji razvoj.

Ni pa nemogoče in jasno je, da v novo razvojno obdobje ne moremo brez načrtov.

V novo srednjeročno obdobje v naši občini stopamo opogumljeni z doseženim v zadnjih petih letih. Občina Ribnica, ki je še pred petnajstimi leti po razvitosti capljala povsem na repu slovenskih občin, se je z vztrajnim, upornim delom svojega prebivalstva ter naglim razvojem gospodarstva prebila v prvo tretjino občin. Po narodnem dohodku na prebivalca smo se v letih 1982 in 1983 prebili s 34. na 17. mesto in danes smo morda še boljši. Vemo, da nič tega ni prišlo samo od sebe, da je bilo treba za to trdo delati, da se je bilo treba marsikdaj marsičemu odpovedati, da so bili za mnogo ustvarjenega potrebni tudi izdatni prispevki slehernega občana. Ne nazadnje — v naši občini teče že peti občinski samoprispevek, v dobrih dvajsetih letih smo prav s samoprispevkom postorili marsikaj, s čimer se je dvignil naš družbeni standard! Zgradili smo šole v Ribnici in Loškem potoku, uredili precej drugih šol, zgradili vrta v Ribnici in Sodražici, s samoprispevkom so zgrajene zdravstvene postaje v Sodražici in Loškem potoku, osrednji zdravstveni dom v Ribnici, zgrajeni so številni kulturni in telesno kulturni objekti, izredno veliko smo dosegli pri urejanju komunalnih vprašanj. Pred desetimi leti, v letu 1975, skoro nismo imeli asfaltiranih krajevnih cest oz. ulic, od tedaj do danes pa smo (predvsem s samoprispevkom) posodobili številne lokalne ceste in ulice, tako da se po makada-

mu vozimo le še za vzorec. Cesta v Loški potok in cesta preko Slemen v zadnjih treh letih sta najboljši dokaz, kako se da stvari izboljšati z zavzetim delom in pravilno organizacijo. Tu so še dela pri urejanju kanalizacij, pri elektrifikaciji, pri zagotavljanju pitne vode itd.

Kar je bilo še pred nekaj leti, recimo pred desetletjem, komaj drzen sen in komaj upravičeno pričakovanje od oddaljene prihodnosti, je danes čisto preprosta realnost. Časi cestnega prahu so pozabljeni in mlajši bodo že težko verjeli, da do vsega, kar imamo, ni bilo tako enostavno priti.

Za napredek se je treba boriti

Pri ocenjevanju preteklosti, našega dosedanjega razvoja, je vendarle treba upoštevati naše nekdanje realne možnosti. Upoštevati je treba, da smo si morali vsako stvar z delom izboriti, da nam ni bilo nič poklonjenega. Ne gre samo za smotrno načrtovanje razvoja v preteklosti, saj se noben načrt sam od sebe ne uresniči. Tudi v drugih okoljih so v preteklosti prav tako zavzeto načrtovali, vendar se danes otepajo z bistveno hujšimi težavami kot mi. Načrte je

(Nadaljevanje na 2. strani)

Praznik

Pred nami je spet praznik, pomemben dan in obletnica, dan, ki je globoko v srcih vseh Jugoslovancev, dan, ki pomeni borbeno preteklost, ustvarjalno sedanost in tudi prihodnost. Dan, ki je bil v preteklosti mejnik med dvema obdobjema razvoja jugoslovanske skupnosti in ki je tudi danes mejnik v vsakoletnem načrtovanju in izpolnjevanju dogovorjenega, ki je spodbuda in obveznost vseh nas. Dan republike, 29. november, obletnica in spomin na tri pomembna zasedanja Avnoja v letu 1942 v Bihaću, v letu 1943 v Jajcu in v letu 1945 v osvobojenem Beogradu kot prestolnici osvobodjene domovine. Dan in obletnica, ki je najtesnejše, za vse čase povezan tudi z imenom in delom največjega sinu jugoslovanskih narodov, Tita.

V vetru ponosno plapolajoče zastave naznajo praznični dan. Nazdravljamo prazniku, ki je rojstni dan republike, naše socialistične samoupravne družbe, bratske skupnosti narodov in narodnosti. Letošnji praznik republike je še pomembnejši, saj ga praznujemo v času štiridesetletnice osvoboditve in konca druge svetovne vojne, v kateri so naši narodi odigrali izredno pomembno vlogo. In tudi žrtvovali mnogo več kot kdorkoli v svetu. Na to, na tiste čase pred štirimi desetletji in še kakšnim letom, kar nekako pozabljamo, kot bi se poma-

knilo preveč v preteklost. In vendar — prav časi osvobodilnega boja in oblikovanja nove jugoslovanske družbe in odnosov v njej bi nam morali biti vedno spomin in spodbuda za še bolj zagrizeno delo in borbo in ustvarjanje še boljše sedanosti in prihodnosti.

Tokratni dan republike praznujemo tudi v znamenju še ene štiridesetletnice, obletnice ustanovitve svetovne organizacije združenih narodov. Tudi pri tem je mlada jugoslovanska socialistična država v letu konca zadnje vojne odigrala pomembno ustvarjalno vlogo. Nikomur ne more biti vseeno, kako se odvijajo dogodki v svetu in nam še posebej ne. Vemo, kaj je svoboda, saj smo jo dovolj drago plačali.

Letos praznujemo dan naše republike v znamenju pospešenih družbenih naporov za odpravo gospodarskih težav, oživitve in ozdravitve gospodarstva, znižanje inflacije, obrzdanje cen, pa tudi v znamenju priprav in sprejemanja načrtov našega razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju. Prepričani smo, da bomo, kot vedno doslej, kos nalogam in da bomo ob koncu prihodnjega srednjeročja lahko upravičeno bolj ponosni na doseženo, kot smo danes.

Iskrene čestitke vsem občanom ob letošnjem dnevu republike v jubilejnem letu osvoboditve!

Želim si

Rada bi,

da bi bil svet poln
dobrih ljudi,
ljudi,
ki so si pripravljene
podati roke v stiski,
pomagati na poti
skozi požare,
nevihte,
viharje življenja.

Želim si,

da bi bil ta svet svet
družin vseh ljudi —
kjer človek
lahko bi ljubil sočloveka.
izražal svoje misli,
kjer lahko vsak dobil bi
svoj košček kruha.

Hočem svet
brez vojn in pobijanja!
Snemimo si te hinavske maske
z obrazov!

Hočem zelene trave,

gozdove,
vode,
ptice na nebu
in tam daleč,
daleč nad nami
sonce!

Betka Grebenc, 8. b
OŠ Ribnica

PET NASLEDNJIH LET

(Nadaljevanje s 1. strani)

treba tudi izpolnjevati, uresničevati, se za njihovo realizacijo boriti. In pri nas smo se zanje borili! Vedno in povsod. Potrebni so bili mnogi dogovori in iskanje najboljših poti za dosegajo načrtovanega. Kar spomnimo se, kako je bilo v preteklosti! Kako smo prebijali debel led nezaupanja pri oblikovanju prvih cestnih načrtov pred desetimi leti, pri zbiranju denarja, uveljavljanju samopriskevka kot dodatka obstoječemu samopriskevku. Pa je šlo, uspešno... Ob tem se je krepila tudi krajevna samouprava, saj pri konkretnih akcijah ni bilo težko doseči ustvarjalnega sodelovanja dovolj širokega kroga občanov. In tudi v združenem delu smo pogosto spregovorili o načrtih v krajevnih skupnostih, pri tem pa vedno in povsod naleteli na razumevanje. Tako smo najbolj neposredno povezovali interese občanov in delavcev, združevali, povezovali delovni in življenjski princip, v praksi uveljavljali obliko sodelovanja, kateri bi lahko rekli tudi svobodna menjava dela...

Načrtno na stanovanjskem področju

Za naš dosedanji in tudi prihodnji razvoj je pomembno tudi stanovanjsko področje. V zadnjih dveh srednjeročnih obdobjih smo prav na tem področju dosegli izredno veliko. V Ribnici je bilo zgrajeno novo naselje, soseška Trg Veljka Vlahovića, dograjuje se Prijateljev trg, nekaj družbenih stanovanj pa je bilo zgrajenih tudi v ostalih večjih središčih v občini — v Dolenji vasi, Sodražici in Loškem potoku. Danes, ob izteku sedanjega in pred pričetkom prihodnjega srednjeročnega obdobja, lahko s ponosom ugotovljamo, da pomembnejših stanovanjskih problemov v občini nimamo, zahvaljujoč tudi ustrezno naravnani stanovanjski politiki — sorazmerno ceneni stanovanjski gradnji, primernemu načrtovanju in za naše razmere idealnemu razmerju med družbeno in zasebno stanovanjsko gradnjo. Ribničani je v bistvu individualist in želi čim prej priti do lastnega doma z vrtilkom. Intenzivna zasebna stanovanjska gradnja to potrjuje, od pristojnih organov pa zahteva stalno skrb za zagotavljanje zadostnega števila gradbenih parcel v urbaniziranih okoljih. Danes žal lahko ugotovimo, da glede na povpraševanje v občini nimamo dovolj prostih urejenih gradbenih parcel, povpraševanje pa ne kaže pomembnejšega zmanjševanja. Žal je tudi res, da pri nas iz najrazličnejših vzrokov izredno težko pridobivamo (in potem tudi komunalno urejamo) zasebni stanovanjski gradnji namenjene površine. Ko bo (upamo v prihodnjem letu) urejena in za gradnjo pripravljena velika soseška Gornje Lepovčce, bo treba že misliti na naslednjo in pravočasno postoriti vse, da bi ne bilo zastojev.

Sicer pa naj bi bila družbena stanovanjska gradnja v prihodnjem obdobju manj intenzivna. Več skrbi in denarja naj bi namenili vzdrževanju starejših (in novejših) stanovanj oziroma se bolj posvetili obnavljanju starega ribniškega mestnega jedra (revitalizacija), o čemer smo že pisali in bomo nekaj malega še posebej tudi v tej številki Rešeta.

Vse doseženo v preteklem obdobju je dobro izhodišče za načrtovanje naših prizadevanj v naslednjih letih. Z doseženim še daleč nismo izčrpali svojih ustvarjalnih sil, nismo izpolnili naših pričakovanj, načrtov in želja. Razvoj industrije in zaposlovanja po svoje vpliva na kadrovske in štipendijsko politiko, odraža se na stanovanjskem področju, prinaša nove zahteve in potrebe na komunalnem in drugih področjih, v šolstvu, otroškem varstvu, v zdravstvu itd. Če smo doslej vrsto let lovili ravnotežje na meji 12.000 prebivalcev občine, zdaj to številko že presejemo za nekaj sto prebivalcev. V prihodnje, če bo na voljo dovolj delovnih mest, se bo število prebivalcev še večalo, vse to pa postavlja pred načrtovalce prihodnjega razvoja z najrazličnejših področij nove zahteve in večje odgovornosti. Zato tudi ni mogoče v celoti prepustiti odgovornosti za prihodnji razvoj občine le posameznim načrtovalcem.

pač pa se mora vsakdo kar najbolj ustvarjalno vključiti v razpravo in oblikovanje razvojnih načrtov.

Osnovni interesi razvoja

Sestavljalci dogovora o temeljih družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986-90 so v poglavju »Temeljne razvojne naloge in kriteriji zapisali, da podpisniki s tem dogovorom opredeljujejo naslednje skupne interese in cilje družbeno ekonomskega ter prostorskega razvoja občine:

— razvijali bomo **samoupravni družbeno ekonomski sistem**, ki bo izhajal iz sprejetih odločitev v temeljnih sredinah, v ta namen se bo nenehno razvijal in utrjeval sistem obveščanja in informiranja tako na temeljni ravni kot v družbeno politični skupnosti.

— pri načrtovanju **novih proizvodnih programov** bomo prednostno usmerjali investicijska sredstva v proizvodnjo, ki ima dolgoročne pogoje za izvozno usmerjenost in je razvojno tehnološko intenzivna z visoko stopnjo avtomatizacije proizvodnih procesov, ki zagotavlja nova delovna mesta za kvalificirane in visokokvalificirane kadre ter ima pogoje za ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega in na vložena sredstva, za gospodarnjšo rabo energije in surovin in ne onesnažuje okolja s škodljivimi snovmi.

— pri presoji **posameznih investicijskih vlaganj** bodo upoštevani kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva po merilih, ki so opredeljena v dogovorih o temeljih družbenega plana SRS.

— večjo **usmerjenost organizacij združenega dela v izvoz blaga in storitev**, predvsem višje stopnje predelave na konvertibilno področje, kateri bo izhajajoč iz republiškega dogovora stimuliran z ugodno kreditno politiko, olajšavami pri plačevanju davka iz dohodka in drugimi ukrepi za spodbujanje konvertibilnega deviznega priliva.

Predvideva se, da bo 4% dosežena realna rast družbenega proizvoda v občini višja od slovenskega povprečja. Z razporejanjem dohodka, ki bo predvidoma rastle po štiri odstotni povprečni letni stopnji, bomo v občini zagotavljali vsaklajen razvoj celotne družbene reprodukcije. Razporejanje dohodka mora temeljiti na povečanju deleža sredstev za akumulacijo, kar bo doseženo s 4,9% povprečno letno rastjo. Ustvarjali bomo tudi pogoje za odpiranje novih delovnih mest, tako da bi se v naslednjem srednjeročnem obdobju povečala za okoli tri odstotke letno na približno 4700 zaposlenih leta 1990 ali za okoli 120 delavcev letno.

Če pozorno prebiramo načrte razvoja posameznih delovnih organizacij, še posebej Rika, v naslednjih petih letih, se vidi dovolj velika realnost načrtovanega.

Razvojne dokumente v naši družbeno politični skupnosti pošiljamo v obliki Delegatskega Rešeta vsem gospodinjstvom, vsem občanom. Naj nam bodo vsem osnova za kvalitetno razmišljanje in razpravljanje. Socialistična zveza in sindikat bosta organizirala javno razpravo o njih, z njimi se bomo srečali kot delegati v delegatskih skupščinah, v zborih občinske skupščine in skupščinah interesnih skupnosti. Seveda imajo objavljeni dokumenti trajnejšo vrednost, ne le do zasedanja skupščine, saj bodo veljali, potem ko jih bomo v skupščinah sprejeli, vse srednjeročno obdobje, dokler ne bodo izpolnjeni oziroma na način, kot smo jih oblikovali in sprejemali tudi spremenjeni, dopolnjeni.

Pogled na pet naslednjih let je torej pred nami. V širšem je to zasnova tudi za daljše obdobje, tja do leta dva tisoč, do naslednjega stoletja in tisočletja. Naj bodo dokumenti razvoja kar najboljši, naj bodo dopolnjeni tudi z našimi razmišljanji in predlogi, naj bodo res naši!

Dokumenti za javno razpravo

V današnjem Delegatskem Rešetu, obsežni prilogi Rešeta, prinašamo pomembne razvojne dokumente, na katere bi radi bralce, vse naše občane še posebej opozorili. Poleg Dogovora o temeljih družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986-90 objavljamo še Samoupravne sporazume o temeljnih planov interesnih skupnosti materialne in nematerialne proizvodnje: samoupravne interesne komunalne skupnosti, cestne skupnosti, stanovanjske skupnosti, kulturne, telesnokulturne, raziskovalne skupnosti, skupnosti otroškega varstva in skupnosti socialnega skrbstva. Morda še kakšna skupnost manjka (npr. kmetijsko zemljiška skupnost, skupnost za vodopreskrbo, PTT, območna vodna skupnost, skupnost za zaposlovanje ter invalidsko pokojninsko zavarovanje), vendar je že to dovolj za dovolj globoko razmišljanje in poglobljeno razpravljanje v vseh sredinah. Tudi se bo komu zdelo to le preobširno pisanje, zgolj papir brez posebne vrednosti, pa ni tako. Gre resnično za izjemno pomembne razvojne dokumente z vseh področij našega delovanja, od njihovega izpolnjevanja pa bo odvisno tudi naše počutje, naše življenje, uresničevanje naših želja. Želje in hotenja so namreč del načrtovanja naše prihodnosti, so torej naše, naše pa je tudi izpolnjevanje načrtovanega. Res je morda dandanj, v teh naših težkih razmerah težko pravilno načrtovati, vendar brez načrtov tudi ne gre. Zato so tudi zdaj objavljeni razvojni dokumenti nastajali dalj časa, tudi težje kot v prejšnjih obdobjih, ker so pač nastajali v težjih razmerah in ob mnogih neznanih pogojih. Občinska skupščina je že dovolj zgodaj opozarjala nosilce planiranja na to, pa tudi zahtevala, da so dokumenti za javno razpravo kljub vsemu pravočasno pripravljani.

Več kot eno srednjeročno (skoro sedem let) stara fotografija. Dne 26. marca 1979 vidiuje najstarejši ribniški zdravstveni delavec, zobozdravnik Mirko Fegic, temeljni kamen za nov zdravstveni dom v Ribnici. Velika odločitev je bila to ob praznovanju občinskega praznika, odločitev, ki se je rodila iz dolgoletnega načrtovanja in pričakovanja, ki se je rodila iz dveh zaporednih občinskih samopriskevkov. Tisto leto so razmere dozorele in začelo se je. Morda je kdo v dvomu zmajeval z glavo, češ da je zadeva za Ribnico prevelika (ali pa je Ribnica zanjo premajhna!), da ne bomo sposobni zadeve financirati ali pa kasneje vzdrževati itd. Približno dve leti in okrog 11 starih dinarjev kasneje (okrog pol je bilo dinarjev iz samopriskevka) je bila zadeva končana. Težko bi zdaj našli občana, ki bi dejal, da ta investicija ni bila potrebna, kvečjemu malo kasna je bila. Ponosni smo na naš zdravstveni dom, ponosni na veliko, lepo, dobro opremljeno hišo, v kateri je tudi lep del prispevka slehernega med nami. S ponosom dom pokažemo tujcu, ki obišče našo Ribnico.

saj na ta način najbolje pokažemo svoj odnos do domačega kraja. V naslednjem srednjeročnem obdobju želimo v občini ohraniti doseženi standard na področju zdravstva ali doseženo tudi preseči. Doseči še več in bolje.

Zbor združenega dela na Inlesu

Dne 24. in 25. oktobra so na ločenih sejah zasedali vsi trije zbori skupščine občine Ribnica.

Osrednja točka sej vseh treh zborov je bil predlog dogovora o temeljnih družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986-90. Dogovor o temeljnih družbenega plana je bil s tem dan v javno razpravo, v celoti pa ga objavljamo tudi v današnji številki Delegatskega Rešeta. Delegati so v obsežni razpravi poudarili pomen srednjeročnega in dolgoročnega planiranja (sedanji srednjeročni plan ima tudi nekatere elemente dolgoročnega plana do leta 2000), ki mora izhajati iz doslej doseženega. Poseben poudarek je dan prihodnjemu razvoju gospodarstva, saj je od ustvarjalnega razvoja gospodarstva odvisno izpolnjevanje razvojnih načrtov na drugih področjih. Načrtovanje gospodarskega razvoja občine je v nekaterih pogledih dokaj optimistično, pogumno, čemur nekateri skeptiki pretirano ne verjamejo. Toda tudi dosedanji razvojni načrt je bil pogumen, prav tako smo pogumno in včasih tudi močno optimistično načrtovali razvoj v posameznih letih tega srednjeročja, pa ga vendarle zaključujemo dovolj uspešno, brez (upamo) izgub, z ustrežno akumulacijo, z dovolj veliko prisotnostjo na mednarodnem tržišču, nekajkrat z izvodom pokritim uvozom, z rezultati, ki v marsičem presegajo republiška povprečja. Dovolj dejavnikov torej, ki omogočajo zmeren optimizem v prihodnjih letih, ki pa nas vse po svoje za-

vezujejo na takšno delo in obnašanje, ki bo omogočalo pogumne načrte tudi izpolnjevati.

Posebnost tokratnega zasedanja skupščine občine Ribnica je bila tudi seja zbora združenega dela, ki se je ob prisotnosti številnih gostov sestala v delovni organizaciji Inles v Ribnici. Ni šlo le za presekanje ustaljene monotonijske v organiziranju sej tega zbora, pač pa za svojevrstno povezovanje teorije s prakso. Ker je skupščina obravnavala vrsto pomembnih stvari s področja gospodarstva, se je njenemu vodstvu zdelo prav, da se sestanejo v združenem delu, tako rekoč na lico mesta. Seja zbora so se udeležili številni predstavniki ostalih delovnih organizacij, njihovi direktorji ali najodgovornejši za področje planiranja.

Kako izgleda predvideni razvoj posameznih delovnih organizacij, si lahko podrobneje ogledamo v Delegatskem Rešetu v dogovoru o temeljnih družbenega plana občine Ribnica. Prebranje načrtov in števil npr. o predvidenih naložbah v posameznih tozidih vzbujajo razmišljanje, vzbujajo upanje. Dobro organizirano in trdno stoječe gospodarstvo v občini bo omogočalo ohranjanje in še razvijati doseženi standard v občini na vseh ostalih področjih, omogočilo bo izpolnjevanje načrtov na komunalnem, cestnem, stanovanjskem področju, v zdravstvu, izobraževanju, otroškem varstvu itd.

Skupščina občine je razen dogovor o temeljnih družbenega plana občine obravnavala še informacijo o poslova-

nju organizacij združenega dela s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti v prvem polletju oziroma v devetih mesecih. Delegati so obravnavali tudi informacijo o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka in čistega dohodka v tem letu, sprejet pa je bil tudi dokument, ki potrjuje predvideni zazidalni načrt v četverkotniku med Urbanovo in Šeškovo ulico. Cesto na Ugar in Galusovim nabrežjem (revitalizacija starega mestnega jedra).

Na prejšnji seji skupščine občine je bilo postavljenih tudi nekaj delegatskih vprašanj (o prodaji plina v Ribnici, o pouku angleškega jezika v ribniški osnovni šoli in o čiščenju potoka pri Zapotoku). Skupščini so bili posredovani naslednji pisмени odgovori:

O prodaji plina — Mercator

V zvezi z delegatskim vprašanjem o prodaji plina tudi v popoldanskem času sporočamo, da bo od 1. avgusta dalje prodaja plina ob sredah do 16. ure.

Da bi prodajo plina opravljali vsak dan tudi v popoldanskem času za sedaj ni mogoče, ker so zaposleni delavci vezani na redni avtobusni prevoz v smeri Sodražica—Loški potok.

Skušali bomo to urediti z zaposlitvijo drugih delavcev — domačinov.

O pouku angleščine — Osnovna šola Ribnica

Na osnovni šoli Ribnica ne moremo uvesti pouka angleškega jezika predvsem zaradi kadrovske situacije. Trenutno poučujeta nemški jezik 2 učitelja, 2 učitelja, ki bi lahko poučevala nemški jezik, pa opravljata druge naloge. Nobeden od trenutno zaposlenih učiteljev pa ni anglist, ki bi v sklopu ostalih nalog lahko poučeval angleški jezik. Ob uvedbi pouka angleškega jezika pa bi lahko prišlo do tega, da bi vsi učenci oz. starši želeli pouk iz angleškega jezika, kar bi spet povzročilo kadrovske nesprijetne situacije, kajti delavcem, ki so zaposleni za nedoločen čas, ne moremo zaradi želja staršev prekiniti delovno razmerje.

Menimo, da mlajši rodovi potrebujejo znanje angleškega in tudi drugih jezikov, zato se trudimo, da bi po svojih močeh in s pomočjo širše družbene skupnosti uvajali fakultativni pouk jezika oz. omogočili učencem učenje jezika v »krožku« — kot interesna dejavnost.

Fakultativni pouk tujega jezika se izvaja po predpisanem programu od 3. do 8. razreda. Ta program zagotovi učencu enako količino in kakovost znanja kot redni pouk od 5. do 8. razreda. V krožku pa te zahteve niso tako izrazite, saj gre za spoznavanje jezika, vendar se učenec o obiskovanju krožka letno opredeljuje. Fakultativni pouk pa mora obiskovati 6 let.

Kljub dejanski kadrovske situaciji na šoli bomo poskušali v šol. l. 1985/86 reševati učenje jezikov takole:

— organizirali bomo eno uro tedensko učenje francoskega jezika!
— po dogovoru z DO RIKO bomo za določen čas zaposlili učitelja angleškega jezika, ki bo prevzel vodenje fakultativnega pouka in nekaj skupin (krožek)

na OŠ dr. France Prešeren Ribnica in OŠ dr. I. Prijatelj Sodražica.

Če bi združeno delo izkazalo potrebo po širjenju palete jezikovnih znanj učencev osnovne šole, bi nam moralo kadrovske in finančno pomagati.

Prosimo združeno delo, da svoje predloge in pobude oblikuje v mesecu maju in juniju, ko se pripravlja letni delovni program šole. Takrat se problemi za tekoče šolsko leto najlažje vsklajujejo.

O čiščenju potoka — OVS Ljubljana — Sava

Območna vodna skupnost Ljubljana—Sava je v zvezi z delegatskim vprašanjem o čiščenju potoka pri naselju Zapotok odgovorila:

Manjši potok, ki poteka ob cesti do naselja Zapotok in se izliva v Bistrico ni v seznamu potokov, ki jih vzdržuje OVS Ljubljana—Sava.

Ne glede na to pa smo pripravljene opraviti čiščenje tega potoka, če bodo izpolnjeni naslednji pogoji:

1. Pristojna KS mora pridobiti od vseh obrežnih lastnikov pismeno soglasje, da dovolijo odlaganje materiala na pas zemljišča ob potoku. Material bi se samo razgrnil z izkopno žlico bagra.

2. Iz pismene izjave mora biti jasno razvidno, da OVS Ljubljana—Sava ne plača nikakršnih stroškov za škodo, ki bo povzročena ob priliki teh del z odlaganjem materiala na pas zemljišča ob potoku in z nujnimi premiki stroja na terenu.

3. Obrežni lastniki so dolžni posekati vso zarast ob potoku, da bo možen dostop s strojem in odlaganje materiala. Drevje in grmovje je odstraniti. Ta posek naj bo v celoti izvršen pred pričetkom čiščenja.

4. Pristojna KS mora pridobiti pismeno soglasje Ribiške družine, da dovolijo čiščenje. Stroške za izrob plača OVS Ljubljana—Sava.

5. Primeren čas za ta dela je X. in XI. mesec tega leta.

6. Izvajalec strojnih del bo VGP Hidrotehnik, TOZD Hidrogradnje (tov. Omahen — tel. 342—491).

V eni letošnjih številkih Rešeta smo obširneje pisali o predvideni pomembni akciji v Ribnici na področju gradnje — revitalizaciji starega mestnega jedra. Tudi v današnji številki namenjamo tem vprašanjem nekaj prostora.

O načrtu in temeljiti obnovi mestnega jedra je bilo zadnje čase v Ribnici precej razprav. Skupščina občine je sprejela ustrezen dokument o obnovi prvega dela stare Ribnice, četverkotnika med Galusovim nabrežjem, Cesto na Ugar, Šeškovo in Urbanovo ulico.

Stari dom JLA — Oničeva hiša na južnem koncu trga, ki osrednji ribniški trg dejansko zapira tako da oblikuje arhitektonsko in organizacijsko zanimivo mestno središče, je bila vrsto let predmet razprav. Kaj storiti s stavbo, podreti ali obnoviti? Študija o revitalizaciji mestnega jedra je pokazala, da stavbe nikakor ne smemo podreti, saj bi s tem mestno jedro izgubilo osnovni čar. Vprašanje je le, ali stavbo obnoviti ali na njenem mestu zgraditi podobno zgradbo s poslovnimi prostori.

Samoupravna stanovanjska skupnost večji del svojih aktivnosti (in denarja) v naslednjem srednjeročnem obdobju (1986-90) namenja prav revitalizaciji (obnovi) mestnega jedra. Tu gre za že omenjeni četverkotnik, za Miklovo hišo in gotovo tudi za Oničevo. Bližnja prihodnost bo pokazala, kako bodo stvari potekale. Zanesljivo pa taka podoba tega dela Ribnice ne bo več dolgo nespremenjena.

Marec ni več daleč

Le še malo časa, nekaj mesecev, bližnja zima nas loči od sredine marca, ko bomo po vsej domovini spet volili delegate in delegacije za skupščine občin in samoupravnih interesnih skupnosti in seveda tudi za skupščinske organe na republiški in zvezni ravni. Čeprav se na prvi pogled zdi, da imamo časa še dovolj, smo v bistvu z marsičem že v zaostanku ali pa je zadnji čas za posamezna predvolilna opravila.

V Rešetu priprave na volitve 86 že vse leto skrbno spremljamo, saj smo tej pomembni družbeno politični in samoupravni aktivnosti doslej v vsaki številki namenjali precej prostora. Ne nazadnje tudi zato ker se moramo vsi skupaj zavedati dejanske odgovornosti v pripravah in izvedbi bližnjih volitev, saj je od tega odvisen tudi ves naš prihodnji razvoj.

Po letu 1974, ko smo z novo ustavo uvedli delegatski sistem odločanja in izvolili prve skupščine na delegatski osnovi, so pred nami že četrte delegatske volitve. Komur v prvem in tudi v drugem delegatskem mandatu še ni bilo kaj jasnega, danes ne more več trditi, da specifično našega sistema odločanja ne razume. Dvanajst delegatskih let bo minilo spomladi in ko bo naslednji delegatski mandat mimo, bo delegatsko odločanje napolnilo šestnajst pomladi, doseglo bo skoro polnoletnost.

V drugi polovici oktobra je predsednik skupščine občine sklical posvet z vodji delegacij za delegiranje delegatov v skupščino občine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Blizu polovica vabljenih je sodelovala na posvetu, ki je imel najprej namen v neposrednem pogovoru ponovno spoznati pglavilne slabosti v delovanju delegacij. Te slabosti sicer poznamo, saj smo jih na različnih ravneh že pogosto obravnavali, če prej ne pa ob občasnih podrobnejših analizah delovanja delegatskega sistema.

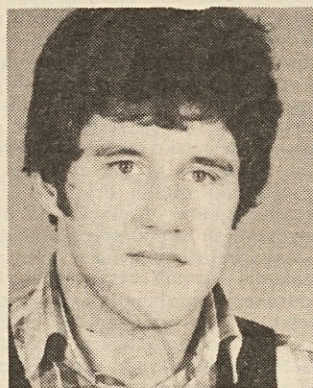
Tudi danes še radi iščemo vzroke za slabše delovanje delegatskega sistema v preobsežnih gradivih, čeprav to ne more biti najpomembnejši vzrok. Pomembnejše je, da v delegatih končno le prevlada občutek ustvarjalnega sodelovanja v delegatskem odločanju, da se znebijo (pogosto presplošnega) občutka glasovalnega aparata. Za to pa je prvenstveno potrebno resnično temeljito informiranje, poznavanje stvari, razmer v širši skupnosti in tudi okolju, iz katerega delegat izhaja. Del tega je tudi pristnejša povezava delegacije z okoljem, ki jo delegira oziroma ga zastopa, povezanost delegacije s samoupravnimi organi, družbeno političnimi dejavniki in strokovnimi organi v tozdu oziroma krajevnih skupnosti. Velikokrat smo že ugotavljali te in podobne slabosti kot temeljne pomanjkljivosti

in vzroke za slabši odziv delegatov za delo v delegaciji in skupščinah, pa je vendar tako težko stvari izboljšati. Če delegati premalo poznajo temeljne značilnosti okolja, iz katerega izhajajo, bodo tudi težje aktivno delovali, zaradi tega se bodo tudi v skupščini počutili nesrečne, nepotrebne, potrebne le zaradi sklepčnosti glasovanja. V prihodnjem obdobju bo treba prav te osnovne relacije odločneje vzpostaviti, zagotoviti trdnejšo povezavo delegacij s samoupravnimi, družbeno političnimi in strokovnimi dejavniki, zagotoviti temeljitejšo informiranje, s čimer se bo v delegatih povečal občutek ustvarjalnega sodelovanja v procesu odločanja, nedvomno nosita pri tem izredno pomembno in odgovorno nalogo socialistična zveza v krajevnih skupnostih in sindikat v združenem delu.

V prejšnji številki smo objavili obsežen seznam doslej evidentiranih možnih delegatov za člane delegacij v vseh temeljnih okoljih, opozorili pa smo tudi na nekatere (ne ravno bistvene) spremembe oz. dopolnitve volilnega zakona. O spremembah volilne zakonodaje se je govorilo že dalj časa, nekateri so (zaradi premajhne učinkovitosti delegatskega sistema) terjali nič manj kot spremembo družbeno političnega sistema. Pa vendar gre pri stvari (v tem trenutku) le za manjše spremembe, bolj dopolnitve, ki naj, izhajajočih iz dvanajstletnih življenjskih izkušenj, predvsem poenostavijo, olajšajo in omogočijo razmeram primerno oblikovanje in delovanje delegatskega odločanja, delegatski sistem smo uvedli in uzakonili brez poprejšnjega preverjanja v praksi in jasno je bilo, da bo treba na najboljše oblike še počakati, jih poiskati v konkretnem življenju.

Tudi v naših razmerah se je treba dovolj hitro dogovoriti, kaj od pomembnejših dopolnitev volilne zakonodaje kaže v konkretnih razmerah uporabiti, uveljaviti za izboljšanje delegatskega odločanja. Največ dopolnitev se nanaša na delovanje interesnih skupnosti oziroma delegiranja v njihove skupščine. In ker delegatsko odločanje najbolj šepa prav na tem področju, kaže izboljšavam posvetiti največ pozornosti. Občinski družbeni svet za družbeno politični sistem bi lahko v tej smeri predlagal kaj učinkovitejšega, dokler je še čas in

Matjaž Nosan — sekretar OK ZKS

S septembrom je prišlo v vodstvu občinske organizacije zveze komunistov Ribnica do spremembe. Dosedanji sekretar Janez Bambič je odšel na novo službeno dolžnost v Ljubljano, posle sekretarja predsedstva občinske organizacije ZKS Ribnica pa je prevzel Matjaž Nosan, ki je bil doslej predavatelj samoupravljanja s temelji marksizma v izobraževalnem centru organov za notranje zadeve v Tacnu.

Matjaž Nosan je bil rojen 28. avgusta 1950 v napredni družini iz

Goriče vasi. Po končani osnovni šoli v Ribnici se je v Ljubljani izučil za avtomehnika. Leta 1973 se je zaposlil v ITPP v Ribnici kot vzdrževalec. Kot aktivnega družbeno političnega delavca in delavca iz neposredne proizvodnje sta ga osnovna organizacija ZK v ITPP in občinska organizacija ZK predlagali v srednjo politično šolo pri CK ZKS. Matjaž Nosan, ki je bil sprejet v ZK leta 1971, je zaupanje upravičil, saj je bil eden najboljših slušateljev v politični šoli. Po končani enoletni šoli se je vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani — smer filozofija in sociologija, kjer je tudi diplomiral. Med študijem je bil tudi sekretar aktiva ZK in delegat na 8. kongresu ZKS. Aktivno je sodeloval tudi v pripravah na 9. kongres ZKS in sicer pri pripravi predloga resolucije 9. kongres ZKS.

Vodenje občinske organizacije zveze komunistov je sprejel v težjih razmerah, v času, ki bo od slehernega člana zveze komunistov zahteval celovito, kvalitetno, požrtvovalno in ustvarjalno delo.

Prepričani smo, da bo vodstvu občinske organizacije pod vodstvom Matjaža Nosana uspelo opraviti vse zahtevne naloge.

nismo v predkandidacijskem postopku pričeli oblikovati predlogov delegacij. Prav tako bi lahko (zaradi dopolnjene volilne zakonodaje pravzaprav morajo) v temeljnih samoupravnih sredinah sami malo več razmišljali in poiskali v okviru obstoječe zakonodaje za svoje okolje najboljše rešitve (splošne, združene, posebne delegacije, posebne delegacije na nivoju DO ipd.).

Sicer pa čaka socialistično zvezo in sindikat v naslednjih mesecih še obilo dela. Ne gre le za oblikovanje predlogov delegacij na osnovi doslej evidentiranih, saj evidentiranje še kar naprej terja, pač pa bo še veliko dela pri vsklajevanju med tozdi in KS, saj so mnogi evidentirani tako v tozdi kot v krajevnih skupnostih. Vsakdo pa je lahko delegat le enkrat. Nihče tudi ne pričakuje, da bo lahko delo pridobivanje soglasij evidentiranih za sprejemanje kandidatur, saj je vedno več občanov, ki ne želijo sprejemati odgovornih družbenih zadolžitev (biti delegat pa je tudi odgovorna naloga!). Vendar lahko pričakujemo veliko razumevanje evidentiranih, lahko pričakujemo, da jih bo med nami le malo, ki bi odklonili sprejem kandidature.

Posebno skrb bo treba nameniti tudi vprašanju odprtih ali zaprtih kandidatih list. Oboje je možno, vendar tudi zaprta kandidatna lista ni greh, če

so vsi predvolilni in kandidacijski postopki pred volitvami dovolj široko in demokratično izvedeni. Enako je tudi s pripravo predlogov za prevzem najodgovornejših funkcij v skupščinskem sistemu, o čemer smo tudi že pisali, upoštevajoč pri tem osnovne značilnosti naše kadrovske politike. Pri stvari gre za obsežne in odgovorne priprave in predlaganje, saj je v celotnem skupščinskem delegatskem sistemu treba poiskati kandidate za najodgovornejšo funkcije v vseh skupščinah in ne le v skupščini občine. Kaj več o tem bomo zapisali prihodnjič.

Socialistična zveza in sindikat se v tem času pripravljata tudi na svoje lastne volitve, prav tako zveza komunistov, ki bo na kongresih prihodnje leto začrtala svoje aktivnosti v prihodnjih štirih letih. Na letnih konferencah sindikalnih organizacij ocenjujejo delo v preteklem obdobju, volijo nova vodstva, prav tako pa so že bile programsko volilne konference krajevnih organizacij socialistične zveze. Programsko volilna konferenca občinske organizacije SZDL bo konec novembra, na njej pa bo izvoljeno tudi novo vodstvo občinske organizacije SZDL.

O teh aktivnostih socialistične zveze in sindikata v občini bomo poročali prihodnjič.

Nove štipendije

Komisija za dodeljevanje štipendij pri samoupravni interesni skupnosti za zaposlovanje Ribnica je konec oktobra obravnavala letošnje vloge za dodelitev štipendij. Za vse štipendije iz združenih sredstev (nekateri študentje dobivajo tudi samo razliko ob kadrovskih štipendijah, če so le-te nižje ali pa stroške oz. dodatek za prevoz v šolo) v skupnosti porabijo mesečno okrog 2,5 milijona dinarjev.

V lanskem letu smo v Rešetu objavili seznam vseh prejemnikov štipendij iz združenih sredstev, kar je med občani zbudilo nemalo razburjanj. V krajevnih skupnostih pa tudi na drugih nivojih (skupščina občine, seje družbeno političnih organizacij) je bilo na dodeljevanje štipendij veliko pripomb in negotovanja, saj so med štipendisti gotovo tudi nekateri, ki do te družbene pomoči niso upravičeni (otroci zdomcev, večjih obrtnikov oziroma staršev, ki veliko — tudi po strani, neevidentirano — zaslužijo). SIS za zaposlovanje je dobila veliko takih

pripomb, vendar ni bilo mogoče storiti ničesar, saj se štipendije dodeljujejo na osnovi (tudi) ugotovljenih uradnih podatkov o premoženjskem stanju oz. zaslužkih družin prosilcev. Problematične pa so prav družine s sorazmerno visokimi neevidentiranimi dohodki, kar je možno sicer le pri nas, saj v razvitem svetu takih oblik dohodka, ki bi ne bili vključeni v davčne prijave, ni. Zaradi tega ni bilo mogoče upoštevati pripomb krajevnih skupnosti, ki letos niso imele na kandidate za štipendije nobenih pripomb.

Med letošnjimi prosilci za štipendije jih je veliko (okrog 120) izpadlo zaradi sorazmerno nizkega cenzusa — povprečnega dohodka na člana družine, ki letos znaša 15.200 din. Odobrenih je bilo 80 novih štipendij in sicer 44 štipendij iz združenih sredstev ter 36 študentom razlika do polne kadrovske štipendije. Štipendije znašajo glede na letnik študija in uspeh ter težavnost študija od pet do dvajset tisoč dinarjev.

Spomladi smo že pisali o izredni uspešnosti ribniške prevozniške organizacije Evrotrans, ki je dobila tudi občinsko Plaketo 26. marca. Kolektiv izpolnjuje tedaj dane obljube o skrbnem gospodarjenju in prizadevanjih za še hitrejši razvoj. V Goriči vasi, kjer so spomladi dokončali izgradnjo sodobnejših prostorov mehanične delavnice (prva faza), nadaljujejo urejanje svojih prostorov z dvakrat tolikšnim objektom v katerem bodo kasneje tudi upravni prostori. Evrotrans dosega na domačem in predvsem tujem trgu zelo dobre rezultate, letni načrt dosegajo in celo presegajo, izpolnjujejo pa tudi načrte o stalnem, sprotne obnavljanju in širjenju voznega parka. Nedavno tega je bilo lepo videti na parkirišču v Goriči vasi v ravno vrsto postavljenih več novih tovornjakov MAN, ki dopolnjujejo vozni park. Devetnajst vozil so dobili, do konca leta jih bo menda še enajst. Na sliki: ob otvoritvi novih prostorov in pridobitvi novih vozil marca letos, ob občinskem prazniku.

Inles — novo vodstvo

Z novembrom je Inles, po številu zaposlenih največja delovna organizacija v ribniški občini, dobil novo vodstvo, nov kolektivni poslovodni organ. Na seji centralnega delavskega sveta 30. oktobra sta bila razrešena dosedanja predsednik KPO Mirko Anzeljc in član KPO za področje prodaje Anton Dejak. Za novega predsednika KPO je bil imenovan Viktor Pogorelec iz Nemške vasi, doslej vodja nabavne službe, za člana KPO za področje prodaje za mag. Marjan Hočevar iz Ribnice, doslej vodja razvojno tehnične službe. Že od prej je član KPO inž. Janez Lesar iz Ribnice.

Mirko Anzeljc je bil na čelu Inlesa zadnjih dvanajst let. Poslej bo svetovalec KPO, delno pa bo deloval kot podpredsednik v KPO SOZD Slovenijales, v katerega se je Inles pred nekaj meseci vključil.

Novi predsednik KPO Inles Viktor Pogorelec je znan družbeno politični delavec, rojen 1944 v Črni na Koroškem. Je višji upravni delavec, na Inlesu pa je zadnja štiri leta. Pred tem je bil predsednik izvršnega sveta skupščine občine Ribnica.

Marjan Hočevar, inž. gozdarstva in magister industrijskega inženiringa, je bil rojen 1937 v Beogradu. Na Inlesu je zaposlen od leta 1963. Janez Lesar, član KPO za področje proizvodnje, je inženir gozdarstva in lesarstva. Rojen je bil leta 1948, na Inlesu pa je zaposlen od leta 1973.

Riko večji za nov TOZD

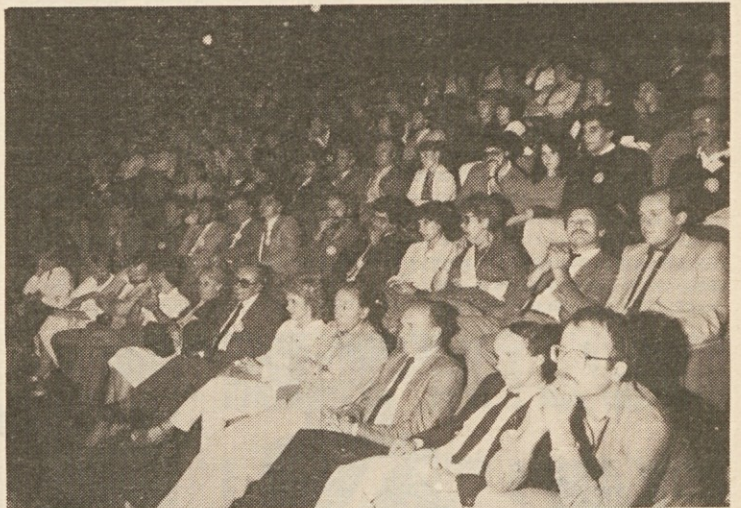
Z novim letom se bo Riko povečal za nov, šesti proizvodni TOZD. Priključuje se mu TOZD Mašinstvo iz Teslića, SR BiH, doslej vključen v lesni kombinat Borja.

Rikov TOZD Rikostroj z Mašinstvom iz Teslića uspešno sodeluje že približno sedem let. Zadnjih pet let je to sodelovanje slonelo na posebnem sporazumu o poslovno tehničnem sodelovanju. Uspešno dosedanje sodelovanje (izdelava posameznih polproizvodov — zvarjenec za Riko) je pripeljalo do višjih oblik sodelovanja, to pa je dejanska

vključitev tozda v delovno organizacijo.

Občina Teslić je ena manj razvitih občin v BiH z nekaj nad 50.000 prebivalci in okrog 7 do 8 tisoč zaposlenimi. V tozdu Mašinstvo je zaposlenih okrog 220 delavcev, na Rikovem programu pa je že zdaj delalo okrog pol delavcev.

Referendum o vključitvi Mašinstva v Riko je bil 8. novembra, od 1124 zaposlenih v Riku pa je za vključitev Mašinstva glasovalo 61,7 odstotka zaposlenih. TOZD Mašinstvo se bo izločil iz Borje in vključil v Riko s 1. januarjem 1986.

Prepolna dvorana doma JLA ob koncertu za Onkološki inštitut v Ribnici 9. oktobra. Organizatorja: Riko in Inles

Dobrodelni koncert

Dne 9. oktobra je bil v Ribnici v domu JLA tretji (zdaj že tradicionalni) koncert v korist Onkološkega inštituta v Ljubljani.

Tudi tokrat je bil pobudnik in organizator koncerta kolektiv Rika ob sodelovanju Inlesa. Prireditvev je bila v dneh, ko je potekal v Ljubljani mednarodni seminar s področja borbe proti raku in blizu 50 udeležencev seminarja, med njimi polovica tujcev, je tisti dan obiskala Ribnico in bila na koncertu.

Udeleženci mednarodnega seminarja so si v popoldanskih urah ogledali znamenito bolnišnico Ogencia ter cerkev pri Novi Stifiti, kjer jim je nekaj pesmi zapel kvartet Inles. Prijetno je bilo srečanje z domačini, predstavniki delovnih organizacij in skupščine občine v zdravstvenem domu, kjer so se številni zdravniki seznanili z organizacijo zdravstvene službe pri nas.

Posebno doživetje je bil koncert, ki ga je z veliko domiselnosti in posluha organiziral znani pevec Nace Junkar, povezovala pa sta ga radijska in televizijska Monika Glavič in Janez Dolinar. Dvorana doma JLA je bila polna do zadnjega kotička in mnogi obiskovalci so posedli kar po stopnicah.

Večer je bil prijeten, nepozaben tako po izvajalski plati kot po vzdušju, ki ga lahko pripravijo le prepolna dvorana.

Koncert so s svojimi nastopi oblikovali pevci zabavne glasbe Marjana Deržaj, Helena Blagne, Lado Leskovar in Nace Junkar ter dramski igralki Mila Kačičeva in Polona Vetrli. Pevce je spremljal glasbenik Berti Rodošek (en mož en orkester), nastopila pa sta še kvartet Inles in Ansambel Vita Muženica.

Prihodek od prireditve so organizatorji namenili ljubljanskemu Onkološkemu inštitutu.

Bogato izpolnjeno poslanstvo

S svečano akademijo — nastopom velikega 180-članskega armijskega simfoničnega orkestra iz Beograda s solisti — je bil v počastitev dneva JLA dne 19. decembra 1975 odprt novi dom Jugoslovanske ljudske armade v Ribnici. V nabitom polnem domu, tedanjem ponosu in veliki pridobitvi Ribnice, je vladalo slavnostno vzdušje. Med številnimi častnimi gosti — predstavniki družbeno političnega in gospodarskega življenja občine, sosednjih občin, medobčinskih organov in republike, številnimi predstavniki JLA in drugimi, so udeleženci akademije posebno toplo pozdravili komandanta 9. armadnega območja generalpolkovnika Franca Tavčarja ter člana sveta federacije Miho Marinka. Nekaj sto občanov niti ni moglo v dvorano, pa so otvoritveno svečanost spremljali kar v veliki avli...

Kapetan Tomislav Lukić, tedanji načelnik doma JLA, je, ko je sprejel dom v upravljanje, vznemirjen dejal: »Mi Ribničanje smo izredno ponosni, ko dobivamo v upravljanje in uporabo tako čudovit objekt, ki bo bolj kot doslej omogočil razmah kulturnega, športnega, družabnega življenja v našem kraju...«

Otvoritev doma JLA je bila za Ribnico resničen, velik praznik. Dvojni praznik, če štejemo k otvoritvi še dan naše armade, velika delovna zmagava, ki so bili vključeni v načrtovanje in izgradnjo objekta. Samo leto dni, morda celo kak dan manj je minilo od temeljnega kamna do slavnostne otvoritve! Na videz neizvedljivo je bilo uresničeno in leto dni prej (ob 22. decembru 1974) dana obljuba je bila

izpolnjena. Obljubili pa so predstavniki SGP Grosuplje samemu generalu Tavčarju, ki je tedaj vzdal temeljni kamen za novi dom.

Pot do tega lepega in za Ribnico prepotrebne objekta ni bila lahka niti kratka. Dva praznika naše armade z vzdavo temeljnega kamna in otvoritvijo doma razmejujeta le najpomembnejše zadnje dejanje. Poprej pa so pretekla mnoga leta pričakovanja, načrtovanja, dogovarjanja. Tudi iskanja najprimernejše lokacije pa tudi oblike objekta in seveda dogovarjanja, kako vso zadevo finančno pokriti. Navsezadnje je šlo za pomembno gradbeno zadevo, za akcijo, kakršnih dotlej v Ribnici skoro nismo poznali, pa tudi za dolgoročneje razreševanje pomembnih vprašanj nadaljnjega razvoja kulturne dejavnosti, športa in družabnih aktivnosti.

Osnovno vodilo načrtovalcem je bilo, naj bi bil dom resnično stičišče mnogih interesov občanov in pripadnikov JLA v Ribnici in njeni širši okolici, naj bi spodbujal skupna prizadevanja na področju razvoja kulture, športa, medsebojnega sodelovanja, prijateljstva in bratstva. Zato je bil tudi razumljiv pomemben prispevek družbeno politične skupnosti pri oblikovanju finančne podobe izgradnje doma in sicer v obliki komunalno opremljenega zemljišča in okrog štirih milijonov din posojila, katerega vračilo je prevzela kulturna skupnost.

Dom JLA v Ribnici, deset let bo napolnil čez dober mesec, je ponudil streho knjižnici, odprl na široko kino in gledališko dvorano obiskovalcem, tu so v glavnem vse pomembnejše likovne razstave, pomembnejša zase-

danja, konference, zborovanja, različne kulturne in druge prireditve in manifestacije itd. Lahko potrdimo najtesnejše sodelovanje doma s skupščino občine in družbeno političnimi organizacijami, s kulturno skupnostjo in posameznimi kulturnimi društvi, šolami, delovnimi organizacijami. Oblik ustvarjalnega sodelovanja je res veliko in če v desetih letih nismo uspeli izkoristiti vseh, ne pomeni, da jih ne bi v bližnji prihodnosti.

Komandant garnizona v Ribnici polkovnik Miroslav Lilić je o vlogi doma JLA v Ribnici dejal: »Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo in komanda 9. armade sta v sodelovanju z občino Ribnica s skupnimi močmi zgradila ta dom, pri čemer nas je vodila misel, naj bi dom postal kulturni in družbeni center tako garnizona kot celotne občine. Danes, po desetih letih delovanja doma JLA, lahko realno in objektivno ocenimo, da je dom odigral pomembno vlogo v širjenju vzgojnega, kulturnega in športnega življenja in delovanja vsakega člana naše skupnosti. Izredno vlogo je dom odigral tudi v povezovanju mladine in vseh delovnih ljudi Ribnice s pripadniki JLA. Želimo, da bi tudi v prihodnje s skupnimi nastopi in srečanji v domu utrjevali naše medsebojne odnose, s tem pa tudi krepili sistem splošne ljudske obrambe.«

Ob jubileju doma JLA je predsednik skupščine občine Stane Rus dejal: »Smo izredno zadovoljni, da vsak naš delovni človek, mladinec ali pionir lahko najde v domu možnosti in oblike za dejavnost, ki ga privlači — najsi bo to filmska ali kakšna druga

kulturna prireditev, izobraževalna ali športna zvrst. Tako se mladi spoznavajo, povezujejo se, izmenjujejo mnenja in izkušnje, postajajo bolj izobraženi in kulturni, predvsem pa postajajo prijatelji, ki bodo morda jutri ramo ob ramo branili domovino. V tem je neprecenljiv prispevek, ki ga je dal dom JLA v desetih letih. Tudi v prihodnje naj bi dom JLA opravljal takšno poslanstvo, poslanstvo sodelovanja in krepitve vezi med narodom in armado.«

In še sedanji načelnik doma JLA kapetan Nikola Radić: »V teh desetih letih je dom JLA v najtesnejšem sodelovanju s kulturno skupnostjo, vojaškim klubom, osnovno šolo, kulturnimi društvi in drugimi organizacijami izpeljal veliko najrazličnejših oblik vzgojne, kulturne in športne vsebine. Njegov delež v razvoju širokega spektra kulturnega delovanja je izredno velik tako po številu koristnikov (obiskovalcev) kot v najširšem smislu razvijanja in krepitve amaterizma. Podatki o posameznih aktivnostih to potrjujejo, dom JLA in kulturna skupnost pa si bosta tudi v prihodnje še bolj prizadevala skupaj podpirati in razvijati amatersko kulturno dejavnost. Ni čudno, da so domače amaterske kulturne skupine izvedle okrog 70 odstotkov vseh kulturnih dejavnosti v domu. Najpogostejši gostje na proslavah, akademijah, raznih kulturnih prireditvah v zadnjih desetih letih so bili učenci osnovne šole, vojaki, KUD Gallus iz Ribnice, KUD France Zbašnjak iz Dolenje vasi ter kulturne skupine iz Sodražice. V prihodnje naj bi bil naš dom domačim amaterskim skupinam še bolj odprt, še bolj dostopen.«

Statistika o aktivnostih doma JLA v domu JLA v zadnjih desetih letih pokaže resnično obsežno in vsestransko dejavnost. Poglejmo:

Izobraževanje: V desetih letih je bilo v domu organiziranih 608 izobraževalnih akcij (tečajji, seminarji, predavanja, tribune, razgovori, sestanki) s 27.575 udeleženci.

Literarni programi: pri katerih so največ sodelovale šole pa tudi kulturna skupnost. Takih akcij je bilo 84 z 22.800 obiskovalci.

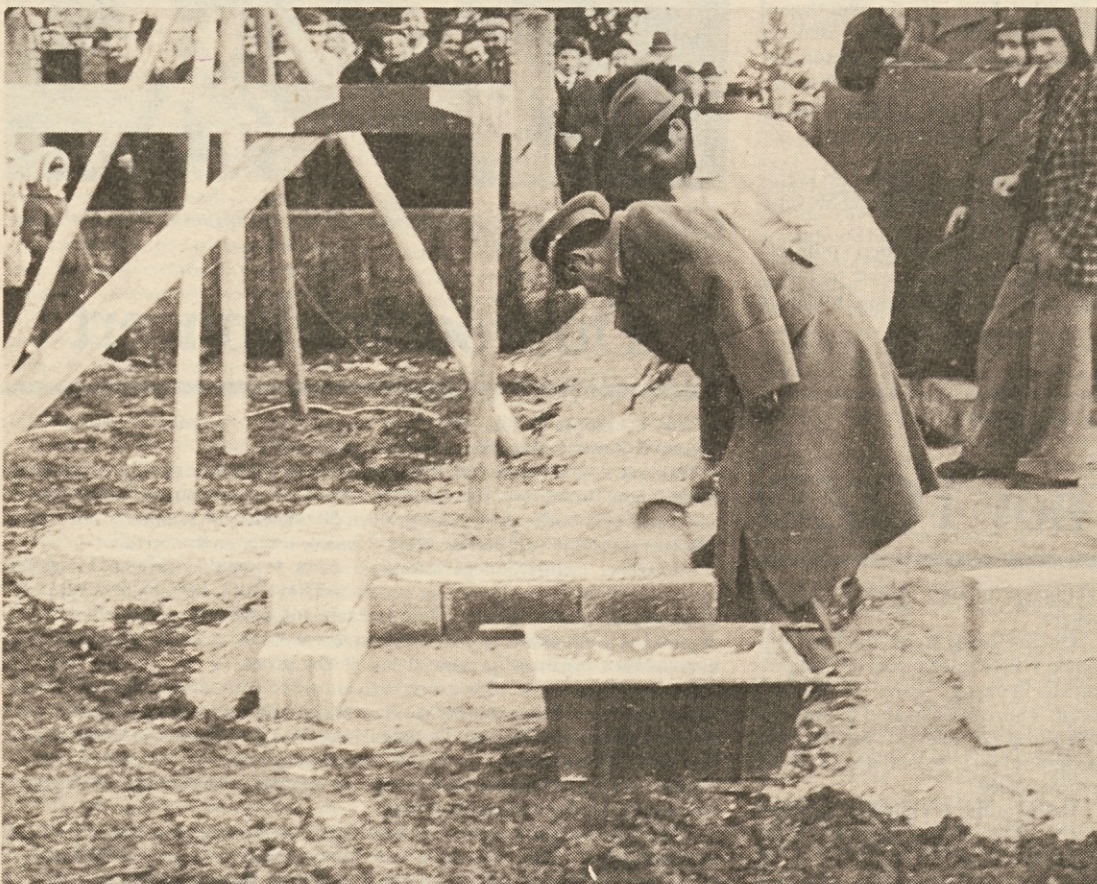
Kvizji: To je za mlade ena najbolj priljubljenih oblik izobraževanja in aktivnosti. Kvizov je bilo 40, ogledalo pa si jih je 10.200 obiskovalcev.

Obiski: Dom je bil vedno odprt za najrazličnejše obiske, ogleda. V statistiki imajo 154 takih obiskov z okrog 3.500 obiskovalci.

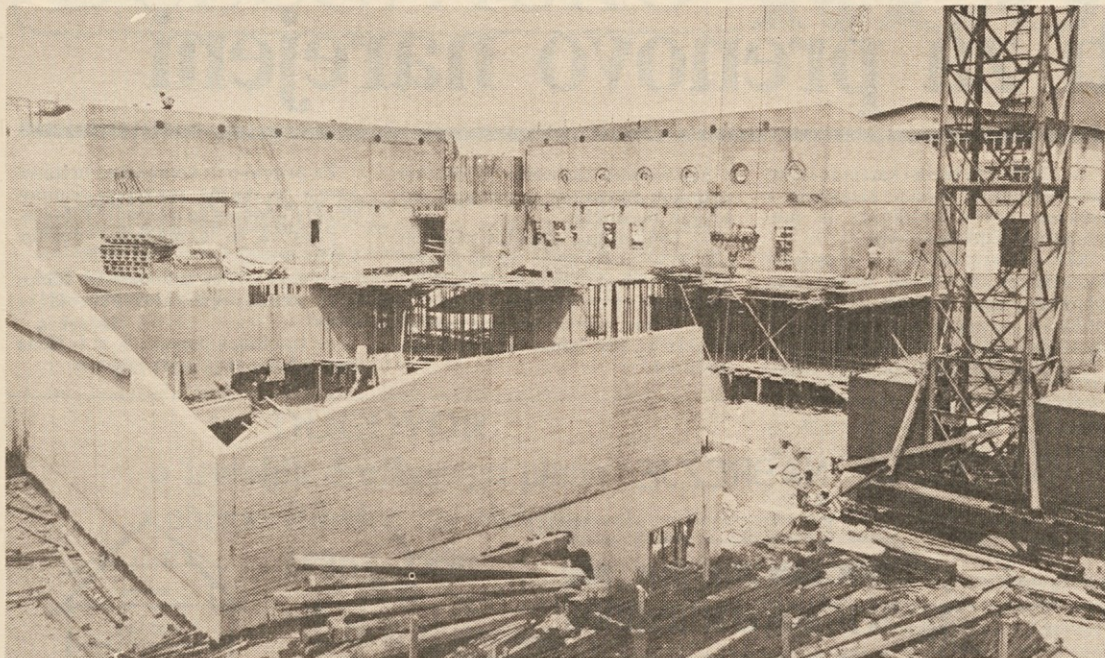
Izletov je bilo organiziranih bolj malo, vsega 12 s 780 udeleženci.

Razstave: so bile v glavnem organizirane v sodelovanju s kulturno skupnostjo. Najrazličnejših razstav (dokumentarne, likovne, ročna dela, fotografija) je bilo 215. Težko bi rekli, koliko ljudi si jih je ogledalo, vendar velja, da so razstave v domu JLA izredno dobro obiskane.

Zelo razgibana je bila koncertna dejavnost. Skupaj je bilo 110 koncertov (20 koncertov klasične glasbe, 25 narodne in 65 zabavne glasbe), obiskovalcev pa preko 34.000. Nekatere koncerte je dom organiziral skupaj s telesno kulturno skupnostjo v športnem centru. Skupno 122 kulturnih prireditev je bilo organiziranih ob različnih jubilejih in proslavah pomembnejših spominskih dni. Organizacijo teh prireditev so prevzemale v glavnem šole in domače kulturne skupine. Ta-

Dne 22. decembra 1974 — velik dan za Ribnico, polaganje temeljnega kamna — novi dom JLA. Dolga je bila pot do tega trenutka. Temeljni kamen je položil komandant 9. armijske oblasti generalpolkovnik Franc Tavčar — Rok. Pri realizaciji te naloge je pomembno vlogo odigral tudi naš častni občan generalpodpolkovnik Jože Ožbolt.

Med gradnjo, ki je bila poseben izziv za gradbeno operativo, izvajalca SGP Grosuplje. Na začetku in na koncu gradnje je bila huda zima, vsak deževen dan preko leta je pomenil dodatno težavo. In vendar je bil dom do dneva natančno, celo nekaj dni prej, dograjen.

kšne kulturne prireditve si je ogledalo nad 30.000 občanov.

Na 64 svečanih akademijah je bilo 16.100 obiskovalcev, 92 gledaliških predstav pa si je ogledalo 23.600 obiskovalcev (gostovanje profesionalnih in amaterskih gledališč ter gledališke skupine iz šol).

Tudi plesne zabave sodijo v dejavnost doma JLA, organizirane pa so ob posameznih praznikih in jubilejih. Skupno je bilo 206 plesnih prireditev, pri katerih so naštel preko 48.000 ljudi.

V domu redno deluje kino in sicer štirikrat na teden. Kino v domu JLA je trenutno še edini v občini. V tem desetletju je bilo za otroke 260 filmskih predstav, za vojake 540 in za od-

rasle 2.850, filme pa si je ogledalo 355.750 obiskovalcev.

Delo sekcij je ves čas izredno nihalo. Najprej je lepo delovala foto sekcija, potem likovna, zdaj uspešno deluje folklorna sekcija. Žal te oblike delovanja po določenem času zamro, pa se spet pojavijo. Najuspešneje delujejo razne športne sekcije. V raznih športnih aktivnostih — srečanjih (256 jih je bilo) je sodelovalo preko deset tisoč udeležencev.

Tu je še ljudska knjižnica, ki deluje v sklopu delavske univerze. Ima okrog 13.000 raznih knjig, obiskujejo pa jo predvsem mladi in bralci iz mesta in bližnje okolice.

Dom JLA bo prihodnji mesec, ob prazniku naše armade, praznoval

svojo desetletnico. Oblike delovanja, ki smo jih spoznali iz skromnih statističnih podatkov vodstva doma, so res raznolike in za mnoge niti vedeli nismo. Predvsem pa nismo vedeli, da je šlo v tem desetletju skozi dom tako impozantno število občanov, mladine, pionirjev, vojakov. Če seštejemo vse te oblike in obiskovalce, vidimo pravo podobo bogatega, ustvarjalnega poslanstva, ki ga je v svojem prvem desetletju dom JLA opravil skupaj z vsemi zainteresiranimi v občini. Opravil ga je dobro in pošteno. Dom je na opravljenem delu lahko ponosen, mi vsi smo ponosni nanj, saj se je z delom in aktivnostjo izkazal kot resnično naš kulturni in družabni center.

Svojo desetletnico bo dom JLA

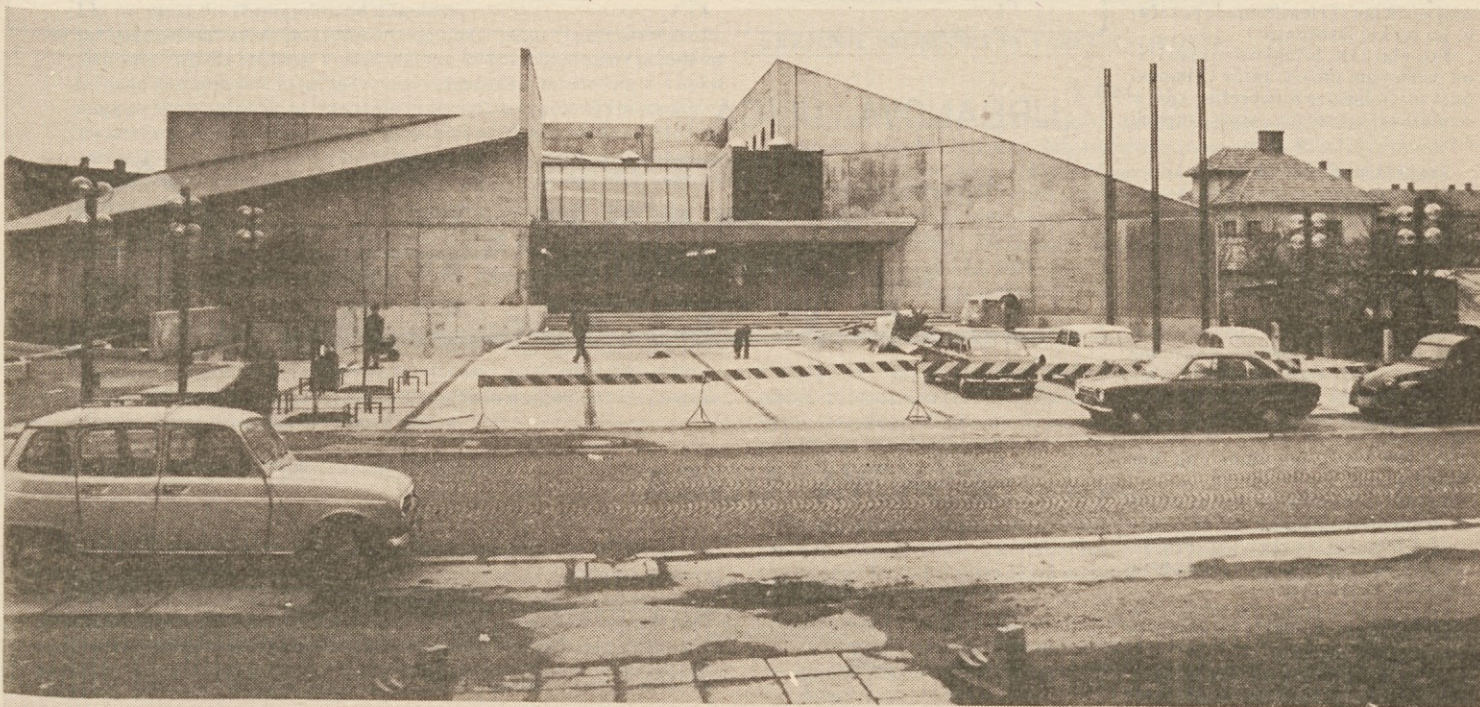
praznoval večji del decembra, večji del meseca, ki je njegov rojstni mesec in v katerem svoj dan in jubilej praznuje naša armada. Dogovorili smo se, da bo svoj jubilej praznoval skupaj z nami vsemi in na način, ki je značilen za vse njegovo dosedanje delovanje. V času svojih jubilejnih prireditev naj bi dom JLA na široko odprl vrata obiskovalcem, vsem, ki jim je bil v tem desetletju kulturni hram in hram, v katerem so iskali in našli prijetno razvedrilo, odprt naj bi bil tudi in predvsem vsem tistim, ki so na ljubiteljski osnovi sooblikovali in oblikovali podobo njegovega kulturnega delovanja skozi vsa leta doslej.

Podrobnejši program prireditev bo še objavljen, organizatorji jubilejnega praznovanja pa dajejo poudarek vsem najpomembnejšim aktivnostim, ki so značilne tudi sicer z delovanje doma.

V dneh do 21. decembra, ko se bo praznovanje zaključilo s svečano akademijo ob dnevu armade, bo v domu razstava letošnje likovne kolonije v Ribnici (slikarska in kiparska). Z razstavami bodo prikazane aktivnosti vojakov, šol, knjižnice. Gostovalo bo profesionalno gledališče ter za najmlajše lutkovno gledališče, v kinu bodo vrteli domači film Oče na službeni poti, malo pred koncem pa bomo na posebni prireditvi lahko videli poustvarjanje domačih kulturnih skupin — godbe, pevskih zborov, folklorne, tamburašev. Na športnem področju je predvideno kegljaško tekmovanje med reprezentanco armijske oblasti in reprezentanco Ribnice, ki jo bo okrepil Nikola Dragaš. Za šahiste bo zanimiva simultanka na 30 deskah z vele mojstrom Brunom Parmo.

Tako oblikovan in izveden program ob jubileju doma (vse prireditve bodo za obiskovalce brezplačne!) bo najlepše darilo domu ob jubileju in JLA ob njenem prazniku in spodbuda za prihodnjih deset let.

F. Grivec

*fotografije
Drago Mohar
Ribnica-Dol.*

Načrti za prenovu narejeni

V eni letošnjih številkih Rešeta smo podrobneje predstavili zamisel o temeljitejši obnovi starega mestnega jedra Ribnice. Zapisali smo tudi vzroke, zakaj je prišlo do teh zamisli in cilje, ki jih hočemo v Ribnici s tem doseči — vdihniti našemu mestu, njegovemu središču, ki ga v glavnem predstavlja Šeškova ulica, po starem Trgu, novo življenje, novo živahno vsebino. Po drugi strani bi lahko v dokaj opuščnem mestnem jedru uredili precej prijetnih stanovnj.

Zavedamo se, da je obnova starega dela Ribnice dolgotrajna in zahtevna naloga, ki bo zahtevala tudi večja denarna sredstva. Le-ta naj bi vsi skupaj zagotavljali v načrtih stanovanjske skupnosti pa tudi še drugače, če se bomo tako odločili.

Za obnovo, revitalizacija pravimo temu, so bili predlogi in načrti pripravljani najprej za najbolj obnove potreben del, četverkotnik med Šeškovi in Urbanovo ulico. Cesto na Ugar in Gallusovim nabrežjem. Zelo blizu obnovitvenim posegom je tudi zaščiten Miklova hiša (tu je bila do nedavnega uprava ITPP), v kateri naj bi sčasoma skupaj z bližnjo okolico in gradom uredili kulturno turistični center. Tudi o usodi Miklove hiše potekajo živahne razprave in iščejo se možnosti za začetek del.

In tretji del, ki se ga bo treba čim prej lotiti, je Oničeva hiša, stari dom armije, ki je bila prvotno predvidena za rušenje, zdaj pa smo od take zamisli odstopili. Prav ta stavba s svojo zanimivo arhitekturo lepo zapira mestno jedro. V kolikor bi se odločili za rušenje hiše, bi morali na njenem mestu zgraditi enako, seveda bolj funkcionalno. Razmišlja se, da bi v tem delu Ribnice uredili bančne prostore, morda gostinski lokal in avtobusno postajo, vendar je to odvisno od prometne študije za celotno Ribnico, ki je prav zdaj v izdelavi. O tem bomo še poročali, ko bo kaj jasnejšega.

Kot zdaj kaže, bi lahko s posameznimi deli kmalu pričeli, npr. v Urbanovi ulici in Gallusovem nabrežju, kjer je zemljiško lastninska stvar najbolj čista.

Skupščina občine Ribnica je konec oktobra sprejela tudi odlok o ureditvenem načrtu tega dela Ribnice. Objavljamo nekatere pomembnejše člene tega odloka, ob tem pa še kakšno skico, kako bo ta del Ribnice v posamezni ulici izgledal.

Območje, ki se ureja s tem ureditvenim načrtom, je omejeno s cestami: Šeškova ulica, Cesta na Ugar, Galusovo nabrežje in Urbanova ulica ter obsega sledeča zemljišča parc. št. 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, in 143/4 vse k.o. Ribnica.

Funkcije območja s pogoji za izrabo in kvaliteto graditve:

— Območje kareja je namenjeno mešanemu programu — stanovanja in centralne dejavnosti

— obstoječa prometna mreža pogojuje omejitve območja in navezavo posameznih objektov

— geološka sestava tal in hidrološki pogoji otežkočajo podkletitev objektov.

Pogoji za urbanistično oblikovanje območja ter za arhitektonsko oblikovanje objektov:

— Karejska zasnova zazidave ohranja značilnosti urbanizacije starega jedra

— Dvoriščni predel kareja se izčisti ter odstranjene objekte nadomesti z enotnim novim objektom, ki prevzame funkcijo obstoječih

Ker je kare omejen z obstoječimi cestami, so tlorisi predvidenih objektov fiksni, določeni v grafičnih prilogah, odstopanje je možno le v dvoriščno smer za največ 10%

— Objekti tvorijo gradbeno celoto

z maksimalno tlorisnim in enotnim višinskim gabaritom — pritličje, nadstropje, podstrešje

— Oblikovanje objektov mora biti enotno — ponavljajoč sistem gradbene konstrukcije, elementov fasad in dvokapnih streh naklona 45°

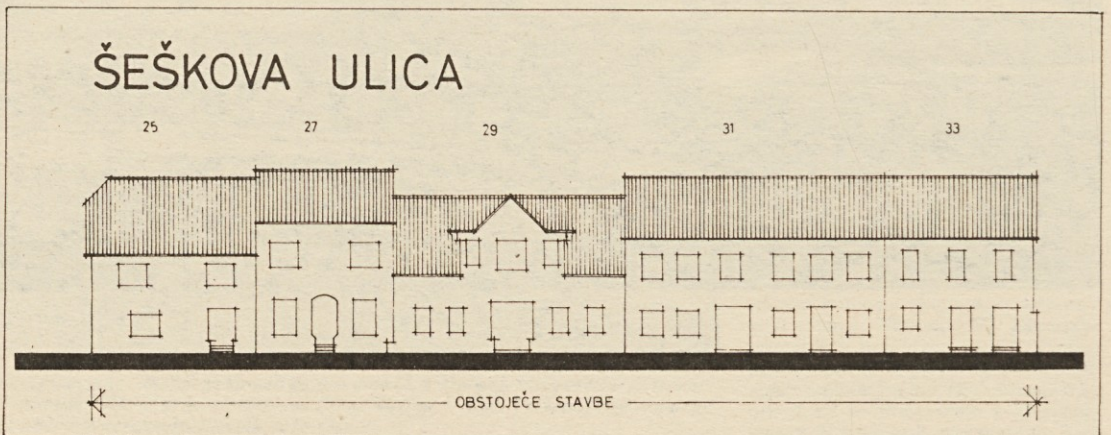
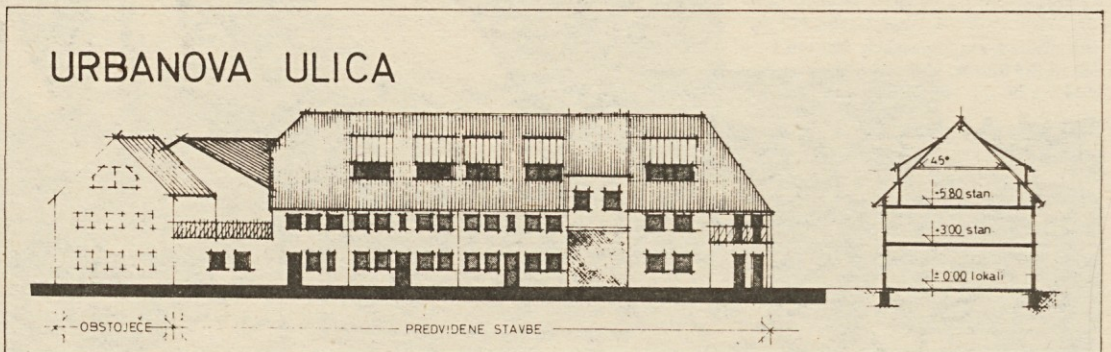
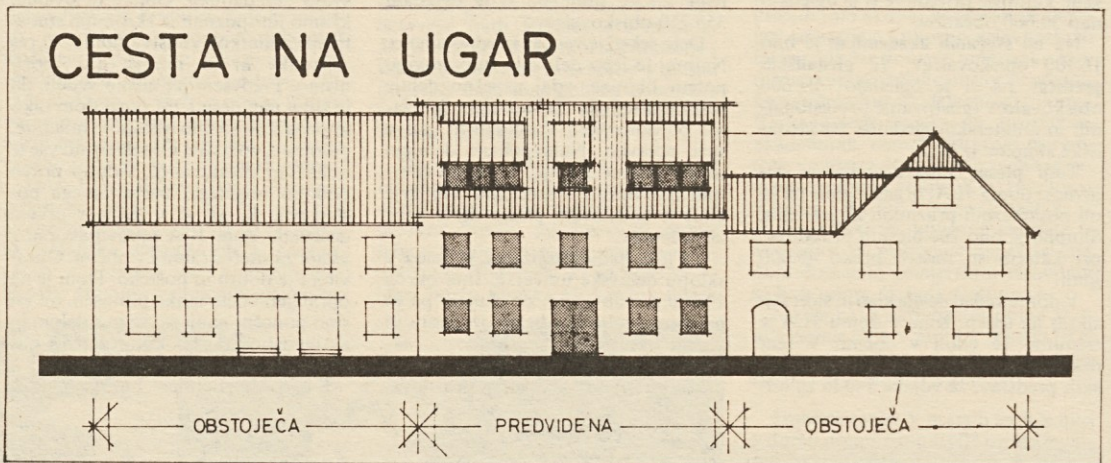
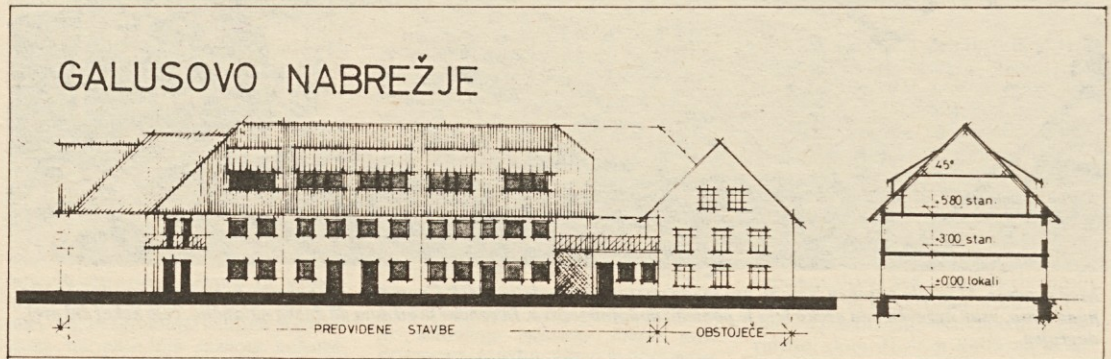
— Zelene površine se predvidevajo ob Bistrici, kjer lahko uredi tudi gostinski vrt.

Za pripravo in komunalno ureditev kareja je dolžna poskrbeti Samoupravna komunalna skupnost Ribnica.

Priprava in komunalna ureditev kareja obsega:

— zagotovitev nadomestnih stanovanj stanovalcev v objektih, ki se rušijo

— izpolnitev pogojev 5. in 6. člena tega odloka in pogojev soglasij.

V skladu s 137. in 138. členom zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80, 33/80 in 2/81), člena statuta občine Ribnica (Skupščinski Dolenjski list št. 11/78 in 2/82) ter na podlagi smernic za pripravo družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986—1990, ki jih je sprejela Skupščina občine na seji dne _____ sklepamo podpisniki

DOGOVOR o temeljih družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986—1990

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Podpisniki s tem dogovorom določamo svoje obveznosti, pravice in naloge, ki so v obdobju 1986—1990 temeljnega pomena za družbeni razvoj občine Ribnica. Podpisniki prevzamemo obveznosti, ki pomenijo uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in temeljnih usmeritev in nalog razvoja občine do leta 2000 v tem 5-letnem obdobju.

II. TEMELJNE RAZVOJNE NALOGE IN KRITERIJI

2. člen

Podpisniki s tem dogovorom opredeljujemo naslednje skupne interese in cilje družbenoekonomskega ter prostorskega razvoja občine Ribnica za razdobje od 1986 do 1990 leta:

- razvijali bomo samoupravni družbenoekonomski sistem, ki bo izhajal iz sprejetih odločitev v temeljnih sredinah, v ta namen se bo nenehno razvijal in utrjeval sistem obveščanja in informiranja tako na temeljni ravni kot na ravni družbenopolitične skupnosti,
- pri načrtovanju novih proizvodnih programov bomo prednostno usmerjali investicijska sredstva v proizvodnjo, ki ima dolgoročne pogoje za izvozno usmerjenost in je razvojno—tehnološko intenzivna z visoko stopnjo avtomatizacije proizvodnih procesov, ki zagotavlja nova delovna mesta za kvalificirane in visokokvalificirane kadre ter ima pogoje za ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega in na vložena sredstva, za gospodarnjšo rabo energije in surovin ter na onesnaženje okolja s škodljivimi snovmi.
- Pri presoji posameznih investicijskih vlaganj bodo upoštevani kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva po merilih, ki so opredeljena v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990,
- večjo usmerjenost organizacij združenega dela v izvoz blaga in storitev, predvsem višje stopnje predelave na konvertibilno področje, kateri bo izhajajoč iz republiškega dogovora stimuliran z ugodno kreditno politiko, olajšavami pri plačevanju davka iz dohodka in drugimi ukrepi za spodbujanje konvertibilnega deviznega priliva.

USTVARJANJE IN RAZPOREJANJE DOHODKA

3. člen

Podpisniki dogovora se bomo na področju pogojev za ustvarjanje in razporejanje dohodka zavzemali, da bodo organizacije združenega dela in delovne skupnosti namenile več aktivnosti za izboljšanje učinkovitosti gospodarjenja, za prihranke pri surovinah, energiji in reprodukcijskem materialu, za razvijanje in izboljšanje organizacije dela s poudarkom na kadrovske strukturi, za večjo vlogo znanja v proizvodnji in poslovanju in večjo uporabo modernih tehnoloških postopkov.

4. člen

Ob večjem izkoriščanju obstoječih zmogljivosti in novih kapacitet si bomo prizadevali povečati materialno osnovo družbenega razvoja tako, da bo 40%—na dosežena realna rast družbenega proizvoda v občini višja od slovenskega poprečja.

5. člen

Z razporejanjem dohodka, ki bo predvidoma rasel po 4%—ni poprečni letni stopnji, bomo podpisniki zagotavljali usklajen razvoj celotne družbene reprodukcije. Sredstva za osebne dohodke ter za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb bodo rasla v skladu z dohodkom.

Razporejanje dohodka mora temeljiti na povečanju deleža sredstev za akumulacijo, kar bo doseženo s 4,9% poprečno letno rastjo.

Pri razporejanju sredstev za osebne dohodke moramo uveljaviti osnove in merila, da bodo osebni dohodki odvisni od doseženih rezultatov gospodarjenja. Realni osebni dohodki na zaposlenega pa bodo v skladu s tem naraščali z rastjo produktivnosti oziroma dohodka na zaposlenega.

ZAPOSLOVANJE

6. člen

Podpisniki dogovora si bomo prizadevali, da bomo ustvarili pogoje za nova delovna mesta, tako, da se bo zaposlenost v občini v tem srednjeročnem obdobju povečala za okoli 3% poprečno letno. Skupno število zaposlenih se bo povečalo na 4700 leta 1990 ali okoli 120 v poprečju na leto. Za nadomestitev naravnega odliva iz zaposlitve (2,5%) bo potrebnih okoli 100 delavcev letno, zato da bo potrebno za enostavno in razširjeno kadrovske reprodukcije v letih 1986—1990 skupno okoli 1100 novih delavcev ali v povprečju 220 delavcev letno. Naravni kadrovske priliv bo znašal okoli 950 delavcev, tako da bo letni primanjkljaj 30 delavcev pokrit tudi z vračanjem zaposlenih izven občine. Vendar moramo pri oceni globalne skladnosti med kadrovske prilivom (generacijski priliv iz šol) in povpraševanjem po delavcih upoštevati strukturna neskladja (izobrazbena in poklicna), ki so bila v preteklosti vseskozi prisotna in jih pričakujemo tudi v prihodnje.

Stopnja rasti v ne-gospodarstvu bo zaostajala za gospodarstvom, saj se bo dodatno zaposlovalo le, če bodo nastale potrebe zaradi novih zmogljivosti ali večjega izkoriščanja obstoječih, medtem ko se bo spodbujala hitrejša rast števila delavcev v vseh dejavnostih drobnega gospodarstva.

7. člen

Organizacije združenega dela in občinska skupnost za zaposlovanje bodo v svojih letnih in srednjeročnih kadrovskeh planih medsebojno uskladili potrebe po kadrih na osnovi kriterijev o politiki produktivnega zaposlovanja, širitvi zaposlitvenih možnosti, poklicnemu usmerjanju mladine in že zaposlenih delavcev v skladu s potrebami ter kriterije o izboljšanju kadrovske strukture zaposlenih. V ta namen bodo sklenili poseben samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja.

UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

8. člen

Udeleženci dogovora se obvezujemo, da bomo usmerjali razvoj dejavnosti v prostoru v skladu s sprejetim dolgoročnim planom občine Ribnica oziroma prostorskimi usmeritvami srednjeročnega plana. S tako zastavljeno aktivno urbanistično in zemljiško politiko bomo zagotavljali smotrnejšo urbanizacijo, ki bo pospeševala razvoj vodilnih naselij ter ohranjanje naselij, ki se sicer praznijo in dosledno ohranjanje najkvalitetnejših kmetijskih površin. Prizadevali si bomo za varovanje in izboljševanje človekovega okolja, smotrno izkoriščanje bogastev ter varovanje naravne in kulturne dediščine.

9. člen

Podpisniki dogovora bomo sodelovali pri pripravi dolgoročnega plana občine Ribnica s strokovno pripravljenimi programi, ki bodo opredeljevali lastne investicije, zlasti tiste, ki posegajo v prostor in so osnova za pripravo prostorsko izvedbenih aktov.

10. člen

Da zagotovimo predvidene posege v prostor, bomo izdelali program priprave izvedbenih aktov, s katerimi bomo določili prioriteto izdelave ter ostale pogoje, ki jih program mora vsebovati. Prioritetnega pomena so naslednji akti:

- zazidalni načrt mestnega naselja Ribnica za predel Lepovče — razširitev za sprejete faze 1 in 2 ter industrijska cona,
- zazidalni načrt mestnega naselja Ribnica za predel Gorenjska cesta — Breg,
- novelacija in razširitev zazidalnega načrta mestnega naselja Ribnica za predel Blake,
- ureditveni načrt mestnega naselja Ribnica (po karejih ali območjih),
- novelacija zazidalnega načrta mestnega naselja Sodražica,
- zazidalni načrti delov naselij Loški potok in Prigorica z Dolenjo vasjo: za naselja, v katerih velja urbanistični red, usklajen s srednjeročnim planom

1981—1985, se le-ta izvaja do priprave novega urbanističnega akta, — za ostala naselja se izdelajo prostorsko ureditveni pogoji.

11. člen

Izdelavo prostorsko izvedbenih aktov bomo poverili strokovni organizaciji, ki jo bomo izbrali na podlagi javnega natečaja oziroma zbiranja ponudb. Predhodno bomo zagotovili ustrezne kartne podlage.

12. člen

V skladu s potrebami bomo blokovno gradnjo usmerili v mestnem območju Ribnica na območje Veljka Vlahoviča in območje Gorenjske ceste, v Sodražici na območje v ta namen predvideno z zazidalnim načrtom, v ostalih naseljih (Dolenja vas, Hrib) pa v skladu s potrebami in v okviru površin predvidenih za zazidavo.

13. člen

Vsi industrijski obrati imajo v neposredni bližini rezervirane površine za nadaljnji prostorski razvoj. Za večje širitve proizvodnih kapacitet oziroma odpiranje novih proizvodnih linij so rezervirane površine v Ribnici (Lepovče, Mlaka), Dolenji vasi, Sodražici (Pesek), Loškem potoku (Mali log) in Gori.

14. člen

Razvoj drobnega gospodarstva bomo spodbujali tudi z urbanistično politiko in sicer:

Za razvoj storitvene obrti se bodo zagotavljali ustrezni poslovni prostori predvsem v urbanih središčih, kjer se bodo z načrti revitalizacije poslovni prostori prvenstveno namenjali tej dejavnosti.

V okviru zazidalnih načrtov se bodo posebej načrtovale cone za obrtno stanovanjsko gradnjo (Gorenjska cesta), ali izdvajale posamezne večje parcele, ki se bodo oddale potencialnim nosilcem proizvodnih obrti.

15. člen

Zaradi varovanja naravne in kulturne dediščine, ter zaščite vodnih virov bo gradnja počitniških hišic omejena na zapolnitev obstoječih območij v Velikih Poljanah, Sodražici, Travnici gori in Gori.

16. člen

Pri posegih v prostor bomo v največji možni meri upoštevali evidentirane objekte in območja naravne in kulturne dediščine ter zahtevo po njihovi ohranitvi in varstvu. Z odloki bomo proglasili in zaščitili pomembnejšo naravno in kulturno dediščino v občini.

17. člen

Upravne službe za prostorsko načrtovanje bomo v občini organizirali v skladu z zahtevami sprejetih zakonov in navodil s tega področja. Zaradi zagotovitve ustrezne strokovnosti in racionalnosti dela se bodo te službe regijsko povezovale, vendar moramo v občini zagotoviti tak obseg in strokovni nivo teh služb, da bodo sposobne voditi in usmerjati zastavljeno urbanistično politiko, pripravljati osnove za izdelavo prostorsko izvedbenih aktov, izdelovati lokacijsko dokumentacijo ter nuditi občanom in organizacijam vse informacije o možnosti graditve in drugih posegih v prostor.

18. člen

Obvezujemo se, da bomo v vseh fazah priprave odločanja in realizacije posegov v prostor proučili in upoštevali njihov vpliv na okolje tako, da bo okolje v največji možni meri zaščiteno in zavarovano. Pri že izvedenih posegih pa bomo poskrbeli, da bodo sprejeti sanacijski programi in ukrepi za izboljšanje okolja povsod tam, kjer doslej to ni upoštevano v zadostni meri.

19. člen

Za nove investicije, ki kakorkoli vplivajo na okolje, bomo že pred izdelavo idejnega projekta pridobili strokovno mnenje oziroma izvedli celovit družbeni nadzor. Z novimi investicijami bo zagotovljena takšna tehnologija in naprave, ki bodo zagotavljale ekološko neškodljivo delovanje.

20. člen

Za oskrbo s pitno in tehnološko vodo bomo izvajali ukrepe za varstvo pred škodljivim delovanjem voda in varovali vodotoke, izvire in podtalnico pred onesnaževanjem, z doslednim izvajanjem sanitarno tehničnih predpisov pri gradnji novih objektov in z izgradnjo kanalizacijskih sistemov za odpadne vode vseh večjih naselij, ki onesnažujejo vodotoke Bistrice, Ribnico, Sajevec in Tržišče.

21. člen

Zbiranje in ravnanje z naravnimi in škodljivimi odpadki bo organizirano na regionalni ravni, zato bomo sodelovali pri opredelitvi in preureditvi skupnega ustrezno opremljenega odlagališča.

Za odlaganje komunalnih odpadkov bomo preuredili in opremili v obstoječe centralno odlagališče, v naseljih, kjer ne bo organiziran redni odvoz odpadkov, bomo v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi opredelili najprimernejši način zbiranja, odvažanja in odlaganja odpadkov na najprimernejši lokaciji.

22. člen

Zaradi zmanjšanja škodljivega vpliva hrupa na delovno sposobnost in počutje delovnih ljudi in občanov bomo opredelili posamezna območja dejavnosti in sprejeli druge ukrepe za preprečevanje in omejevanje hrupa.

23. člen

Zaradi pridobivanja mineralnih rudnin bomo sanirali opuščene peskokope, obstoječe pa ustrezno uredili. Nove peskokope bomo odpri na lokacijah, ki ne bodo kvarile izgleda okolja in to le v takem obsegu, da bodo pokrivali potrebe po teh materialih v občini.

24. člen

Za zavarovanje kulturne dediščine in naravnih znamenitosti ter spomenikov NOB bomo sprejeli odlok s katerim bomo opredelili elemente spomeniškovarstvenega režima v posameznih naseljih, zavarovali kulturne spomenike in spomenike NOB z njihovo okolico ter zaščitili arheološka mesta in področja.

Preuredili bomo staro jedro mestnega naselja Ribnica, pri čemer bomo obdržali čimveč arhitektonskih elementov. V ostalih podeželskih naseljih pa bomo v čimvečji meri ohranjali elemente domače arhitekture, tako da bomo vse novogradnje prilagodili obstoječi zazidavi tako glede višine objektov, smeri slemena, vrsti kritine in zunanji obdelavi fasade.

Za opuščeno grajščinsko poslopje v Ortneku bomo sklenili samoupravni sporazum o njegovi obnovi in bodoči namenski rabi.

III. GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

1. Industrija

25. člen

Industrija bo tudi v tem srednjeročnem obdobju predstavljala pretežni del na področju ustvarjanja dohodka, izvoza in investicijskih vlaganj. Predvidena vlaganja bomo usmerjali v obnovo in avtomatizacijo obstoječe opreme, zagotavljanja boljših delovnih pogojev in večjo finalizacijo izdelkov, razširitve proizvodnih programov in uvajanja novih dejavnosti, ki so predvsem tehnološko in razvojno intenzivne, izvozno naravnane ter ekološko ugodne. Ob izpolnitvi teh ciljev načrtujejo, da bodo dosegle poprečno letno cca 4% rast fizičnega obsega proizvodnje.

Za hitrejši razvoj industrije bo potrebno tesnejše sodelovanje v občini, regiji in širšem prostoru ter pritegniti investitorje ljubljanskega gospodarstva kot tudi iz širšega jugoslovanskega prostora.

26. člen

Organizacije združenega dela s področja industrije bodo v obdobju 1986—1990 investirale v razširitev oziroma modernizacijo proizvodnih zmogljivosti:

INLES RIBNICA TOZD RIBNICA

1. Postavitev nove lakirnice vrat in dokonpletacija tehnološke opreme I. faza

— predračunska vrednost 193.000.000 din
— tehnična struktura investicije
zgradba 5%
oprema 85%

ostalo 10% — število zaposlenih se bo povečalo za 10 delavcev
— začetek investicije leto 1985, zaključek investicije leto 1986

2. Postavitev centralne krojilnice in lamelirnice za potrebe obratov TOZD Ribnica (I. faza)

— predračunska vrednost 170.000.000 din
— tehnična struktura investicije
zgradba 6%
oprema 76%

ostalo 18%
— število zaposlenih se bo povečalo za 10 delavcev
— začetek in zaključek investicije leto 1986

3. Povečanje kapacitet centralne krojilnice in lamelirnice (II. faza)

— predračunska vrednost 260.000.000 din
— tehnična struktura investicije
zgradba 54%
oprema 40%
ostalo 6%

— število zaposlenih se bo povečalo za 30 delavcev
— začetek investicije leto 1987, zaključek leto 1988

4. Dokonpletiranje proizvodnega procesa za potrebe proizvodnje novega programa sobnih vrat — II. faza

— predračunska vrednost 200.000.000 din
— tehnična struktura:
oprema 90%
ostalo 10%
— število zaposlenih se ne bo povečalo
— začetek investicije leto 1988, zaključek leto 1989

INLES RIBNICA TOZD DOLENJA VAS

1. Izgradnja proizvodne hale za modernizacijo proizvodnje z uvedbo naj-sodobnejše tehnologije za proizvodnjo v malih serijah
— predračunska vrednost 522.500.000 din

- tehnična struktura investicije:
- zemljišče 3%
- zgradba 30%
- oprema 48%
- ostalo 19%
- število zaposlenih se bo povečalo za 25 delavcev
- začetek investicije leto 1985, zaključek leto 1987

INLES RIBNICA TOZD LOŠKI POTOK

1. Izgradnja proizvodne hale za modernizacijo in povečanje finalne proizvodnje
 - predračunska vrednost 220.000.000 din
 - tehnična struktura investicije
 - zgradba 40
 - oprema 50
 - ostalo 10
 - število zaposlenih se bo povečalo za 15 delavcev
 - začetek investicije leto 1988, zaključek leto 1989

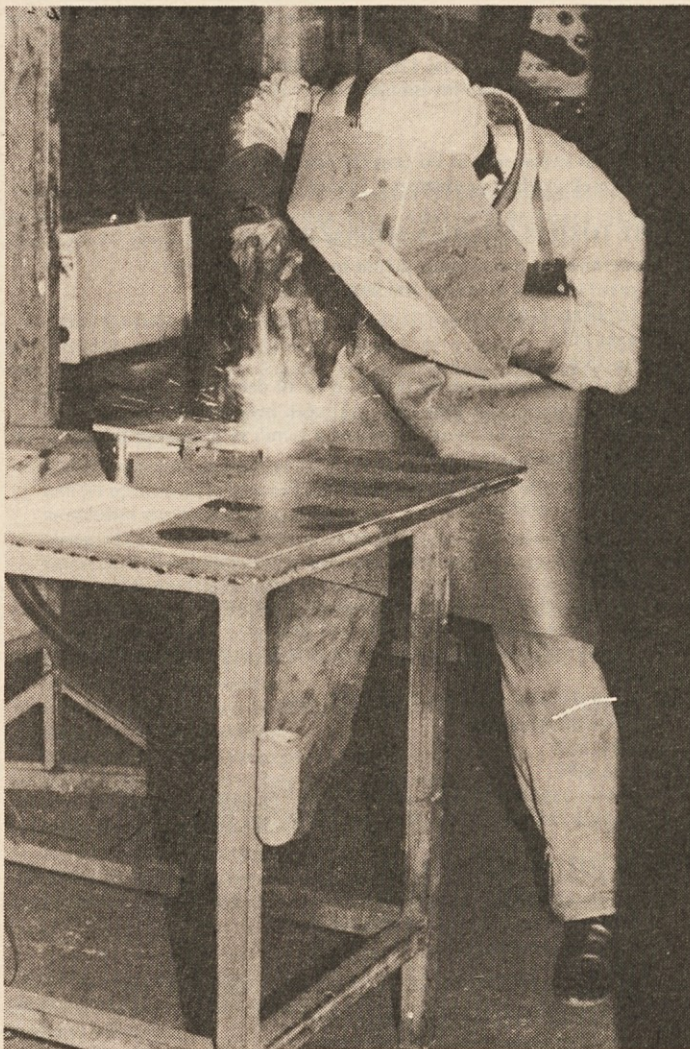
DO RIKO

1. Strojna oprema
 - predračunska vrednost 2.000.000 din
 - nabava v obdobju 1986—1990

TOZD RIKOSTROJ

1. Proizvodna hala za razrez pločevine
 - predračunska vrednost 300.000.000 din
 - tehnična struktura investicije:
 - zgradba 70%
 - oprema 20%
 - ostalo 10%
 - število zaposlenih delavcev se bo povečalo za 25
 - začetek investicije konec leta 1986, zaključek 1987
2. Hala za primarno zaščito in lakirnico
 - predračunska vrednost 245.000.000 din
 - tehnična struktura:
 - zgradba 78%
 - oprema 8%
 - ostalo 14%
 - število zaposlenih se bo povečalo za 20 delavcev
 - začetek investicije konec leta 1986, zaključek 1987
3. Prostori za vzdrževanje vozil in črpalka
 - predračunska vrednost 170.000.000 din
 - tehnična struktura investicije:
 - zgradba 80%
 - oprema 11%
 - ostalo 9%
 - število zaposlenih se bo povečalo za 35 delavcev
 - začetek in konec investicije leto 1986
4. Skladišče sekundarnih surovin in vnetljivih tekočin
 - predračunska vrednost 70.000.000 din
 - tehnična struktura investicije:
 - zgradba 82%
 - ostalo 18%
 - število zaposlenih se ne bo povečalo
 - začetek in konec investicije leto 1987
5. Plinska postaja
 - predračunska vrednost 155.000.000
 - tehnična struktura:
 - zgradba 9%
 - oprema 84%
 - ostalo 7%
 - število zaposlenih se ne bo povečalo
 - začetek in konec investicije leto 1989
6. Prostori za razvoj — aneks
 - predračunska vrednost 250.000.000 din
 - tehnična struktura investicije:
 - zgradba 83%
 - oprema 11%
 - ostalo 6%
 - število zaposlenih se ne bo povečalo
 - začetek investicije 1989, zaključek 1990
7. Železniški tir
 - predračunska vrednost investicije 100.000.000 din
 - tehnična struktura investicije:
 - zemljišče 100%
 - začetek in zaključek gradnje 1987
8. Zunanja ureditev
 - predračunska vrednost 300.000.000 din
 - tehnična struktura
 - zgradba 20%
 - oprema 10%
 - ostalo 70%
 - Ureditev z objekti (ograje, kioski, vhodi, paviljon itd.) bo trajala od 1987 do 1990 leta
9. Proizvodni prostori Rikoschmidt za vzdrževanje cest
 - predračunska vrednost investicije 260.000.000 din

- tehnična struktura investicije
 - zgradba 69%
 - oprema 19%
 - ostalo 12%
 - število zaposlenih se bo povečalo za 40 delavcev
 - začetek investicije leto 1989, zaključek leto 1990
10. Proizvodni obrat v Velikih Laščah
 - predračunska vrednost investicije 400.000.000 din
 - tehnična struktura investicije:
 - zemljišče 0,5%
 - zgradba 35,0%
 - oprema 54,5%
 - ostalo 10%
 - število zaposlenih se bo povečalo za 40 delavcev
 - začetek investicije leto 1987, zaključek leto 1988
 11. Proizvodni obrat za izdelavo lesno-obdelovalnih strojev na Gori

- predračunska vrednost 300.000.000 din
- tehnična struktura investicije:
- zemljišče 1%
- zgradba 40%
- oprema 40%
- ostalo 19%
- število zaposlenih se bo povečalo za 25 delavcev
- začetek in zaključek investicije v letu 1987

TOZD RICOMAG

1. Proizvodna hala za valarje
 - predračunska vrednost 260.000.000 din
 - izgradnja je predvidena iz vlaganja Commerca
 - tehnična struktura investicije:
 - zgradba 69%
 - oprema 19%
 - ostalo 12%
 - število delavcev se bo povečalo za 27 delavcev
 - začetek in zaključek investicije 1986

TOZD ZPO

1. Proizvodni prostori za preselitev obstoječe proizvodnje z modernizacijo
 - predračunska vrednost 260.000.000 din
 - tehnična struktura:
 - zgradba 70%
 - oprema 19%

ostalo 11%

- število zaposlenih se bo povečalo za 20 delavcev
- začetek in zaključek investicije leto 1988

TOZD LOŠKI POTOK

1. Proizvodna hala za zimsko in gozdarsko mehanizacijo in skladišče v Malem logu

- predračunska vrednost 330.000.000 din
- tehnična struktura:
 - zemljišče 1,5%
 - zgradba 54,5%
 - oprema 32%
 - ostalo 12%
- število zaposlenih se bo povečalo za 50 delavcev
- začetek investicije leto 1986, zaključek leto 1987

DO ITPP

1. Proizvodno skladiščna hala za vselitev že obstoječe proizvodnje in surovin ter proizvodov

- predračunska vrednost 150.000.000 din
- tehnična struktura investicije
 - zgradba 20%
 - oprema 80%
- število zaposlenih se bo povečalo za 54 delavcev
- začetek gradnje predvidoma 1986/87, zaključek 1988/89

DONIT TOZD PLETILNICA SODRAŽICA

1. Modernizacija proizvodnje žičnih in plastičnih tkanin

- predračunska vrednost 300.000.000 din
- tehnična struktura:
 - oprema 85%
 - ostalo 15%
- število zaposlenih se bo povečalo za 10 delavcev
- začetek investicije 1986 leto, zaključek investicije 1990

2. Dopolnilni program konfekcioniranja žičnih in plastičnih tkanin ter proizvodnja industrijskih filtrov

- predračunska vrednost 80.000.000 din
- tehnična struktura:
 - zgradba 40%
 - oprema 50%
 - ostalo 10%
- število zaposlenih se bo povečalo za 15 delavcev
- investicija je v teku, zaključek leta 1986

3. Izgradnja večnamenskega objekta za potrebe razvojnega oddelka, vratarnico itd.

- predračunska vrednost 50.000.000 din
- tehnična struktura
 - zgradba 60%
 - oprema 40%
- število zaposlenih se bo povečalo za 5 delavcev
- začetek investicije leto 1986, zaključek leto 1987

SUKNO TOZD JURJEVICA

1. Izgradnja skladiščnih prostorov

- predračunska vrednost 60.000.000 din
- tehnična struktura:
 - zgradba 90%
 - ostalo 10%
- začetek in zaključek investicije 1987
- število zaposlenih se ne bo povečalo

2. Modernizacija proizvodnje z nabavo 4 stavev, kosmatilnega in previjalnega stroja

- predračunska vrednost 95.500.000 din
- nabava v letu 1987
- število zaposlenih se ne bo povečalo

3. Nabava predilnih linij s sovlaganji tujih partnerjev

- predračunska vrednost 120.000.000 din
- nabava ob koncu srednjeročnega obdobja
- število zaposlenih se bo povečalo za 10 delavcev

27. člen

Temeljne organizacije s področja industrije bodo v svojih planskih dokumentih opredelile izvoz kot osrednjo usmeritev v srednjeročnem obdobju. Za doseganje trajnejše izvozne usmeritve bodo temeljne organizacije izdelale konkretne izvozne programe na osnovi dolgoročne strategije nastopa na posameznih tržiščih. Ta bo temeljila na dolgoročnih razvojnih načrtih posameznih organizacij združenega dela, upoštevanje absorpcijske možnosti posameznih tržišč.

2. Kmetijstvo, gozdarstvo in lovstvo

Zemljiška politika

28. člen

Z zemljiško politiko bomo dosegli usklajeno namensko uporabo prostora

in smotno porazdelitev površin na osnovi prirodnih pogojev, primerjalne vrednosti prostora ter nujnosti skladnega in učinkovitega družbeno-ekonomskega razvoja posameznega območja občine.

Pri izvajanju zemljiške politike bomo izhajali iz kategorizacije zemljišč povzete v prostorskem delu družbenega plana. Upoštevali pa bomo zlasti naslednje kriterije:

- ohranjali bomo kmetijska zemljišča in jih povezovali v zaokrožena območja namenjena reprodukciji in z njimi odgovorno upravljali
- s prostorskim načrtom bomo posebej opredelili in določili funkcijo območij za oskrbo z vodo in za odvajanje poplavnih voda v zadrževalnik Prigorica
- stanovanjsko gradnjo bomo usmerjali v organizirano zaokrožene soseske v bližini vodilnih naselij in to na zemljišča, ki za kmetijstvo niso pomembna, po njihovi predhodni komunalni ureditvi, tako da se izboljša uporaba razpoložljivega prostora in izboljša stanovanjsko okolje
- infrastrukturni in proizvodni objekti, vključno z rezervati za industrijske cone, bodo praviloma grajeni na zemljiščih, ki so manj primerna za kmetijsko in gospodarsko rabo.

29. člen

V procesu razširjene reprodukcije gospodarstva bo nekaterim zemljiščem spremenjena namembnost. Koristniki tega varstva bodo zagotavljali sredstva in ukrepe za pridobitev, nadomestitev in usposobitev drugih kmetijskih površin. Vsi posegi v kmetijski ali drugi primarni prostor, zaradi njegove sočasne izrabe ali spremembe namembnosti morajo temeljiti na ekološki presoji posega, vključevati morajo pokritje stroškov posega za oblikovanje nove sprejemljive stopnje ekološke uravnovešenosti ter ukrepe za zaščito okolja (regulacije, komasacije, melioracije ipd.). Strategija gospodarjenja z zemljišči za različne oblike reprodukcije, družbeno usmerjene urbanizacije, industrializacije ter razvoja infrastrukture je opredeljena v dolgoročnem načrtu občine Ribnica za obdobje 1986—2000.

30. člen

Kmetijska zemljiška skupnost bo skrbela za smotno izrabo kmetijskih zemljišč tako da bo:

1. ohranjala kmetijske površine za intenzivno kmetijsko proizvodnjo
2. načrtno odkupovala kmetijska zemljišča in jih prioritarno namenjala za potrebe družbeno organizirane proizvodnje in za potrebe različnih agrarnih operacij
3. skrbela za meliorativne posege to je agro in hidro melioracije in za stabilizacijo labilnih kmetijskih zemljišč
4. skrbela za optimalno izrabo zamočvirjenih kmetijskih površin in jih namenjala za pašniško dejavnost in za ustrezno gospodarsko proizvodnjo. V ta namen bo kmetijska zemljiška skupnost sodelovala z GG Kočevje, KZ Ribnica in Izvršnim svetom občine Ribnica.

5. zagotovila smotno rabo kmetijskih zemljišč v območjih vodnih virov, zajetij in suhega zadrževalnika Prigorica.
6. imenovala komisijo, ki bo v letih 1986—1988 po sprejetih kriterijih v dolgoročnem načrtu občine Ribnica določila bodočo namembnost zemljišč v zaraščanju. Kmetijska zemljiška skupnost občine Ribnica, Interesna skupnost za gozdarstvo VI. GG Kočevje in Kmetijska zadruga Ribnica bodo za zemljišča, ki se zaraščajo z gozdnim drevjem, sklenili Samoupravni sporazum o ukrepih za zmanjšanje zaraščanja oziroma ukrepih za ohranitev privatnih ali uvajanja novih družbeno dogovorjenih funkcij takega zemljišča.

31. člen

Kmetijstvu v občini bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju posvečali večjo skrb, da bi tako dosegli čim večjo samopreskrbo in obenem ohranili dosedanje naseljenost podeželja, kar je pomembno tudi z vidika splošnega ljudskega odpora, zato bo kmetijska politika usmerjena v:

- pospeševanje razvoja hribovitih območij
- optimalnemu izkoriščanju vseh kmetijskih obdelovalnih zemljišč v občini
- večanje proizvodnje mleka, mesa, krme in drugih kmetijskih pridelkov (koruza, krompir, pšenica itd.)
- boljše in strokovnejše delovanje kmetijske pospeševalne službe

Tako naj bi v obdobju 1986—1990 dosegli najmanj 3% povprečno letno stopnjo rasti kmetijske proizvodnje. V okviru te rasti se bo proizvodnja mleka povečala 3—4% letno, proizvodnja mesa pa 5% in plemenske živine 3%.

32. člen

Samoupravni sklad za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane občine Ribnica bo z načrtno politiko pospeševal kmetijsko proizvodnjo tako v družbeno organiziranem in zasebnem sektorju, da bi tako dosegli čimvečjo tržno proizvodnjo. Sredstva sklada se bodo usmerjala za:

- premije povečanja stalaža osnovne črede krav
- premije pitanja telet
- premije reje klavnih prvesnic
- premije proizvodnje mleka
- izobraževanje kmetov in kmečke mladine
- kmetijsko pospeševalno službo
- naravno in umetno osemenjevanje
- nabavo semen, umetnih gnojil in zaščitnih sredstev
- zavarovanje živine
- gradnje hlevov in silosov in
- za zdravstveno varstvo živali

33. člen

Kmetijska zadruga Ribnica bo kmetijsko dejavnost v srednjeročnem obdobju organizirala tako, da bo njeno poslovanje usmerjeno predvsem v pospeševanje in organizacijo kmetijstva za vse uspešnejšo tržno proizvodnjo. Razvoj primarne proizvodnje bo usmerjen v govedorejo in rejo plemenske živine, konjerejo in ovčerejo predvsem v hribovitih območjih. Pri poljedelski proizvodnji bo zadruga skrbela za čimvečjo pridelavo krme na domači osnovi, za širjenje površin pod koruzo, pridelovanje merkantilnega krompirja in s splošno družbeno usmeritvijo o samopreskrbi tudi za pridelovanje pšenice. V sodelovanju s kmetijsko zemljiško skupnostjo in krajevnimi skupnostmi bo tudi nosilec agrooperacij v občini. Po izgradnji suhega zadrževalnika Prigoriča bo hidromelioriziranih cca 600 ha zemljišč ležečih ob potoku Bistrica, Sajevec in Tržiščica. Vzporedno z melioracijami se bo na navedenih zemljiščih izvajala tudi komasacija in medsebojna zamenjava zemljišč.

34. člen

Ker je kmetijska zemlja v občini pretežno v privatni lasti, bo Kmetijska zadruga Ribnica razvijala združništvo in pospeševala razvoj specializiranih tržno usmerjenih kmetij na podlagi združevanja zemlje, sredstev in dela, družbeno usmerjeno proizvodnjo pa pospeševala na osnovi pogodb o skupnem proizvodnem sodelovanju. Le-te bodo osnova za uvajanje sodobne tehnologije v rastlinsko in živinorejsko proizvodnjo ter izboljšanje kmetijskih zemljišč. Z razvojem združništva bo pospeševala ustanavljanje različnih oblik proizvodnih skupnosti, da bi tako dosegli čimvečjo racionalizacijo. Za realizacijo teh ciljev bo Kmetijska zadruga sklenila s kmeti ustrezne pogodbe do 31. 12. za vsako naslednje koledarsko leto. Pospeševalna služba pa mora do leta 1990 izdelati proizvodne programe za vsako kmetijo, ki bo vključena v omenjeno sodelovanje.

35. člen

Na osnovi doma pridelane krme bomo v srednjeročnem obdobju dosegli povprečno mlečnost 3300 — 3500 l mleka po kravi in povprečno tržno 2300 — 2500 lit. po kravi, ob postopnem povečanju stalaža krav pri zasebnih proizvajalcih za 0,5% letno. Število plemenskih kobil pa se bo od sedanjega stalaža 90 povečalo na 120 kom. Večjo proizvodnjo mleka in mesa bomo dosegli tudi z izboljšanjem genetskega potenciala mlečne črede, zato bo Kmetijski zavod Ljubljana v sodelovanju s KZ Ribnica dosledno izvajal program osemenjevanja in kontrole krav, s katerimi bo možno dvigniti proizvodni potencial obstoječe črede. Število krav pod kontrolo se bo dvignilo od sedanjih 55% na 60%.

36. člen

Intenzivirali bomo pridelavo poljščin tako, da bomo do konca planskega obdobja dosegli 3,5 ton pšenice, 5,5 ton koruze in 4,5 ton silaže na ha posejanih površin.

Da bi dosegli načrtno rast poljedelske proizvodnje za 4%, bo Kmetijska zadruga Ribnica skladno s proizvodnimi programi in potrebami združenih kmetov sklenila samoupravni sporazum z dobavitelji potrebnih reprodukcijskih materialov.

37. člen

Zemljišča, ki so v lasti KZ Ribnica in Kmetijske zemljiške skupnosti, se

bodo dajala v najem zasebnim kmetom le, če na teh zemljiščih ni možno organizirati družbene proizvodnje in pod pogojem, da zasebniki z zadruško sklenejo pogodbo o skupnem proizvodnem sodelovanju

Lastniki zemljišč bodo s sečnjo in drugimi ureditvenimi deli preprečevali nadaljnje zaraščanje obrobni kmetijskih zemljišč ter skladno s programi strokovnih služb zagotovili njihovo rabo za kmetijsko proizvodnjo (pašništvo).

38. člen

Razvoj čebelarstva bomo pospešili z vključevanjem čebelarjev v družbeno organizirano proizvodnjo. Veterinarski zavod »Krim« Grosuplje pa bo organiziral pospeševalno službo za čebelarstvo.

39. člen

Veterinarski zavod »Krim« Grosuplje bo kot nosilec dejavnosti posebnega družbenega pomena skrbel za:

- zdravstveno varstvo živali pred kužnimi in drugimi boleznimi
- zdravstveni nadzor nad živili živalskega izvora
- varstvo ljudi pred zoonozami
- za organizirano veterinarsko izobraževanje in vzgojo kmetov in kmečke mladine

40. člen

Zavarovalna skupnost »Triglav« območna skupnost Ljubljana pa bo še nadalje razvijala sistem zavarovanja živine, tako da bi do konca planskega obdobja bilo zavarovano čimvečje število goveje živine in konj.

41. člen

Gozdno gospodarstvo Kočevje bo z gozdovi v občini Ribnica gospodarilo po sprejetih gozdnogospodarskih načrtih in v skladu z usmeritvami dolgoročnega načrta občine Ribnica, pri čemer se bodo upoštevala naslednja načela in smernice:

- nadaljevali bomo s podružabljanjem gospodarjenja z gozdovi ne glede na sektor lastništva
- skrbeli bomo za trajnost gozdov in njihovo proizvodno zmogljivost, pri tem pa upoštevali družbene potrebe po lesni surovini, sposobnost rastišč in splošno varstveno funkcijo gozdov
- obseg izkoriščanja gozdov in gozdno gospodarskih del bomo ob upoštevanju ekološkega ravnotežja uskladili s potrebami porabnikov gozdnih proizvodov predvsem lesno predelovalne industrije v občini,
- omejili direktni izvoz gozdnih proizvodov in se dohodkovno povezali z lesno predelovalno industrijo, pri čemer bomo dosegli višjo stopnjo predelave lesa ter na ta način realizirali načrtni izvoz in si zagotovili potrebna devizna sredstva
- Gozdno gospodarstvo Kočevje bo vsakoletno s svojimi gozdnogospodarskimi načrti opredelilo:
- obseg poprečnega letnega poseka gozdov
- obseg blagovne proizvodnje gozdnih sortimentov
- izvedbo gozdno gojitvenih posegov
- biološko sanacijo gozdov in
- izgradnjo gozdnih prometnic

Sredstva za razširjeno reprodukcijo si bo GG Kočevje zagotavljalo tudi s sklepanjem samoupravnih sporazumov s porabniki lesnih surovin.

42. člen

Pogozdovanje kmetijskih zemljišč se bo izvajalo le izjemoma in to na površinah, za katere se bomo predhodno dogovorili in na katerih bo tak poseg družbeno utemeljen.

Manjše površine manj donosnih gozdov pa bomo zaradi družbenih potreb namenili stanovanjski gradnji, gradnji infrastrukturnih objektov in razvoju industrije.

43. člen

Ribištvo se bo tudi v prihodnje razvijalo v okviru Ribiške družine Ribnica in Zavoda za ribištvo. Osnovna skrb ribiške družine bo varovanje voda pred onesnaženjem in ohranjanje flore in favne naših voda. V ta namen bo ribiška družina še nadalje vlagala ribje mladice predvsem salmonide in tesneje sodelovala z Območno vodno skupnostjo Ljubljana — Sava pri urejanju in vzdrževanju vodotokov in objektov na njih.

44. člen

Lovske organizacije in lovske družine, ki delujejo na območju občine Ribnica, bodo z divjadjo gospodarile na podlagi lovsko gospodarskih načrtov in ohranjale stalež divjadi na taki višini, da bo škoda po divjadi čim manjša. Skladno z načeli in njihovo funkcijo bodo lovske družine skrbele tudi za varstvo narave in ohranjanje kulturne krajine, v svojih vrstah pa bodo krepile vlogo splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

3. Trgovina in prekrba

45. člen

Stabilna kvaliteta in dobro dostopna prekrba prebivalstva je naloga trgovine, zato bo njen razvoj temeljil na dohodkovnem povezovanju s proizvodnimi organizacijami, racionalizaciji, modernizaciji poslovanja ter kadrovske usposobljenosti. Da bi se izboljšala kvaliteta ponudbe, se bodo organizacije združene dela, ki s svojimi enotami izvajajo trgovsko dejavnost na območju občine, dogovorile o skupnem nastopu in delitvi programov ter o pritegnitvi novih prodajnih enot v Ribnico za večjo specializacijo, kar naj bi zagotovilo kvalitetnejšo in pestrejšo ponudbo in ekonomičnejše poslovanje. Opredeliti bo potrebno tudi odnos do nadaljnjega obstoja in razvoja trgovin v odročnejših krajih.

V razširitev in obnovo prodajnih kapacitet bosta investirali

- Mercator TOZD Jelka bo odprla leta 1989 novo samopostrežno trgovino na Bregu — Grič v predračunski višini 53 milj. din, v posodabljanje opreme in modernizacijo obstoječih prodajal pa bodo namenili 20 milj. din.
- Kmetijska zadruga bo leta 1989 izvedla adaptacijo »Dom« Sodržiča v višini 30 milj. din.

46. člen

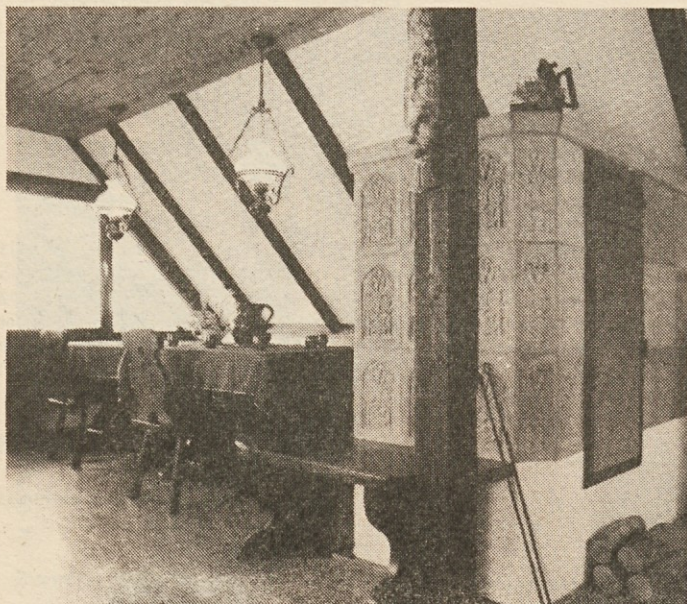
Nemoteno preskrbo bomo še nadalje zagotavljali tudi s pomočjo občinskih blagovnih rezerv, predvsem na tistih področjih, kjer tržne rezerve ne omogočajo normalne preskrbe. Za zagotovitev sredstev za oblikovanje občinskih blagovnih rezerv bomo uvedli posebni občinski prispevek za blagovne rezerve.

Turizem in gostinstvo

47. člen

Ker nismo turistična občina, moramo razvoj turizma graditi na osnovi naravnih danosti ter kulturne dediščine (suha roba). Temeljne naloge na področju turizma so sledeče:

- turistično rekreacijske ponudbe na območju Travnice gore, v Loškem potoku, Danah, Grmadi
- povečati prenočitvene kapacitete v Ribnici (povečati obstoječo restavracijo »Jelka«) in pristopiti k izgradnji novega hotela—motela
- popestriti spremljajočo turistično ponudbo kot so izletniški, ribiški in lovski turizem ter predstaviti suho robo in Ribniški sejem v širšo turistično ponudbo
- turistično društvo bo organiziralo pripravo prospekta in turistične karte občine, kjer bo prikazana vsa ponudba v občini (naravne danosti, kul-

turna dediščina, peš poti in transversale, gostinska ponudba, rekreacijske možnosti ter druge privlačne zanimivosti)

- z davčno politiko stimulirati gostince h kvalitetnejši in pestrejši ponudbi v obstoječih lokalih ter upoštevati to pri odpiranju novih lokalov.

Drobno gospodarstvo

48. člen

Na področju samostojnega osebnega dela bo dana prednost razvoju proizvodnih dejavnosti, ki bodo povezane z združenim delom (v smislu dolgoročnih povezav in z vidika prestrukturiranja in racionalizacije gospodarstva), predvsem tistih, ki bodo pospeševale izvoz, nadomeščale uvoz, zagotavljale nova delovna mesta ter deficitarnih storitvenih dejavnosti pomembnih za življenje in delo občanov.

49. člen

Izvršni svet bo zagotovil zadostno število gradbenih parcel za izgradnjo poslovno-stanovanjskih objektov oziroma določil lokacijo za obrtno cono.

50. člen

Za ustanovitelje enot drobnega gospodarstva bomo podpisniki zagotovili posebne davčne olajšave in poenostavili postopke pri izdaji dovoljenj. S selektivno davčno in ustrezno kreditno politiko bomo pospeševali razvoj deficitarnih storitvenih dejavnosti, prav tako tistih dejavnosti, ki zagotavljajo nova delovna mesta ter proizvodnjo za izvoz oziroma nadomeščanje uvoza.

51. člen

Z družbenim dogovorom o razvoju drobnega gospodarstva za obdobje 1986—1990 bomo opredelili konkretne naloge za hitrejši razvoj drobnega gospodarstva na območju občine Ribnica.

Promet

52. člen

Integral DO Eurotrans bo v Goriči vasi v letu 1987 dokončal delavnico s poslovnimi prostori po predračunski vrednosti 100.000.000 din ter v Grosplju do leta 1990 avtoservisno delavnico s poslovnimi prostori po predračunski vrednosti 50.000.000 din.

Za nadomeščanje iztrošene opreme in modernizacijo avtoservisnih delavnic bo namenjeno 50.000.000 din. Letno bo Eurotrans nabavil tudi 10 tovornih vozil s prikolicami v vrednosti 1.000.000.000 din, zato se bo zaposlenost povečala za 30 voznikov.

IV. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

1. Socialni razvoj

53. člen

V SIS družbenih dejavnosti bomo določali programe skladno z materialnimi možnostmi in ob usklajevanju programov določili prednostna področja in naloge, ki jih bomo izvajali na osnovi svobodne menjave dela ter programe financirane na osnovi neposredne menjave dela. Ob omejenih materialnih možnostih bomo upoštevali prednost in selektivnost programov in nalog, pri čemer bodo imeli prednost zagotovljeni programi v SIS, kjer se ti izvajajo. Ohraniti bo potrebno realno raven preteklega srednjeročnega obdobja razen na področju otroškega varstva, kjer se bo število zajetih otrok povečalo.

54. člen

Prostorske zmogljivosti in izvajanje programov družbenih dejavnosti bomo zagotavljali z načrtnim vzdrževanjem ter obnavljanjem že obstoječih objektov na osnovi združevanja sredstev amortizacije in krajevnega samopriskpeva. Nove investicije se predvidevajo le na področju otroškega varstva za zajetje otrok v Ribnici in Dolenji vasi. Samoupravne interesne skupnosti bodo najkasneje v letu 1988 vračunale v ceno storitev amortizacijo v celotnem znesku po z zakonom predpisanih stopnjah.

2. Otroško varstvo

55. člen

Skupnost otroškega varstva bo za uresničevanje razvoja družbenega varstva otrok zagotavljala naslednje:

- v organizirano dnevno vzgojo in varstvo bomo zajeli 40% vseh otrok
- za otroke v starosti do 3 let bomo odpirali varstvene družine
- za otroke od 3 — 6,5 let, ki niso vključeni v VVO, bomo postopoma podaljševali vzgojne programe (80 urni program na 250 ur, ter skrajšano pripravo na šolo 525 ur)

56. člen

Do leta 1990 bomo v Ribnici zgradili (5 oddelkov za 120 otrok) ter v Dolenji vasi odprli 1 oddelek za 19 otrok.

57. člen

Otroke z lažjimi motnjami v telesnem in duševnem razvoju bomo vključevali

vali v redne oddelke, medtem ko bomo za težje motene odprli poseben oddelek.

58.-člen

Zagotavljali bomo družbene pomoči otrokom predvsem v funkcionalni obliki (plačilo oziroma doplačilo varstva in prehrane v VVO, prehrane v šoli...) izjemoma tudi v denarju v skladu s samoupravnim sporazumom o uveljavljanju socialnovarstvenih pravic.

59. člen

Skupnost bo v VVO v celoti krila delež vzgoje vzgojnovarstvene storitve, starši pa bodo glede na dohodek družine prispevali procentualni delež.

60. člen

Skupnost bo združevala solidarnost za program družbenih pomoči otrokom.

Program skupnih nalog se bo po načelu vzajemnosti uresničeval v SOV Slovenije. Dogovorili se bomo za ureditev vprašanja kroga upravičenk do porodniškega dopusta in trajanje porodniškega dopusta.

61. člen

Zaradi dodatnega zajetja otrok v VVO bo realna rast za redni program znašala 4% povprečno na leto za vse petletno obdobje.

3. Osnovno šolstvo

62. člen

Osnovne naloge na področju vzgoje in izobraževanja bodo uveljavitev programa življenja in dela osnovne šole, ki ga bomo začeli izvajati že v začetku planskega obdobja. Vsem učencem bomo skušali zagotoviti pogoje za razvoj individualnih interesov in sposobnosti. To bomo dosegli z notranjo diferenciacijo in individualizacijo pouka ter kvalitetnejšim izvajanjem dopolnilnega in dodatnega pouka. Sredstva za uresničevanje programa življenja in dela osnovne šole bo v okviru finančnih možnosti zagotavljala občinska izobraževalna skupnost.

63. člen

Za doseganje kvalitetnejšega dela pedagoških delavcev v osnovni šoli bomo pričeli izvajati program za pridobitev visokošolske izobrazbe pedagoških delavcev, zaposlenim učiteljem pa bomo omogočili študij iz dela in ob delu.

64. člen

Občinska izobraževalna skupnost bo vsem šolam omogočila postopen prehod na obračunavanje 100 odstotne amortizacije, tako da bodo šole lahko več sredstev namenile za redna in investicijska vzdrževanja. V srednjeročnem obdobju bomo obnovili šolo v Sodražici ter obe stari stavbi osnovne šole Ribnica in adaptirali šolski kuhinji v osnovnih šolah Ribnica ter Dolenja vas.

4. Raziskovalna dejavnost

65. člen

Raziskovalni programi ORS Ribnica bodo usmerjeni v raziskovanje tistih družbenih potreb, ki izhajajo iz specifičnosti občine. Ostale raziskovalne programe pa bomo uresničevali v sodelovanju z drugimi občinskimi raziskovalnimi skupnostmi in republiško raziskovalno skupnostjo. V občinski raziskovalni skupnosti bomo financirali razvoj inventivne dejavnosti v OZD.

Pospeševali bomo razvoj raziskovalne dejavnosti v osnovnih šolah. Sofinancirali bomo raziskave, ki jih bodo za območje občine opravljale posamezne raziskovalne ustanove.

Težili bomo, da bo znanstveno in raziskovalno delo dobilo ustrezno mesto v srednjeročnih dokumentih občine.

5. Kultura

66. člen

Na področju kulture bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju za zadovoljevanje kulturnih potreb izvajali naslednje naloge:

- razvijali in krepili bomo ljubiteljsko kulturo, ki daje posameznikom možnost aktivno posegati v kulturno dogajanje
- na področju spomeniškega varstva bomo izvajali program dejavnosti Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine
- na področju arhiviranja bomo izvajali program dejavnosti Zgodovinskega arhiva Ljubljana
- podpirali bomo razvoj glasbene, gledališke, likovne in literarne dejavnosti
- s politiko zaposlovanja in štipendiranja bomo reševali najbolj kritične točke v posameznih dejavnostih (knjižničarstvo in muzejska dejavnost)
- razvijali bomo sodelovanje z osnovnimi šolami in ZSMS
- glede na stanje kulturnih objektov bomo iz sredstev amortizacije prispevali delež za obnovo kulturnih domov v občini.

6. Telesna kultura

67. člen

Izvajalci in uporabniki Telesnokulturne skupnosti Ribnica bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju zagotavljali izvajanje naslednjih nalog:

- skrbeli za povečanje števila aktivnih udeležencev v športno rekreativni dejavnosti
- zagotovili možnosti za doseg vrhunskih športnih dosežkov športnikov, ki izpolnjujejo dogovorjena merila
- izdelali prednostne programe posameznikom in ekipam, ki izpolnjujejo merila vrhunškega športa
- izobraževali bomo strokovne in organizacijske telesnokulturne delavce
- razvijali bomo dogovorjene skupne akcije (športna značka, akcija naučimo se plavati, kroše in pohode, poživilo delo ŠSD)
- organizirali športne prireditve
- vzdrževali obstoječe telesnokulturne objekte in jih po potrebi adaptirali
- okrepili sodelovanje z izobraževanjem, otroškim varstvom in zdravstvom.

7. Zdravstveno varstvo

68. člen

Pravice uporabnikov zdravstvenega varstva bodo ostale na dosednji ravni. Prednost bomo dajali nalogam in ukrepom v zvezi z:

- obravnavanje najresnejših in najbolj razširjenih bolezni, predvsem boleznih dihal (glede teh bolezni je treba raziskati vzroke in jih z ustreznimi ukrepi čimveč odstraniti), obolenja srca in ožilja, poškodbe mimo dela itd.
 - samozaščitno dejavnostjo občanov (zdravstvena prosveta in vzgoja, aktivnejši odnos do zdravlja, medsebojna pomoč občanov itd).
 - širitvijo preventivnih in dispanzerskih metod dela.
- Nadaljnji razvoj zdravstvenih dejavnosti in zmogljivosti bo temeljil na večji medsebojni povezanosti, usklajenosti in dogovorjeni delitvi dela.

69. člen

Število zaposlenih se v zdravstvu praviloma ne bo povečalo, zato pa bo potrebno dati še več pozornosti izkoriščenosti delovnega časa in notranji organizaciji dela.

70. člen

Investicij objekte ne načrtujemo. Omogočili bomo nabavo nujno potrebne opreme in zamenjavo iztrošene. Prav tako bomo omogočali nadaljnji razvoj računalniškega zdravstvenega sistema.

71. člen

Zagotovili bomo amortizacijo, ki bo omogočala vsaj enostavno reprodukcijo.

72. člen

V zdravstveni skupnosti Slovenije bomo združevali sredstva za naloge skupnega pomena in za druge naloge iz elementov za sklepanje SaS o temeljih plana ZS Slovenije za obdobje 1986—1990 (Uradni list SRS, št. 3/85).

V Medobčinski zdravstveni skupnosti Ljubljana bomo združevali sredstva za dokončanje investicij na področju osnovne zdravstvene dejavnosti, za nove objekte pa le po predhodno usklajenem in sprejetem dogovoru med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi območja.

73. člen

Za pokrivanje stroškov zdravstvenih storitev predvidevamo udeležbo sredstev medobčinske in republiške solidarnosti.

8. Socialno skrbstvo

74. člen

Temeljna usmeritev socialnega skrbstva bo v bodoče krepitev preventivnih oblik dela. Posebno skrb bomo posvetili organiziranju socialnih služb. Ustanovitev Centra za socialno delo je ostala nerealizirana naloga še iz prejšnjega srednjeročnega obdobja, zato bomo vložili vse napore za realizacijo te naloge, da zagotovimo strokovni službi boljše delovne pogoje in s tem tudi večjo kvaliteto dela. Poleg tega bomo razvijali prostovoljne oblike dela, v delo socialne službe pa pritegnili še humanitarne organizacije in krajevne skupnosti.

75. člen

Še naprej bomo najbolj materialno in socialno ogroženi skupini prebivalstva, ki zavoljo kakršnih koli vzrokov potrebujejo pomoč družbene skupnosti, zagotavljali socialno varnost. V skladu s samoupravnim sporazumom o uveljavljanju socialnovarstvenih pravic bomo zagotavljali denarne pomoči glede na povprečni osebni dohodek v SR Sloveniji v preteklem letu.

76. člen

Za ostarele občane bomo predvsem razvijali nego na domu ter zavodsko varstvo. V letu 1986 bo odprt dom za ostarele občane v Kočevju, kjer bodo imeli občani Ribnice rezerviranih 20 mest.

Okrepili bomo povezavo z drugimi skupnostmi v okviru socialnega varstva in s tem uveljavili aktivno socialno politiko.

9. Socialno varstvo

78. člen

V skupnosti socialnega varstva Ribnica bomo delavci, drugi delovni ljudje in občani oblikovali, usklajevali in spremljali uresničevanje politike na področju socialnega varstva. Usklajevali bomo:

- programe dela na posameznih področjih socialnega varstva
 - socialno varstvene elemente za samoupravne sporazume o temeljnih planov
 - osnove in merila za posamezne socialno varstvene pravice
 - osnove in merila za uresničevanje solidarnosti in vzajemnosti
- Zagotavljali bomo enakopravno odločanje skupščine skupnosti socialnega varstva s pristojnimi zbori skupščine občine Ribnica.

V. GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA

1. Energetika

79. člen

Podpisniki dogovora si bomo prizadevali za zagotavljanje potrebnih količin energetskih surovin in za kar najracionalnejše izkoriščanje vseh vrst energije.

Študijsko se bo proučila možnost priključitve predvsem objektov družbenega standarda in stanovanjskih objektov v mestnem naselju Ribnica na kotlovnico Inles Ribnica. Načrtovana razširitev kotlovnice bo zasnovana tako, da se v največji možni meri izkoristijo lesni odpadki. Proučila se bo možnost in potreba po gradnji nove centralne toplarne.

80. člen

Obnova in razširitev elektroenergetskega omrežja bo izvršena skladno z naraščajočimi potrebami po električni energiji na območju občine. TOZD Elektro Kočevje bo zgradil naslednje elektroenergetske objekte:

- razdelilno transformatorsko postajo (RTP 110/20 kV z močjo 20 MVA. Objekt bo lociran na Ugarju
- 20 kV varlišče — na isti lokaciji
- posodobitev 20/20 Kv razdelilne postaje v Sodražici
- izgradnja 15 transformatorskih postaj z inštalirano močjo 245 KVA
- novogradnja ali obnova 30 km 20 kV daljnovodov in kablovodov, ter 35 km nizkonapetostnega omrežja.

2. Komunalno gospodarstvo

81. člen

Da bi zadovoljili skupne potrebe in interese na vzdrževanju, rekonstrukcijah in gradnji komunalnih objektov in naprav, bomo uporabniki in izvajalci zagotavljali sredstva po samoupravnem sporazumu o temeljnih plana Samoupravne komunalne interesne skupnosti:

- s povračili za gospodarjenje s komunalnimi objekti in napravami skupne rabe v višini 0,80% BOD iz dohodka
- za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav v višini 2,5% BOD iz čistega dohodka
- uresničevali bomo politiko cen komunalnih storitev, ki bo zagotavljala najmanj enostavno reprodukcijo
- z združevanjem sredstev drugih SIS
- z združevanjem sredstev neposrednih uporabnikov
- z dogovorjenim delom nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča
- z dogovorjenim delom krajevnega samopriskrbe
- z bančnimi in drugimi krediti.

82. člen

Vzdrževanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe se bo izvajalo na podlagi usklajevanja med uporabniki in izvajalci ter na podlagi dogovorjenih programov vzdrževanja, ki temeljijo na povečani skrbi tej dejavnosti.

83. člen

Realizirali bomo naslednje investicije na področju razširjene reprodukcije:

- kanalizacijski kolektor »S« od ZCN v Hrovači do CCN v Goriči vasi,
- centralna čistilna naprava v Goriči vasi
- sekundarni kanalizacijski zbiralniki po Kolodvorski cesti, v Ribnici
- kanalizacijski kolektor »B« po Šeškovi ulici v Ribnici
- kanalizacijski kolektor »A« po Opekarski cesti v Ribnici
- kanalizacijski kolektor »H« v Sodražici
- dograditev zbiralnika levega brega v Sodražici
- izgradnja 2. faze toplarne Inles
- toplovod Inles — Prijatelj trg — VVZ
- pokopališče in mrliške vežice v Dolenji vasi

Sofinancirali bomo tudi zagotavljanje vodooskrbe v Loškem potoku in drugih področjih v občini v skladu s potrebami, ki bodo nastale v srednjeročnem obdobju.

3. Stanovanjsko gospodarstvo

84. člen

Družbeno usmerjena stanovanjska gradnja bo sledila potrebam združenega dela. Povprečno letno naj bi bilo zgrajenih 15 stanovanj v Ribnici, Sodražici, Loškem potoku in Dolenji vasi.

Da bo možna takšna dinamika izgradnje, bodo OZD in druge delovne skupnosti združevale sredstva za stanovanjsko gradnjo iz dohodka in čistega dohodka za naslednje namene in po naslednjih stopnjah:

- za namene družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,5% iz dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za namene vzajemnosti v stanovanjskem gospodarstvu bodo združevale povratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,7% iz čistega dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za reševanje stanovanjskih vprašanj kadrov v občini bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,2% iz čistega dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za nujna večja vzdrževalna dela na stanovanjih in stanovanjskih hišah v družbeni lastnini bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,3% iz čistega dohodka in za revitalizacijo po stopnji 0,4%, osnova za obračun je BOD,
- za gradnjo domov za učence in študente v SR Sloveniji bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,292% iz dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za zagotavljanje bivalnih pogojev udeležencev mladinskih delovnih akcij v SR Sloveniji bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,003% iz dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za reševanje stanovanjskih vprašanj kadrov na nerazvitih območjih SR Slovenije bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,02% iz čistega dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za reševanje lastnih stanovanjskih vprašanj delavcev (vzajemnost v TOZD in DS), bodo združevale sredstva iz čistega dohodka v lastne sklade skupne porabe — stanovanjski del po stopnji, katero bodo sprejele z lastnim srednjeročnim planom reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev. Stopnja za tako združevanje sredstev bo odvisna od dejanskih potreb ter finančnih možnosti, praviloma pa naj bi ne bila manjša od 3%.

85. člen

Individualna gradnja se bo izvajala v okviru sprejetih urbanističnih načrtov oziroma skladno z racionalno izrabo prostora na kmetijsko manjvrednih površinah. Pretežni del individualne stanovanjske gradnje v območju urbanističnih zasnov za občino Ribnica bo na naslednjih območjih: Gornje Lepovče, Opekarna — Mlaka, Sodražica, Loški potok, Dolenja vas in posamezni objekti v ostalih naseljih.

86. člen

Organizacije združenega dela bodo sredstva, ki jih namenijo za stanovanjsko gradnjo, razdeljevale v globalu 40:60 v korist individualne gradnje.

87. člen

Pri oblikovanju stanarin bomo upoštevali enotno metodologijo za določanje in evidentiranje stanarin v SR Sloveniji in doseženo stopnjo v odnosu na programirano stanarino. Programirana letna stopnja stanarine naj bi zagotovila enostavno reprodukcijo, to je 2,55% revalorizirane točkovne vrednosti stanovanja.

88. člen

Za uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva pa bo potrebno še naprej krepiti in razvijati hišno samoupravo.

4. Cestno gospodarstvo

89. člen

V naslednjem srednjeročnem obdobju bomo zagotovili finančna sredstva za realizacijo 100% normativov in standardov vzdrževanja in varstva regionalnih in lokalnih cest. S tem bomo preprečili nadaljnje propadanje cest, ki so bile zgrajene v preteklem obdobju. Za dosego tega cilja bomo iz sredstev vsebovanih v ceni goriva in cestnih pristojbinah dobili skupno 133.040.000,00 din.

90. člen

- Večja vzdrževalna dela se bodo izvajala na naslednjih cestnih odsekih:
- na cesti R-320 od Žlebiča do Sodražice
 - na cesti R-373 od Travnika do Lazca in dokončanje del od Sodražice do Loškega potoka
 - na cesti M-6 skozi Ribnico (Gorenjska in Šeškova ulica)
 - na cesti L-6607 od ZČN Hrovača do ceste M-6
 - na cesti L-6605 — kolodvorska ulica v Ribnici
 - na cesti L-6601 — Opekarska cesta v Ribnici
 - na cesti L-6628 Vinice — Lipovšica
 - na cesti L-6603 — Bukovica — Dane
 - na cesti L-6622 — Velike Poljane — Vrh
 - na cesti L-6625 — Sveti Gregor — Mala Slevica

- na cesti L-6623 — Mlake — Žimarice
 - avtobusno postajališče Žlebič, Goriča vas in Prigorica ob cesti M-6
- V Ribnici bomo v naslednjem obdobju zgradili tudi »malo« obvoznico, katere namen je razbremeniti mestno jedro prometa. Trasa obvoznice bo določena na podlagi prometne študije, ki je v izdelavi.

91. člen

Da bi uresničili program novogradenj in večjih vzdrževalnih del, bomo uporabniki in izvajalci zagotavljali sredstva po samoupravnem sporazumu o temeljnih plana Samoupravne interesne skupnosti za ceste občine Ribnica:

- z združevanjem sredstev v višini 1,7% iz čistega dohodka,
- z združevanjem sredstev drugih SIS (SIS za ceste SR Slovenije),
- z združevanjem sredstev neposrednih uporabnikov,
- z dogovorjenim delom krajevnega samopriskpevka,
- z bančnimi in drugimi krediti.

5. PTT promet

92. člen

V skladu s potrebami in možnostmi bo Podjetje za PTT promet stremelo za boljše obvladanje naraščajočih potreb po ptt storitvah in po dvigu njihove kakovosti, kar bo pogojevalo povečanje avtomatizacije procesa dela in uvajanje novih in zahtevnejših ptt storitev. Prizadevanja bodo usmerjena k razširitvi telegrafskih in telefonskih storitev, zato bomo nadaljevali z izgradnjo krajevno kabelskega omrežja v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku, povečali bomo telefonsko centralo v Ribnici (za 1000 števil), Sodražici (za 200 števil) in Loškem potoku (za 200 števil) ter izgradili teleprinterstvo povezavo s Sodražico.

Sredstva PTT podjetja bodo tonamensko oplemenitenjena s sovlaganji Krajevnih skupnosti in našega združenega dela.

6. Požarno varstvo

93. člen

SIS za varstvo pred požarom bo izhajajoč iz doseženega stanja požarnega varstva in splošne gospodarske situacije prvenstveno usmerjala sredstva za preventivno dejavnost ter krepitev protipožarne zavesti delovnih ljudi in občanov. Nadaljevalo se bo z izobraževanjem gasilskih kadrov ter posodabljanjem opremljenosti vseh gasilskih enot.

Zbrana sredstva se bodo prvenstveno namenjala za:

- redno vzdrževanje gasilskih društev in zveze
- odplačilo anuitet za avto cisterno Loški potok, gasilski dom Sodražica, gasilski dom Ribnica
- dograditev gasilskih domov Rakitnica, Dolenja vas, Otavice, Nemška vas, Dolenji Lazi, Prigorica, Jurjevica, Žimarice, Mali log in izgradnje na Vel. Poljanah
- gradnja vodnega bazena v vasi Sušje
- nabava tlačne cevi
- nabava avtocisterne za območje Dolenja vas in Ribnica
- nabava motorne brizgalne za GD Rakitnica
- nabava osebne in zaščitne opreme za 10 gasilskih društev
- radiozveze za 20 gasilskih vozil in postavitev repetitorja na Grmadi.

7. Vodno gospodarstvo

94. člen

Območna vodna skupnost Ljubljana—Sava bo:

- zagotavljala redno vzdrževanje vseh vodotokov ter spremljala stanje vodnega režima
- dogradila zadrževalnik Prigorica z vsemi spremljajočimi objekti
- izvedla regulacijo vodotokov v dolžini 15 km — prvenstveno na območjih namenjenih melioracijam
- sofinancirala raziskave in izgradnjo vodnih zbiralnikov v Sodražici, pomembnejših vodohramov (Breže) ter izgradnjo nekaterih pomembnejših primarnih vodovodov
- sofinancirala izgradnjo centralne čistilne naprave in osnovne kanalske mreže v Ribnici.

8. Stavbno zemljiško gospodarstvo

95. člen

Dogovorili se bomo o enotnih merilih za urejanje in vrednotenje stavbnih zemljišč ter izdelali enotno metodologijo za pripravo investicijskih programov urejanja stavbnih zemljišč.

96. člen

Stavbna zemljišča bomo pridobivali in urejali na podlagi sprejetih zazidalnih, ureditvenih in lokacijskih načrtov, v skladu s sprejetimi terminskimi plani in prednostnem vrstnem redu za katerega se bomo dogovorili.

97. člen

V skladu s krajevnimi skupnostmi bomo v območjih, ki se bodo urejala s prostorsko ureditvenimi pogoji, zagotovili najprimernejšo obliko pridobivanja in urejanja stavbnih zemljišč.

VI. KRAJEVNE SKUPNOSTI

98. člen

Delovni ljudje in občani bomo svoje interese uresničevali organizirani v krajevne skupnosti. S svojimi aktivnostmi bomo zagotovili krepitev samoupravnih socialističnih odnosov, delegatskega sistema, obrambnega sistema in pripravljenosti ter reševanje odprtih vprašanj tudi s soudeležbo krajanov kot dopolnilo systemskega financiranja razvoja krajevnih skupnosti. Še nadalje bo ostal pomemben vir financiranja krajevni samopriskpevek in prispevna stopnja iz čistega dohodka, osnova BOD.

VII. DRUGE DEJAVNOSTI

1. Splošna poraba

99. člen

Na področju splošne porabe bo posebno pozornost potrebno nameniti zagotavljanju sredstev za učinkovitejšo in bolj kvalitetno delo upravnih organov. Učinkovitejše delo upravnih organov bomo zagotavljali z izboljšanjem kadrovske strukture delavcev, z boljšim nagrajevanjem kreativnega in ustvarjalnega dela ter modernizacijo opreme, povezovanje z računalniško podprtimi informacijskim sistemom.

Nadaljevali bomo z združevanjem sredstev za financiranje prostorskih delov planskih dokumentov in izvedbenih prostorskih aktov.

2. Informacijski sistem

100. člen

Nadaljevali bomo z izdajanjem občinskega glasila Rešeto kot sestavnega dela družbenega sistema informiranja za samoupravno delegatsko odločanje in obveščanje občanov o vseh dogajanjih v občini.

Družbeni sistem informiranja v občini bo potrebno dograditi tako, da bo evidentiranje, zbiranje, obdelava, urejanje in izkazovanje potreb, ki so pomembni za vse subjekte družbenega sistema informiranja, usklajeno. Za učinkovitejšo opravljanje nalog družbenega sistema informiranja se bomo v občini dogovorili za poenoteno in skupno nabavo, uporabo in vzdrževanje računalniške in druge opreme.

Aktivirali bomo svet družbenega sistema informiranja.

3. Ljudska obramba in družbena samozaščita

101. člen

Udeleženci družbenega dogovora o temeljnih družbenega plana občine Ribnica bomo v svoje planske dokumente redne dejavnosti vključili in upoštevali naloge, potrebe in interese splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Določene posebne naloge na tem področju bomo načrtovali v obrambo razvojnih načrtih kot sestavnih delih srednjeročnih družbenih planov za obdobje 1986—1990.

Te naloge so na področju organiziranja in delovanja:

1. narodne zaščite
2. civilne zaščite
3. obrambnega in samozaščitnega usposabljanja
4. vojnih zvez in službe za opazovanje in obveščanje
5. teritorialne obrambe

102. člen

Za uresničevanje nalog s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bomo zagotavljali sredstva:

- a) temeljne in druge organizacije združenega dela za izvajanje lastnih obrambnih priprav in za izvajanje nalog in programov, ki so skupnega pomena za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v občini ali v krajevnih skupnostih,
- b) občina za naloge in programe, ki izhajajo iz njenih pristojnosti in nalog ter sprejetih obveznosti na podlagi dogovora o uresnitvi nalog splošne ljudske obrambe, ki so skupnega pomena za obrambno pripravljenost SR Slovenije v obdobju 1986—1990.

Temeljne in druge organizacije združenega dela — udeleženci tega družbenega dogovora, bomo za izvajanje nalog, ki so skupnega pomena za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v občini ali v krajevnih skupnostih, zagotavljali sredstva na podlagi tega družbenega dogovora in samoupravnega sporazuma o temeljnih obrambnega razvojnega načrta občine Ribnica za obdobje 1986—1990 leta.

Sredstva za neposredne naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bomo še naprej zbirali:

- iz dohodka temeljnih in drugih organizacij združenega dela za svoje obrambne priprave,
- iz dohodka temeljnih in drugih organizacij združenega dela na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljnih obrambnega razvojnega načrta občine Ribnica za obdobje 1986 do 1990 leta,
- na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za nadomestila osebnega dohodka delavcev, ki se udeležujejo v delovnem času usposabljanja v teritorialni obrambi in v drugih oblikah dejavnosti splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v občini Ribnica,
- iz proračuna občine Ribnica.

Navedeni viri sredstev za neposredne naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bodo dosegli v obdobju do 1990 leta okoli 0,43 odstotka narodnega dohodka, ki bo od 1986 do 1990 ustvarjen v občini Ribnica.

VIII. KONČNE DOLOČBE

103. člen

Podpisniki dogovora bodo naloge in obveznosti, ki jih v tem dogovoru prevzamejo, konkretizirali v svojih planskih dokumentih in sprejeli po potrebi dodatne ukrepe za njegovo izvajanje.

104. člen

Za spremljanje uresničevanja dogovora bodo podpisniki imenovali odbor podpisnikov dogovora, ki bo spremljal uresničevanje nalog in obveznosti, dajal pobude Izvršnemu svetu Skupščine občine za posamezne ukrepe za zagotovitev izvajanja dogovora ter ob večjih odstopanjih predlagal spremembe in dopolnitve dogovora. Spremembe in dopolnitve tega dogovora se sprejemajo po enakem postopku kot dogovor.

105. člen

Podpisniki bodo najmanj enkrat letno obravnavali izvajanje posameznih dogovorjenih nalog in obveznosti iz dogovora. V ta namen bo Izvršni svet Skupščine občine pripravil analizo uresničevanja dogovorjenih nalog in jo predložil v obravnavo zborom Skupščine občine Ribnica.

106. člen

Ta dogovor je sklenjen, ko ga podpiše večina podpisnikov. Ribnica, oktober 1985
PODPISNIKI: vse TOZD in OZD, SIS, KS

Na podlagi 2. in 113. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. l. SRS št. 1/80), 17. čl. zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. l. št. 3/81) delavci v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih z območja občine Ribnica kot uporabniki ter delavci v samoupravnih organizacijah in skupnostih, ki izvajajo s tem samoupravnim sporazumom opredeljene naloge kot izvajalci organizirani v samoupravno stanovanjsko skupnost občine Ribnica, sklepamo

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljih plana Samoupravne interesne stanovanjske skupnosti občine Ribnica za obdobje 1986 — 1990

1. člen

Udeleženci samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne interesne stanovanjske skupnosti občine Ribnica (v nadaljnjem besedilu: udeleženci) s tem samoupravnim sporazumom določamo skupno uresničevanje ciljev, usmeritev in nalog razvoja stanovanjskega gospodarstva:

- na področju stanovanjske gradnje in prenove,
- pri načinu zagotavljanja sredstev,
- na področju gospodarjenja s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini,
- pri opredeljevanju pogojev in meril za reševanje stanovanj,
- na področju vzajemnosti in solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu,
- pri določanju nalog izvajalcev,
- pri oblikovanju cen stanovanjske gradnje,
- na nalogah, ki se uresničujejo v zvezi stanovanjskih skupnosti Slovenije in

- na nalogah s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

2. člen

- Pri določanju osnov srednjeročnega plana bomo udeleženci upoštevali:
- cilje in potrebe na področju stanovanjskega gospodarstva v občini,
 - razvojne možnosti širše družbene skupnosti ter analize možnosti razvoja občine za obdobje 1986 — 1990,
 - temeljne usmeritve razmeščanja poselitve glede na razvoj naselij v občini,
 - smotro in racionalno rabo prostora ob upoštevanju zemljiške politike,
 - temeljne usmeritve za varstvo, razvoj in izboljšanje bivalnega okolja glede na ohranitev naravnih in z delom pridobljenih vrednot,
 - cilje in naloge s področja SLO in DS.

Stanovanjska gradnja in prenova

3. člen

Udeleženci bomo v obdobju 1986 — 1990 na osnovi ocen ter pridobljenih in med seboj usklajenih elementov ustvarili pogoje za uresničitev gradnje 230 stanovanj, to je:

- 75 stanovanj v družbeno usmerjeni gradnji in
- 155 individualnih stanovanjskih hiš.

Število in površina stanovanj

Zap. št.	Vrsta gradnje	Štev. stan.	Skupna površina m ²
1.	družb.usmer.blok.gradnja	75	4500
2.	orgamis. ind. in sadružna grad.	155	13950
SKUPAJ :		230	18450

Lokacije gradenj stanovanj

	družbena	individualna
- Ribnica	55	80
- Sodražica	6	30
- Loški potok	8	20
- Dolenja vas	6	15
- ostali kraji	-	10
SKUPAJ :	75	155

Razmerje med družbeno in individualno gradnjo bo v srednjeročnem obdobju predvidoma 48 : 52.

4. člen

Udeleženci bomo v obdobju 1986 — 1990 nadaljevali s prenovo in modernizacijo stanovanj v naselju Ribnica in krajih izven Ribnice v dotrajanih stanovanjskih hišah.

S kreditno politiko in drugimi ukrepi bomo spodbujali prenovo stanovanj v zasebni lasti.

5. člen

- Udeleženci se sporazumemo, da bomo pri prenovi:
- izenačevali stanovanjski in bivalni standard prebivalcev,
 - upoštevali in ohranjali zgodovinsko vrednost objektov in naselij,
 - upoštevali ukrepe za racionalno rabo energije ter upoštevali takšno ceno m² prenove, ki ne bo višja od cene m² novo zgrajene stanovanjske površine v družbeno usmerjeni gradnji.

Način zagotavljanja sredstev

6. člen

Udeleženci načrtujemo, da bo potrebno za predvideni obseg gradnje stanovanj, za prenove, za obnovo mestnega jedra Ribnice, za vzdrževanje obstoječega stanovanjskega sklada ter za solidarnostne in vzajemne namene v občini in republiki v obdobju 1986—1990 zagotoviti 599.255.225 din.

7. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo navedena sredstva zagotovili iz naslednjih virov:

- sredstva skladov skupne porabe
- OZD in DS za lastne potrebe

306.034.500

— sredstva iz čistega dohodka za namene vzajemnosti	61,209.140
— sredstva iz dohodka OZD in DS za namene solidarnosti	51,005.750
— lastna sredstva občanov, upoštevajoč tudi kredite na privarčevana sredstva	111,813.710
— sredstva stanarin in najemnin, od tega:	48,441.210
— sredstva amortizacije stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lasti	20,390.915
— sredstva SPIZ	360.000

8. člen

Udeleženci bomo zagotavljali sredstva za prenove iz dela amortizacije stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastni, iz sredstev vzajemnosti, ki se združujejo iz čistega dohodka, iz bančnih sredstev ter lastnih sredstev občanov.

Gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastni

9. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bodo osnovne usmeritve v obdobju 1986—1990 pri gospodarjenju s stanovanji in stanovanjskimi hišami v družbeni lastni naslednje:

- zavzemali se bomo za nadaljnje urejanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu,
 - iz razpoložljivega deleža stanarin za vzdrževanje stanovanj bomo zagotavljali takšno vzdrževanje, ob upoštevanju minimalnih tehničnih normativov, da bomo preprečevali propadanje stanovanj v družbeni lastni.
- Do prehoda na tako stanarino, ki bo omogočala enostavno reprodukcijo stanovanjskega sklada, bomo za večja vzdrževalna dela uporabljali tudi del sredstev amortizacije,
- zavzemali se bomo za postopen prehod na tako stanarino, ki bo omogočala enostavno reprodukcijo stanovanjskega sklada.

10. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo pri oblikovanju stanarin upoštevali enotno metodologijo za določanje in evidentiranje stanarin v SR Sloveniji (Ur. list SRS št. 25/81). Udeleženci se bomo zavzemali za postopen prehod na stanarino, ki predstavlja 2,55% od revalorizirane vrednosti stanovanj.

11. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo oblikovali najemnine enako, kot se oblikujejo stanarine.

12. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo sredstva stanarin in najemnin porabili za:

	okvirno v %
1. amortizacija:	56
2. vzajemno vzdrževanje v okviru Samoupravne stanovanjske skupnosti:	16
3. vzdrževanje v okviru skupnosti stanovalcev:	14
4. stroške upravljanja:	7
5. funkcionalne stroške ter stroške nakupa in vzdrževanja opreme za civilno zaščito:	7
Skupaj:	100

Strukturo delitve stanarin in najemnin bomo določili z letnimi plani in finančnimi načrti sklada stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov.

13. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo za vzdrževanje združevali v samoupravni stanovanjski skupnosti del sredstev iz stanarin in najemnin. Sredstva bodo namenjena izvajanju večjih vzdrževalnih del. Višina sredstev in namen porabe bosta določena z letnimi plani in finančnimi načrti samoupravne stanovanjske skupnosti.

14. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bo obseg sredstev za vzdrževanje stanovanjskih hiš, s katerimi upravljajo stanovalci v okviru skupnosti stanovalcev, odvisen od višine stanarine, poraba sredstev pa od potrebnega izvajanja nujnih vzdrževalnih del.

Skupnosti stanovalcev se bodo morale organizirati tako, da bodo manjkajoča sredstva za vzdrževanje nadoknadili stanovalci z lastnim delom in sredstvi.

15. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bo vrsta in vsebina nalog, ki jih bodo opravljali organi upravljanja v stanovanjskih hišah in Samoupravni stanovanjski skupnosti, usklajena z določili zakona o stanovanjskem gospodarstvu, družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, s potekom preobrazbe samoupravne organizirano-

sti stanovanjskih skupnosti in tudi z razvijanjem in uvajanjem hišne samouprave.

16. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bodo upravljali na osnovi tega sporazuma:

- stanovalci v skupnosti stanovalcev z delom sredstev za vzdrževanje, delom sredstev za pokrivanje funkcionalnih stroškov in vseh stroškov civilne zaščite ter požarne varnosti,
- skupščina stanovanjske skupnosti pa z amortizacijo, delom sredstev za vzdrževanje, sredstvi za upravljanje in delom sredstev za pokrivanje funkcionalnih stroškov.

Organi skupščine bodo prek strokovne službe zagotavljali, da bodo skupnosti stanovalcev in skupščina stalno seznanjeni z višino in namenom porabe sredstev iz stanarin in najemnin.

17. člen

Udeleženci se sporazumemo, da se bodo stroški upravljanja pokrivali z delom stanarin, delom prispevka etažnih lastnikov in delom najemnin.

18. člen

Udeleženci se bomo zavzemali, da bodo etažni lastniki sodelovali pri pokrivanju sorazmernega dela stroškov gospodarjenja in skupnih funkcionalnih stroškov v okviru stanovanjske hiše.

Pogoji in merila za reševanje stanovanjskih vprašanj

19. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo v srednjeročnem obdobju pri dodeljevanju družbenih stanovanj upoštevali z družbenim dogovorom sprejete normative površin stanovanj glede na število družinskih članov.

20. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo v samoupravnih aktih upoštevali vsebinske opredelitve iz družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih odnosov na področju stanovanjskega in zakona o stanovanjskem gospodarstvu ter upoštevali naslednje pogoje in merila za dodeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil:

- oceno stanovanjskih razmer, v katerih živi delavec in njegova družina,
- socialni in materialni položaj delavca in njegove družine,
- delovno dobo delavca,
- zdravstveno stanje delavca in njegove družine,
- dodatna merila, opredeljena v pravilnikih za pridobitev stanovanj in stanovanjskih posojil.

21. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo upoštevali v samoupravnih splošnih aktih TOZD in DS ter stanovanjske skupnosti vsebino družbenega dogovora in zakona o stanovanjskem gospodarstvu pri določanju obvezne lastne udeležbe, zlasti pa:

- socialnoekonomski položaj delavca in njegove družine ter
- zdravstveno stanje delavca in njegove družine.

22. člen

Delež lastnih sredstev v družbeno usmerjeni gradnji, nakupa ali prenovi etažnega stanovanja in prenovi stanovanjske hiše bo takšen, da bo znašala maksimalna vsota kreditov:

- pri nakupu etažnega stanovanja 80%
 - pri blokovni zadržni gradnji 80%
 - pri zadržni gradnji 75%
 - pri gradnji individualne stanovanjske hiše 60%
 - pri prenovi stanovanj in stanovanjskih hiš 50%
- predračunske oz. končne cene po kupoprodajni pogodbi stanovanja ali stanovanjske hiše ob upoštevanju standardne stanovanjske površine.

Vzajemnost in solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu

23. člen

Družbeno usmerjena stanovanjska gradnja bo sledila potrebam združenega dela. Povprečno letno naj bi bilo zgrajenih 15 stanovanj v Ribnici, Sočažici, Loškem potoku in Dolenji vasi.

Da bo možna takšna dinamika izgradnje, bodo OZD in druge delovne skupnosti združevale sredstva za stanovanjsko gradnjo iz dohodka in čistega dohodka za naslednje namene in po naslednjih stopnjah:

- za namene družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,5% iz dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za namene vzajemnosti v stanovanjskem gospodarstvu bodo združevale povratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,7% iz čistega dohodka, osnova za obračun je BOD.

- za nujna večja vzdrževalna dela na stanovanjih in stanovanjskih hišah v družbeni lastnini bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,3% iz čistega dohodka in za revitalizacijo po stopnji 0,4%, osnova za obračun je BOD,
- za reševanje stanovanjskih vprašanj kadrov v občini bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,2% iz čistega dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za gradnjo domov za učence in študente v SR Sloveniji bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,292% iz dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za zagotavljanje bivalnih pogojev udeležencev mladinskih delovnih akcij v SR Sloveniji bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,003% iz dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za reševanje stanovanjskih vprašanj kadrov na nerazvitih območjih SR Slovenije bodo združevale nepovratna sredstva v stanovanjski skupnosti po stopnji 0,02% iz čistega dohodka, osnova za obračun je BOD,
- za reševanje lastnih stanovanjskih vprašanj delavcev (vzajemnost v TOZD in DS) bodo združevale sredstva iz čistega dohodka v lastne sklade skupne porabe — stanovanjski del po stopnji, katero bodo sprejele z lastnim srednjeročnim planom reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev. Stopnja za tako združevanje sredstev bo odvisna od dejanskih potreb ter finančnih možnosti, praviloma pa naj bi ne bila manjša od 3%.

24. člen

Udeleženci soglašamo, da bodo sredstva vzajemnosti združena v okviru stanovanjske skupnosti Ribnica namenjena povratno ali nepovratno, kot je predvideno v 23. členu.

25. člen

Udeleženci soglašamo, da bodo sredstva vzajemnosti v tozidih in DS v okviru samoupravne stanovanjske skupnosti na ravni občine namenjena za kreditiranje gradnje in nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš ter za preново stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni in zasebni lasti.

Razmere med sredstvi, namenjenimi za kreditiranje gradnje, nakupa in preнове stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti in sredstvi, namenjenimi za kreditiranje gradnje, nakupa in preнове stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti bomo vsako leto določili z letnimi plani in finančnim načrtom samoupravne stanovanjske skupnosti.

26. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo kredite iz vzajemno združenih sredstev v samoupravni stanovanjski skupnosti razporejali na podlagi vsakoletnega plana z razpisom. Krediti iz združenih sredstev bo do dodeljeni:

- temeljnim organizacijam združenega dela in drugim organizacijam, ki so podpisale samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ribnica za obdobje od 1986 do 1990 in ki združujejo sredstva za vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu pri LB SKB PE Kočevje, do posojila so upravičene tudi tiste organizacije, ki začasno niso sposobne oblikovati dovolj sredstev v skladu skupne porabe za načrtovani obseg gradnje ali nakup družbeno najemnih stanovanj, katerih vrednost ni večja od 5% celotne mase BOD v tem obdobju, ki združujejo sredstva za vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu v dogovorjenem roku in obsegu in ki jim je skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti začasno deloma ali v celoti odložila združevanje obračunane prispevka za vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu,
- delavcem organizacij iz prve alineje tega člena, ki namensko varčujejo pri banki za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja,
- delovnim ljudem, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov in pri njih zaposleni delavci ter delovni ljudje, ki samostojno opravljajo kot poklic umetniško ali drugo dejavnost, če združujejo sredstva za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu pri samoupravni stanovanjski skupnosti v skladu z določili samoupravnega sporazuma o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ribnica za obdobje od 1986 do 1990 in namensko varčujejo pri banki za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja,
- kmetom kooperantom, ki združujejo sredstva za vzajemnost v stanovanjskem gospodarstvu pri LB SKB Kočevje in ki namensko varčujejo pri banki za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja,
- upokojenecem in invalidom, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Ribnica in ki namensko varčujejo pri banki za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja.

27. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bodo tozidi in DS, ki bodo poslovali z izgubo, upravičeni do vračila vplačanih sredstev v skladu za vzajemnost za poslovno leto, v katerem bodo izkazovali izgubo. Na predlog odbora za programiranje in financiranje stanovanjske graditve bo skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti sklepala o vračilu vplačanih sredstev.

Skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti bo sklepala tudi o odložitvi obveznosti vplačila prispevka za vzajemnost tozdom in DS, ki bodo v postopku sanacije in ki bodo imeli motnje v poslovanju.

28. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bo obrestna mera pri kreditih iz sredstev vzajemnosti enaka bančni obrestni meri za stanovanjsko kreditiranje.

Odplačilna doba kreditov, odobrenih tozdom in delovnim skupnostim, je

največ 10 let, delavcem in občanom pa največ 20 let, odvisno od osebnega dohodka na delavca oz. občana.

29. člen

Udeleženci soglašamo, da bo vse finančne posle v zvezi z vzajemnostnim združevanjem sredstev opravljala LB SKB Kočevje.

30. člen

Udeleženci sporazuma se sporazumemo, da bomo v tem obdobju nepovratno prispevali sredstva iz dohodka za stanovanjsko gradnjo v višini 5,415% od BOD:

- kmetje kooperanti, ki so v odnosu s kmetijsko organizacijo in ki jim je iz tega odnosa poleg OD priznana tudi polna delovna doba,
- delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi občanov in pri njih zaposleni delavci ter delovni ljudje, ki samostojno opravljajo kot poklic umetniško ali drugo dejavnost.

S tem bodo izenačeni v pravicah do posojil in solidarnostnih stanovanj z delavci v OZD in DS.

31. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bodo sredstva solidarnosti, ki jih bodo tozidi in DS prispevali iz dohodka, namenjena za:

- reševanje stanovanjskih vprašanj starejših občanov,
- reševanje stanovanjskih vprašanj upokojenecv,
- reševanje stanovanjskih vprašanj borcev NOV in kmetov borcev NOV,
- reševanje stanovanjskih vprašanj invalidov,
- reševanje stanovanjskih vprašanj občanov, ki so za delo nesposobni,
- reševanje stanovanjskih vprašanj občanov z nižjiimi dohodki, vključno z mladimi družinami,
- reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, zaposlenih pri obrtnikih,
- reševanje stanovanjskih vprašanj Romov,
- delno nadomestitev stanarine,
- vračilo izplačan e lastne udeležbe pri pridobitvi solidarnostnih stanovanj,
- vračilo namenskih kreditnih sredstev.

Sredstva iz amortizacije solidarnostnih stanovanj bomo po potrebi uporabljali tudi za kreditiranje adaptacij oziroma preнове stanovanj in stanovanjskih hiš, v katerih stanujejo solidarnostni upravičenci, borci NOV in kmetje borci NOV.

32. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bo imetnik stanovanjske pravice upravičen do delne nadomestitve stanarine, če bo izpolnjeval pogoje samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialno varstvenih pravic.

Najnižji odstotek stanarine, ki ga bo dolžan prispevati vsak imetnik stanovanjske pravice v samoupravni stanovanjski skupnosti, bo znašal 20%.

33. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo obseg, namen in način porabe solidarnostno združenih sredstev opredelili v letnih planih samoupravne stanovanjske skupnosti.

Merila pa bomo opredelili v naslednjih pravilnikih o:

- pogojih in merilih za dodelitev solidarnostnih stanovanj,
- delnem nadomeščanju stanarin,
- reševanju stanovanjskih vprašanj upokojenecv,
- reševanju stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV,
- reševanju stanovanjskih vprašanj delavcev, zaposlenih pri samostojnih obrtnikih.

Izvajalci stanovanjske gradnje

34. člen

Udeleženci sporazuma — izvajalci bomo:

- pri gradnji stanovanj dosegli takšno kvaliteto, ki bo zahtevala nižje stroške vzdrževanja.

- pri projektiranju novogradnje in prenove upoštevali ukrepe varčevanja z energijo,
- pri načrtovanju stanovanjskih sosesk upoštevali smotrno rabo prostora, ekonomičnost načrtovanih rešitev ter težili k oblikovanju kvalitetnega bivalnega okolja,
- upoštevali sprejete ukrepe za varstvo človekovega okolja in naloge in ukrepe s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

35. člen

Udeleženci sporazuma — izvajalci bomo skrbeli, da se bodo v srednjeročnem obdobju izvajala določila družbenega dogovora o racionalizaciji stanovanjske gradnje.

Oblikovanje cene stanovanjske gradnje

36. člen

Pri oblikovanju cen stanovanjske gradnje bomo udeleženci s sporazuma upoštevali družbene usmeritve o oblikovanju cen stanovanjske površine.

Udeleženci se bomo zavzemali, da se bo razmerje med ceno m² stanovanjske površine in poprečnim osebnim dohodkom zniževalo.

Naloge, ki se uresničujejo v zvezi stanovanjskih skupnosti

37. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo prispevali sredstva za izvajanje nalog v okviru zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, ki so opredeljene v samoupravnem sporazumu o temeljih plana zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije in se nanašajo na:

- solidarnost in vzajemnost na ravni republike in
- izvajanje posebnih nalog zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije.

38. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo sredstva za delovanje zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije zagotavljali iz združenih sredstev v samoupravni stanovanjski skupnosti. Delež sredstev bo oblikovala z letnim planom zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije.

39. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo združevali sredstva za izvajanje programa raziskav zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, predvsem z namenom, da bo:

- usklajen s potrebami razvoja stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji,
- možno izsledke rezultatov raziskav koristno vključevati in uporabljati v stanovanjskem gospodarstvu.

Višina sredstev, ki jih bomo združevali v skladu s programom raziskav, bo določena vsako leto s planom zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, ki ga sprejema skupščinska zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije.

Končne določbe

40. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo s stavbno-zemljiško skupnostjo, komunalno skupnostjo, skupščino občine Ribnica in drugimi komunalnimi organizacijami sodelovali z namenom, da bodo ustrezna zemljišča za izgradnjo 230 stanovanj v tem srednjeročnem obdobju in za nadaljnjo gradnjo po letu 1990 pravočasno pridobljena in ustrezno komunalno opremljena.

41. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo usmerjali stanovanjsko gradnjo na površine, ki so neprimerne ali manj primerne za kmetijsko proizvodnjo.

42. člen

Udeleženci sporazuma bomo pri izvajanju plana stanovanjskega gospodarstva upoštevali navodila za vključevanje ukrepov in nalog s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v obdobju 1986—1990.

Skladno s tem bomo iz stanarine pri stanovanjski skupnosti namenili sredstva za nakup in vzdrževanje požarne opreme, opreme za prvo pomoč in druge opreme za reševanje ter za kolektivno radiološko, biološko in kemično zaščito.

43. člen

Udeleženci bomo pooblastili samoupravno stanovanjsko skupnost za investitorja družbeno usmerjene stanovanjske graditve, ki bo za vse strokovne posle v zvezi z investitorskimi deli pooblastila ustrezno OZD ali delovno skupnost.

44. člen

Udeleženci bomo obveznosti in naloge, dogovorjene s tem samoupravnim sporazumom, uveljavili v svojih srednjeročnih in letnih planih in drugih samoupravnih splošnih aktih.

45. člen

Udeleženci bomo v primeru odstopanja od dogovorjenih obveznosti ravnali skladno z določili zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS št. 1/80).

Udeleženci soglašamo, da bo za morebitne spore med udeleženci, izhajajoče iz tega sporazuma, pristojno sodišče združenega dela.

46. člen

Ta samoupravni sporazum bo sklenjen, ko ga bo sprejela večina udeležencev. Objavljen bo v skupščinskem Dolenjskem listu.

Udeleženci:

Na podlagi določil Zakona o cestah ter v skladu s Samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in delovanju Samoupravne interesne skupnosti za ceste občine Ribnica in Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SRS smo

1. delavci organizirani v TOZD in delovnih skupnostih ter delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih kot uporabniki cest in druge prometne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: uporabniki) in
2. delavci organizirani v TOZD in delovnih skupnostih kot upravljalci in izvajalci del na cestah in drugih prometnih infrastrukturah (v nadaljnjem besedilu: izvajalci) sklenili

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljih plana Samoupravne interesne skupnosti za ceste občine Ribnica za obdobje 1986 — 1990

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Predmet tega samoupravnega sporazuma je:

- vzdrževanje, obnavljanje in varstvo regionalnih in lokalnih cest, ki so v pristojnosti te skupnosti,
- večja vzdrževalna dela, rekonstrukcija, modernizacija in druge prometne infrastrukture na območju občine Ribnica

2. člen

Uporabniki in izvajalci, organizirani v Samoupravni interesni skupnosti za ceste občine Ribnica, s tem sporazumom opredeljujejo in usklajujejo svoje skupne potrebe in interese ter pravice in obveznosti, ki se nanašajo na:

- skupne cilje in interese za trajno, kakovostno in ekonomično obnavljanje in varstvo regionalnih in lokalnih cest, ki so v pristojnosti te skupnosti, ter večja vzdrževalna dela, rekonstrukcijo, modernizacijo, gradnjo in razvoj cestne in druge prometne infrastrukture na območju občine Ribnica,
- fizični in vrednostni obseg ter vrsta dejavnosti pri vzdrževanju, obnavljanju in varstvu regionalnih in lokalnih cest ter večja vzdrževalna dela, rekonstrukcije in gradnje cest ter druge prometne infrastrukture,
- vire in obseg sredstev za zagotavljanje dejavnosti varstva, vzdrževanja in obnavljanja cest,
- vire in obseg sredstev, potrebnih za načrtovana in dogovorjena večja vzdrževalna dela, rekonstrukcije, modernizacije in graditve cestne in druge prometne infrastrukture, upoštevajoč pri tem kontinuiteto teh del iz dosedanjega programa gradnje cest in druge prometne infrastrukture,
- potrebne prostorske, kadrovske in tehnološke zmogljivosti za izvajanje predvidenega obsega vzdrževanja in varstva cest kot dejavnosti posebnega družbenega pomena,
- osnove in merila za združevanje sredstev,
- določitev namena porabe sredstev amortizacije cest,
- ukrepe za odpravljanje motenj na področju dejavnosti vzdrževanja in varstva cest kot dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki bi nastale zaradi nepredvidenih sprememb v materialnih in kadrovske sposobnostih pri izvajalcih oziroma upravljalcih cest,
- naloge in ukrepe s področja rabe prostora in varstva bivalnega okolja,
- način nadzora nad izvajanjem tega sporazuma,
- naloge in ukrepe s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- druge skupne obveznosti vseh udeležencev sporazuma.

II. SKUPNI CILJI IN INTERESI ZA VZDRŽEVANJE, OBNAVLJANJE IN RAZVOJ CESTNE IN DRUGE PROMETNE INSTRUKTURE

3. člen

Udeleženci sporazuma bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju zagotavljali normalne pogoje za kakovostno, učinkovito in gospodarno vzdrževanje, obnavljanje in varstvo regionalnih in lokalnih cest, kar je pogoj za uspešno in boljše gospodarjenje gospodarstva ter za zagotavljanje varnosti uporabnikov v cestnem prometu.

4. člen

V skladu s širšimi interesi občine Ribnica in njenega združenega dela, ki so opredeljeni v dogovoru o temeljih družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986—1990 ter drugih planskih dokumentih, bomo udeleženci tega sporazuma uresničevali večja vzdrževalna dela, rekonstrukcije, modernizacije, gradnjo in razvoj tiste cestne in druge prometne infrastrukture, ki bo najbolj ustrezal potrebam uporabnikov, s tem da bo zagotavljal varen in gospodaren osebni in tovorni prevoz.

5. člen

100%-no bomo realizirali normative in standarde vzdrževanja in varstva regionalnih in lokalnih cest. S tem bomo preprečili nadaljnje propadanje cest, ki so bile zgrajene v preteklem obdobju.

III. FIZIČEN IN VREDNOSTNI OBSEG VZDRŽEVANJA, VARSTVA, OBNAVLJANJA VEČJIH VZDRŽEVALNIH DEL, REKONSTRUKCIJ, MODERNIZACIJ IN GRADNJE CEST, TER DRUGE PROMETNE INFRASTRUKTURE

6. člen

Izvajalci bodo na
30,545 km regionalnih cest in
98,405 km lokalnih cest
opravljali:

1. Dejavnost vzdrževanja in varstva cest po vrstah in obsegu, kot je opredeljena z veljavnimi skupnimi normativi in standardi za regionalne in lokalne ceste, sprejetimi v skupščini skupnosti za ceste SR Slovenije.

Dejavnost vzdrževanja in varstva cest po veljavnih normativih in standardih obsega naslednja opravila:

- nadzor nad prevoznostjo in uporabnostjo cest, ki se izvaja z rednimi, občasnimi in izrednimi pregledi,
- vzdrževanje cestnega telesa in prometnih površin izven vozišč, objektov, cestnega zemljišča, opreme in naprav iz 60. člena Zakona o cestah ter zagotavljanje prevoznosti cest v letnem in zimskem času,
- odprava zmrzlinjskih poškodb,
- izdelava in obnova naprav za odvodnavanje na posameznih delih cest,
- zavarovanje pobočij, usekov in nasipov,
- obnavljanje naprav in napeljav, zgrajenih za potrebe cest ter nadomestitev oziroma postavitev nove signalizacije in opreme,
- odprava poškodb in odstranjevanje ovir, nastalih zaradi elementarnih dogodkov oziroma povzročenih po uporabnikih cest,
- vzdrževanje objektov in zgradb, namenjenih za vzdrževanje cest,
- dela in opravila s področja upravljanja s cestami, ki jih opravlja TOZD »Vzdrževanje in varstvo cest« Kočevjske ali delovna skupnost skupnih služb Cestnega podjetja Novo mesto oz. SOZD, ali delovna organizacija skupnega pomena v SOZD,
- dela in opravila s področja varstva cest.

Povprečna vrednost opravil po normativih in standardih za 1 km posameznih uvrščenih cest znaša:

- regionalne ceste 372.892.- din/km
- lokalne ceste 143.248.- din/km

Tako znaša dejavnost vzdrževanja v naslednjem 5-letnem obdobju:

- Regionalne ceste:
— 30,545 km x 372.892,00 din/km x 5 let = 56.949.935.- din
- Lokalne ceste:
— 98,405 km x 143.248,00 din/km x 5 let = 70.481.725.- din
- Skupaj R + L: 127.431.660.- din

2. Novogradnje:

V Ribnici bomo zgradili takoimenovano »malo« obvoznico, ki naj bi razbremenila mestno jedro prometa. Ta cesta bo po zgraditvi prevzela ves tranzitni promet na relaciji Ljubljana — Kočevje in bo uvrščena med magistralne ceste. Sedanja trasa magistralne ceste M—6, ki poteka skozi središče Ribnice, se bo prekategorizirala med lokalne ceste. Trasa obvozne ceste bo določena s prometno študijo, ki je v izdelavi. Izgradnja je odvisna od finančnih možnosti. Okvirna predračunska vrednost znaša 120.000.000.- din.

Predvideni viri financiranja:

- združena sredstva po stopnji 1,7% BOD: 40.000.000.- din
- združena sredstva drugih SIS (SIS za ceste SR Slovenije): 40.000.000.- din
- združena sredstva neposrednih uporabnikov (OZD): 30.000.000.- din
- bančni in drugi krediti (Zavarov. skup.): 10.000.000.- din

2. Rekonstrukcije:

2.1. Regionalna cesta R-320 od Žlebiča do Sodražice, številka odseka 1120 v dolžini 5,770 km.

Predračunska vrednost znaša 124.985.000.- din

Viri financiranja:

- SIS za ceste SR Slovenije: 124.985.000.- din.

3. Ojačitve že moderniziranih vozišč:

3.1. Regionalna cesta R-320 skozi Sodražico, številka odseka 1119 v dolžini 0,420 km.

Predračunska vrednost znaša 4.974.000.- din

Viri financiranja:

- SIS za ceste SR Slovenije: 4.974.000.- din.

4. Večja vzdrževalna dela na regionalnih cestah:

- 4.1. Regionalna cesta R-373 na odseku Travnik—Lazec v dolžini 4,500 km: asfaltiranje vozišča
- 4.2. Regionalna cesta R-373 na odseku Sodražica — Loški potok v dolžini 10,000 km: zaporni sloj in zaključna dela
5. Večja vzdrževalna dela na lokalnih cestah:
 - 5.1. Lokalna cesta L-6607 na odseku ZČN Hrovača — cesta M-6: zamenjava makadamskega vozišča z asfaltnim
 - 5.2. Lokalna cesta L-6605 na odseku Kolodvorske ulice v Ribnici: asfaltiranje
 - 5.3. Lokalna cesta L-6601 na odseku Opekarne ceste v Ribnici: asfaltiranje
 - 5.4. Magistralna cesta M-6 na odseku Gorenjske in Šeškove ulice v Ribnici: asfaltiranje
 - 5.5. Lokalna cesta L-6628 na odseku Vinice—Lipovščica: rekonstrukcija in asfaltiranje
 - 5.6. Lokalna cesta L-6603 na odseku Bukovica—Dane: rekonstrukcija in asfaltiranje
 - 5.7. Lokalna cesta L-6622 na odseku Velike poljane—Vrh: rekonstrukcija
 - 5.8. Lokalna cesta L-6625 na odseku Sv. Gregor — Mala Slevca: asfaltiranje
 - 5.9. Lokalna cesta L-6623 na odseku Mlake—Žimarice: rekonstrukcija
 - 5.10. Lokalna cesta L-6623 na odseku Ortnek — Sv. Gregor: zaporni sloj na vozišču
 - 5.11. Lokalna cesta L-6625 na odseku Sodražica — Sv. Gregor: zaporni sloj na vozišču

6. Avtobusna postajališča:

Žlebič, Goriča vas in Prigorica ob magistralni cesti M-6

Skupna predračunska vrednost del zajetih v točkah 4, 5 in 6 znaša 524.000.000.- din

Viri financiranja:

- združena sredstva po stopnji 1,7% BOD: 202.690.000.- din
- združena sredstva drugih SIS (SIS za ceste SR Slovenije): 150.000.000.- din
- združena sredstva neposrednih uporabnikov (OZD, dodatni samoprispevek občanov): 61.310.000.- din
- dogovorjeni del krajevnega samoprispevka: 20.000.000.- din
- bančni in drugi krediti: 90.000.000.- din

Udeleženci tega sporazuma torej soglašamo, da bo vrednost celotnega programa vzdrževanja, varstva, obnavljanja, večjih vzdrževalnih del, rekonstrukcij in novogradenj regionalnih in lokalnih cest znašala 901.390.660.- din.

IV. VIRI IN OBSEG SREDSTEV ZA ZAGOTAVLJANJE DEJAVNOSTI VARSTVA, VZDRŽEVANJA IN OBNAVLJANJA REGIONALNIH IN LOKALNIH CEST

7. člen

Sredstva za vzdrževanje, obnavljanje, varstvo in upravljanje uvrščenih cest v skladu z 41. členom Zakona o cestah se zagotavljajo iz rednih virov 3., 4., 5. in 6. alineje 38. člena Zakona o cestah.

Obseg sredstev iz tega naslova je opredeljen na podlagi veljavnih ovrednotenih skupnih normativov in standardov za regionalne in lokalne ceste.

Skupna vrednost dejavnosti vzdrževanja, obnavljanja, varstva in upravljanja cest po citiranih normativih in standardih v petih letih znaša

— za 30,545 km regionalnih cest	56,949.935.- din
— za 98,405 km lokalnih cest	70,481.725.- din
Skučaj:	127,431.660.- din

V. VIRI IN OBSEG SREDSTEV POTREBNIH ZA NOVOGRADNJE, REKONSTRUKCIJE, OJAČITVE, VEČJA VZDRŽEVALNA DELA IN IZGRADNJO AVTOBUSNIH POSTAJALIŠČ

8. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo zagotavljali sredstva za realizacijo novogradenj, rekonstrukcij, ojačitev, večjih vzdrževalnih del in izgradnjo avtobusnih postajališč iz 6. člena tega sporazuma iz naslednjih virov:

— združena sredstva iz ČD po stopnji 1,7% BOD:	242,690.000.- din
— združena sredstva drugih SIS (SIS za ceste SR Slovenije):	319.959.000.- din
— združena sredstva neposrednih uporabnikov (OZD, dodatni samoprispevek občanov itd.):	91,310.000.- din
— dogovorjeni del krajevnega samoprispevka:	20,000.000.- din
— bančni in drugi krediti:	100,000.000.- din
Skupaj:	773,959.000.- din

9. člen

Udeleženci tega sporazuma se zavezujemo, da bomo za realizacijo novogradenj, rekonstrukcij, ojačitev, večjih vzdrževalnih del in izgradnjo avtobusnih postajališč združevali sredstva iz čistega dohodka po stopnji 1,7% bruto osebnih dohodkov.

10. člen

Združena sredstva prispevka iz čistega dohodka so nepovratna.

Zavezanci plačila prispevka so podpisniki tega sporazuma in sicer:

- delavci v OZD ali TOZD, ki imajo sedež na območju občine Ribnica,
- delavci v delovnih skupnostih, ki ustvarjajo celotni prihodek s svobodno menjavo dela z OZD, TOZD, SIS in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi,
- delavci, ki opravljajo dela in naloge za uporabnike družbenih sredstev in niso organizirani v delovnih skupnostih,
- delavci, ki z osebnim delom in lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost in se jim ugotavlja dohodek in, ki združujejo prispevek iz celotnega doseženega dohodka, zmanjšanega za priznane stroške poslovanja.

Zavezanci iz prve in druge alineje tega člena zagotovijo sredstva za poravnavo samoupravno dogovorjene obveznosti z razporeditvijo izračunanega zneska v skladu z navodili službe družbenega knjigovodstva.

Zavezanci iz tretje alineje zagotovijo sredstva za poravnavo samoupravno dogovorjenih obveznosti v skladu z navodili službe družbenega knjigovodstva na podlagi letnega finančnega načrta organa, organizacije ali društva, za katere opravljajo dela in naloge.

Prispevke iz četrte alineje tega člena zagotavlja in realizira uprava za družbene prihodke SO Ribnica.

12. člen

Udeleženci tega samoupravnega sporazuma bomo poravnali svoje obveznosti mesečno ob izplačilu osebnih dohodkov.

13. člen

Sredstva prispevka iz čistega dohodka se zbirajo na računu Samoupravne interesne skupnosti za ceste občine Ribnica. Služba družbenega knjigovodstva bo spremljala izvajanje tega samoupravnega sporazuma na podlagi seznamov podpisnikov samoupravnega sporazuma in o tem seznanila SIS za ceste občine Ribnica.

VI. POTREBNE KADROVSKE, TEHNOLOŠKE IN PROSTORSKE ZMOGLJIVOSTI ZA IZVAJANJE PREDVIDENEGA OBSEGA IN VARSTVA CEST

14. člen

Udeleženci sporazuma ugotavljamo, da je ZCP Cestno podjetje Novo mesto samoupravno organizirano v skladu z določili 57. člena Zakona o cestah in veljavnim Družbenim dogovorom.

V sestavu ZCP Cestnega podjetja Novo mesto so združeni: Temeljne organizacije »Vzdrževanje in varstvo cest« za območja dveh ali več občin in temeljna organizacija »Gradnje«, ZCP Cestno podjetje Novo mesto je v skladu z določili Zakona o cestah združeno v SOZD Združena cestna podjetja.

Na območju občine Ribnica je zadolžena za vzdrževanje in varstvo cest Temeljna organizacija »Vzdrževanje in varstvo cest« Kočevje, ki je kot upravljelec in izvajalec dejavnosti vzdrževanja in varstva cest organizirana tako, da opravlja vsa dela tekočega vzdrževanja in varstva cest kot dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki pridobiva dohodek po načelih svobodne menjave dela.

TOZD Gradnje s svojimi zmogljivostmi sodeluje pri dejavnosti vzdrževanja v času zimske službe, ter opravlja vse storitve pri večjih vzdrževalnih delih, rekonstrukcijah in modernizacijah cest. Dohodek pridobiva izključno po tržnih načelih.

VII. UKREPI ZA ODPRAVLJANJE MOTENJ NA PODROČJU DEJAVNOSTI VZDRŽEVANJA IN VARSTVA CEST

15. člen

V primerih, da bi prišlo do motenj v opravljanju dejavnosti vzdrževanja in varstva cest kot dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki bi nastale zaradi nepredvidenega izpada priliva sredstev iz rednih virov (3., 4., 5. in 6. točka 38. člena Zakona o cestah) ali zaradi sprememb materialnih in kadrovske zmogljivosti pri izvajalcu mora ustrezni organ SIS za ceste sprejeti ustrezne odločitve, da se omogoči izvajanje dejavnosti vzdrževanja in varstva cest (premostitveno financiranje, angažiranje drugega izvajalca in podobno).

VIII. NALOGE IN UKREPI S PODROČJA RABE PROSTORA IN VARSTVA BIVALNEGA OKOLJA

16. člen

Udeleženci sporazuma bomo pri oblikovanju predlogov rabe prostora pri rekonstrukcijah in gradnji cest sledili usmeritvam glede rabe prostora v občini, ki bo temeljila na usmeritvah dolgoročnega prostorskega plana občine Ribnica. Udeleženci sporazuma bomo dosledno upoštevali kriterije smotrne rabe prostora in varovanja življenjskega prostora ter naše prostorske načrte usklajevali z drugimi uporabniki prostora.

IX. NALOGE IN UKREPI S PODROČJA SPLOŠNE LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

17. člen

Naloge in ukrepe s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in delovanje Samoupravne interesne skupnosti za ceste občine Ribnica v izjemnih razmerah izvaja Odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v okviru njegovih pristojnosti.

Z letnim planom se določijo obseg in vrsta nalog in ukrepov ter višina potrebnih sredstev za njihovo izvajanje.

X. MEDSEBOJNE PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI TER NAČIN NADZORA IZVAJANJA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

18. člen

Udeleženci tega sporazuma se obvezujemo izpolnjevati njegove določbe. Z letnimi plani in sporazumi bomo še podrobneje opredelili konkretne obveznosti in pravice ter odgovornosti posameznih udeležencev.

19. člen

Če katerikoli udeleženec tega sporazuma ugotovi, da ni mogoče zagotavljati sredstev za realizacijo letnega plana, je dolžan predlagati drugim udeležencem spremembo plana oziroma u krepe, s katerimi bo možno realizirati planske naloge.

20. člen

Vsak udeleženec ima pravico in hkrati tudi dolžnost, da daje in obravnava vsa poročila o fizičnem in finančnem izvajanju sporazuma in letnega plana.

21. člen

Ukrepe za izvajanje sporazuma ali pobudo za njegovo spremembo ali dopolnitev lahko predlaga katerikoli udeleženec tega sporazuma.

22. člen

Udeleženci sporazuma pooblaščamo skupščino skupnosti, da na temelju tega sporazuma za obdobje 1986 — 1990 sprejme plan razvoja in letne programe za posamezno leto tega planskega obdobja ter ustrezne izvedbene dogovore oziroma sporazume.

23. člen

Udeleženci sporazuma pooblaščamo skupščino, da trajno spremlja in nadzoruje izvajanje tega sporazuma. Skupščina skupnosti je dolžna predložiti v obravnavo udeležencem analizo o izvrševanju planov in izpolnjevanju obveznosti iz tega sporazuma s predlogom ukrepov in sicer ob zaključku leta, po potrebi pa tudi med letom.

XI. DELOVANJE SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZA CESTE

24. člen

Samoupravna interesna skupnost za ceste opravlja naloge, ki jih opredeljuje samoupravni sporazum o ustanovitvi in statut samoupravne interesne skupnosti za ceste. V ta namen je skupnost pooblastila Skupno strokovno službo SIS materialne proizvodnje za opravljanje strokovnih del in nalog za potrebe skupščine in njenih samoupravnih organov.

25. člen

Obseg del in nalog in s tem potreben obseg sredstev za delovanje skupnosti in skupne strokovne službe se opredeli z vsakoletnim finančnim načrtom.

XII. KONČNE DOLOČBE

26. člen

Pravice in obveznosti po tem sporazumu pridobi udeleženec z dnem podpisa tega sporazuma.

27. člen

Za razlago tega sporazuma pooblaščamo udeleženci skupščino SIS za ceste.

Morebitne spore, ki nastajajo ob izvajanju določil tega samoupravnega sporazuma, bomo udeleženci reševali pri pristojnem sodišču združenega dela.

28. člen

Ta sporazum je pravno veljavno sprejet, ko ga sprejmejo in sklenejo pooblaščeni predstavniki izvajalcev ter več kot polovica vseh uporabnikov.

Ta sporazum objavi skupščina SIS za ceste v uradnem glasilu in začne veljati naslednji dan po objavi.

Ta sporazum se uporablja od 1. januarja 1986 dalje.

Ribnica, dne 1985

Predsednik skupščine:
Janez NOVAK, ing. org.

Na podlagi 112., 114. in 116. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu (Ur. l. SRS št. 1/80), 30. člena Zakona o komunalnih dejavnostih (Ur. l. SRS št. 8/82) in v skladu z dogovorom o temeljih plana občine Ribnica:

1. delavci preko svojih temeljnih in drugih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, drugi delovni ljudje in občani preko svojih krajevnih skupnosti na območju občine Ribnica kot uporabniki komunalnih storitev skupaj z
2. delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki so izvajalke komunalnih storitev, sprejemamo

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljih plana Samoupravne komunalne interesne skupnosti Ribnica za obdobje 1986 — 1990

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

V okviru komunalnega gospodarstva na območju občine Ribnica udeleženci Samoupravnega sporazuma zagotavljamo razvoj naslednjim komunalnim dejavnostim:

- odvajanje odpadnih in padavinskih voda iz naselij, ki obsega zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda iz gospodinjstev, industrije in drugih uporabnikov v naseljih in odvajanje padavinskih voda iz naselij,
- vzdrževanje čistoče v naseljih, ki obsega:
 - a) čiščenje javnih površin,
 - b) zbiranje, odvoz in odstranjevanje odpadkov iz gospodinjstev, industrije in drugih uporabnikov teh storitev v naseljih mestnega področja občine Ribnica (s smetnjaki in kontejnerji),
 - c) kontejnersko zbiranje in odvoz odpadkov iz vseh ostalih naselij občine,
- urejanje javnih parkov, nasadov drevoredov, zelenic, peš poti in drugih javnih površin s pripadajočimi napravami in opremo,
- urejanje pokopališč ter pokopališka in pogrebna dejavnost, ki obsega:
 - a) pogrebne storitve,
 - b) oddajanje v najem prostorov za grobove in upravljanje z mrliški mi vežicami,
- javna razsvetljava, ki obsega razsvetljava prometnih in drugih javnih površin v naseljih,
- urejanje in vzdrževanje ulic, parkirišč, trgov in cest v naseljih, ki niso razvrščene med magistralne, regionalne in lokalne ceste, s pripadajočimi napravami, opremo in objekti,
- urejanje in vzdrževanje tržnic,
- obratovanje in vzdrževanje kurilnic v stanovanjskih blokkih oz. soseskah,
- opravljanje dimnikarskih storitev;

2. člen

Uporabniki in izvajalci, samoupravno organizirani v komunalni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: udeleženci), s tem sporazumom usklajujemo:

- skupne cilje in naloge družbenoekonomskega razvoja občine, predvsem z vidika smotrne izrabe prostora, ohranjanja ekološke ravnotežja, racionalnejše izrabe energijskih virov ob upoštevanju potreb splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- obseg in kvaliteto proizvodov in storitev tako glede na predvidene potrebe uporabnikov, zmogljivosti izvajalcev ter predvidene finančne vire,
- program naložb v razvoj (razširjen o reprodukcijo) posameznih dejavnosti individualne komunalne rabe, kar omogoča uresničevanje sprejete politike prostorskega razvoja,
- pogoje in kriterije za oblikovanje cen posameznih komunalnih storitev oz. proizvodov ter kriterije za oblikovanje povračil, prispevkov, uporabnin in nadomestil in na tej osnovi izvajali politiko enotnih cen,
- obseg in način združevanja sredstev za uresničevanje dogovorjenih nalog z upoštevanjem načel solidarnosti in vzajemnosti,
- pravice, obveznosti in odgovornosti v okviru skupno dogovorjenih ciljev in nalog,
- način spremljanja in izvajanja nadzora nad uresničevanjem samoupravnega sporazuma in plana.

II. SKUPNI CILJI IN NALOGE DOGOVORJENEGA RAZVOJA KOMUNALNIH DEJAVNOSTI

3. člen

Udeleženci z določili tega samoupravnega sporazuma zagotavljamo temeljne pogoje gospodarjenja v OZD, ki opravljajo komunalne dejavnosti na osnovi usklajenih materialnih možnosti in v okviru interesov in potreb, ki

jih opredeljuje plan razvoja občine Ribnica. S tem bomo neposredno vplivali na dvig družbene produktivnosti dela in na povečanje narodnega dohodka, upoštevajoč standarde in normative kakovosti ter ukrepe za varovanje človekovega okolja.

4. člen

Upoštevajoč usmeritve dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije na področju komunalnega gospodarstva bomo:

1. zagotavljali ohranjanje vrednosti in funkcionalnosti komunalnih fiksnih fondov, ki so bili v preteklosti zgrajeni z družbenimi sredstvi in tvorijo osnovo današnjim oskrbovalnim sistemom v komunalnem gospodarstvu,
2. s povečanjem obsega, kakovosti in ponudbe komunalnih proizvodov in storitev postopoma zmanjševali razkorak pri oskrbi uporabnikov v različnih bivalnih pogojih,
3. z dogovorjenimi programi, standardi in normativi, ki bodo temeljili na realnih možnostih, zagotovili stalno oskrbo s posameznimi proizvodi in storitvami,
4. z v naprej dogovorjenimi in sprejetimi kriteriji ugotavljali potrebe in prioriteto območja v občini, upoštevajoč trend dviganja komunalnega standarda in prostorskega razvoja naselij na območju občine. Pri tem bo temeljna usmeritev varovanje okolja in ohranjanje ekološkega ravnotežja,
5. dograjevali načine financiranja posameznih dejavnosti na področju enostavne in razširjene reprodukcije z uvajanjem dodatnih mehanizmov financiranja komunalnih dejavnosti,
6. zagotavljali razvoj kadrov v komunalnih dejavnostih,
7. v tekočem poslovanju komunalnih OZD uvajali tehnologijo in organizacijo dela, ki ustrežata velikosti oskrbovalnih sistemov ter potrebam v občini,

5. člen

Glede na določila Za kona o stavbnih zemljiščih bomo v okviru družbenega plana uskladili plane komunalnih OZD ter na ta način zagotovili v okviru realnih možnosti zadostne kapacitete komunalnih dobrin za oskrbo novoprogramiranih območij kompleksne graditve, pri katerih nastopa sklad stavbnih zemljišč kot investitor. Pri tem bomo podpirali predvsem oblike skupnih vlaganj ob skupnem tveganju na podlagi samoupravno združenih sredstev v urejanje stavbnih zemljišč.

6. člen

Z namenom učinkovitejšega sporazumevanja uporabnikov z izvajalci komunalnih storitev pri oblikovanju politike komunalne oskrbe in razvijanju družbenoekonomskih odnosov po načelih svobodne menjave dela bomo racionalizirali obstoječo samoupravno delegatsko organiziranost ter zagotavljali redno, pravočasno in kvalitetno informiranje uporabnikov in izvajalcev.

7. člen

Kot ustanovitelji Zveze komunalnih skupnosti Slovenije in podpisniki Samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja komunalnega gospodarstva SR Slovenije za obdobje 1986—1990 bomo izvajali skupno dogovorjene programe in sprejeto politiko razvoja v komunalnem gospodarstvu Slovenije ter v zvezi s tem zagotavljali finančna sredstva za delovanje Zveze komunalnih skupnosti Slovenije in drugih sprejetih nalog skupnega pomena.

8. člen

Pri graditvi oskrbovalnih komunalnih sistemov bomo upoštevali potrebe po uvajanju ustreznih tehničnih in tehnoloških rešitev, ki bodo omogočale hitro prilagoditev in prehod na obratovalni režim v posebnih pogojih, t. j. v primerih naravnih katastrof, pojavih subverzivne dejavnosti, vojne in drugih nalog v okviru splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

III. RAZVOJ DEJAVNOSTI INDIVIDUALNE KOMUNALNE RABE

A. Enostavna reprodukcija

9. člen

Na osnovi obstoječega stanja ter vlaganj v razširjeno reprodukcijo za objekte in naprave, katere je DPS z odlokom določila kot komunalne dejavnosti, bodo v srednjeročnem obdobju kapacitete naraščale sorazmerno z vlaganji v razširjeno reprodukcijo, temu primerno pa tudi fizični obseg prodanih količin in opravljenih storitev.

10. člen

V srednjeročnem obdobju predvidevamo rast vlaganj v vzdrževanje po povprečni stopnji 4%.

11. člen

Sredstva amortizacije bomo v okviru komunalne OZD obračunali po minimalnih stopnjah, določenih z zakonom. Uporabili jih bomo v skladu z letnimi programi za:

- obnovu in nadomestitev osnovnih sredstev,
- odplačilo najetih kreditov
- soudeležbo pri zagotavljanju lastnih investicijskih sredstev,
- namene v okviru zakonskih predpisov.

12. člen

Za realizacijo dogovorjenih nalog bodo izvajalci predvideli potrebno število zaposlenih z ustrežno kvalifikacijsko strukturo v skladu z določili Družbenega dogovora o organiziranju komunalnih OZD. Kvalifikacijska struktura se bo izboljšala skladno s sprejetimi razvojnimi programi.

B. Razširjena reprodukcija

13. člen

Glede na planirani razvoj komunalnih dejavnosti na področju individualne komunalne rabe kot posledice prostorskega razvoja in potreb v občini bodo naložbe v razširjeno reprodukcijo v obdobju 1986—1990 brez vpliva inflacije znašale 1,318.000.000.- din.

14. člen

Za realizacijo predvidenega programa razširjene reprodukcije iz prejšnjega člena bomo udeleženci zagotovili naslednje finančne vire:

1. sredstva, ki jih v višini 2,5% BOD iz ČD združujejo OZD in druge samoupravne organizacije 356.930.000.- din
2. udeležba drugih samoupravnih interesnih skupnosti za realizacijo njihovih programov 100.000.000.- din
3. dogovorjeni del sredstev zbranih na osnovi nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (sredstva sklada stavbnih zemljišč), dogovorjeni del sredstev amortizacije komunalnih objektov in naprav, do datna sredstva OZD in drugih UDS ter neposrednih uporabnikov 391.070.000.- din
4. sredstva samoprispjevka občanov 20.000.000.- din
5. sredstva bančnih in drugih kreditov 450.000.000.- din

15. člen

Posamezne programe razširjene reprodukcije bomo udeleženci uresničevali v okviru realnih predvidevanj o razpoložljivih finančnih virih in sicer:

a) Odvajanje odpadnih in padavinskih voda iz naselij, ki obsega zbiranje, odvajanje in čiščenje odpadnih voda iz gospodinjstev, industrije in drugih uporabnikov v naseljih in odvajanje padavinskih voda iz naselij:

1. Kolektor »S« odčasne čistilne naprave v Hrovači do centralne čistilne naprave v Goriči vasi,
2. Centralna čistilna naprava v Goriči vasi,
3. Preureditev začasne čistilne naprave v Hrovači v zadrževalni bazen deževnih vod z iztokom v Bistrico,
4. Izgradnja sekundarnih kanalizacijskih zbiralnikov po kolodvorski ulici v Ribnici,
5. Kolektor »B« od stavbe SDK do začasne čistilne naprave v Hrovači s pripadajočimi objekti (razbremenilniki),
6. Kolektor »A« od Podgorske ceste, po Opekarski cesti do začasne čistilne naprave v Hrovači s pripadajočimi objekti (razbremenilniki),
7. Kolektor »H« od Donita do cerkve v So dražici z dvema razbremenilnikoma in razbremenilnim kanalom do Bistrice,
8. Zbiralnik levega brega Bistrice v So dražici od mosta do zazidalne cone 3,4.

Predračunska vrednost:

ad 1: 68.000.000.- din	ad 5: 50.000.000.- din
ad 2: 200.000.000.- din	ad 6: 96.000.000.- din
ad 3: 55.000.000.- din	ad 7: 30.000.000.- din
ad 4: 16.000.000.- din	ad 8: 28.000.000.- din

Skupaj: 543.000.000.- din

Viri financiranja:

- združena sredstva OZD (2,5% BOD): 135.000.000.- din
- udeležba drugih SIS (OVS): 100.000.000.- din
- sredstva samoprispjevka občanov: 20.000.000.- din
- sredstva bančnih kreditov: 215.000.000.- din
- dodatna sredstva OZD in drugih UDS, ter neposrednih uporabnikov: 73.000.000.- din

b) Sofinanciranje vodooskrbe (zajetje, tlačni vod, rezervoar, glavno vodovodno omrežje) v Loškem potoku in ostalih lokalnih in drugih vodovodov v občini Ribnica

- Višina sofinanciranja: 35.000.000.- din
- Viri sredstev:
- združena sredstva OZD (2,5% BOD): 20.000.000.- din
- krediti (prevzem anuitet): 15.000.000.- din

c) Toplifikacija mestnega naselja Ribnica

1. Pripravljalna dela (študije, projekti) in sofinanciranje izgradnje 2. faze toplarne INLES,
2. Izgradnja toplovodnega omrežja na relaciji toplarna Inles — Prijatelj trg — osnovna šola — zdravstveni dom — VVZ,
3. Izgradnja končnih toplarniških kapacitet (nova toplarna),
4. Izgradnja toplovodnega omrežja do Trga Veljka Vlahoviča in starega mestnega jedra v Ribnici.

Predračunska vrednost:
 ad 1: 60.000.000.- din
 ad 2: 100.000.000.- din
 ad 3: 350.000.000.- din
 ad 4: 100.000.000.- din
 Sku paj: 610.000.000.- din

Viri financiranja:

— združena sredstva OZD (2,5% BOD):	91.930.000.- din
— udeležba drugih SIS (SSS), OZD in drugih UDS:	318.070.000.- din
— bančni krediti:	200.000.000.- din
d) Izgradnja pokopališča in mrliških vežic v Dolenji vasi	
Višina sofinanciranja:	50.000.000.- din
Viri sredstev:	
— združena sredstva OZD (2,5% BOD):	30.000.000.- din
— krediti (prevzem anuitet):	20.000.000.- din
e) Odplačevanje kreditov za minula vlaganja ter drugi stroški in vlaganja:	
Višina potrebnih sredstev:	80.000.000.- din
Viri sredstev:	
— združena sredstva OZD (2,5% BOD):	80.000.000.- din

Najbolj problematični sta investiciji pod c) 3 in 4: izgradnja končnih toplarniških kapacitet in izgradnja toplovodnega omrežja do Trga Veljka Vlahoviča, kjer je realizacija skoraj v celoti odvisna od dodatno združenih sredstev neposrednih uporabnikov (SSS, OZD in drugi UDS).

Nadalje je realizacija programa razširjene reprodukcije odvisna tudi od udeležbe Območne vodne skupnosti Ljubljana — Sava in od možnosti kreditiranja, ki se spreminjajo iz leta v leto.

V kolikor program razširjene reprodukcije ne bo v celoti realiziran v tem srednjeročnem obdobju, se nerealizirane naloge kot prioritete prenesejo v naslednje srednjeročno obdobje.

IV. DEJAVNOSTI VZDRŽEVANJA OBJEKTOV IN NAPRAV KOLEKTIVNE KOMUNALNE RABE

16. člen

Program vzdrževanja objektov in naprav kolektivne komunalne rabe v občini izvajajo naslednji izvajalci:

- Zimsko službo na nekaterih nekategoriziranih cestah (po planu zimске službe za celotno občino) opravlja Cestno podjetje Novo mesto, TOZD »Vzdrževanje« Kočevje.
- Zimsko službo na preostalih nekategoriziranih cestah in ulicah izvajajo Krajevne skupnosti vsaka za svoje področje.
- Ostala vzdrževalna dela na nekategoriziranih cestah izvajajo Krajevne skupnosti vsaka za svoje področje.
- Vzdrževanje čistoče v naseljih in vzdrževanje zelenih površin izvaja za mestni naselji Ribnica in Sodražica Komunalno podjetje »Komunala« Ribnica.
- Vzdrževanje čistoče v naseljih in vzdrževanje zelenih površin izvajajo za ostala področja v občini Krajevne skupnosti vsaka za svoje področje.
- Vzdrževanje javne razsvetljave izvaja DO Elektro Ljubljana, TOZD Elektro Kočevje.
- Kontejnersko zbiranje in odvoz odpadkov iz vseh naselij v občini izvaja Komunalno podjetje »Komunala« Ribnica.
- Vzdrževanje pokopališč ter pokopališko in pogrebno dejavnost izvajajo za pokopališče v Hrovači Kom. podjetje »Komunala« Ribnica, za ostala pokopališča v občini pa Krajevne skupnosti.

17. člen

Plan vzdrževanja objektov in naprav kolektivne komunalne rabe je za obdobje 1986—1990 brez vpliva inflacije ovrednoten v skupni višini 114.950.000.- din. Udeleženci bomo na podlagi usklajevanja med uporabniki in izvajalci ter na podlagi dogovorjenih programov vzdrževanja, ki temeljijo na povečani skrbi tej dejavnosti zagotavljali za posamezne namene naslednja sredstva:

1. Izvajanje zimске službe na nekategoriziranih cestah	16.093.000.- din
2. Ostala vzdrževalna dela na nekategoriziranih cestah in mestnih ulicah	8.046.000.- din
3. Vzdrževanje čistoče v naseljih in vzdrževanje zelenih površin	18.392.000.- din
4. Vzdrževanje javne razsvetljave	29.887.000.- din
5. Kontejnersko zbiranje in odvoz odpadkov (razen za tista naselja, kjer je ta dejavnost urejena s posebnim odlokom)	13.794.000.- din

Udeleženci se dogovorimo, da bomo v plan vzdrževanja kolektivnih komunalnih objektov in naprav vključili tudi potrebna sredstva za naslednje namene:

- prelivanje v druge komunalne dejavnosti,
 - sofinanciranje vzdrževanja kanalizacij in čistilnih naprav,
 - sofinanciranje skupne strokovne službe,
 - druge funkcionalne in druge stroške
- Za kar bomo v obdobju 1986 — 1990 skupno namenili 28.738.000.- din.

18. člen

Realizacijo plana vzdrževanja iz prejšnjega člena bomo udeleženci zagotavljali z združevanjem sredstev povračila.

Dokler v SR Sloveniji ne bo uvedena enotna metodologija obračunavanja povračila, bomo povračilo plačevali v obliki prispevka, ki ga združujejo OZD, druge organizacije in skupnosti ter delovni ljudje, ki z gospodarsko oziroma z negospodarsko dejavnostjo ustvarjajo in ugotavljajo dohodek.

Udeleženci se dogovorimo, da bomo za realizacijo dogovorjenih nalog izločili iz dohodka sredstva v višini 0,80% od bruto OD.

Združena sredstva povračila so nepovratna.

Udeleženci bomo poravnali svoje obveznosti mesečno ob izplačilu osebnih dohodkov.

Podrobnejša delitev teh sredstev med izvajalce se izvede s srednjeročnim planom.

V. OSNOVE IN MERILA ZA ZAGOTAVLJANJE NAMENSKIH SREDSTEV ZA FINANCIRANJE PROGRAMOV ENOSTAVNE IN RAZŠIRJENE REPRODUKCIJE

1. Kriteriji in merila za določanje cen komunalnih proizvodov in storitev

19. člen

Da se uresniči načelo ekonomskih cen, s katerimi se zagotavljajo pogoji realizacije programov enostavne reprodukcije in omogoči vzdrževanje funkcionalne sposobnosti komunalnih objektov in naprav, udeleženci v tem poglavju opredeljujejo:

- načela, ki jih bomo upoštevali pri oblikovanju cen,
- ukrepe, s katerimi bomo vplivali na znižanje poslovnih stroškov in s tem oblikovali nižje cene komunalnega proizvoda oziroma storitve,
- elemente cene enostavne reprodukcije, ki jih bomo upoštevali pri oblikovanju cen.

20. člen

Uporabniki in izvajalci komunalnih dejavnosti se dogovorimo, da bomo oblikovali cene posameznih komunalnih proizvodov oziroma storitev na podlagi sprejetih programov enostavne reprodukcije. Pri tem bomo upoštevali:

- gibanje povprečne produktivnosti v dejavnosti in smotrnost izkoriščanja proizvodnih in delovnih kapacitet,
- specifičnost posamezne komunalne dejavnosti,
- obseg oziroma kakovost proizvodov in storitev ter standarde in normative komunalne oskrbe,
- možnost pokrivanja izpada dohodka na račun nižje oblikovanih cen z dotacijami, oziroma drugimi viri sredstev,
- vpliv cen na življenjske stroške občanov,
- določila samoupravnega sporazuma o kriterijih in merilih za oblikovanje cen komunalnih proizvodov in storitev ter ustreznih pravilnikov.

21. člen

S pomočjo vseh zainteresiranih samoupravnih organizacij in skupnosti ter občine bomo predlagali ukrepe, s katerimi bomo preko Zveze komunalnih skupnosti Slovenije vplivali na zniževanje poslovnih stroškov in s tem na nižjo obremenitev uporabnikov in sicer:

- z izboljšanjem kadrovske strukture zaposlenih, uvajanjem moderne in racionalnejše tehnologije ter boljšo organizacijo dela bomo dvigali produktivnost dela komunalnih OZD,
- pripravili strokovne analize in analize, na podlagi katerih bomo uveljavljali ugodnejši tretman komunalnih OZD pri plačevanju nekaterih obveznosti iz dohodka, pri čemer bomo upoštevali, da so te dejavnosti ozko vezane na ukrepe zaščite in varstva okolja,
- pripravili strokovne analize in osnove, na podlagi katerih bomo uveljavljali ugodnejši tretman komunalnih OZD pri plačevanju nekaterih obveznosti iz čistega dohodka in to predvsem tistih, ki so zakonsko določene in imajo pomemben vpliv na oblikovanje višine cene,
- težili za tem, da bodo komunalni investitorji oproščeni nekaterih carinskih in podobnih obveznosti pri uvozu oz. nabavi opreme in reprodukcijskega materiala,
- omogočili komunalnim OZD, da najemajo kredite po najugodnejših obrestnih merah in najdaljših rokih vračanja.

22. člen

V skladu z določili samoupravnega sporazuma o kriterijih in merilih za določanje cen ter z določili tega sporazuma, se kriteriji, merila in elementi cen podrobneje opredelijo in kvalificirajo z letnimi programi enostavne reprodukcije.

Ustrezne korekcije cen iz naslova podražitev oz. spremenjenih pogojev gospodarjenja, na katere izvajalci nimajo neposrednega vpliva in ki ne vplivajo na spremembo sprejetih programov, bomo v komunalnih OZD sprejemali po hitrem postopku v okviru mešanih delavskih svetov.

23. člen

Pri določanju cen proizvodov in storitev po načelih svobodne menjave dela se uporabniki in izvajalci dogovorimo za naslednje elemente, ki tvorijo ceno enostavne reprodukcije:

- materialne stroške in stroške vzdrževanja sistemov,
- amortizacijo,
- sredstva za zadovoljevanje splošnih in skupnih družbenih potreb ter druge obveznosti in izdatke, ki se na podlagi zakona pokrivajo iz dohodka,
- sredstva za OD in skupno porabo
- sredstva za pokrivanje samoupravnih in zakonskih obveznosti, ki se izločajo iz čistega dohodka,
- sredstva za odplačilo anuitet,
- dogovorjen del cene v skladu z določili tega samoupravnega sporazuma za soudeležbo pri financiranju programa razširjene reprodukcije,
- sredstva rezerv predpisana z zakonskimi določili,
- sredstva za dolgoročni razvoj dejavnosti.

24. člen

Rast materialnih stroškov bo odvisna od gibanja cen surovin in reprodromaterialov na tujem in domačem trgu. Materialne stroške bomo ugotavljali na osnovi zakonskih predpisov ter v skladu z določili pravilnikov o normativih porabe posameznih materialov oziroma časa.

25. člen

Sredstva amortizacije so izračunana na podlagi zakonsko določene minimalne stopnje. Ta sredstva bomo uporabljali v skladu z določili tega samoupravnega sporazuma in letnimi programi porabe.

26. člen

Sredstva iz dohodka za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb in drugih obveznosti ter izdatkov bodo opredeljena z družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi in zakoni.

27. člen

Sredstva za OD in skupno porabo bodo oblikovana z družbenimi dogovori oziroma usmeritvami z določili samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in izhodiščih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za OD in skupno porabo, oziroma delež sredstev za OD in skupno porabo v ceni, bo odvisen tudi od dogovorjene rasti zaposlovanja v posameznih komunalnih dejavnostih.

28. člen

Višina sredstev za odplačilo anuitet se ugotavlja na podlagi letnega načrta odplačila anuitet.

29. člen

Dogovorjeni del cene za soudeležbo pri financiranju programa razširjene reprodukcije se v skladu z določili tega sporazuma ugotavlja z letnimi programi enostavne in razširjene reprodukcije. Kot element enostavne reprodukcije se v okviru določil tega sporazuma upošteva tudi oblikovanje diferenciranih cen.

Pri oblikovanju diferenciranih cen bomo udeleženci upoštevali zlasti neizpolnjevanje sprejetih obveznosti podpisnikov in iz tega izhajajoče posledice. Diferencirane cene bomo uveljavljali tudi proti asociacijam, ki niso podpisale tega sporazuma.

2. Združevanje sredstev prispevka iz čistega dohodka za financiranje razširjene reprodukcije komunalnih objektov in naprav.

30. člen

Udeleženci se sporazumemo, da bomo za soudeležbo pri financiranju programov razširjene reprodukcije združevali sredstva prispevka iz čistega dohodka v višini 2,50% BOD, namensko za realizacijo programov razširjene reprodukcije iz 15. člena tega sporazuma.

Združena sredstva prispevka iz čistega dohodka so nepovratna.

31. člen

Zavezanci plačila prispevka so podpisniki samoupravnega sporazuma in sicer:

- delavci v OZD ali TOZD, ki imajo sedež na območju občine Ribnica,
- delavci v delovnih skupnostih, ki ustvarjajo celotni prihodek s svobodno menjavo dela z OZD, TOZD, SIS in drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi,
- delavci, ki opravljajo dela in naloge za uporabnike družbenih sredstev in niso organizirani v delovnih skupnostih,
- delavci, ki z osebnim delom in lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost in se jim ugotavlja dohodek, in ki združujejo prispevek iz celotnega doseženega dohodka, zmanjšane za priznane stroške poslovanja.

Zavezanci iz prve in druge alineje tega člena zagotovijo sredstva za poravnava samoupravno dogovorjene obveznosti z razporeditvijo izračunanega zneska v skladu z navodili službe družbenega knjigovodstva.

Zavezanci iz tretje alineje zagotovijo sredstva za poravnava samoupravno dogovorjenih obveznosti v skladu z navodili službe družbenega knjigovodstva na podlagi letnega finančnega načrta organa, organizacije ali društva, za katere opravljajo dela in naloge.

Prispevke iz četrte alineje tega člena zagotavlja in realizira uprava za družbene prihodke občine Ribnica.

32. člen

Udeleženci tega samoupravnega sporazuma bomo poravnali svoje obveznosti mesečno ob izplačilu osebnih dohodkov.

33. člen

Sredstva prispevka iz čistega dohodka se zbirajo na računu Samoupravne komunalne interesne skupnosti Ribnica. Služba družbenega knjigovodstva bo spremljala izvajanje tega samoupravnega sporazuma na podlagi seznamov podpisnikov samoupravnega sporazuma in o tem seznanjala Komunalno skupnost.

3. Udeležba sredstev urejanja stavbnih zemljišč za realizacijo nalog v komunalnih dejavnostih

34. člen

Z določili tega samoupravnega sporazuma ter z investicijskimi programi urejanja stavbnih zemljišč bomo sredstva, ki jih namensko prispeva Sklad stavbnih zemljišč za graditev komunalnih objektov in naprav na podlagi sprejetega družbenega plana v občini, razporedili kot nepovratna namenska sredstva za raširjeno reprodukcijo.

VI. DELOVANJE SAMOUPRAVNE KOMUNALNE INTERESNE SKUPNOSTI

35. člen

Samoupravna komunalna interesna skupnost opravlja naloge, ki jih opredeljuje samoupravni sporazum o ustanovitvi in statut Samoupravne komunalne interesne skupnosti. V ta namen je skupnost pooblastila skupno strokovno službo SIS materialne proizvodnje za opravljanje strokovnih del in nalog za potrebe skupščine in njenih samoupravnih organov.

36. člen

Obseg del in nalog in s tem potreben obseg sredstev za delovanje skupnosti in skupne strokovne službe se opredeli z vsakoletnim finančnim načrtom.

VII. MEDSEBOJNE PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI TER NAČIN NADZORA IZVAJANJA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

37. člen

Udeleženci tega sporazuma se obvezujemo izpolnjevati njegove določbe. Z letnimi plani in sporazumi bomo še podrobneje opredelili konkretne obveznosti in pravice ter odgovornosti posameznih udeležencev.

Če katerikoli udeleženec tega sporazuma ugotovi, da ni mogoče zagotavljati sredstev za realizacijo letnega plana, je dolžan predlagati drugim udeležencem spremembo plana oz. ukrepe, s katerimi bo možno realizirati planske naloge.

39. člen

Vsak udeleženec ima pravico in hkrati tudi dolžnost, da daje in obravnava vsa poročila o fizičnem in finančnem izvajanju sporazuma in letnega plana.

40. člen

Ukrepe za izvajanje sporazuma ali pobudo za njegovo spremembo ali dopolnitev lahko predlaga katerikoli udeleženec tega sporazuma.

41. člen

Udeleženci sporazuma pooblaščamo skupščino skupnosti, da na temelju tega sporazuma za obdobje 1986—1990 sprejme plan razvoja in letne programe za posamezno leto tega planskega obdobja ter ustrezne izvedbene dogovore oziroma sporazume.

42. člen

Udeleženci sporazuma pooblaščamo skupščino, da trajno spremlja in nadzoruje izvajanje tega sporazuma.

Skupščina skupnosti je dolžna predložiti v obravnavo udeležencem analizo o izvrševanju planov in izpolnjevanju obveznosti iz tega sporazuma s predlogom ukrepov in sicer ob zaključku leta, po potrebi pa tudi med letom.

VIII. KONČNE DOLOČBE

43. člen

Pravice in obveznosti po tem sporazumu pridobi udeleženec z dnem podpisa tega sporazuma.

44. člen

Za razlago tega sporazuma pooblaščamo udeleženci skupščino Komunalne skupnosti.

Morebitne spore, ki nastajajo ob izvajanju določil tega samoupravnega sporazuma, bomo udeleženci reševali pri pristojnem sodišču združenega dela.

45. člen

Ta sporazum je pravno veljavno sprejet, ko ga sprejmejo in sklenejo pooblaščeni predstavniki vseh izvajalcev komunalnih storitev ter več kot polovica vseh uporabnikov komunalnih storitev.

Ta sporazum objavi skupščina Komunalne skupnosti v uradnem glasilu in začne veljati naslednji dan po objavi.

Ta sporazum se uporablja od 1. januarja 1986 dalje.
Ribnica, dne 1985

Predsednik skupščine:
FRANC PETEK, dipl. ing.

Na podlagi določil 25. člena zakona o zdravstvenem varstvu (Uradni list SRS št. 1/80) in na podlagi določil 115. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list 1/80) sklenemo delavci in drugi delovni ljudje ter občani, združeni v občinski zdravstveni skupnosti

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti Ribnica za obdobje 1986 — 1990

1. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani v občinski zdravstveni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sporazuma) s tem sporazumom določamo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri zagotavljanju zdravstvenega varstva v letih 1986 — 1990, obseg, vrsto in kvaliteto storitev, ki si jih bomo zagotovili v skupnosti oziroma po njej, pogoje za zagotavljanje teh storitev, merila za vzpostavljanje družbeno-ekonomskih odnosov svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci, razge medsebojne obveznosti, kot tudi način zagotavljanja socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom.

S sklenitvijo tega sporazuma tudi opredelimo način in pogoje izvajanja nalog, ki jih bomo skupaj z drugimi občinskimi zdravstvenimi skupnostmi uredničevali v medobčinski zdravstveni skupnosti Ljubljana oziroma v Zdravstveni skupnosti Slovenije.

Upoštevanje predvidene možnosti gospodarskega in socialnega razvoja v občini, zdravstveno stanje prebivalstva in njegove interese po zadovoljevanju potreb na področju zdravstvenega varstva, določamo udeleženci sporazuma za obdobje 1986 — 1990 naslednje cilje:

- boljše zdravstveno stanje prebivalstva z manjšanjem obolenosti oziroma njihovih posledic zlasti pri najresnejših in najpogostejših obolenjih;
- učinkovitejšo in boljše zdravstveno varstvo prebivalstva z izboljšanjem dostopnosti predvsem preventivnih in zdravstvenovzgojnih ter prosvetnih ukrepov;
- nadaljnji razvoj družbeno-ekonomskih odnosov svobodne menjave dela s krepitvijo delegatskega sistema in odločujoče vloge delavcev in uredničenjem načel o enakem družbenoekonomskem položaju uporabnikov in izvajalcev zdravstvenih storitev;
- večjo strokovno povezanost zdravstvenih organizacij v občini oziroma v medobčinski zdravstveni skupnosti ter doslednejšo izpeljavo delitve dela med njimi;
- povečanje motiviranosti in odgovornosti občanov, da v večji meri skrbijo za svoje zdravje

3. člen

Pri načrtovanju zdravstvenega varstva bomo udeleženci sporazuma dali prednost:

- ukrepom in aktivnostim za večjo samozaščito in zaščitno dejavnost občanov, predvsem na področju kroničnih obolenj in poškodb izven dela;
- širitvi zdravstveno-vzgojne dejavnosti;
- večanju obsega preventivnih in dispanzerskih metod dela pri preprečevanju, odkrivanju, zdravljenju in rehabilitaciji bolezni srca in ožilja ter sladkorne bolezni, bolezni dihal, zgodnjemu preprečevanju, zgodnjemu odkrivanju gnilobe pri šoloobvezni mladini.

Pri načrtovanju zdravstvenih dejavnosti in zmogljivosti bomo zagotovili materialne in druge pogoje za:

- nadaljnjo širitev obsega zdravljenja in nege bolnikov na domu;
- večanje obsega in kvalitete dela v enoti medicine dela preventivnega zobozdravstva in večanje kvalitete v enotah splošne medicine.

Udeleženci sporazuma bomo skupaj z drugimi zdravstvenimi skupnostmi v Medobčinski zdravstveni skupnosti Ljubljana in Zdravstveni skupnosti Slovenije dajali prednost nalogam za medsebojno usposabljanje osnovne zdravstvene dejavnosti, da prevzame nadzor nad zdravstvenim stanjem občanov in ukrepom za zmanjšanje bolnišničnega zdravljenja v okviru, ki je strokovno-medicinsko in ekonomsko sprejemljivo.

4. člen

V občinski zdravstveni skupnosti oziroma po njej si bomo uporabniki po načelih s solidarnosti zagotavljali celovite potrebe po zdravstvenih storitvah v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in rehabilitacijo obolelih ter poškodovanih občanov izven dela. Obseg teh pravic bo ostal v primerjavi z letom 1985 nespremenjen. Pogoji in postopki za uresničevanje teh pravic občanov bodo praviloma prav tako nespremenjeni oziroma se bomo o njih enotno sporazumeli z ostalimi zdravstvenimi skupnostmi v okviru Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Za storitve v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in rehabilitacijo poklicnih bolezni in poškodb na delu bomo vzpostavili solidarnost med temeljnimi organizacijami združenega dela v občini. S to solidarnostjo bomo pomagali tistim TOZD, ki bodo kljub podvzetim ukrepom varstva pri delu imeli takšne stroške za zdravstvene storitve na tem področju, da bi to ogrozilo socialno varnost njihovih delavcev. Do solidarnosti, pomoči pri zagotavljanju pravic do zdravstvenih storitev v zvezi s poklicnimi boleznimi in poškodbami na delu, bodo upravičene temeljne organizacije združenega dela, ki bodo:

uresničile predpisane ukrepe za varstvo pri delu; imele v določenem obdobju koledarskega leta izdatke za zdravstvene storitve v zvezi s poklicnimi boleznimi in poškodbami na delu v višini, ki presega 10% sredstev, združenih v zdravstveni skupnosti za zagotavljanje pravic do zdravstvenih storitev (iz dohodka).

Udeleženci sporazuma bomo širili obseg storitev, ki si jih bomo zagotavljali z vzpostavljanjem odnosov neposredne svobodne menjave dela. Tako si bomo delavci zagotavljali postopoma čedalje večji del storitev s področja medicine dela, splošne medicine, zobozdravstva in z neposrednim sporazumevanjem z izvajalci. V zdravstveni skupnosti bomo zmanjšali obvezno združevanje sredstev za zdravstvene storitve organizacijam združenega dela, ki si te storitve zagotavljajo same, vendar do ravni, ki predstavlja solidarnostno dogovorjeni standard za ta ožja področja za vse uporabnike v občini.

5. člen

Občinski zdravstveni skupnosti si bomo uporabniki v letih 1986 — 1990 zagotavljali socialno varnost v zvezi z zdravstvenim varstvom skladno z opredelitvami iz samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva (uradni list SRS št. 26/83).

Za tisti del pravic do nadomestil osebnega dohodka v časučasne delanemožnosti zaradi bolezni in poškodb, ki si jih delavci in drugi delovni ljudje zagotavljamo v organizacijah združenega dela, si bomo vzpostavili medsebojno solidarnostno pomoč med TOZD. To solidarnost bomo uredničevali v občinski zdravstveni skupnosti z ustreznim združevanjem sredstev. Do teh sredstev bodo upravičene temeljne organizacije združenega dela, ki bodo:

- podvzele in uresničile ukrepe za varstvo pri delu;
- imele odsotnost z dela zaradi bolezni in poškodb v določenem obdobju vsaj za 30% višjo kot je regionalno poprečje;
- po enotno dogovorjenih merilih ter osnovah iz plačale v istem obdobju na račun nadomestil osebnih dohodkov zaradi bolezni oziroma poškodb svojih delavcev sredstva, ki presegajo 30% zneska združenega v zdravstveni skupnosti za zdravstvene storitve za isto obdobje.

6. člen

Obseg zdravstvenih storitev, ki si jih udeleženci s porazuma zagotavljamo v občinski zdravstveni skupnosti Ribnica na področju osnovne zdravstvene in lekarniške dejavnosti, se bo:

- povečal v dejavnost splošne medicine, zdravljenja in nege bolnika na domu, zdravstveni prosveti, preventivi in sicer za okrog 2% letno;
- ostali na doseženi ravni iz leta 1985 na vseh ostalih ožjih področjih.

V okviru osnovne in lekarniške zdravstvene dejavnosti (ne) bomo uvedli novih dejavnosti (ali ožjih strok). Prav tako ne bomo širili mreže ambulant oziroma lekarn v občini.

Skupaj z drugimi občinskimi zdravstvenimi skupnostmi na območju zdravstvene skupnosti Slovenije bomo načrtovali nadaljnjo zmanjševanje bolnišničnega zdravljenja (stopnjo hospitalizacije, poprečna doba zdravljenja itd.) in prenašanje teh storitev na specialistično-ambulantno in osnovno zdravstveno dejavnost.

7. člen

V srednjeročnem planu skupnosti za obdobje 1986 — 1990 bomo udeleženci sporazuma podrobneje izkazali načrtovane količine in obseg storitev, njihov standard in uresničevanje odnosov svobodne menjave dela v katerih bomo uveljavili tudi normative po ožjih dejavnostih (npr. splošno medicino, varstvo otrok, zobozdravstvo, patronaža itd.).

8. člen

Uporabniki in izvajalci bomo storitve in lekarniške zdravstvene dejavnosti v odnosih svobodne menjave dela ovrednotili tako, da bomo v ceno storitev vračunali:

- osebne dohodke z normativi dogovorjenega števila delavcev v zdravstvenih organizacijah v takšni višini, da se njihova raven najpozneje leta 1986 izenači z ravni osebni dohodkov drugih delavcev v združenem delu v občini;
- materialne stroške skladno z normativi na enoto storitve in skladno z gibanjem dogovorjenega obsega storitev ter z gibanjem cen materialov na tržišču;
- zakonske, pogodbene in samoupravno dogovorjene obveznosti v višini, ki jo opredeljujejo predpisi oziroma samoupravni sporazum;
- amortizacijo tako, da bo dosegla 100% zakonsko predpisano višino za medicinsko opremo, za druga osnovna sredstva pa v letih 1986 in 1987 na realni ravni iz leta 1985, v nadaljnjih letih pa prav tako v 100% zakonsko predpisani višini;
- sredstva skupne porabe TOZD v skladu z opredelitvami iz področnega SaS o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo;
- investicije v dograditev stavbe ZD v TOZD Ribnica in opreme.

Udeleženci sporazuma bomo skupaj z drugimi občinskimi zdravstvenimi skupnostmi v medobčinski zdravstveni skupnosti Ljubljana vrednotili storitve specialistične in bolnišnične dejavnosti na enak način, po istih kriterijih, kot je to opredeljeno v prvem odstavku tega člena. Za osebne dohodke in skupno porabo TOZD bomo načrtovali skladno z njihovo višino v združenem delu v medobčinski zdravstveni skupnosti Ljubljana.

Cene, oblikovane po elementih kalkulacije iz tega člena, bodo veljale za storitve, ki bodo opravljene v okviru dogovorjenega delovnega načrta posamezne zdravstvene organizacije. Za storitve, ki bi sicer bile opravljene, a ne bi bile v skladu z dogovorjenim planom, bomo udeleženci poravnali le izjemoma.

Uporabniki in izvajalci bomo po sprejemu srednjeročnega plana skupnosti sprejeli tudi 5-letne samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela, s katerimi bomo podrobneje uredili medsebojne pravice in obveznosti.

9. člen

Varianta I.

Udeleženci načrtujemo investicije le v medicinsko opremo.

Varianta II.

Udeleženci bomo poleg elementov za oblikovanje cene, navedene v prejšnjem členu, vkalkulirali v ceno storitev tudi sredstva za medicinsko opremo in za izgradnjo objekta:

- pri zdravstvenem domu TOZD Ribnica

Varianta III.

Udeleženci sporazuma bomo združevali sredstva za investicije v zdravstvenih organizacijah za izgradnjo objektov oziroma nabavo opreme in sicer:

- pri zdravstvenem domu ZD TOZD Ribnica.

Investicija iz prvega odstavka bo zaključena najpozneje leta 1988.

10. člen

Udeleženci sporazuma bomo za uresničevanje programa zdravstvenega varstva občinske zdravstvene skupnosti združevali sredstva v znesku:

(v cenah leta 1985)

leta 1985	448.553.000,- din
leta 1986	462.906.700,- din
leta 1987	477.719.710,- din
leta 1988	493.006.740,- din
leta 1989	508.782.960,- din
leta 1990	525.064.010,- din

Za uresničevanje pravic do zdravstvenih storitev, opredeljenih v samoupravnem sporazumu o uresničevanju zdravstvenega varstva in skladno s tem sporazumom, bomo združili:

- delavci v združenem delu in drugi delovni ljudje iz dohodka po osnovi bruto osebnega dohodka
- kmetje od katastrskega dohodka;
- ostali zavezanci (tako imenovani pavšalisti) od povprečnega bruto osebnega dohodka SR Slovenije v preteklem letu).

Za uresničevanje pravic s področja socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, ki ga uresničujemo v zdravstveni skupnosti, bomo združevali:

- delavci in drugi delovni ljudje od bruto osebnega dohodka;
- združeni kmetje od povprečnega bruto osebnega dohodka v SR Sloveniji v preteklem letu.

Občinska zdravstvena skupnost lahko razporedi sredstva po opredelitvah iz drugega odstavka tega člena le za pokrivanje stroškov zdravstvenih storitev, za potrebe delovanja zdravstva v izrednih razmerah in pogojih splošnega ljudskega odpora, za razvoj računalniškega sistema v zdravstvu ter dogovorjene skupne naloge v občinski, medobčinski in republiški zdravstveni skupnosti. Sredstva, združena po opredelitvah iz tretjega odstavka tega člena, se lahko uporabljajo le za zagotavljanje socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom.

11. člen

Z združenimi sredstvi v občinski zdravstveni skupnosti si bomo delavci in drugi delovni ljudje in občani zagotavljali uresničevanje dogovorjenih pravic do zdravstvenih storitev in socialne varnosti po načelih medsebojne solidarnosti. Poleg tega bomo iz teh sredstev zagotavljali:

- uresničevanje nalog pri usposabljanju in opremljanju zdravstvenih organizacij za delovanje v izjemnih razmerah in pogojih splošnega ljudskega odpora v višini 0,10% od planiranega BOD delavcev v občini;
- delež za vzpostavitev računalniškega zdravstveno informacijskega sistema v občinski oziroma medobčinski zdravstveni skupnosti;
- sredstva za skupne naloge na ravni medobčinske in republiške zdravstvene skupnosti.

12. člen

Na podlagi opredelitev iz sporazuma o temeljih plana medobčinske zdravstvene skupnosti Ljubljana soglašamo udeleženci sporazuma, da vzpostavimo z drugimi občinskimi zdravstvenimi skupnostmi na območju medobčinske skupnosti sistem solidarnosti pri zagotavljanju pravic uporabnikov do zdravstvenih storitev.

Na podlagi kriterijev in meril iz samoupravnega sporazuma o temeljih plana medobčinske zdravstvene skupnosti bo občinska zdravstvena skupnost za te namene prejela od medobčinske zdravstvene skupnosti sredstva v višini, določeni s planom Medobčinske zdravstvene skupnosti Ljubljana.

13. člen

Občinska zdravstvena skupnost bo na podlagi zakonskih obvez ter meril in kriterijev iz samoupravnega sporazuma o temeljih plana Zdravstvene skupnosti Slovenije prejela za solidarnostne naloge na ravni republike sredstva v višini % zagotovljenega programa 1986 do 1987 — 1,99% din, 1988 do 1990 — 4,49%.

14. člen

Zneske iz tega sporazuma, ki so opredeljeni v stalnih cenah leta 1984, bomo udeleženci sporazuma tekoče prilagajali, nominalno valorizirali, skladno z opredelitvami iz družbenega plana SR Slovenije in pri tem upoštevali inflacijske količnike, ki jih bo ugotovil Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje. To valorizacijo bomo opravili s sprejetjem letnih načrtov skupnosti kot tudi med letnimi vsklajevanji z nominalnimi rastmi posameznih parametrov, pomembnih za vrednotenje programa skupnosti. Po istih načelih bomo v Zdravstveni skupnosti tudi valorizirali finančne načrte zdravstvenih organizacij združenega dela, s katerimi sklepamo sporazume o svobodni menjavi dela.

15. člen

Občinska zdravstvena skupnost bo iz svojih sredstev tudi združevala sredstva za skupne naloge:

- v medobčinski zdravstveni skupnosti in v Zdravstveni skupnosti Slovenije

16. člen

Udeleženci sporazuma bomo tekoče, najmanj pa enkrat letno, preverjali uresničevanje tega samoupravnega sporazuma. Pri tem pooblašamo skupščino zdravstvene skupnosti, da podvzema ukrepe, v kolikor bi prišlo do motenj oziroma odstopanj v izvajanju tega sporazuma. Posebej pooblašamo, da ukrepa:

- če bi prišlo do sprememb v zmogljivostih zdravstvenih organizacij združenega dela, s katerimi bi bilo oteženo uresničevanje dogovorjenih

ciljev ali nalog ali občutnega povečanja obsega opravljenih storitev. Poo-
blaščamo jo, da podvzame potrebne aktivnosti, da bodo načrtovani cilji
uresničevani in da bo opravljanje zdravstvenih storitev potekalo skladno
s planom;

- če bi pri posameznih organizacijah združenega dela — udeležencih spo-
razuma prišlo do resnejših motenj v poslovanju, tako da ne bi bili s posob-
ni združevati sredstev po opredelitvah iz tega sporazuma. V tem primeru
sme skupščina pristati, da te organizacije ne plačujejo prispevka za zd-
ravstveno varstvo le v primerih, ko izplačujejo svojim delavcem zajamče-
ni osebni dohodek oziroma v drugih primerih predlagati udeležencem
spremembo sporazuma o temeljih plana in s tem tudi prerazporeditev
pravic in obveznosti med udeleženci v občinski zdravstveni skupnosti.

17. člen

Ta samoupravni sporazum velja, ko ga sprejmejo udeleženci in se upora-
blja od 1. januarja 1986. S tem dnevom preneha veljati samoupravni spo-
razum o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti Ribnica za obdobje
1981 — 1985 ter aneksi k temu sporazumu.

Ta sporazum se objavi v Uradnem listu SRS.

Podpisniki:

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,
drugi delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter občani v
krajevnih skupnostih, ki uresničujemo svobodno menjavo dela kot uporabniki ali
izvajalci programov storitev na področju vzgoje in osnovnega izobraževanja v
občinski izobraževalni skupnosti Ribnica

SKLEPAMO

na podlagi 23. člena Zakona o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izob-
raževanja (Uradni list SRS št. 1/80)

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljih plana občinske izobraževalne skupnosti Ribnica za obdobje 1986 — 1990

I. PROGRAM OSNOVNEGA IZOBRAŽEVANJA V OBČINI

1. člen

Uporabniki in izvajalci (v nadaljnjem besedilu: udeleženci), združeni v
občinski izobraževalni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: OIS) Ribnica bomo
v obdobju 1986 — 1990 zadovoljevali potrebe po vzgoji in osnovnem izob-
raževanju s tem, da bomo vključevali v osnovno šolo vse šoloobvezne otroke.

2. člen

Izvajalci, združeni v OIS Ribnica, bomo izvajali naslednje programe
storitev:

- program storitev, s katerimi se uresničuje predmetnik z učni načrti za
osnovno šolo,
— program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učni načrti za
celodnevno šolo,
— program storitev, s katerim se uresničuje razširjen program interesnih
dejavnosti,
- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učni načrti za
podaljšano bivanje,
- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učni načrti v
organizacijah za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v
telesnem in duševnem razvoju,
— program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učni načrti za
celodnevno šolo,
— program storitev, s katerim se uresničuje razširjen program interesnih
dejavnosti,
- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učni načrti za
osnovno izobraževanje odraslih,
- prevozi učencev v šolo,
- regresiranje šolskih ekskurzij,
- brezplačna oskrba v domovih ali pri družinah za učence, za katere ni
mogoče organizirati prevoza,
- program storitev tečajnega pouka plavanja in smučanja za učence 4. in 5.
razreda,
- program storitev glasbene šole,
- program storitev za zagotovitev prehrane v šoli,
- program postopnega dopolnjevanja fonda učbenikov v osnovnih šolah,
- program storitev šolskih svetovalnih služb,
- program štipendiranja,
- program opremljanja šol

- program investicij in vzdrževanja šolskih objektov,
- program izvajanja nalog SLO in nakup potrebne opreme,
- druge naloge.

3. člen

V izobraževanje po programih iz 2. člena tega sporazuma bomo udeleženci
vključili naslednje število učencev:

- Osnovne šole: Ribnica, Dolenja vas, Sušje, Sodražica, Sv.
Gregor, Loški potok, Jože Petek

	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90
Učen.odd.	Učen.odd.	Učen.odd.	Učen.odd.	Učen.odd.	Učen.odd.
SKUPAJ:	1.372 60	1.389 60	1.376 60	1.388 60	1.404 60

- OŠ za odrasle:

/	20 1	20 1	20 1	20 1
---	------	------	------	------

- Podaljšano bivanje v osnovnih šolah Ribnica in Sodražica

SKUPAJ	180 9	185 9	185 9	190 9	190 9
% vključitve	13,1	13,3	13,4	13,7	13,5

- Celodnevna šola bo v obdobju 1986-1990 ostala v sedanjem
obsegu, to je v podružnični šoli Dolenja vas od 1. do 4.
razreda in v Osnovni šoli Loški potok od 4. do 8. razreda.
Tako bo v COŠ vključeno približno 12,5 % vseh učencev.

- Glasbeno izobraževanje za šolsko mladino in ostale:

Glasbena šola	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90
Ribnica	uč. odd.	uč. odd.	uč. odd.	uč. odd.	uč. odd.
SKUPAJ:	115 6	115 6	115 6	115 6	115 6

Ob ugodnejših kadrovskih in materialnih pogojih si bo šola prizadevala
odpreti dislocirane oddelke glasbene šole v OŠ Sodražica in OŠ Loški potok.

4. člen

Organizacija šolske mreže bo delno spremenjena, s tem da se bo resnično
upoštevala optimalna razmejitev med šolskima okolišema osnovnih šol Sod-
ražica in Ribnica.

Izvedene bodo tudi manjše spremembe za doseganje tesnejše povezave in
enotne organiziranosti osnovnih šol in glasbene šole.

5. člen

V organizacijo šolskih prevozov ne bomo uvedli novih šolskih prog, pre-
dvidene so le manjše spremembe v smislu pocenitve celotnih šolskih
prevozov.

6. člen

V osnovnem izobraževanju mladine bomo zagotovili pogoje za izvajanje
novega programa življenja in dela osnovne šole, ki ga bomo predvidoma
uvedli v vseh razredih osnovne šole s šolskim letom 1986/87. Tako bomo
vsem učencem zagotovili pogoje za razvoj individualnih interesov in
sposobnosti, in sicer na ta način, da bomo uveljavili notranjo diferenciacijo in
individualizacijo pouka ter kvalitetnejše izvajanje dopolnilnega in dodatnega
pouka.

7. člen

Pri izvajanju vzgojnoizobraževalnih programov bomo izvajalci upoštevali
naslednje standarde in normative o številu učencev v posameznih vrstah
oddelkov:

Standardi:

- obvezni predmetniki z učni načrti za osnovne šole, organizacija za us-
posabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, za
osnovno izobraževanje odraslih in za glasbeno šolo,
- pedagoški delavci z višjo in visoko izobrazbo, administrativni in tehnični
delavci, strokovni delavci,
- število učencev v oddelkih in skupinah po normativih, dogovorjenih v
Izobraževalni skupnosti Slovenije,
- brezplačen prevoz učencev, ki stanujejo v kraju, oddaljenem več kot 4 km
od ustrezne osnovne šole,
- prehrana učencev — povračilo stroškov osebnih dohodkov osebja in
amortizacije v strukturi ekonomske cene šolskih obrokov,
- pri šolskih ekskurzijah se regresira 40% cene avtobusnega prevoza.

Normativi:

- največ 25 ur neposrednega dela pedagoških delavcev z učenci v okviru
42-urnega delovnega tedna,
- šolske ekskurzije:
od 1. — 3. razreda ena ekskurzija na območju občine na relaciji 50 km v
eno smer,

od 4. do 8. razreda ena ekskurzija na območju SR Slovenije na relaciji do 250 km v eno smer,

- amortizacija po minimalnih zakonskih stopnjah v višini 100% od obračunane amortizacije zgradb in opreme,
- normativi o številu učencev v oddelkih oziroma skupinah:
 - a) v oddelku osnovne šole najmanj 16 učencev in največ 32 učenecv,
 - b) kombiniran oddelk iz dveh ali treh razredov in največ 24 učenecv,
 - c) oddelk organizacije za usposabljanje največ 15 učenecv, vendar v 1. razredu ne več kot 9, v 2. in 3. razredu pa ne več kot 11,
 - d) v skupini, ki se oblikuje z delitvijo oddelka, kadar to terja učni načrt, maksimalno 20 učenecv,
 - e) v oddelku Glasbene šole maksimalno 16 učencev.

8. člen

Uporabniki bomo sklenili petletne samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela za obdobje 1986 — 1990 z izvajalci na območju občine Ribnice ter v njih določili konkretne pravice, obveznosti in odgovornosti udeležencev, zlasti pa naslednje:

- naloge posamezne vzgojnoizobraževalne organizacije,
- količino, vrsto in kakovost storitev,
- konkretna merila za vrednotenje opravljenega dela oziroma za oblikovanje cen storitev,
- materialne in druge obveznosti udeležencev, ki niso urejene z drugimi samoupravnimi akti.

9. člen

Povračilo za izvajanje vseh programov, ki so opredeljeni v tem samoupravnem sporazumu, ugotavljamo udeleženci po naslednjih izhodiščih:

- materialne stroške skladno z dogovorjenim obsegom storitev ter gibanjem cen,
- osebne dohodke skladno z dogovorjenimi normativi o številu zaposlenih v vzgojnoizobraževalni organizaciji, in sicer v taki višini, da se njihova višina najpozneje do leta 1987 izenači z višino osebnih dohodkov drugih ustreznih delavcev v združenem delu občine Ribnica
- amortizacija v višini 100% od zakonsko predpisane,
- zakonske, pogodbene in samoupravno dogovorjene obveznosti v zakonsko oziroma samoupravno dogovorjeni višini,
- sredstva skupne porabe v višini, da se najpozneje do leta 1987 izenači z višino teh sredstev, kot si jih zagotavljajo drugi delavci v združenem delu,
- sredstva rezerv v skladu z zakonom.

II. USMERJENO IZOBRAŽEVANJE V OBČINI KOČEVJE (ZA KOČEVJE IN RIBNICO)

10. člen

Usmerjeno izobraževanje mladine v občini Kočevje bo organizirano v skladu z Družbenim dogovorom o razmestitvi izvajanja vzgojno izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji. Dejavnost bo izvajala Srednja šola tehniških usmeritev in družboslovja Kočevje, in sicer za območje občine Kočevje in Ribnica.

V obdobju 1986 — 1990 se bodo učenci v SŠTUD Kočevje izobraževali v naslednjih usmeritvah:

1. Kovinsko predelovalna usmeritev:
 - kovinarstvo in strojništvo — planiran letni vpis v 1. letnik: 90 učenecv v 3 oddelkih, v 4. letniku (V. stopnja) 30 učenecv v 1. oddelku,
 - obdelovalec kovin in upravljalec strojev (SKR program) — planiran letni vpis 15 učenecv v 1. oddelku,
2. Tekstilno tehnološka usmeritev:
 - tekstilni konfekcionar — Planiran letni vpis 30 učenecv v 1. oddelku,
 - pomočnik tekstilnega konfekcionarja (SKR program) — planiran letni vpis 15 učenecv v 1. oddelku.
3. Družboslovno-jezikovna usmeritev: planiran letni vpis 30 učenecv v 1. oddelku.
4. Naravoslovno matematična usmeritev: planiran letni vpis 30 učenecv v 1. oddelku.

Poleg navedenih usmeritev bomo izvajali tudi izobraževanje v lesarski usmeritvi:

Varianta A: 2 oddelka vpisa za mladino, izobraževanje do IV. stopnje, Varianta B: izobraževanje za odrasle ob delu.

Za izvajanje vzgojnoizobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja se združujejo sredstva v ustreznih posebnih izobraževalnih skupnostih oziroma v Izobraževalni skupnosti Slovenije. V občinah Kočevje in Ribnica pa bo za izvajanje programov kovinsko-predelovalne in lesarske usmeritve potrebno zagotoviti ustrezen strokovni kader in prostorske pogoje, to je zgraditi novo šolsko delavnico in jo ustrezno opremiti predvsem za lesarsko usmeritev.

11. člen

Delavska univerza Ribnica bo v srednjeročnem obdobju 1986 — 1990 izvajala izobraževanje odraslih, predvsem kot zadovoljevanje izobraževalnih interesov in potreb za pridobitev izobrazbe.

III. PROGRAM INVESTICIJ V OSNOVNEM ŠOLSTVU OBČINE RIBNICA

12. člen

Za izboljšanje prostorskih in materialnih pogojev ter za razširitev vzgojno-izobraževalnih zmogljivosti v osnovnih šolah bomo v obdobju 1986 — 1990 realizirali naslednje naloge (ocena stroškov v cenah 1984):

1. Osnovna šola Ribnica: rekonstrukcija dveh starih stavb, ureditev šolske kuhinje in ureditev okolice,
ocena investicije 37.000.000.- din
2. Osnovna šola Dolenja vas: ureditev šolske kuhinje
ocena investicije 3.000.000.- din
3. Osnovna šola Sodražica: rekonstrukcija šolske zgradbe
ocena investicije 15.000.000.- din
4. Osnovna šola Sv. Gregor: ureditev šolskih prostorov
ocena stroškov 1.500.000.- din
5. Osnovna šola Loški potok: vzdrževalna dela šolske zgradbe
ocena stroškov 1.500.000.- din
6. Nakup šolske opreme, kabinetov ter učnih pripomočkov
ocena stroškov 9.000.000.- din

Skupna vrednost planiranih del in nakupa opreme znaša:
67.000.000.- din

- Za realizacijo navedenih investicij bomo udeleženci sporazuma zagotovili:
- iz sredstev družbene amortizacije zgradb osnovnih šol 15.000.000 din
 - prispevek po posebni prispevni stopnji 30.000.000 din
 - iz sredstev samopriskevka 22.000.000 din
 - Skupaj 67.000.000 din

13. člen

Zaradi učinkovitejše uporabe bomo sredstva za investicije, ki se bodo zbirala v samoupravnih interesnih skupnostih po posebnih prispevnih stopnjah, združevali po letih za realizacijo posameznih planiranih investicij. Za to združevanje bomo v samoupravnih interesnih skupnostih izdelali dinamiko izvajanja investicij po letih.

O združevanju sredstev za investicije se bomo dogovorili s posebnim sporazumom.

14. člen

Investitorji so izvajalske organizacije, ki morajo pred pričetkom investicije predložiti celotno tehnično dokumentacijo in finančno konstrukcijo.

Sredstva za investicije se uporabljajo strogo namensko.

Če se določena investicija ne izvaja, odločijo o nadaljnjem združevanju sredstev ter o že zbranih sredstvih za to investicijo uporabniki in izvajalci.

IV. FUNKCIONALNI STROŠKI OIS RIBNICA IN STROŠKI SKUPNE STROKOVNE SLUŽBE

15. člen

Za normalno delovanje samoupravnih organov, za pripravo gradiv ter delovanje skupne strokovne službe bomo v okviru programa in obsega nalog zagotavljali ustrezna sredstva.

Delavci delovne skupnosti strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine Ribnica za obdobje 1986 — 1990 sklenejo z ustanoviteljicami samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela, s katerim določajo merila in pogoje za pridobivanje celotnega prihodka v svobodni menjavi dela za opravljene naloge.

V. SISTEM SOLIDARNOSTI V SR SLOVENIJI

16. člen

Ne glede na gospodarsko moč občine bomo udeleženci v SR Sloveniji omogočili za vse učence osnovnih šol uresničevanje zagotovljenega (obveznega) programa, kot ga določa Zakon o osnovni šoli.

17. člen

Pri izvajanju zagotovljenega programa bomo izvajalci upoštevali standarde, normative in merila za vrednotenje zagotovljenega programa, sprejete v skupščini Izobraževalne skupnosti Slovenije.

18. člen

Sredstva za zagotovljeni program bomo udeleženci združevali solidarno skupaj z delavci in drugimi delovnimi ljudmi na celotnem območju SR Slovenije.

Sredstva iz prejšnjega odstavka bomo udeleženci združevali po enotni povprečni prispevni stopnji iz bruto osebnega dohodka. Višino prispevne stopnje za vsako leto ugotovi skupščina Izobraževalne skupnosti Slovenije.

19. člen

Sredstva za solidarnost prispevajo OIS, v katerih udeleženci združujejo po enotni prispevni stopnji več sredstev, kot je potrebno za izvedbo njihovega zagotovljenega programa.

Solidarnostna sredstva prejemajo OIS, v katerih udeleženci po enotni prispevni stopnji ne združujejo dovolj sredstev za izvedbo zagotavljenega programa.

20. člen

Ne glede na določbe drugega odstavka 19. člena pa OIS ni upravičena do solidarnostnih sredstev, če:

- bi solidarnostna sredstva predstavljala manj kot 10% vrednosti njenega zagotavljenega programa,
- družbeni proizvod na prebivalca občine presega 80% povprečnega družbenega proizvoda na prebivalca v SR Sloveniji za zadnje leto, ko je ta podatek uradno objavljen.

21. člen

Solidarnostna sredstva prejmejo OIS:

- a) občine, ki so po zakonu nerazvite — celotno razliko med zneskom sredstev, zbranih po enotni povprečni prispevni stopnji, in vrednostjo njihovega zagotavljenega programa,
- b) občine, ki imajo nerazvite krajevne skupnosti (po zakonu) — le razliko med zneskom sredstev, zbranih po enotni povprečni prispevni stopnji, in vrednostjo zagotavljenega programa, znižano za 10%,
- c) občine, ki imajo nerazvite obmejne krajevne skupnosti — le razliko med zneskom sredstev, zbranih po enotni povprečni prispevni stopnji, in vrednostjo njihovega zagotavljenega programa, znižano za 5%,
- č) ostalih občin, ki so glede na določbe 19. člena upravičene do solidarnostnih sredstev — le razliko med zneskom sredstev, zbranih po enotni povprečni prispevni stopnji, in vrednostjo njihovega zagotavljenega programa, znižano za 25%.

22. člen

Obseg solidarnostnega združevanja sredstev mora omogočiti uresničevanje zagotavljenega programa pod naslednjimi pogoji:

- da programi storitev, ki se zagotavljajo iz solidarnostnih sredstev glede standardov, normativov in cene, ne presegajo meril, dogovorjenih v Izobraževalni skupnosti Slovenije v skladu z zakonom,
- da upravičenci do solidarnostnih sredstev prevzemajo za uresničevanje svojega zagotavljenega programa najmanj enake obveznosti kot udeleženci, ki prispevajo sredstva za solidarnost,
- da sredstva za osebne dohodke na območju občine, kjer prejemajo solidarnostna sredstva, ne presegajo višine, ki je določena na podlagi dogovorjenih meril v skladu z doseženo družbeno produktivnostjo dela na območju te občine.

23. člen

Udeleženci v OIS Ribnica ne bomo v celoti združili sredstva za zagotavljeni program osnovnega šolstva v občini Ribnica. Ker družbeni proizvod na prebivalca v občini Ribnica presega 80% povprečnega družbenega proizvoda na prebivalca v SR Sloveniji in solidarnostna sredstva predstavljajo do 10% vrednosti zagotavljenega programa, OIS Ribnica ni upravičena do solidarnostnih sredstev. Glede na višino sredstev, združenih po enotni prispevni stopnji od BOD, tudi ni dolžna prispevati za solidarnost.

VI. PROGRAM SKUPNIH NALOG OSNOVNEGA IZOBRAŽEVANJA V SR SLOVENIJI

24. člen

Naloga skupnega pomena za osnovno izobraževanje, bo do v obdobju 1986 — 1990 naslednje:

- raziskovalni projekt: Nekatere psihološke lastnosti učencev osnovnih šol — organizacij za usposabljanje in njihove šolske uspešnosti,
- vzgojno izobraževalna dejavnost strokovnih društev, njihovih zvez in družbenih organizacij,
- sofinanciranje mladinskega periodičnega tiska in učbenikov za osnovne šole s prilagojenim programom — predmetnikom,
- postopen prehod na celodnevno obliko dela v osnovnih šolah v nerazvitih občinah,
- delo Republiškega eksperimentalnega centra Podčetrtek, OŠ Marija Broz — Bistrica pri Sotli in OŠ Cerkno — spomenik NOB.

25. člen

Uporabniki bomo uresničevali svobodno menjavo dela z naslednjimi strokovnimi društvi, oziroma njihovimi vezami in družbenimi organizacijami, ki opravljajo vzgojno izobraževalno dejavnost, ki je skupnega pomena za osnovno izobraževanje: Zveza prijateljev mladine Slovenije, Festival Kurirček, Zveza organizacij tehnične kulture Slovenije, Zveza tabornikov Slovenije in Republiški center šolskih športnih društev.

26. člen

V skladu z družbenim dogovorom o vlogi, razširjanju in financiranju mladinskega periodičnega tiska (Ur. list SRS št. 9/77) bo mo udeležen ci združevali sredstva za sofinanciranje mladinskega periodičnega tiska: Cici ban, Pionirski list, Pionir, Kurirček, Otrok in družina, Tabor in TIM. Udeleženci bomo krili tudi razliko stroškov izdaj učbenikov za učence osnovnih šol s prilagojenim predmetnikom in učni načrtom, za kolikor so le-ti zaradi nizke naklade višji od stroškov izdaj učbenikov za osnovne šole.

Naloga skupnega pomena bo tudi postopen prehod na celodnevno obliko dela v osnovnih šolah v nerazvitih občinah, in sicer do 10% od delkov v letu 1988.

28. člen

Za izvajanje nalog, ki so skupnega pomena za celotno področje vzgoje in osnovnega izobraževanja in se uresničujejo preko Izobraževalne skupnosti Slovenije, bomo delavci, drugi delovni ljudje in občani na celotnem območju SR Slovenije po načelu vzajemnosti z enotno povprečno prispevno stopnjo, dogovorjeno v Izobraževalni skupnosti Slovenije, združili naslednja sredstva:

Leto	v cenah 1984 v ooo din	
	v SRS	Od tega v OIS Ribnica
1986	116.251	672
1987	120.320	596
1988	124.531	720
1989	128.090	745
1990	133.400	771
Skupaj:	623.392	3.604

VII. PROGRAM VZAJEMNEGA INVESTITORJA V SR SLOVENIJI

29. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani na celotnem področju SR Slovenije bomo za izgradnje, adaptacijo in rekonstrukcijo osnovnošolskega prostora v nerazvitih občinah, vzajemno združili z enotno povprečno prispevno stopnjo, dogovorjeno v Izobraževalni skupnosti:

Leto	v cenah 1984 v ooo din	
	v SRS	Od tega v OIS Ribnica
1986	84.911	491
1987	87.833	500
1988	90.959	526
1989	94.145	544
1990	97.418	563
Skupaj:	455.266	2.632

VIII. ZDRUŽEVANJE SREDSTEV ZA IZVEDBO PROGRAMOV IN NALOG 1986 — 1990

30. člen

Za izvedbo vseh programov in nalog, opredeljenih v tem sporazumu, bomo udeleženci v občinski izobraževalni skupnosti Ribnica iz bruto osebne dohodka združili:

v planskih cenah 1984 v ooo din

Program in naloge	1986	1987	1988	1989	1990
1. Program osnovnega izobraževanja v občini	130.354	134.713	139.123	143.856	148.648
2. Program investic. OIS	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
3. Delo samouprav. organov in strok. službe	1.573	1.623	1.675	1.729	1.784
4. SIO in druge naloge	300	326	352	379	407
Skupaj OIS	139.227	143.162	147.650	152.464	157.339
5. Program skupnih nalog v SRS	672	696	720	745	771
6. Progr. vzajemnega investiranja v SRS	491	508	526	544	563
SKUPAJ 1-6	139.890	144.366	148.986	153.753	158.673

31. člen

Sredstva za program iz 30. člena tega sporazuma bomo združevali delavci v združenem delu, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in delovnimi sredstvi, ki so last občanov, delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost in delavci, ki so v delovnem razmerju z delovnimi ljudmi oziroma drugimi nosilci samostojnega dela, in sicer s prispevkom iz bruto osebnega dohodka po načelu stalnega prebivališča (domicilni princip).

32. člen

Nominalni obseg sredstev, potrebnih za izvajanje programov iz 30. člena tega sporazuma, bomo za posamezno leto ugotavljali na naslednji način:

- del, ki odpade na materialne stroške, bomo revalorizirali z letnim gibanjem cen na drobno,
- del za osebne dohodke pa bomo revalorizirali z rastjo povprečnih osebnih dohodkov v gospodarstvu.

Pri tem bomo upoštevali ugotovljeno zaostajanje osebnih dohodkov izvajalcev in za izravnavo z OD v gospodarstvu občine bomo v letnih planih 1986 in 1987 v ta namen zagotovili dodatna sredstva.

33. člen

Če skupščina OIS Ribnica ugotovi presežek sredstev nad dogovorjenimi sredstvi, se prispevna stopnja ustrezno zmanjša. Zmanjšana prispevna stopnja zaradi presežka sredstev se izračuna za naslednje leto oziroma že za naslednje mesece tekočega leta.

IX. SPREMLJANJE URESNIČEVANJA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

34. člen

Skupščina OIS Ribnica sprejema letne plene uresničevanja tega sporazuma, najmanj letno pa mora analizirati njegovo uresničevanje in o tem obveščati udeležence.

35. člen

Če se izkaže, da ni mogoče uresničiti planskih nalog in da motenj ne more preprečiti skupščina s svojimi ukrepi, skupščina obvesti udeležence in začne postopek za spremembo tega sporazuma.

Šteje se, da so pri uresničevanju planskih nalog nastale motnje če:

1. se programi ne izvajajo v predvidenem obsegu in kvaliteti,
2. ni mogoče zagotoviti sredstev v dogovorjeni višini.

36. člen

Nadzor nad izvajanjem tega sporazuma opravlja odbor samoupravne delavske kontrole OIS Ribnica.

Odbor spremlja zlasti:

- skladnost letnih planov OIS Ribnica z določbami tega sporazuma,
- uresničevanje s tem sporazumom določenih planskih smotrov in nalog,
- spoštovanje stan dardov in normativov za oblikovanje cen storitev in povračil v svobodni menjavi dela,
- združevanje, usmerjanje in porabo sredstev za izvedbo s tem sporazumom določenih planskih ciljev in nalog.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

37. člen

Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo organi upravljanja najmanj dveh tretjin samoupravnih organizacij in skupnosti uporabnikov in izvajalcev. Ugotovitev, da je sporazum sklenjen, sprejme skupščina OIS Ribnica.

38. člen

Ta samoupravni sporazum se uporablja od 1. 1. 1986 dalje. Z veljavnostjo tega sporazuma preneha veljati Samoupravni sporazum o temeljih plana OIS Ribnica za obdobje 1981 — 1985. Ribnica, november 1985

Na podlagi 115. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 1/80) ter 25. in 29. člena zakona o socialnem skrbstvu (Uradni list SRS, št. 35/79) sklenemo delavci, drugi delovni ljudje in občani, samoupravno organizirani v občinski skupnosti socialnega skrbstva Ribnica

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljih plana občinske skupnosti socialnega skrbstva Ribnica za obdobje 1986 — 1990

I. SKUPNI CILJI IN RAZVOJNE USMERITVE

1. člen

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, drugi delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter občani v krajevnih skupnostih, organizirani kot uporabniki in izvajalci v občinski skupnosti socialnega skrbstva Ribnica (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sporazuma) določamo s tem samoupravnim sporazumom cilje, usmeritve in naloge razvoja socialnega skrbstva ter druge medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti.

2. člen

Upošteva se možnosti gospodarskega in socialnega razvoja naše občine in vse republike v obdobju 1986 — 1990 ter potrebe po storitvah, programih in dejavnostih socialnega skrbstva določamo udeleženci sporazuma naslednje cilje

- nadaljnji razvoj delegatskih odnosov in družbenoekonomskih odnosov ter krepitev odločujoče vloge delavcev v procesih svobodne menjave dela,
- nadaljnji razvoj organiziranosti socialnega dela, ki naj bi se razvijalo v vseh okoljih kjer ljudje živijo in delajo ter aktivnejše vključevanje prebivalstva v preprečevanje nastajanja socialnih problemov,
- povečevanje obsega in učinkovitosti preventivnega socialnega dela v vseh organizacijah socialnega skrbstva,
- vključevanje socialnega skrbstva v proces celovitega obravnavanja socialne varnosti občanov in zagotavljanje njihove dogovorjene ravni socialne varnosti.

3. člen

Pri načrtovanju nalog socialnega skrbstva bomo udeleženci s sporazumom dali prednost:

- preventivnemu in svetovalnemu socialnemu delu,
- prostovoljnemu delu na področju socialnega skrbstva,
- celoviti družbeni skrbi za starejše občane,
- celoviti družbeni skrbi za duševno in telesno prizadete osebe,

4. člen

Cilje, usmeritve in naloge iz 2. in 3. člena tega sporazuma bomo uresničevali udeleženci z naslednjimi programi:

- zagotovljeni program in program solidarnosti,
- program vzajemnosti in skupnih nalog v SR Sloveniji ter
- občinski program.

Za izvedbo teh programov določamo udeleženci s tem sporazumom tudi:

- obseg posameznega programa ter osnove in merila za določanje vrednosti elementov posameznega programa,
- osnove in merila za oblikovanje cen storitev,
- osnove in merila za združevanje sredstev,
- druge medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri uresničevanju posameznih nalog.

Uporabniki bomo sklenili petletne samoupravne sporazume z izvajalci (centri za socialno delo, socialni zavodi, organizacije za usposabljanje, delavnice za delo pod posebnimi pogoji) na območju naše občine ter v njih določili konkretne pravice, obveznosti in odgovornosti, zlasti pa naslednje:

- naloge, ki jih opravlja posamezna izvajalska organizacija,
- obseg, vrsta in kakovost storitev,
- merila za vrednotenje opravljenega dela oziroma za oblikovanje cen storitev,
- materialne in druge obveznosti udeležencev, ki niso urejene z drugimi samoupravnimi akti.

6. člen

Ceno oziroma povračilo za izvajanje programov, izvajalcev ugotavljamo udeleženci z naslednjimi merili:

- materialne stroške skladno z dogovorjenimi normativi in standardi ter dogovorjenim obsegom storitev in gibanjem cen na tržišču,
- osebne dohodke skladno z normativi in dogovorjenim številom delavcev v višini, da se njihova raven najpozneje do leta 1988 izenači z ravni osebni dohodkov delavcev v gospodarstvu,
- amortizacijo 50% od zakonsko predpisane, od leta 1988 dalje pa 100-odstotno,
- zakonske, pogodbene in samoupravno dogovorjene obveznosti v zakonsko oziroma samoupravno dogovorjeni višini,
- sredstva skupne porabe v višini, da se najpozneje do leta 1988 izenači z višino teh sredstev, ki si jih zagotavljajo delavci v gospodarstvu,
- sredstva rezerve v skladu z zakonom.

Normative in standarde bomo določili udeleženci v samoupravnih sporazumih o svobodni menjavi dela za obdobje 1986 — 1990.

II. ZAGOTOVLJENI PROGRAM IN SOLIDARNOSTNE NALOGE

7. člen

Udeleženci sporazuma bomo v obdobju 1986 — 1990 na podlagi določil samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic zagotavljali vsem upravičenim občanom na območju naše občine po načelu solidarnosti naslednje oblike družbenih pomoči:

- denarno pomoč kot edini vir sredstev za preživljanje,
 - denarno pomoč kot dopolnilni vir sredstev za preživljanje,
 - plačilo oziroma doplačilo v splošnem in posebnem socialnem zavodu.
- Število upravičencev edinega vira preživljanja bo predvidoma znašalo v posameznem letu planskega obdobja 27, dopolnilnega vira preživljanja 61, za celotno plačilo oskrbnih stroškov 8, in za delno plačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu 35 občanov.

8. člen

Obseg sredstev za zagotovljeni program, je v občinski skupnosti socialnega skrbstva naslednji:

program	1985	1986	1987	1988	Skupaj		
					1989	1986—1990	1990
Denarna pomoč — edini vir preživljanja	3.767	3.888	4.012	4.140	4272	20.721	4.409
Denarna pomoč — dopolnilni vir preživljanja	4.256	4.392	4.533	4.678	4.828	23.413	4.982
Plačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu	1.116	1.152	1.189	1.227	1.266	6.141	1.307
Doplačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu	2.442	2.520	2.601	2.684	2.770	13.434	2.859
Skupaj	11.581	11.952	12.335	12.729	13.136	63.709	13.557

9. člen

Sredstva za zagotovljeni program bomo združevali udeleženci solidarno z delavci, drugimi delovnimi ljudmi in občani na območju vse SR Slovenije in sicer po enotni poprečni prispevni stopnji iz osebnega dohodka.

10. člen

Solidarnostna sredstva oblikujejo občinske skupnosti socialnega skrbstva v katerih udeleženci združijo po enotni poprečni prispevni stopnji, dogovorjeni v SR Sloveniji več sredstev kot je potrebno za izvedbo njihovega zagotovljenega programa. Občinske skupnosti socialnega skrbstva združujejo solidarnostna sredstva pri Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije po enotni poprečni prispevni stopnji od osebnih dohodkov na podlagi podatkov za 9 mesecev (september minulega leta — september tekočega leta).

Solidarnostna sredstva prejmejo občinske skupnosti socialnega skrbstva v katerih udeleženci po enotni povprečni prispevni stopnji združijo manj sredstev kot znaša vrednost njihovega zagotovljenega programa.

11. člen

Ne glede na določbo 10. člena tega sporazuma ni upravičena do solidarnostnih sredstev občinska skupnost socialnega skrbstva če:

- družbeni proizvod na prebivalca v občini presega 80% povprečnega družbenega proizvoda na prebivalca v SR Sloveniji v zadnjem letu, ko je podatek uradno objavljen,
- solidarnostna sredstva predstavljajo do 5% njenega zagotovljenega programa.

12. člen

Solidarnostna sredstva prejmejo občinske skupnosti socialnega skrbstva, če izpolnjujejo še tele pogoje:

- da prevzamejo za uresničevanje zagotovljenega programa najmanj enake obveznosti kot udeleženke, ki solidarnostna sredstva prispevajo,
- da program, ki se zagotavlja s solidarnostnimi sredstvi ne presega višin družbenih pomoči, dogovorjenih v Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije.

13. člen

Skupščina Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije bo vsako leto ugotovila obveznosti in pravice do solidarnosti. V ta namen bomo Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije predložili vsako leto poročilo o številu upravičencev do denarnih pomoči in oskrbnih stroškov oskrbovancev v splošnih in posebnih socialnih zavodih, ki so upravičene do plačila oz. doplačila teh stroškov.

Za ugotavljanje zneskov obveznosti in pravic do solidarnosti bo Skupnost socialnega skrbstva Slovenije poleg kazalcev iz prejšnjega odstavka upoštevala tudi dosežene bruto osebne dohodke po občinah po stanju september tekočega leta — september minulega leta, ki jih predloži Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje.

Znesek solidarnostnih sredstev, ugotovljen s finančnim načrtom predstavlja dokončni znesek obveznosti in pravic v posameznem letu planskega obdobja.

III. PROGRAM VZAJEMNOSTI V SR SLOVENIJI

14. člen

Udeleženci sporazuma bomo v obdobju 1986 — 1990 uresničevali po načelu vzajemnosti v Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije tele naloge:

- nadomestilo za invalidnost duševno in telesno prizadetih oseb, v višini 35% osnove,
- dodatek za tujo nego in pomoč duševno in telesno prizadetih oseb, ki potrebujejo tujo nego in pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb, v višini 20% osnove,

— dodatek za tujo nego in pomoč duševno in telesno prizadetih oseb, ki potrebujejo tujo pomoč pri opravljanju večine osnovnih življenjskih funkcij, v višini 10% osnove,

— dodatek za tujo nego in pomoč duševno in telesno prizadetih oseb po merilih skupnosti socialnega skrbstva, v višini 10% osnove.

Osnova za določitev višine nadomestila iz prejšnjega odstavka tega člena je povprečni mesečni čisti osebni dohodek na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu.

Število upravičencev, ki so upravičeni do nadomestila za invalidnost bo predvidoma z našalo v posameznem letu planskega obdobja 42, število upravičencev do dodatka za tujo nego in pomoč pa 25 upravičencev.

15. člen

Za izvedbo nalog iz 14. člena tega sporazuma bomo združili udeleženci v obdobju 1986 — 1990 tale sredstva:

— v tisoč din

1985	1986	1987	1988	1989	1990	skupaj 1986—1990
3.242	3.307	3.373	3.440	3.509	3.579	17.208

Udeleženci bomo združevali sredstva za ta program po enotni povprečni prispevni stopnji iz osebnih dohodkov na osnovi osebnih dohodkov, ki bo v letu 1986 znašala 0,11%, za vsako naslednje leto planskega obdobja pa jo bo določila skupščina Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije.

IV. OBČINSKI PROGRAM

16. člen

Uporabniki in izvajalci bomo v okviru občinskega programa uresničevali v obdobju 1986 — 1990 zlasti naslednje naloge:

— zavodsko varstvo odraslih oseb in mladine z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, vzgojni zavodi, rejnine, storitve centra za socialno delo itd.

17. člen

Za izvedbo programa iz 16. člena tega sporazuma bodo združili udeleženci v letih 1986 — 1990 tale sredstva:

v tisoč din

1985	1986	1987	1988	1989	1990	skupaj 1986—1990
19.725	23.452	21.008	21.680	22.374	23.090	111.604

V. PROGRAM SKUPNIH NALOG V SR SLOVENIJI

18. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani bomo v obdobju 1986 — 1990 združevali v Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije po načelu vzajemnosti sredstva za izvedbo naslednjih skupnih nalog

1. Zagotavljanje sredstev za financiranje oskrbe oseb z neznanim prebivališčem.
2. Sofinanciranje programov Romov.
3. Financiranje prevozov slepih in njihovih spremljevalcev.
4. Sofinanciranje mladinskih sprejemališč.
5. Raziskovalne naloge skupnega pomena za socialno skrbstvo.
6. Plačila storitev, ki jih opravljajo družbene organizacije in društva.
7. Sofinanciranje mladinskih delovnih akcij.
8. Publikaciji Naš delavec in Naša žena.
9. Delo Skupnosti socialnega varstva Slovenije. Storitve zavoda za zdravstveno in socialno varstvo.
10. Storitve zavoda za rehabilitacijo invalidov Ljubljana.
11. Sredstva za nujne nepredvidene naloge.
12. Delo samoupravnih organov Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije
13. Delo strokovne službe SIS zdravstva in socialnega varstva Slovenije.
14. Gradnja Zavoda za varstvo in delovno usposabljanje mladine na Igu.
15. Delo Skupnosti socialnega varstva Slovenije. Storitve zavoda za zdravstveno in socialno varstvo.

19. člen

Za uresničitev programa skupnih nalog iz prejšnjega člena bomo udeleženci v obdobju 1986 — 1990 združili tale sredstva:

v tisoč din

1985	1986	1987	1988	1989	1990	skupaj 1986—1990
383	395	408	421	434	448	2106

20. člen

Za izvedbo vseh programov, navedenih v tem samoupravnem sporazumu bomo združili udeleženci v letih 1986 — 1990 naslednja sredstva:

v tisoč din

Program	1985	1986	1987	1988	1989	1990	skupaj 1986—1990
— Zagotovljeni program	11.581	11.952	12.335	12.729	13.136	13.557	63.709
— Program vzajemnosti v SR Sloveniji	3.242	3.307	3.373	3.440	3.509	3.579	17.208
— Občinski program	19.725	23.452	21.008	21.680	22.374	23.090	111.604
— Program skupnih nalog v SR Sloveniji	383	395	408	421	434	448	2.106
Skupaj	34.831	39.106	37.124	38.270	39.453	40.674	194.627
Stopnja realne rasti	—	112	95	103	103	103	103

21. člen

Sredstva za uresničevanje programov iz 20. člena tega sporazuma bodo zagotavljali delavci v združenem delu, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in delovnimi sredstvi, ki so last občanov, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo poklicno dejavnost z osebnim delom in delavci, ki so v delovnem razmerju z delovnimi ljudmi oziroma drugimi nosilci samostojnega osebnega dela s prispevkom iz osebnega dohodka na osnovi osebnega dohodka po načelu stalnega prebivališča.

22. člen

Udeleženci sporazuma pooblašča Službo družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, da prenakazuje v breme v plačilnega računa občinske skupnosti socialnega skrbstva Ribnica in prenaša na račun Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije ustrežni delež sredstev, zbranih s prispevkom po prispevni stopnji iz osebnega dohodka v skladu z določili 13., 15. in 19. člena tega sporazuma.

23. člen

Zneski v tem samoupravnem sporazumu so navedeni v cenah leta 1984. Preračun vrednosti v tekoče cene bomo opravili vsako leto takole:

- zneske družbenih pomoči in zneske za nadomestila invalidnim osebam bomo valorizirali skladno z rastjo nominalnih osebnih dohodkov na zaposlenega v SR Sloveniji v minulem letu,
- zneske, ki jih oblikujemo v odnosih svobodne menjave dela bomo valorizirali del, ki odpade na materialne stroške skladno z gibanjem cen na drobno, del, ki odpade na osebne dohodke pa skladno z gibanjem osebnih dohodkov v gospodarstvu občine Ribnica v minulem letu,

— sredstva programa skupnih nalog bomo preračunali skladno z določili dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990.

VI. NADZOR NAD URESNIČEVANJEM SPORAZUMA

24. člen

Udeleženci sporazuma bomo v mejah svojih pravic in obveznosti spremljali uresničevanje vseh medsebojnih pravic, obveznosti in odgovornosti, ki jih prevzemamo s sklenitvijo tega sporazuma. V zvezi s tem pooblašča

občinsko skupnost socialnega skrbstva in njene samoupravne organe, da redno spremljajo uresničevanje sporazuma in o tem obveščajo udeležence. Če skupščina občinske skupnosti socialnega skrbstva Ribnica ugotovi, da sprejetih obveznosti po tem sporazumu ne more uresničiti, obvesti o tem udeležence, občinsko skupnost socialnega varstva in skupščino občine.

25. člen

Če skupščina občinske skupnosti ugotovi presežek sredstev nad vrednostjo dogovorjenih programov, se za presežek sredstev prispevna stopnja ustrezno zmanjša. Zmanjšana prispevna stopnja zavoljo presežka sredstev velja za naslednje leto oziroma naslednje mesece tekočega leta.

Če skupščina občinske skupnosti socialnega skrbstva ugotovi, da z združenjem sredstev ni bil dosežen obseg sredstev, ki bi zagotovil izvajanje sprejetih programov v dogovorjeni višini ali če vseh oziroma nekaterih nalog ni mogoče uresničiti v predvidenem obsegu in dinamiki, bo povečala prispevno stopnjo. Če ne bi bilo mogoče povečati prispevne stopnje oziroma preprečiti motenj pri uresničevanju programov, skupščina skupnosti socialnega skrbstva obvesti udeležence sporazuma in predlaga uvedbo postopka za spremembo oziroma dopolnitev tega sporazuma.

26. člen

Nadzor nad uresničevanjem tega sporazuma opravlja odbor za samoupravno delavsko kontrolo občinske skupnosti socialnega skrbstva na temelju statuta občinske skupnosti.

VII. PREDHODNE IN KONČNE DOLOČBE

27. člen

Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo organi upravljanja najmanj dveh tretjin (oziroma vseh) udeležencev tega sporazuma.

Ugotovitev, da je sporazum sklenjen, sprejme skupščina občinske skupnosti socialnega skrbstva Ribnica.

28. člen

Ta samoupravni sporazum se uporablja od 1. 1. 1986. leta. Z dnem, ko se začne uporabljati ta samoupravni sporazum preneha veljati SaS o temeljih plana SSS Ribnica za obdobje 81 — 85.

29. člen

Ta samoupravni sporazum se objavi v Rešetju.

UDELEŽENCI

Na podlagi 115. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 1/80) in 25. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Uradni list SRS, št. 35/79) sklenemo delavci, drugi delovni ljudje in občani, samoupravno organizirani v občinski skupnosti otroškega varstva Ribnica.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljih plana občinske skupnosti otroškega varstva Ribnica za čas 1986—1990

I. SKUPNI CILJI IN RAZVOJNE USMERITVE

1. člen

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, drugi delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter občani v krajevnih skupnostih, ki uresničujemo svobodno menjavo dela kot uporabniki in izvajalci družbenega varstva otrok v občinski skupnosti otroškega varstva Ribnica (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sporazuma) določamo s tem samoupravnim sporazumom naloge razvoja družbenega varstva otrok ter medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti.

S tem sporazumom opredelimo tudi naloge, ki jih bomo izvajali v Skupnosti otroškega varstva Slovenije ter pogoje in način njihovega uresničevanja.

2. člen

Upoštevaje potrebe otrok in predvidene možnosti gospodarskega in socialnega razvoja naše občine in SR Slovenije v letih 1986—1990 določamo udeleženci naslednje cilje, usmeritve in naloge:

- nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov in krepitev vloge delavcev pri uresničevanju svobodne menjave dela;
- izenačevanje pogojev za kakovostno in učinkovito družbeno vzgojo in varstvo vseh predšolskih otrok;

- dogovorjeno raven socialne varnosti otrokom;
- varstvo materinstva, nego in varstvo otroka ob rojstvu in po njem.

3. člen

Cilje, usmeritve in naloge iz prejšnjega člena tega sporazuma bomo uresničevali udeleženci z naslednjimi programi:

- zagotovljeni program in program solidarnosti;
- program vzgojnovarstvene dejavnosti in druge naloge;
- program skupnih nalog v SR Sloveniji.

Za izvedbo teh programov določamo s tem sporazumom tudi:

- obseg posameznega programa;
- normative in standarde za opravljanje vzgojnovarstvenega dela;
- osnove in merila za oblikovanje cen storitev;
- osnove in merila za združevanje sredstev;
- osnove in merila za denarne pomoči otrokom;
- druge medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri uresničevanju nalog.

4. člen

Uporabniki bomo sklenili petletne samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela za obdobje 1986—1990 z izvajalci na območju naše občine ter v njih določili konkretne pravice, obveznosti in odgovornosti, zlasti pa naslednje:

- naloge posamezne vzgojnovarstvene organizacije;
- količino, vrsto in kakovost storitev;
- merila za vrednotenje opravljenega dela oziroma za oblikovanje cen storitev;
- materialne in druge obveznosti udeležencev, ki niso urejene z drugimi samoupravnimi akti.

5. člen

Ceno oziroma povračilo za izvajanje vseh programov, ki so opredeljeni v tem samoupravnem sporazumu ugotavljamo udeleženci z naslednjimi merili:

- materialne stroške skladno z normativi na enoto storitve in skladno z dogovorjenim obsegom storitev ter gibanjem cen na tržišču;
- osebne dohodke skladno z normativi dogovorjenega števila delavcev v vzgojnovarstveni organizaciji v taki višini, da se njihova raven najpozneje do leta 1988 izenači z ravni osebni dohodkov drugih delavcev v združenem delu;
- amortizacijo 100% od zakonsko predpisane;
- zakonske, pogodbene in samoupravno dogovorjene obveznosti v zakonsko oziroma samoupravno dogovorjeni višini;
- sredstva skupne porabe v višini, da se najpozneje do leta 1988 izenači z višino teh sredstev, kot si jih zagotavljajo drugi delavci v združenem delu;
- sredstva rezerve v skladu z zakonom.

II. ZAGOTOVLJENI PROGRAM IN SOLIDARNOSTNE NALOGE

6. člen

Udeleženci sporazuma bomo v obdobju 1986—1990 zagotavljali vsem otrokom v naši občini naslednje:

1. Vzgojni program, ki obsega pripravo otrok na osnovno šolo — mala šola najmanj v temle obsegu: 200 ur v letu 1986, 240 ur v letu 1987, 300 ur v letu 1988, 360 ur v letu 1989 in 420 ur v letu 1990;
2. Vzgojni program otrokom z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Za te programe načrtujemo število otrok na osnovi dosedanjih izkušenj ter predvidevanj za naslednje obdobje.

Pri izvajanju programa priprave otrok na malo šolo bomo izvajalci upoštevali standarde, ki izhajajo iz obveznosti, ki temeljijo na določbah zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok, normative pa bomo določili v samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela za obdobje 1986—1990.

7. člen

V skladu z določili samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialno-varstvenih pravic bomo zagotavljali vsem otrokom na območju naše občine družbene pomoči. Do družbenih pomoči so upravičeni vsi otroci, ki živijo ali spadajo v družino v kateri stvarni dohodek na družinskega člana ne dosega dogovorjene ravni socialne varnosti. Zneske družbenih pomoči bomo upoštevali pri vrednotenju zagotovljenega programa in solidarnosti do dogovorjene ravni socialne varnosti.

8. člen

Obseg sredstev za zagotovljeni program, ki se združuje po načelu solidarnosti v SR Sloveniji, je v občinski skupnosti otroškega varstva Ribnica naslednji:

— v cenah 1985
— v tisoč din

program	1985	1986	1987	1988	1989	1990	Skupaj 1986—1990
— vzgojni program-mala šola	2.122	2.190	2.638	3.299	3.959	4.620	16.706
— družbene pomoči otrokom	18.701	23.605	24.077	24.559	25.050	25.551	122.842
	20.823	25.795	26.715	27.858	29.009	30.171	139.548

9. člen

Sredstva za zagotovljeni program bomo združevali udeleženci solidarno z delavci, drugimi delovnimi ljudmi in občani na območju vse SR Slovenije. Sredstva iz prejšnjega odstavka tega člena bomo združevali udeleženci po enotni poprečni prispevni stopnji iz osebnega dohodka na osnovi osebnega dohodka.

10. člen

Solidarnostna sredstva oblikujejo občinske skupnosti otroškega varstva v katerih udeleženci združijo po enotni poprečni prispevni stopnji, dogovorjeni v SR Sloveniji, več sredstev kot je potrebno za izvedbo njihovega zagotavljenega programa. Občinske skupnosti otroškega varstva združujejo solidarnostna sredstva pri Skupnosti otroškega varstva, Slovenije po enotni poprečni prispevni stopnji od osebnih dohodkov na podlagi podatkov za 9 mesecev (september minulega leta — september tekočega leta).

Solidarnostna sredstva prejmejo občinske skupnosti otroškega varstva v katerih udeleženci po enotni poprečni prispevni stopnji ne združijo dovolj sredstev za izvedbo njihovega zagotavljenega programa.

11. člen

Solidarnostnih sredstev ne združujejo tiste občinske skupnosti otroškega varstva, ki s prispevki po enotni poprečni prispevni stopnji združijo manj sredstev kot jih potrebujejo za uresničitev zagotavljenega programa v občini. Ne glede na določbo 10. člena tega sporazuma ne združujejo sredstev solidarnosti tiste občinske skupnosti otroškega varstva, v katerih družbeni proizvod na prebivalca v občini ne dosega 80% poprečnega družbenega proizvoda na prebivalca v SR Sloveniji za zadnje leto, ko je podatek uradno objavljen.

12. člen

Ne glede na določbo 10. člena tega sporazuma ni upravičena do solidarnostnih sredstev občinska skupnost otroškega varstva če:

- družbeni proizvod na prebivalca v občini presega 80% poprečnega družbenega proizvoda na prebivalca v SR Sloveniji v zadnjem letu, ko je podatek uradno objavljen,
- solidarnostna sredstva predstavljajo do 5% njenega zagotavljenega programa.

13. člen

Solidarnostna sredstva prejmejo občinske skupnosti otroškega varstva, če izpolnjujejo še te pogoje:

- da prevzamejo za uresničevanje zagotavljenega programa najmanj enake obveznosti kot udeleženke, ki solidarnostna sredstva prispevajo;
- da programi, ki jih zagotavljajo s solidarnostnimi sredstvi glede normativov, standardov, cen storitev in družbenih pomoči ne presegajo meril dogovorjenih s tem sporazumom in drugih meril, dogovorjenih v Skupnosti otroškega varstva Slovenije.

14. člen

Skupščina Skupnosti otroškega varstva Slovenije bo vsako leto ugotovila obveznosti in pravice do solidarnosti s finančnim načrtom. V ta namen bomo Skupnosti otroškega varstva Slovenije vsako leto predložili poročilo o izpolnitvi zagotavljenega programa za:

- družbene pomoči,
- program male šole,
- program vzgoje in varstva otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Za ugotavljanje zneskov obveznosti in pravic do solidarnosti bo Skupnost otroškega varstva Slovenije poleg kazalcev iz prejšnjega odstavka tega člena upoštevala tudi dosežene osebne dohodke po občinah za 9 mesecev po stanju septembra tekočega leta, ki jih predloži Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje.

Obseg solidarnostnih sredstev, ugotovljen s finančnim načrtom za vsako leto planskega obdobja 1986—1990 predstavlja dokončni znesek obveznosti in pravic.

V sredstva solidarnosti pri Skupnosti otroškega varstva Slovenije bomo udeleženci v obdobju 1986—1990 združili tale sredstva:

v tisoč din

1985	1986	1987	1988	1989	1990	Skupaj 1986—1990
3.145	4.571	4.667	4.765	4.865	4.967	23.835

Prispevna stopnja za solidarnost znaša za 1986. leto 0,17%, za vsako naslednje leto pa jo ugotovi skupščina Skupnosti otroškega varstva Slovenije.

III. PROGRAM VZGOJNOVARSTVENE DEJAVNOSTI IN DRUGE NALOGE

15. člen

Uporabniki in izvajalci bomo v obdobju 1986—1990 v občinski skupnosti otroškega varstva uresničevali še te programe:

- program vzgoje in varstva otrok v vzgojnovarstvenih organizacijah in varstvenih družinah;
- program vzgoje in varstva otrok, ki niso vključeni v vzgojnovarstvene organizacije;
- druge naloge.

16. člen

Uporabniki v občinski skupnosti otroškega varstva bomo združili sredstva za uresničevanje programa vzgoje in varstva otrok v vzgojnovarstvenih organizacijah in varstvenih družinah.

V letih 1986—1990 načrtujemo, da bomo povečali število vključenih otrok v vzgojnovarstvene organizacije in varstvene družine od sedaj vključenih 345 na 523 otrok, da bi tako dosegli 40 odstotno zajetje vseh predšolskih otrok.

17. člen

Pri izvajanju vzgojnovarstvenih programov bomo izvajalci v vzgojnovarstvenih organizacijah in varstvenih družinah upoštevali normative in standarde, ki so veljavni v obdobju 1981—1985. Konkretno normative pa bomo določili v samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela za obdobje 1986—1990.

18. člen

Udeleženci sporazuma se dogovorimo, da bo zagotavljala skupnost otroškega varstva delež vzgojnega programa za otroke, v vzgojnovarstvenih organizacijah (v rednih oddelkih, razvojnih oddelkih) in varstvenih družinah v višini 53% cene, dogovorjene na podlagi meril iz 5. člena tega sporazuma. Preostali 47-odstotni delež cene prispevajo starši — uporabniki storitev po merilih samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic oziroma občinska skupnost otroškega varstva.

19. člen

Udeleženci sporazuma bomo zagotavljali tudi vzgojnovarstveni program otrokom, ki niso vključeni v dnevno vzgojo in varstvo v vzgojnovarstveno organizacijo. V ta program bomo vključili predvidom 97 otrok, starih od 3 do 4 let in 148 otrok, starih od 4 do 5 let.

Obseg vzgojnega dela je predviden v obsegu:

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	Skupaj 1986—1990
— Število ur vzgojnega progr.	228	228	230	243	250	250	1429

20. člen

Povračilo izvajalcem za izvajanje programa iz 19. člena tega sporazuma v celoti zagotavlja občinska skupnost otroškega varstva. Vrednotenje programa opravijo udeleženci skladno z določilom 5. člena tega sporazuma, kar opredelimo v samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela za obdobje 1986—1990.

21. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani bomo v občinski skupnosti otroške-

ga varstva uresničevali tudi naslednje naloge:

- kadrovska politika in štipendiranje;
- družbeno varstvo otrok v izjemnih razmerah;
- zagotavljanje sredstev za posodobitev oziroma gradnjo zmogljivosti vzgojnovarstvenih organizacij;
- delo samoupravnih organov in strokovne službe;
- druge naloge.

22. člen

Za razširitev prostorskih zmogljivosti bo v Ribnici v letu 1986 zgrajen aneks (5 igralnic za 120 otrok). Ocena investicije znaša v cenah 1985 70 milijonov din. Sredstva bomo združevali po posebni prispevni stopnji in s samopriskom.

23. člen

Za izvedbo vseh programov vzgojnovarstvene dejavnosti in drugih nalog bomo združili udeleženci naslednja sredstva:

	v tisoč din						
program oziroma naloga	1985	1986	1987	1988	1989	1990	Skupaj 1986—1990
vzgojnovarstveni program v vzgojnovarstveni organizaciji oziroma varstveni družini	46.911	48.787	50.739	52.768	54.879	57.074	264.247
program vzgoje in varstva otrok, ki niso vključeni v VVO oziroma varstveno družino	474	493	513	533	555	577	2.671
druge naloge	5.380	5.595	5.819	6.052	6.294	6.546	30.306
SKUPAJ	52.765	54.875	57.071	59.353	61.728	64.197	297.224

IV. PROGRAM SKUPNIH NALOG V SR SLOVENIJI

24. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani bomo v obdobju 1986—1990 v Skupnosti otroškega varstva Slovenije uresničevali po načelu vzajemnosti program naslednjih skupnih nalog:

1. Nadomestila osebnih dohodkov za zadržanost z dela zavoljo poroda, nege in varstva otroka
 - socialno varnost študentkam, iskalkam zaposlitve in učenkam v srednjem usmerjenem izobraževanju;
 - porodno nadomestilo kmetici v enakem obsegu in za enako dobo kot delavki, če bodo kmetije vzajemno združevali sredstva za ta namen;

2. Pomoč pri opremlenju novorojenca.
3. Druge skupne naloge družbenega varstva otrok, ki so pomembne za vso republiko.

Nadomestilo osebnega dohodka zavoljo poroda, nege in varstva otroka v času 365 dni, in to praviloma 28 dni pred predvidenim datumom poroda in 337 po porodu, bomo zagotavljali:

- materi, ki ima status delavke v združenem delu;
- materi, ki ima status delovnega človeka, ki samostojno opravlja dejavnost z osebnim delom in z delovnimi sredstvi v lasti občana;
- materi, ki ima status združene kmetice;
- očetu ali drugemu delavcu, ki neguje in varuje otroka, v obsegu, zmanjšanem za toliko, za kolikor je mati to pravico že izrabila, najmanj pa za 28 dni;

- materi, ki ima status kmetice, če bodo kmetije vzajemno združevali sredstva za ta namen.

Upravičencu, ki neguje in varuje dvojčke, več hkrati živorojenih otrok, teže telesno ali duševno prizadetega otroka in za nego in varstvo nedonošenčka bomo zagotavljali nadomestilo osebnega dohodka do 15. meseca otrokove starosti.

Za celotno zadržanost z dela zavoljo poroda, nege in varstva otroka bomo zagotavljali 100-odstotno nadomestilo osebnega dohodka. Kot osnovo za nadomestilo osebnega dohodka bomo v načelu upoštevali osebni dohodek, ki ga je upravičenec dosegel v minulem letu. Vrednost nadomestila osebnega dohodka bomo čimbolj izenačili z vrednostjo osebnega dohodka, ki bi ga upravičenec dosegel, če bi delal. Da bi dosegli ta cilj, bomo nadomestila osebnega dohodka sproti valorizirali z odstotkom rasti povprečnih čistih osebnih dohodkov vseh zaposlenih delavcev na območju SR Slovenije.

Upravičenec in organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost se lahko dogovorita za najprimernejšo obliko izrabe pravice do zadržanosti z dela, in za osebo, ko bo to pravico izrabila. Pri tem dogovoru bosta upoštevali potrebe in koristi otroka, prav tako pa tudi možnosti in interese organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti. Če dogovor iz prejšnjega odstavka presega obseg dogovorjene pravice po tem sporazumu, zagotovi dodatna sredstva organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost.

Socialno varnost zavoljo poroda, nege in varstva otroka za dobo 84 dni, in to praviloma 28 dni pred datumom predvidenega poroda in 56 dni po porodu, bomo zagotavljali:

- iskalcem zaposlitve,
- študentkam,
- učenkam v srednjem usmerjenem izobraževanju.

Upravičenkam, ki so navedene v prvi, drugi in tretji alineji tega odstavka, bomo zagotavljali socialno varnost v višini 50% povprečnega čistega osebnega dohodka vseh zaposlenih delavcev na območju SR Slovenije v minulem letu.

2. Pomoč pri opremlenju novorojenca

Pomoč pri opremlenju novorojenca bodo v obdobju 1986—1990 prejele vse matere, ki imajo stalno prebivališče na območju SR Slovenije, in roditelji, ki imajo status delavca na območju SR Slovenije.

Ohranili bomo realno vrednost zavitka za opremo novorojenca, njegovo vsebino pa bomo postopoma obogatili za blizu 50%. Uvedena bo različica zavitka. Roditelji bodo tako izbirali glede na svoje potrebe oziroma želje.

3. Druge skupne naloge družbenega varstva otrok, ki so pomembne za vso republiko

Udeleženci sporazuma bomo združevali sredstva tudi za druge naloge, ki so skupnega pomena za vso republiko. Med te naloge sodijo:

- pospeševanje razvoja vzgojnovarstvene dejavnosti: razvojno motenih otrok, ki so v zavodih za usposabljanje in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, otrok, ki so na zdravljenju v Kliničnem centru v Ljubljani, otrok pripadnikov slovenskih manjšin, ki živijo v Avstriji in v Italiji, in otrok pripadnikov madžarske narodnosti, na območjih, kjer živita ti narodnosti, ter otrok Romov;
- financiranje študij in strokovnih nalog, ki so pomembne za razvoj in napredek področja družbenega varstva otroka;
- financiranje samoupravno dogovorjenih nalog, ki v svoji vsebini vključujejo družbeno varstvo otrok (mladinska periodika, regresiranje skupinskih potovanj, mladinske delovne akcije itd.);
- financiranje družbenih organizacij in društev, ki uresničujejo programe vzgojnovarstvene dejavnosti za predšolske otroke;
- delo samoupravnih organov Skupnosti otroškega varstva Slovenije;
- dela in naloge strokovne službe na področju družbenega varstva otrok na podlagi samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela, ki sta ga sklenili Skupna strokovna služba SIS zdravstva in socialnega varstva Slovenije in Skupnost otroškega varstva Slovenije;
- in druge naloge, pomembne za uresničevanje družbenega varstva otrok v republici.

25. člen

Za izvedbo programa skupnih nalog iz 24. člena bomo udeleženci v letih 1986—1990 združili:

Program	1985	1986	1987	1988	1989	1990	Skupaj 1986—1990
	33.498	50.934	52.139	55.726	57.078	58.487	274.364

26. člen

Za uresničevanje programov, navedenih v tem samoupravnem sporazumu bomo združili udeleženci naslednji obseg sredstev:

— v cenah 1985
— v tisoč din

program	1985	1986	1987	1988	1989	1990	Skupaj 1986—1990
— zagotavljeni program	20.823	25.795	26.715	27.858	29.009	30.171	139.548
— solidarnostne naloge v SR Sloveniji	3.145	4.571	4.667	4.765	4.865	4.967	23.835
— vzgojnovarstvena dejavnost in druge naloge	52.765	54.875	57.071	59.353	61.728	64.197	297.224
— skupni program v SR Sloveniji	33.498	50.934	52.139	55.726	57.078	58.487	274.364
VSA SREDSTVA SKUPAJ	110.231	136.175	140.592	147.702	152.680	157.822	734.971
stopnja realne rasti		124	103	103	103	103	107

V. ZDRUŽEVANJE SREDSTEV V OBČINSKI SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA IN SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA SLOVENIJE

27. člen

Sredstva za zagotavljeni program vzgoje in varstva predšolskih otrok in 8. člena tega sporazuma, naloge vzgojnovarstvene dejavnosti in druge naloge iz 23. člena tega sporazuma bodo zagotavljali delavci v združenem delu, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in delovnimi sredstvi, ki so last občanov, delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost in delavci, ki so v delovnem razmerju z delovnimi ljudmi oziroma drugimi nosilci samostojnega osebnega dela s prispevkom iz osebnega dohodka na podlagi osebnega dohodka po načelu stalnega prebivališča.

28. člen

Za izvedbo zagotavljenega programa družbenih pomoči iz 8. člena tega sporazuma in programa skupnih nalog v SR Sloveniji bodo zagotavljali sredstva delavci v združenem delu, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in delovnimi sredstvi, ki so last občanov, delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost in delavci, ki so v delovnem razmerju z delovnimi ljudmi oziroma drugimi nosilci samostojnega osebnega dela s prispevkom iz osebnega dohodka na podlagi osebnega dohodka po načelu delovnega mesta.

29. člen

Udeleženci sporazuma soglašamo, da sredstva za izvedbo programa skupnih nalog iz 25. člena tega sporazuma načrtuje vsako leto planskega obdobja Skupnost otroškega varstva Slovenije. Skupnost otroškega varstva Slovenije opravi vsako leto tudi usklajevanje programa skupnih nalog in potrebnih sredstev za njihovo uresničevanje. V občinski skupnosti otroškega varstva bomo prispevno stopnjo za ta program, ki jo vsako leto ugotovi skupščina Skupnosti otroškega varstva Slovenije vključili kot sestavni del prispevne stopnje iz 28. člena tega sporazuma. Prispevno stopnjo za skupni program družbenega varstva otrok objavi za vso SRS skupščina SOV SRS.

30. člen

Udeleženci sporazuma pooblašamo Službo družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, da prazni v breme vplačilnega računa občinske skupnosti otroškega varstva Ribnica in prenaša na račun skupnosti otroškega varstva Slovenije ustrezni delež sredstev po prispevni stopnji iz osebnega dohodka za program skupnih nalog iz 25. člena tega sporazuma in program solidarnosti iz 14. člena tega sporazuma. Prispevno stopnjo za program skupnih nalog in program solidarnosti sporoči vsako leto Službi družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji Skupnost otroškega varstva Slovenije

31. člen

Zneski v tem samoupravnem sporazumu so navedeni v cenah leta 1985. Preračun vrednosti v tekoče cene bomo opravili vsako leto takole:

- zneske družbenih pomoči in zneske za nadomestila za porodniški dopust iz 25. člena tega sporazuma bomo valorizirali skladno z rastjo nominalnih osebnih dohodkov na zaposlenega v SR Sloveniji v minulemu letu;
- zneske zagotavljenega programa razen družbenih pomoči bomo valorizirali del, ki odpade na materialne stroške skladno z gibanjem cen na drobno, del, ki odpade na osebne dohodke pa skladno z gibanjem osebnih dohodkov v SR Sloveniji v minulemu letu;
- zneske za vzgojnovarstveno dejavnost in druge naloge iz 26. člena bomo valorizirali del, ki odpade na materialne stroške skladno z gibanjem cen na drobno, del, ki odpade na osebne dohodke pa skladno z rastjo osebnih dohodkov v občini Ribnica v minulemu letu.

VI. NADZOR NAD URESNIČEVANJEM SPORAZUMA

32. člen

Udeleženci sporazuma bomo v mejah svojih pravic in obveznosti spremljali uresničevanje vseh medsebojnih pravic, obveznosti in odgovornosti, ki jih prevzemamo s sklenitvijo tega sporazuma. V zvezi s tem pooblašamo občinsko skupnost otroškega varstva in njene samoupravne organe, da redno spremljajo uresničevanje sporazuma in o tem obveščajo udeležence. Če skupščina Skupnosti otroškega varstva Ribnica ugotovi, da sprejetih obveznosti po tem sporazumu ne more uresničiti, obvesti o tem udeležence, Skupnost socialnega varstva in skupščino občine.

33. člen

Če skupščina občinske skupnosti ugotovi, presežek sredstev nad vrednostjo dogovorjenih programov se za presežek sredstev prispevna stopnja ustrezno zmanjša. Zmanjšana prispevna stopnja zavoljo presežka sredstev velja za naslednje leto oziroma naslednje mesece tekočega leta. Če skupščina občinske skupnosti otroškega varstva ugotovi, da z združenjem sredstev ni bil dosežen obseg sredstev, ki bi zagotovil izvajanje sprejetih programov v dogovorjeni višini ali če vseh oziroma nekaterih nalog ni mogoče uresničiti v predvidenem obsegu in dinamiki, bo povečala prispevno stopnjo. Če ne bi bilo mogoče povečati prispevne stopnje oziroma preprečiti motenj pri uresničevanju programov, skupščina skupnosti otroškega varstva obvesti udeležence sporazuma in predlaga uvedbo postopka za spremembo oziroma dopolnitev tega sporazuma.

34. člen

Nadzor nad uresničevanjem tega sporazuma opravlja odbor za samoupravno delavsko kontrolo občinske skupnosti otroškega varstva na temelju statuta občinske skupnosti otroškega varstva Ribnica.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

35. člen

Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo organi upravljanja najmanj dveh tretjin udeležencev tega sporazuma. Ugotovitev, da je sporazum sklenjen, sprejme skupščina občinske skupnosti otroškega varstva Ribnica.

36. člen

Ta samoupravni sporazum se uporablja od 1. 1. 1986. leta. Z dnem, ko se začne uporabljati ta samoupravni sporazum preneha veljati SaS o tem. plana SOV Ribnica za obd. 81 — 85.

37. člen

Ta samoupravni sporazum se objavi v Rečetu.

Na podlagi 8. člena Zakona o skupnih osvoih svobodne menjave dela (Ur. list SRS, št. 17/79), 115. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80) ter v skladu z določili Zakona o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (Ur. list SFRJ št. 46/85), Zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti (Ur. list SRS, št. 1/81) in določil Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske kulturne skupnosti Ribnica so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in drugi samoupravno organizirani delovni ljudje ter občani v krajevnih skupnostih (v nadaljnjem besedilu: uporabniki) ter delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki opravljajo kulturno dejavnost kot svojo glavno dejavnost, delovni ljudje, ki samostojno kot poklic opravljajo umetniško in drugo kulturno dejavnost, delovni ljudje in občani, organizirani v družbenih organizacijah in društvih, ki opravljajo kulturno dejavnost (v nadaljnjem besedilu: izvajalci) sklenili naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljnih plana kulturne skupnosti Ribnica za obdobje 1986 — 1990

I. UVODNA DOLOČBA

1. člen

S tem sporazumom uporabniki in izvajalci (v nadaljnjem besedilu: udeleženci) določamo:

- temeljne usmeritve in načrtovanje razvoja kulturnih dejavnosti v občini Ribnica,

- obseg storitev, programov in dejavnosti na področju kulture v občini Ribnica,
- naloge, ki jih bodo obsegali letni programi Kulturne skupnosti Ribnica,
- cene kulturnih programov in storitev na podlagi dogovorjenih meril, normativov in standardov za srednjeročno obdobje 1986 — 1990, sprejetih v Kulturni skupnosti Ribnica,
- sredstva, potrebna za izvedbo s tem samoupravnim sporazumom dogovorjenega programa, skupne obveznosti udeležencev, način združevanja sredstev in njihovo valorizacijo,
- način spremljanja uresničevanja sporazuma in njegovega spreminjanja.

II. TEMELJNE USMERITVE

2. člen

Ob upoštevanju dosežene stopnje kulturnega razvoja in načrtovanih možnosti gospodarskega in družbenega razvoja ribniške občine bomo udeleženci tega sporazuma:

- oblikovali skupno podlago kulturne politike v občini Ribnica,
- skrbeli za čim bolj uravnotežen razvoj kulturnih dejavnosti v občini Ribnica,
- spodbujali nadaljnjo kvalitetno rast programov s področja kulturnih dejavnosti,
- skrbeli za čim večjo dostopnost kulturnih programov delavcem in občanom,
- skrbeli za smotno izrabo obstoječih zmogljivosti na področju kulturnih dejavnosti,
- pospeševali smotne oblike povezovanja in sodelovanja med organizacijami združenega dela s področja kulture in delavci v kulturi,
- uveljavljali merila in svobodno menjavo dela na področju kulturnih dejavnosti,
- razvijali in uveljavljali delegatske odnose kot temelj svobodne menjave dela,
- skrbeli za postopno izboljševanje delovnih pogojev za izvajanje kulturnih programov in ustvarjanje umetniških dosežkov povsod tam, kjer ti pogoji najbolj odstopajo od slovenskih.

3. člen

Udeleženci bomo zagotavljali uresničevanje dogovorjenih programov, nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter drugih nalog, ki jih določajo zakon, samoupravni sporazum ali družbeni dogovor. Kot prednostne naloge tega obdobja bomo spodbujali zlasti:

- varovanje naravne in kulturne dediščine kot stalno skrb delovnih ljudi in občanov ter del celotnega družbenega planiranja,
- razvoj splošno izobraževalnega knjižničarstva, ki mora do konca tega srednjeročnega obdobja prerasti v enoten knjižnično-informacijski sistem in se vključiti v družbeni sistem informiranja,
- investicijsko vzdrževanje prostorov in objektov, v katerih opravljajo svoje programe organizacije združenega dela s področja kulture,
- kadrovske izpopolnitev umetniških ansamblov na glasbenem in glasbeno-scenskem področju in zagotovitev materialnih osnov dela,
- usposobitev prostorov in zagotovitev materialnih možnosti za kulturno dejavnost mladih,
- investicijsko vzdrževanje prostorov in objektov v krajevnih skupnostih, v katerih opravljajo svoje programe kulturno-umetniška društva in skupine,
- zagotavljanje sredstev za funkcionalno opremo KUD in skupin,
- reševanje stanovanjskih vprašanj kulturnih delavcev.

III. OBSEG PROGRAMOV

4. člen

Udeleženci smo se sporazumeli, da se bo obseg programov in storitev, za katere bomo zagotavljali sredstva v svobodni menjavi dela v kulturnih skupnostih, gibal v tehle okvirih:

1. Knjižničarstvo:

- program dejavnosti matične knjižnice v Ribnici,
- ureditev prostorov za knjižnico v okviru kulturnega centra Ribnica,
- zagotovitev najmanj 2,9 knjige na prebivalca temeljne knjižnične zaloge,
- knjižni prirast ena knjiga na 6 prebivalcev,
- izposoja 2 knjigi na prebivalca letno.

Matična knjižnica v Ribnici bo v tem srednjeročnem obdobju povečala knjižno zalogo za 4000 knjig.

Število izposojenih knjig pa bo naslednje:

leto	1986	1987	1988	1989	1990
štev. knjig	17.163	17.463	17.763	18.063	18.363

2. Muzejska dejavnost:

- reorganizacija in prenova muzeja v okviru kulturnega centra Ribnica
- zaposlitev etnologa in reševanje stanovanjskega vprašanja,
- seznanjanje otrok v osnovnih šolah z domačo obrtjo, ki je značilna za občino.

3. Likovna dejavnost:

- razstavne dejavnosti v Petkovi galeriji, Bistroju Slavin, avli doma JLA in v novi galeriji, ki bo organizirana v sklopu kulturnega centra,
- odkup likovnih del ustanavljanje stalne likovne zbirke,
- štipendiranje umetnostnega zgodovinarja,
- sodelovanje z drugimi galerijami in izdaja katalogov,
- vsakoletna organizacija likovne kolonije s pripravo razstave in izdajo kataloga.

4. Varstvo naravne in kulturne dediščine:

- Spomeniško varstvo
 - program redne dejavnosti Ljubljanskega regionalnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v skladu z zakonskimi nalogami in ustanovitvenim aktom,
 - vodenje sanacijskih, restavratorskih, konzervatorskih in preventivnih posegov na objektih naravne in kulturne dediščine na območju občine na podlagi srednjeročnega programa 1986 do 1990 zavoda, ki je sestavni del tega sporazuma. PRILOGA 1
- Arhivska dejavnost
 - program dejavnosti zgodovinskega arhiva v skladu z zakonskimi nalogami, ustanovitvenim aktom ter sprejetimi normativi,
 - pospešen prevzem in obdelava arhivskega gradiva ustvarjenega na območju občine Ribnica.

5. Zveza kulturnih organizacij:

- ustvarjanje pogojev za krepitev in širjenje ljubiteljske kulturne dejavnosti,
- usposabljanje amaterskih strokovnih kadrov za dviganje kakovostnega nivoja,
- razvijanje vseh oblik ljubiteljske kulturne dejavnosti,
- povezovanje ljubiteljske in poklicne kulturne dejavnosti,
- izboljšanje pogojev dela v kulturnih domovih, nakup nujne opreme in investicijsko vzdrževanje kulturnih domov,
- program medobčinskega kulturnega sodelovanja s prijateljskimi kraji v SR Sloveniji,
- kulturna dejavnost občinskih zvez prijateljev mladine,
- poglobljanje kulturnega življenja v krajevnih skupnostih, šolah in organizacijah združenega dela,
- program kulturno-umetniških društev in skupin na področju gledališke, glasbene, likovne, plesne in lutkovne dejavnosti v okviru dogovorjenih obsegov,
- program storitev amaterskih krajevnih knjižnic.

5. člen

Udeleženci bomo zagotavljali izvajanje nalog na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite v skladu z usmeritvami, ki bodo za področje kulture določile organizacije družbenopolitičnih skupnosti, organi upravljanja v organizacijah združenega dela in ustrezni odbori skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Sredstva za opravljanje teh nalog bomo v skladu z možnostmi zagotavljali s povračili za opravljanje storitev, programov storitev, oziroma dejavnosti in v okviru sredstev za investicijsko vzdrževanje ali investicije.

IV. MERILA ZA UGOTAVLJANJE CENE POSAMEZNIH KULTURNIH STORITEV OZIROMA POVRAČILA ZA OPRAVLJENE PROGRAME IN ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI

6. člen

Povračilo oziroma ceno sestavlja šest elementov:

- materialni stroški
 - amortizacija
 - sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb ter druge obveznosti in izdatki, ki se skladno z zakoni pokrivajo iz dohodka
 - sredstva za osebne dohodke in skupno porabo
 - sredstva rezerv
 - sredstva za modernizacijo in razvoj materialne osnove dela.
- Merilo sta dogovorjena vrednost dela glede na vrsto in zahtevnost ter tržna vrednost materiala in storitev oseb, ki ne sodelujejo v svobodni menjavi dela, vendar je njihovo delo potrebno za izvedbo programov.
 - Merilo za ugotavljanje materialnih stroškov so:
 - samoupravni dogovorjeni normativi
 - za materialne stroške, ki niso normirani, veljajo tekoče cene v času zadovoljevanja kulturne potrebe
 - Amortizacija se vračunava v ceno storitev v celotnih zneskih po veljavnih (z zakonom določenih) amortizacijskih stopnjah.
 - Sredstva iz dohodka se določajo v skladu z merili, določenimi s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in zakonom.
 - Merila za sredstva za osebne dohodke in skupno porabo so samoupravni dogovorjeni normativi in standardi. Sredstva dodajamo tudi:
 - sredstva za prihodke delovnih ljudi, ki z osebnim delom samostojno kot poklic opravljajo umetniško ali drugo kulturno dejavnost,
 - sredstva, s katerimi se amaterskim delavcem zagotavljajo nadomestila osebnega dohodka, povračila stroškov ipd.

7. člen

V vseh krajevnih skupnostih občine Ribnica, z izjemo Krajevne skupnosti Dolenja vas, so prostorski pogoji za razvoj amaterske kulturne dejavnosti izredno slabi, zato bomo v tem srednjeročnem obdobju skušali problematiko prostorov urediti.

V ta namen bomo združevali sredstva za investicije in investicijsko vzdrževanje na področju družbenih dejavnosti po posebnih prispevnih stopnjah. Sredstva se bodo zbirala v samoupravnih interesnih skupnostih, vrstni red posameznih investicij oziroma investicijskih vzdrževanj pa bomo uredili s posebnim sporazumom.

V. POTREBNA SREDSTVA ZA IZVEDBO DOGOVORJENIH NALOG

8. člen

Za celotni program Kulturne skupnosti Ribnica bomo delavci v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih združili naslednja sredstva (po cenah 1985):

leto	1986	1987	1988	1989	1990	skupaj
sredstva	18.742	19.342	19.961	20.599	21.258	99.904

VI. IZVAJANJE SPORAZUMA

9. člen

Na temelju tega sporazuma bo skupščina Kulturne skupnosti Ribnica sprejela plan Kulturne skupnosti za obdobje 1986 — 1990 in letne programe za posamezno leto planskega obdobja, v katerih so opredeljene naloge in nosilci nalog.

VII. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE SPORAZUMA

10. člen

Če se ta samoupravni sporazum ne uresničuje in če se z analizo vzrokov ugotovi, da ga tudi z dodatnimi ukrepi ni mogoče uresničiti, začne skupščina kulturne skupnosti Ribnica postopek za spremembe in dopolnitve sporazuma v skladu z realno ocenjenimi možnostmi in pogoji za razvoj. Pravico in dolžnost predlagati spremembe in dopolnitve tega sporazuma, ob pogojih iz prejšnjega odstavka, ima tudi vsak udeleženeec.

11. člen

Šteje se, da so nastopili pogoji za spremembo oziroma dopolnitev tega samoupravnega sporazuma tudi, če pride do sprememb oziroma dopolnitev dogovora o temeljnih družbenega plana občine Ribnica zaradi spremembe ciljev, oziroma zaradi ukrepov za uresničevanje plana, ki niso bili predvideni s sprejetim sporazumom o temeljnih plana.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen

Udeleženci se sporazumejo, da je za odločanje o morebitnih sporih, ki nastanejo iz tega sporazuma pristojno posebno sodišče združenega dela v okviru Kulturne skupnosti Slovenije.

13. člen

Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejme najmanj 2/3 udeležencev, kar ugotovi skupščina Kulturne skupnosti Ribnica s sklepom. Ta sporazum velja od 1. januarja 1986 dalje. Ribnica, november 1985

PRILOGA 1

SEZNAM KULTURNIH SPOMENIKOV IN NARAVNIH ZNAMENITOSTI NA OBMOČJU RIBNICE, USKLAJEN V SKUPNOSTI ZAVODOV ZA VARSTVO NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE, KI JE SESTAVNI DEL SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TEMELJNIH PLANOV KULTURNE SKUPNOSTI SLOVENIJE ZA OBDOBJE 1986 - 1990

AKCIJE ŠIRŠEGA POMENA	Ime spomenika	Opis akcije	1986		1987		1988		1989		1990		SKUPAJ		VSOTA
			LSS	OLS	LSS	OLS	LSS	OLS	LSS	OLS	LSS	OLS	LSS	OLS	
	Sodražica, Ribnica	topografija arheol. spomenikov	350	350	350	350	350	350	350	350	0	0	1.400	1.400	2.800
	Loški potok												50%		
	Grad Ortnek	sanacija	400	400	1.000	1.000	1.500	1.500	1.500	1.500	2.000	2.000	6.400	6.400	12.800
													50%		
	Grajska kapela Sv. J. Ortnek	obnova strehe drenaža objekta	400	400	700	700	800	800	0	0	0	0	1.900	1.900	3.800
													50%		

Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter drugi delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih kot uporabniki in delovni ljudje in občani, združeni v telesnokulturnih organizacij ter delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki opravljajo telesnokulturno dejavnost kot svojo glavno dejavnost ter delavci v delovnih skupnostih telesnokulturnih organizacij kot izvajalci, so na zasedanju skupščine Telesnokulturne skupnosti Ribnica dne v skladu s 1. odstavkom 14. člena in 24. členom Zakona o svobodni menjavi dela na področju telesne kulture (Ur. list SRS št. 35/79) sprejeli

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o temeljih plana telesnokulturne skupnosti Ribnica za obdobje 1986 — 1990

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom o temeljih plana uporabniki in izvajalci opredeljujejo:

- splošne usmeritve in načrtovanja razvoja telesnokulturne dejavnosti v občini Ribnica v obdobju 1986 — 1990 ter naloge, ki jih bomo uresničili z letnimi plani telesnokulturne skupnosti Ribnica,
- skupne naloge, ki jih bomo uresničili v okviru Telesnokulturne skupnosti Slovenije,
- potrebna sredstva za izvedbo dogovorjenih nalog,
- načine spremljanja uresničevanja tega sporazuma.

2. člen

Vsebinsko bomo zasnovali tako, da bodo spodbujale nadaljnji razvoj množičnosti, ob tem pa si bomo prizadevali, da bi omogočili razvoj ustvarjalnosti nadarjenih športnikov. Zato bomo strnili gnotne, organizacijske in druge zmogljivosti za spodbujanje razmaha množičnih oblik športne aktivnosti otrok in mladine ter uveljavljanje in uresničevanje prednostnih programov tekmovalnega športa (vrhunskega).

II. SPLOŠNE USMERITVE IN NAČRTOVANJA RAZVOJA TELESNOKULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI RIBNICA V OBDOBJU 1986 — 1990 TER NALOGE, KI JIH BOMO URESNIČEVALI Z LETNIMI PLANI TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI RIBNICA

3. člen

Glede na doseženo stopnjo razvitosti telesnokulturne dejavnosti v občini Ribnica ter potrebe in predvidene možnosti gospodarskega in družbenega razvoja občine bomo udeleženci tega sporazuma:

- zagotavljali možnosti in pospeševali razvoj rednih, občasnih ter manifestativno propagandnih množičnih in rekreacijskih dejavnosti, predvsem kot njihov prispevek k oblikovanju navad otrok in mladine, pri čemer je poglavitni cilj razširjanje in utrjevanje znanj in gibalnih izkušenj, tako da bi bili mladi po končanem šolanju sposobni izbirati in dejavno sooblikovati take aktivnosti, ki bodo iz zdravstvenih, strokovnih in vseh drugih pomembnih vidikov optimalno zadovoljevale njihova osebna in s tem tudi širše družbene interese,
 - zagotavljali možnosti za razvoj tekmovalnega športa in doseganje vrhunskih rezultatov športnikom, ki imajo za to objektivne možnosti in ki to hočejo. Med prednostne programe tekmovalnega športa bomo izbrali predvsem projekte športnih zvrsti z izrazito gibalno vsebino,
 - zagotavljali dvig kvalitete strokovnega dela z vzgojo, šolanjem in strokovnim izpopolnjevanjem ustreznih kadrov,
 - skupno z drugimi dejavniki povečali obseg telesnokulturnih površin namenjenih predvsem mladini in rekreacijski dejavnosti po krajevnih skupnostih,
 - zagotavljali izvajanje drugih dejavnosti in aktivnosti, pomembnih za razvoj telesnokulturne dejavnosti.
- a) Redno in občasno športnorekreativno dejavnost bomo izvajali v naslednjih telesnokulturnih organizacijah vključenih v Zvezo telesnokulturnih organizacij Ribnica: Rokometni klub Inles Ribnica, Nogometni klub Ribnica, Šahovski klub Ribnica, Karate klub Ribnica, Smučarski klub Ribnica, Strelski zvezi Ribnica, Planinskemu društvu Inles Ribnica, TVD Partizan Ribnica, TVD Partizan Loški potok, TVD Partizan Sodražica in TVD Partizan Dolenja vas.
- b) V redne in občasne oblike organizirane rekreacijske vadbe bomo vključevali vse starostne kategorije prebivalstva. Osnovni cilj je, da do konca srednjeročnega obdobja vključimo okoli 25% vsega prebivalstva v občini.

Po programih športne rekreacije naj bi v redni dejavnosti sodelovalo naslednje število občanov:

leto	86	87	88	89	90
število	2040	2232	2616	2808	3000

c) Izvajali bomo športnorekreativne in športnopolitične manifestacije:

- propagandne in množične manifestacije (TRIM akcije, tradicionalne prireditve, maratoni, pohodi, sindikalne športne igre ipd.),
- športnorekreativna tekmovanja na nivoju občine (občinske lige, turnirji, prvenstva),
- program športne značke za predšolske otroke, osnovnošolsko mladino,
- druge akcije: srečanja z drugimi občinami, sodelovanje s pripadniki JLA ipd.,

d) Razvojni projekti tekmovalnega športa bodo zasnovani na strokovnem in kontinuiranem procesu vzgoje, pravočasnega usmerjanja in športnem treniranju nadarjenih otrok in mladine. Med prednostne programe tekmovalnega (vrhunskega) športa bomo izbrali predvsem projekte športnih zvrsti z izrazito gibalno vsebino, tradicijo, razširjenostjo, materialnotehničnimi pogoji, doseženem nivoju razvitosti in organiziranostjo ter možnostmi za doseganje solidnih tekmovalnih rezultatov.

V vseh letih srednjeročnega obdobja bo v sistem športnih priprav in sisteme tekmovalnj vključenih od 500 do 600 športnikov letno vseh starostnih kategorij. Za to dejavnost bodo sredstva opredeljena na osnovi individualnih in skupinskih programov športne priprave, tekmovalnega sistema, strokovne presoje ciljev in verjetnosti, da jih bomo realizirali.

e) Za izvajanje programov telesnokulturne dejavnosti je potrebno zagotoviti ustrezno število strokovno usposobljenih kadrov, zato bomo vsako leto zagotavljali sprotne izpopolnjevanje in dodatno izobraževanje ter šolanje novih kadrov. Za te namene bomo zagotavljali ustrezna sredstva prav tako pa tudi sredstva za nagrajevanje. Letno bomo šolali 2 — 3 nove strokovnjake, strokovno izpopolnjevanje in dodatno izobraževanje pa bomo zagotovili 3 do 4 trenerjem.

Telesnokulturni program naj bi izvajali s sledečimi kadri:

leto	86	87	88	89	90
štev. kadrov	50	53	56	60	60

4. člen

Za razširitev telesnokulturne dejavnosti je potrebno v srednjeročnem obdobju od 1986 do 1990 telesnokulturne objekte obnoviti in vzdrževati. V telesnokulturni skupnosti Ribnica bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju združevali za obnovo in vzdrževanje telesnokulturnih objektov sredstva po posebni prispevni stopnji.

5. člen

Za vzdrževanje telesnokulturnih objektov v občini bomo tudi v srednjeročnem obdobju od 1986 do 1990 združevali sredstva gospodarstva po samoupravnem sporazumu podpisanem 7. aprila 1976, ki je z aneksom veljal do konca srednjeročnega obdobja od 1981 do 1985.

Sredstva v višini 2.088.389 din bomo valorizirali za 50% in jih porazdelili v odstotkih glede na narodni dohodek, ki ga ustvarjajo podpisniki samoupravnega sporazuma o vzdrževanju telesnokulturnih objektov v občini.

6. člen

Zagotavljali bomo sredstva za izvajanje prevzetih obveznosti po samoupravnih sporazumih, družbenih dogovorih in drugih dogovorih z organizacijami, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, humanitarnimi organizacijami in društvi in drugimi udeleženci, vendar načeloma le tistim, ki zagotavljajo neposreden povraten učinek na telesnokulturno dejavnost naših občanov.

7. člen

Za normalno delovanje samoupravnih organov Telesnokulturne skupnosti, pripravo gradiv in delovanje strokovne službe za področje telesne kulture bomo v okviru programa in obsega nalog zagotavljali sredstva za materialne in druge stroške ter osebne dohodke delavcev strokovne službe.

III. NALOGE SKUPNEGA POMENA, KI JIH BOMO URESNIČEVALI V OKVIRU TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI SLOVENIJE

8. člen

Za skupne naloge v okviru Telesnokulturne skupnosti Slovenije bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju združevali sredstva predvsem za:

- snovanje množičnih, športnorekreativnih dejavnosti predvsem kot njihov prispevek k oblikovanju navad in potreb otrok in mladine,
- razvojne projekte vrhunškega športa, ki bodo zasnovani na strokovnem in kontinuiranem procesu športnega treniranja nadarjenih otrok in mladine. Podlaga bodo individualni in skupinski programi, športne priprave, kar bo omogočalo tudi uresničevanje statusa vrhunskih in perspektivnih športnikov v skladu z merili družbenega dogovora.

Poleg teh pa bomo v okviru skupnih nalog uresničevali še:

- razvoj znanstveno raziskovalnega dela,
- program šolanja in izpopolnjevanje strokovnih kadrov ter s tem povezane programe založniških dejavnosti,
- aktivnosti v zvezi z razvijanjem športnih stikov z zamejci,
- skladi razvoj dejavnosti,
- nekatere velike stalne in občasne športne prireditve.

Uresničevali bomo še druge skupne naloge v skladu s samoupravnim sporazumom o skupnih nalogah telesnokulturnih skupnosti občin SR Slovenije za obdobje 1986 — 1990.

IV. POTREBNA SREDSTVA ZA IZVEDBO DOGOVORJENIH NALOG

9. člen

Za celotni program Telesnokulturne skupnosti Ribnica in Telesnokulturne skupnosti Slovenije bomo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih združili naslednja sredstva (po cenah 1985):

leto	1986	1987	1988	1989	1990	▼ OCO skupaj
sredstva	17.325	17.880	18.452	19.042	19.652	92.351

Ta sredstva bomo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih združevali po prispevni stopnji iz bruto osebnega dohodka.

V. NAČIN SPREMLJANJA URESNIČEVANJA TEGA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

10. člen

Uresničevanje določil tega samoupravnega sporazuma bo obravnavala skupščina telesnokulturne skupnosti Ribnica najmanj enkrat letno in skladno z zakonom sprejemala ukrepe za njihovo izvajanje.

11. člen

Skupščina Telesnokulturne skupnosti Ribnica bo predlagala udeležencem tega samoupravnega sporazuma spremembe oziroma dopolnitve, v kolikor z ukrepi iz prejšnjega člena ne bo mogoče zagotoviti uresničevanje tega sporazuma.

12. člen

Predlog tega samoupravnega sporazuma so uskladili in sprejeli delegati skupščine Telesnokulturne skupnosti Ribnica na seji, dne.....in postane veljaven, ko ga podpiše 2/3 upravičenih udeležencev, kar ugotovi skupščina Telesnokulturne skupnosti Ribnica.

Ribnica, nov. 1985

Na podlagi Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske raziskovalne skupnosti Ribnica ter Zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih sklepamo delavci temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti ter samoupravno organizirani delovni ljudje in občani občine Ribnica

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o temeljnih plana občinske raziskovalne skupnosti Ribnica za obdobje 1986 — 1990

1. člen

S tem samoupravnim sporazumom podpisniki določajo: in načela uveljavljanja raziskovalne dejavnosti v občini

- načrtovanje raziskovalne dejavnosti
- občinski raziskovalni program
- program pospeševanja raziskovalne in inovacijske dejavnosti
- obseg potrebnih sredstev za uresničitev dogovorjenega raziskovalnega programa in drugih nalog skupnosti
- program skupnih nalog, ki se bodo uresničevali v Raziskovalni skupnosti Slovenije
- osnove in merila za oblikovanje sredstev ter način zagotavljanja potrebnih sredstev.

2. člen

Osnovne usmeritve pri določanju temeljev plana Občinske raziskovalne skupnosti Ribnica izhajajo iz analize razvojnih možnosti Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986 — 1990, analize razvojnih možnosti občine Ribnica in smernic za družbeni plan občine Ribnica za obdobje 1986 — 1990 in stanje raziskovalne dejavnosti in raziskovalnih potreb v občini Ribnica.

3. člen

Podpisniki se zavezujejo, da bodo z uveljavljanjem raziskovalne in inovacijske dejavnosti v občini:

- večali delež znanja v strukturi dela,
- prispevali k uveljavljanju in razvijanju socialističnega samoupravljanja kot osnove družbenega in gospodarskega razvoja občine,
- prispevali k izboljšanju življenjskih razmer in delovnih pogojev delovnih ljudi in občanov,
- prispevali k naraščanju produktivnosti dela, donosnosti naložb in k stabilni rasti življenjskega standarda,
- prispevali k smotrni izkoriščanju surovinskih in energetskih virov ter hitrejšemu razvoju in posodobljanju proizvodnih procesov.

4. člen

Pri usmerjanju, izvajanju in spremljanju raziskovalne in inovacijske dejavnosti v občini bodo podpisniki upoštevali načela:

- raziskovalno delo mora postati sestavni del načrtovanja v združenem delu. Izhajati mora iz konkretne problematike, opredeljene v vsebinskih in finančnih načrtih OZD,
- reševanje razvojne problematike organizacij združenega dela mora temeljiti na večjem vključevanju znanja, predvsem domačega znanja in lastnih inovacijskih dosežkov,
- raziskovalno dejavnost je treba vključiti v stabilizacijska prizadevanja tako, da se bo zmanjšala surovinska in tehnološka odvisnost od zunanjega sveta ter se prispevalo k večji racionalizaciji potrošnje na vseh področjih,
- pri snovanju raziskovalnih nalog je treba upoštevati problematiko občine Ribnica,
- upoštevati je treba raziskovalne potrebe, ki jih bo zahtevalo prestrukturiranje ribniškega gospodarstva v prihodnjem obdobju,
- vsa pozornost je potrebno posvetiti vzgoji in usposabljanju raziskovalnega kadra ob raziskovalnem delu, vzpodbujanju in izobraževanju inovatorjev ter njihovem nagrajevanju na osnovi ovrednotenih rezultatov. Podpirati in pospeševati je treba inventivno dejavnost pri mladini in vključevanje mladine v raziskovalno delo,
- potrebno je pospeševati razvoj informacijskih sistemov, strokovnih knjižnic, posredovanju in uporabi rezultatov raziskovalnega dela,
- pomemben dejavnik pri planiranju raziskovalnega dela je obrambna sposobnost naše samoupravne družbe, zato je treba to upoštevati pri vsaki konkretni raziskavi.

Načrtovanje raziskovalne dejavnosti

5. člen

Podpisniki tega sporazuma načrtujejo, izvajajo in usklajujejo raziskovalno dejavnost:

- Organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti načrtujejo raziskovalno dejavnost v svojih temeljnih planov. Za lastne potrebe izvajajo raziskovalno in razvojno dejavnost predvsem v lastnih raziskovalnih organizacijah in z neposredno menjavo dela. Raziskovalno dejavnost, ki se izvaja v okviru raziskovalnih skupnosti, načrtujejo in vsklajujejo s temi skupnostmi.

- v okviru občinske raziskovalne skupnosti se izvaja program, ki obsega: občinski raziskovalni program, pospeševanje raziskovalne dejavnosti in pospeševanje inovacijske dejavnosti,
- v okviru posebnih raziskovalnih skupnosti se dogovarja in izvaja program v okviru panoge. Raziskovalna dejavnost v okviru PORS se načrtuje in izvaja v obliki raziskovalnih projektov in programov z jasno opredeljenimi cilji in pričakovanimi rezultati,
- v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije se izvaja skupni raziskovalni program, ki obsega: raziskave skupnega nacionalnega pomena, temeljne raziskave ter raziskave geoloških in surovinskih virov.

6. člen

Za uresničevanje raziskovalne dejavnosti na vseh področjih bodo delavci TOZD in v drugih organizacijah in skupnostih zagotovili potrebna finančna sredstva v dogovorjenem odstotku od družbenega proizvoda. Raziskovalni programi Raziskovalne skupnosti Slovenije in posebnih raziskovalnih skupnosti se bodo izvajali na osnovi posebnih samoupravnih sporazumov o temeljih plana 1986 — 1990.

7. člen

Podpisniki soglašajo, da bodo namenili za raziskovalno dejavnost (v okviru raziskovalnih skupnosti in za neposredno menjavo dela) sredstva, odvisno od svojih potreb in ekonomskih možnosti ter pri tem upoštevali naslednje kriterije: ekonomsko uspešnost, tehnološko zahtevnost panoge, stopnjo organiziranosti in potrebe po hitrejšem razvoju.

PROGRAM RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI V OBČINSKI RAZISKOVALNI SKUPNOSTI

1. Splošni program dela občinske raziskovalne skupnosti

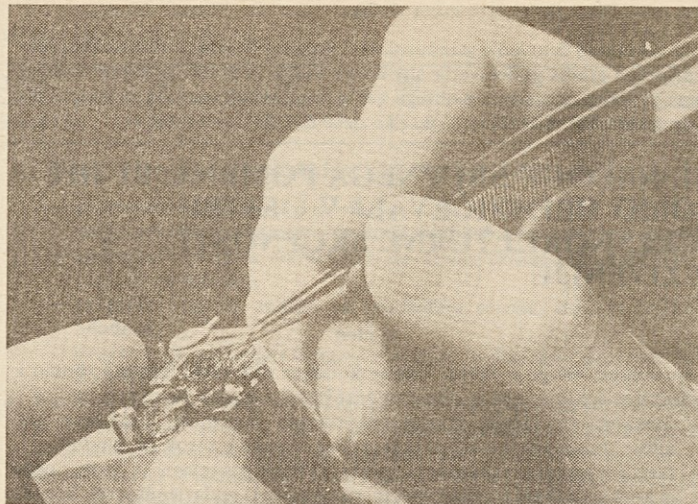
8. člen

Občinska raziskovalna skupnost Ribnica bo v obdobju 1986 — 1990 izvajala naslednji splošni program, ki ga terja zakon o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih:

- ugotavljanje in opredeljevanje potreb in interesov po raziskovalni dejavnosti v občini v stalnem stiku z razvojnimi službami združenega dela, KS in SIS,

- usmerjanje raziskovalnih pobud z razčlenjevanjem raziskovalnih potreb, njihovim usklajevanjem in pritegnitvijo ustreznih raziskovalcev,
- pomoč delovnim organizacijam pri uveljavljanju in organiziranju raziskovalnega dela (v sami OZD, v posebni raziskovalni skupnosti ali v okviru skupnega programa Raziskovalne skupnosti Slovenije),
- pospeševanje uporabe raziskovalnih dosežkov v praksi z vključevanjem visoko izobraženih strokovnjakov v proizvodno delo.

- organiziranje in pospeševanje samoupravnega sporazumevanja o zagotavljanju sredstev in o merilih za vrednotenje raziskovalnih dejavnosti,
- popularizacija raziskovalne dejavnosti med delovnimi ljudmi in občani s prirejanjem odprtih razgovorov v OZD o problematiki njihovih raziskovalno razvojnih prizadevanj,
- spodbujanje množične inventivne dejavnosti z vztrajanjem na sprejemu in izvajanju ustreznih programov v TOZD in podeljevanjem javnih priznanj inovatorjem,
- spodbujanje znanstvenih misli med mladino z raziskovanjem primernih nalog in spisov o pomembnosti raziskovalne dejavnosti,
- informiranje delavcev, delovnih ljudi in občanov o raziskovalni dejavnosti, pomembni za razvoj občine, z objavljanjem člankov v Rešetu in drugih sredstvih obveščanja,
- dosledneje in pravilneje vrednotila raziskovalno dejavnost,
- organizirala ustrezne službe za področje raziskovalne dejavnosti v OZD in te kadrovske okrepila,
- dosledneje in v večjem obsegu spremljala razvojne dosežke in jih vključevala v svoje razvojne programe in neposredni proizvodni proces,
- skrbela za večji pretok koristnih informacij.

2. Program nalog

9. člen

Občinska raziskovalna skupnost Ribnica bo v obdobju 1986 — 1990 izvajala naslednji:

- Program raziskovalnih nalog
 - sodelovala pri raziskavah (sofinanciranje) s področja razreševanja problemov vodnih virov v občini Ribnica
- Spodbujanje inovacijske dejavnosti:
 - zbiranje informacij o odnosu TOZD do inovacijske dejavnosti v vseh smereh, po katerih je mogoče priti do novega znanja,
 - podeljevanje nagrad in priznanj inovatorjem.
- Pospeševanje raziskovalne dejavnosti:
 - organiziranje razgovorov med delegati občinske raziskovalne skupnosti, zbora združenega dela ter raziskovalcev v TOZD in raziskovalnih organizacij.

POTREBNA SREDSTVA ZA IZVEDBO DOGOVORJENIH NALOG

10. člen

Za celoten program Občinske raziskovalne skupnosti Ribnica in Raziskovalne skupnosti Slovenije bomo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih združili naslednja sredstva: (po cenah 1985)

leto	1986	1987	1988	1989	1990
sredstva	2.493	2.573	2.655	2.740	2.828

Združevanje sredstev v okviru raziskovalne skupnosti bo v obliki enake stopnje za vse podpisnike sporazuma.

NAČIN SPREMLJANJA IN URESNIČEVANJA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

11. člen

Predlog tega sporazuma so uskladili in sprejeli delegati skupščine ORS Ribnica na seji dne in postane veljaven, ko ga podpiše dve tretjini podpisnikov.

Kmetijska proizvodnja v devetih mesecih

V kmetijski proizvodnji se tudi v letošnjem letu nadaljuje cenovna neskladja, ki onemogočajo hitrejši količinski porast tržnih viškov. Kljub temu pa se vendarle ugotavlja določen porast odkupa kmetijskih proizvodov, predvsem starejšega klavnega goveda in telet, zaskrbnjuje pa je padanje odkupa mleka, predvsem zaradi že omenjenih cenovnih neskladij med cenami repromateriala in odkupno ceno mleka. Ugotavljamo tudi, da se je zmanjšala povprečna teža klavnega goveda predvsem zaradi zmanjšane pridelave sena v lanskem letu, saj je šla živina spomladi zaradi tega nezrela v zakol.

Na področju rastlinske proizvodnje ugotavljamo, da se več ali manj držimo planiranih okvirov. Pšenica je bila posejana na 12 ha, odkupljeno pa je bilo do sedaj 23 t pšenice, za večino te pšenice pa je bila izvršena za menja-

va za koruzo ali za mleko in otrobe, za ostalo koruzo pa je bil opravljen finančni poračun. Pridelki pšenice so se gibali okrog 300 dcg na ha, kar je za naše klimatsko območje dokaj ugodno.

Silažna koruza je bila posejana na 30 ha, pridelek pa se je gibal od 30-35 ton/ha. Kljub obvezam nismo imeli pogodbenega pridelovanja krompirja, slaba letina pa ne zagotavlja planiranih količin navkljub zanimivi odkupni ceni.

Indeksni porast glavnih kmetijskih proizvodov je bil 22%, po posameznih proizvodih pa je razviden porast iz tabele:

Letos se je prepasslo na naših pravnih pašnikih 180 kom. telic. Po oceni so bili doseženi zelo ugodni prirasti od 65 do 70 dkg na dan.

Potrebno je poudariti, da so letos kmetijsko proizvodnjo spremljale zelo neugodne vremenske razmere, zato smo lahko z doseženo proizvodnjo zadovoljni, čeravno se zavedamo, da

obstajajo še določene rezerve, ki bi jih v bodoče morali izkoristiti.

Problem pa ostaja manjše zanimanje za kmetijsko proizvodnjo, tako s strani kmetov kakor s strani družbe, saj število kmetov pada, povprečna starost pa je 62 let in rasti kmetijske proizvodnje.

Smatram, da se družba premalo zaveda pomena kmetijstva in obstaja upravičena bojazen, da se bo mačehovski odnos do kmetijstva kmalu maščeval. JANEZ RUS, ing.

Proizvod	kom		ind
	1984	1985	
Mleko	2.844.053	2.691.827	94,6
Teleta	211	263	124
MPG	335	355	106
SKG	95	143	150
Pl. telice	66	97	146
Konji	18	22	122
Pšenica	19780 kg	23000kg	116

Predlog novega načina plačevanja mleka po higijenski kakovosti

Vse večje zahteve po kvaliteti mlečnih proizvodov tako na domačem kot tudi na zunanjem tržišču sili mlečno predelovalno industrijo k dvigu kvalitete svojih proizvodov. Razumljivo je, da je potrebno imeti za kvaliteten proizvod v prvi vrsti kvalitetno in higijensko neoporečno oz. kakovostno surovino — mleko. Zaradi tega je v okviru Zadrzne zveze Slovenije posebna komisija pripravila naslednje predloge plačevanja oz. nagrajevanja mleka po higijenski kakovosti.

Pri tem bosta v veljavi dva načina:
1. Reduktazni preizkus, ki je v

veljavi že dalj časa in

2. Mikrobiološka analiza — štetje bakterij

Kaj pomeni prvi oziroma drugi način?

Reduktazni preizkus se izvaja enkrat mesečno in sicer eden od teh vzorcev namenjenih kontroli mlečne tolšče, ki je osnova za plačevanje in se uporabi tudi za reduktazni preizkus. Vzorca so vzeti in hranjeni bakteriološko neoporečno, vzorčevalec je organizator proizvodnje — KZ analizira pa v naprej dogovorjeni laboratorij

— če preizkus ne vzdrži dveh ur, se proizvajalcu odšteje 10% od osnovne cene mleka

— če preizkus vzdrži 2 — 4 ure, se plača polna cena

— če preizkus vzdrži več kot 4 ure, se doplača 5% na osnovno ceno.

Za vzorce, ki vzdržijo 2 ali več ur, plača stroške analize mlekarna, v obratnem pa nosi stroške proizvajalec, ti z našajo za letošnje leto 50.- din za vzorec.

Pri mikrobiološki analizi pa gre za štetje škodljivih mikroorganizmov, ki

so delno prisotni že v mleku ob molži, večinoma pa jih pride vsaj po molži in se zelo hitro razmnožujejo, še posebno, če mleko ni ohlajeno. Hitra ohladitev mleka na + 4°C je odločilnega pomena za proizvodnjo higijensko neoporečnega mleka. Takšno hlajenje pa je omogočeno le v ustreznih hladilnikih, ki so namenjeni za hlajenje mleka.

In kakšno nagrajevanje tu:

— mleko, ki ima manj kot 100.000 bakterij v 1 mililitru (ml), se doplača 10% na osnovno ceno (5,15 din za 1 mleka s 3,6% M.T.)

— mleko s 100.000 do 500.000 bakterij v 1 ml se doplača 5% (2,57 din)

— mleko z nad 500.000 do 4,5 milijonov bakterij v 1 ml se plača polno ceno

— mleku z več kot 4,5 milijona bakterij v 1 ml se odbije 10% od polne cene.

Analize, ki smo jih delali že tudi na našem terenu, so pokazale, da je večina mleka — neustrezno hlajenega, z vsebnostjo 12 — 20 milijonov pa tudi 100 milijonov bakterij v 1 ml.

Za vzorce z vsebnostjo izpod 4,5 milijona bakterij, plača analizo mlekarna, za ostale pa vsak proizvajalec sam, cena je 1.200.- din za vzorec.

Z novim načinom nagrajevanja bodo mlekarnice pričele poskusno že v letošnjem letu, po novem letu pa bi bilo to že redno.

Pri zagotovljeni oddaji higijensko neoporečnega mleka je izredno važen postopek oziroma hranjevanje mleka od molže do oddaje — HLAJENJE.

Mirko Pirc dipl. ing. agr.

Na sorazmerno velikih pašnih površinah družbene zemlje v Grčaricah nastaja v sodelovanju s KZ Ribnica in Kmetijsko zemljiško skupnostjo goveja farma. Buldožer je prejšnjo jesen in zimo pripravil pašnike...

Setev, gnojenje in zatiranje nekaterih boleznih, problemov ter škodljivcev v žitu

Dolgotrajna suša, ki se je začela v drugi polovici poletja — zadnji obilnejši dež je padel v začetku septembra — že nekaj časa otežkoča temeljito in dopolnilno pripravo zemlje za setev in tudi setev samo. Zlasti težje zemlje so tako presušene, da je bilo možno opraviti oranje le z največjo težavo in ob močno povečani porabi energije.

Kljub takim razmeram pa ne bi smeli prekinjati predsetvenih opravil in setve same, še zlasti ne na težjih tleh.

Na težjih tleh, kjer je bila normalna predsetvena globina oranja nemogoča, se je bilo treba zadovoljiti s plitvejšim oranjem, kolikor

ga je pač dopuščala vlečna moč traktorja. Na težjih tleh se ni odstopalo od normalne globine oranja. V takih razmerah je bilo že posebej nujno, da je oranju takoj sledila predsetvena obdelava njive. V ta namen je bila najugodnejša vs-tavkasta brana. Ker pa teh strojev nimajo povsod, se je bilo večinoma treba zadovoljiti z uporabo krožne brane in predsetvenik z zvezdastim agregatom. Predsetvena uporaba freze ni priporočljiva, ker povzroča prefino drobljenje zemlje, ki jo prvo deževje močno zbije.

Setveno normo je bilo nujno povečati za 0 kolikor 20% in sicer zaradi slabše pripravljene setvene sloja, pa tudi zaradi kasnejše setve.

Gnojenje ozimnega žita

Fosfor in kalij

Priporočljivi odmerki fosforja in kalija na tleh z različno ravnijo P in K:

raven P ₂ O ₅ in K ₂ O v mg/100 g tel	kg/ha	
	P ₂ O ₅	K ₂ O
nizka (manj kot 10 mg)	100 — 120	150 — 200
srednja (10 — 30 mg)	70 — 100	100 — 150
visoka (več kot 20 mg)	40 — 70	80 — 100

S fosforom in kalijem gnojimo pred pripravo zemlje za setev.

Dušik

Gnojenje ob setvi prilagodimo rodovitnosti zemlje. Na manj rodovitnih tleh gnojimo z največ do 30 kg/ha. Na zelo rodovitnih njivah, ki so v kolobarju izdatno gnojene z organskimi gnojili, jeseni z dušikom ne gnojimo.

Gnojenje z N ob koncu zime (druga polovica februarja do konca marca) je odločilno za velik pridelek. Odmerek dušika naj se giblje za pšenico 60 do 90 kg/ha N, za ozimni ječmen in rž 40—70 kg/ha N.

Večje odmerke N dajemo:

- na revnih tleh s slabo strukturo
- po mili in vlažni jeseni in zimi
- pri zaoravanju slame
- slabo prezimljenim in razredčenim posevkom

Z manjšim odmerkom dušika ob koncu zime gnojimo:

- na rodovitnih, humoznih tleh z dobro strukturo
- če sta jesen in zima suhi in mrzli
- pri izdatnem gnojenju z organskimi gnojili v kolobarju
- prebujnim posevkom

Gnojenje z N ob začetku kolenčenja (v drugi polovici aprila, ko se oblikuje drugo kolence). Odmerek dušika naj se giblje za pšenico od 50 — 80 kg/ha N, za ječmen in rž pa od 30 — 50 kg/ha N.

Z večjim odmerkom dušika gnojimo redkejšim in slabše razvitim posevkom, z manjšim pa gostim in bujnejšim posevkom. Posevke, ki so ob začetku kolenčenja zelo gosti in bujni, dognojimo 10 — 14 dni kasneje.

V Srednji Evropi razširjeno dognojevanje žit pred zčetkom klasitve v naših naravnih razmerah ni posebno učinkovito.

Zlasti v severovzhodni Sloveniji je veliko kisljih tal. Na takih tleh je gnojenje s kalcijem v kolobarju potrebno ne le zaradi kemične melioracije tal, temveč tudi za neposredno prehrano posevkov pšenice in še zlasti ječmena. Na zelo kisljih tleh, ki še niso meliorativno gnojene s kalcijem, bi veljalo izjemoma gnojiti z manjšim odmerkom apnenega gnojila (okoli 500 kg hidriranega apna na hektar) pred pripravo zemlje za setev ozimne pšenice in ječmena.

Zatiranje plevelov v ozimnem žitu

Jesensko zatiranje plevelov

Za jesensko zatiranje plevela v žitih se odločimo zaradi tega, ker plevel vznikne sočasno z žiti in jim že takrat odvzema življenjski prostor in ker je travnati plevel izredno občutljiv ob vzniku. V rži pa lahko srakoperec ter druge

enoletne trave s priporočenimi herbicidi uničimo le pred njenim vznikom.

Za jesensko zatiranje enoletnih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov uporabimo herbicid dicuran 500 FW (5 l/ha) ali tribunil WP 70 (3—4 kg/ha), in sicer v obdobju od setve do vznika žita.

Skoraj nemogoče je zanikati trditev, da so ptice izmed vseh živih bitij človeku najbolj pri srcu. Njihovo oglašanje, barva perja, oblike, vedenje... so lastnosti, katere človeka venomer navdušujejo, ga navdajajo z nenehnim občudovanjem ter krepijo tisto prastaro, pristno vez med človekom in naravo, ki se danes marsikje tako neusmiljeno in boleče trga.

V Sloveniji se srečujemo z okoli 340 vrstami ptic in od tega jih gnezdi približno 190. Nekatere teh vrst so vezane izključno na določene biotope, kot so npr.: jezera, močvirja, večje reke, morska obala, visokogorski svet id. Namenoma sem naštel tiste biotope, katere je mogoče najti v Sloveniji, v Ribniški dolini pa bi jih iskali zaman. Biotop naše doline, gledano z ornitološkega vidika, je dokaj težko definirati. Sama dolina, katero s treh strani oklepata Velika in Mala gora, s severne strani pa Slemena, je dokaj razgibana in valovita. Precej na gosto je »posajena« z vasmimi in zaselki, katere obdajajo sadovnjaki, polja in travniki. Dolino popestrujejo še manjši gozdiči — gošče, senožeti in rahlo zamočvirjeni travniki ob rečici Bistrici, katera si je utrla pot vzdolž vse doline. Ob južni strani doline, pod Veliko goro, pa se nekaj kilometrov leno vije rečica Ribnica.

V tem dokaj enoličnem biotopu sem se v zadnjih štirih letih srečal s cca. 120 vrstami ptic, od tega jih 75-80 vrst tudi gnezdi.

Ptice sem opazoval načrtno in sistematično v vseh letnih obdobjih. Glede na nekoliko različne biotope sem izbral temu primerno različne opazovalne točke. Pri vrstah, kjer je determinacija mogoča izključno na primerku samem, sem se poslužil stoječe štiriprekatne nylonske mreže za lov ptic. S pomočjo tega lovnega pripomočka sem kritično vrsto ujel, jo demontiral in s tem dokončno odpravil morebitne dvome o identiteti vrste. V pomoč so mi bile tudi pretekle izkušnje kot sodelavcu Ornitološkega Kustodiatu iz Ljubljane, katerega član sem bil pred leti.

Sam popis ptic naše doline je bil pogojen iz dveh razlogov. Prvi se veže na leto 1977. Takrat je v okviru Evropskega ornitološkega atlasa steklo poskusno kartiranje tudi v Sloveniji, katerega je organiziral in vodil znani slovenski ornitolog Iztok Geister. Slovenijo kot del tega pilotskega projekta je razdelil v kvadrante v izmeri 10 x 10 km. Ribniška dolina je skoraj v celoti pripadala kvadrantu 06/47, katerega sem med drugimi tudi opazoval. Število tedaj opazovanih vrst je bilo omejenih na 11 posebej izbranih. Ob opazovanju le-teh pa sem se srečeval še z drugimi vrstami ptic in se tako začel seznanjati z avifavno te naše doline. S tem se je nekako tudi pričelo z bolj ali manj načrtnim in kontinuiranim opazovanjem ptic Ribniške doline.

Drugi nič manj pomemben razlog pa je naravovarstveni. Sama dolina, gledano z ekološkega vidika, je zaenkrat še dokaj čista. Ven dar pa tudi naša dolina ni odmiranje gozdov, množična uporaba insekticidov, herbicidov itd. To pa so posegi, ki še kako prizadenejo tudi ptice, zmanjšujejo njihovo populacijo ali pa jo v celoti uničijo. Poznavanje naših ptic, njihovih navad in potreb, in s tem tudi njihovih biotopov naj bi pripomoglo pri ohranjanju in zaščiti le-teh in s tem posredno tudi ptic, ki so še v naši dolini in gorah.

Pri opisu posameznih vrst ptic, s katerimi se srečujemo v naši dolini, sem se poslužil sistematske razdelitve razreda Aves. Če sedaj krenemo po tej razvrstitvi ptic, kaj kmalu naletimo na prvo gnezdilko iz družine ponirkov: Zastopana je z vrsto malega ponirka (Tachybaptus ruficollis), kateri gnezdi ob potoku Ribnica in ga je moč opazovati od izvira pa tja do Dolenje vasi. Družbo mu delata raka mlakarica (Anas platyrhynchos) in zelenonoga tukalica (Gallinula chloropus), obe pa gnezditu tudi ob Bistrici. Ob preletu pa so bile ob potokih Ribnice in Bistrici opazovane še naslednje vrste: siva čaplja (Ardea cinerea), ki se pojavlja že v začetku julija, raci regelje (Anas querquedula) in krehelje (Anas crecca), v mesecu marcu so bile opažene pribe (Vanellus vanellus). V mesecu oktobru se za kratek čas ustavi posamezen kljunač (Scolopax rusticola), redkeje tudi puklež (Lymnocyrtus minimus), medtem ko je njihova sorodnica kozica (Gallinago gallinago) reden zimski gost. Septembra, ko je frekvenca seliv

Ptiči v naših krajih

največja, sem opazoval tudi malega martinca (*Actitis hypoleucos*), kosca (*Crex crex*), navadnega galeba (*Larus ridibundus*) in rdečega martinca (*Tringa totanus*).

V Ribniški dolini gnezdi pet vrst ujed. Gotovo je najzanimivejši sokol škrljančar (*Falco subbuteo*). Po vsej verjetnosti mu prijajo manjši gozdčiči, ki mejijo na polja in travnike ter je v bližini vsaj manjši poteček. Prav tako domovanje mu nudijo gozdčiči Trepetje, Smrčeje in Zalaka. V sami Ribnici pa gnezdi navadna postovka (*Falco tinnunculus*). Letos je gnezdil samo en par, kar dovolj jasno govori o ogroženosti te vrste. Najpogostejša gnezdilka pa je kanja ali mišar (*Buteo buteo*). Njeno število lepo narašča, kar je gotovo razveseljivo. Redna gnezdilka sta tudi skobec (*Accipiter nisus*) in kragulj (*Accipiter gentilis*). Prav slednji ni ravno na najboljšem glasu pri ribniških golobarjih.

Ptice iz rodu kur so pri nas dokaj skromno zastopane. Še pred petnajstimi leti smo se kot paglavci podili za posameznimi fazani (*Phasianus colchicus*), katere pa bi danes iskali zaman. Podobna ugotovitev velja tudi za navadno jerebico (*Pedrix pedrix*). Pač pa gnezdi v gozdovih Velike in Male gore gozdni jereb (*Tetrastes bonasia*), katerega sem opazoval tudi letos v mesecu juliju pod Sv. Frančiškom. Precej bolj redek pa je veliki divji petelin (*Tetrao urogallus*), kateri pa je bil večkrat opazovan pod Ostrim vrhom.

Golobi so pri nas zastopani s tremi vrstami. Pod vasjo Jurjevica so manjši hrastovi sestoji, imenovani Golobnice. Tu, pa še marsikje drugod lahko od marca pa tja do novembra srečujemo golobe grivarje (*Columba palumbus*). Divja grlica (*Streptopelia turtur*) je bila še pred leti dokaj številna, letos pa sem njeno prisotnost ugotovil samo še na dveh krajih (Slmena — Marolče in pri Dolenji vasi).

Mnogo bolj pogosta in splošno znana pa je turška grlica (*Streptopelia decaocto*).

Nočne ujede predstavljata lesna sova (*Strix aluco*), katere gnezdi tudi na zapuščenih cerkvenih zvonikih, kot npr. pri Sv. Križu, pri Sv. Frančišku... in mala uharica (*Asio otus*), ki pa ji bolj prijajo iglasti gozdovi Velike in Male gore.

Vsem dobro znane kukavice (*Cuculus canorus*) pač ni potrebno posebej predstavljati.

Pri Novi Štifti gnezdi navadni hudournik (*Apus apus*). Na tem mestu pa bi omenil še dva preletena gosta, katere vzbujata našo pozornost s svojo zunanostjo. To sta smrdokavra (*Upupa epops*) in vodomec (*Alcedo atthis*). Medtem ko se smrdokavra redno pojavlja v Ribniški dolini v mesecu aprilu, pa je vodomec najpogostejše zapažen v septembru in oktobru in sicer ob Bistrici in Sajevcu.

Žolne imajo med gnezdilkami pri nas šest predstavnikov. Naj bolj številni je veliki detel (*Den drocopos major*), redkejši pa je njegov manjši brat mali detel (*Dendrocopos minor*). V starih gozdovih nad Danami in Zadoljem je domovanje črne žolne (*Dryocopus martius*), nižje v dolini pa se srečujemo s sesterskimi vrstama — zeleno žolno (*Picus viridis*) in pivko (*Picus canus*). Aprila nas po vrt ovih opazirja na svojo prisotnost tudi v jeglavka (*Jynx torquilla*) s svojim značilnim oglašanjem.

Poljski škrljanec (*Alauda arvensis*) je prva vrsta, s katero začenjamo z opisom ptic, ki spadajo v red — Pevci. Poljski škrljanec je tipičen predstavnik polj in travnikov na Ugarju, med Ribnico in Brežami, pa še kje. Splošno razširjena in priljubljena gnezdilka je kmečka lastovka (*Hirundo rustica*), ki je bolj pogosto na podeželju, v večjih naseljih pa jo nadomešča mestna lastovka (*Delichon urbica*). Dokaj številna pa manj poznana je drevesna cipa (*Anthus trivialis*). Jeseni in pozimi pa se v naše kraje priklata tudi dve vrsti cip s severa. Reden gost, ki ostane pri nas tudi čez zimo, je mala cipa (*Anthus pratensis*), občasen preletni gost pa je rdečegrlica cipa (*Anthus cervinus*). Številčno je dokaj pogosta gnezdilka bela pastirica (*Motacilla cinerea*). Ravno letos sem imel priložnost vse od začetka aprila pa tja do 3. maja opazovati več primerkov rumene pastirice (*Motacilla flava*) na zamočvirjenih travnikih pod Nemško vasjo, gnezda pa nisem našel.

Rjavi srakoper (*Lanius collurio*) je vrsta, kateri biotop naše doline prija in je dokaj številna. Njegova sorodnika — veliki srakoper (*Lanius excubitor*)

in črnočeli srakoper (*Lanius minor*) sta bila opažena v zadnjih letih vsak po dvakrat.

Nekateri ljubitelji ptic se prav gotovo še spomnijo invazije nenavadnih ptic, ki so v hudih zimah obiskovale tudi Ribniško dolino. To so bili pegami (*Bombicilla garrulus*), katerih nisem opazil že dobrih deset let.

Ob gozdnih jasad in na posekah gnezdi siva pevka (*Prunella modularis*), pozno jeseni pa jo je mogoče opazovati na površinah, ki so zaraščene s plevli.

Močvirska trstnica (*Acrocephalus palustris*), ki spada v obširno družino penic, je bila še pred leti pogosta gnezdilka ob Bistrici in Ribnici, danes pa lahko ugotovljamo, da je njeno število v upadu. Izmed penic sta najpogostejši črnoglavka (*Sylvia atricapilla*) in siva penica (*Sylvia communis*). V Kotu pri Ribnici je bilo pred leti ugotovljeno gnezdenje sivoglave penice (*Sylvia curruca*). Letos v juniju sem pod vasjo Slatnik ujel samca in kasneje tudi samico pisane penice (*Sylvia nisoria*), kar daje slutiti na morebitno gnezdenje, čeprav le-tega navkljub prizadevanju nisem našel. Ravno tako je zaenkrat še vprašljivo gnezdenje vrtnice (*Sylvia borin*), čeprav je zelo verjetno. Že v prvi polovici marca se v naše kraje vrne vrbja listnica (*Phylloscopus collybita*), zapusti pa nas med zadnjimi, v novembru. V mešanih in listnatih, predvsem bukovih gozdovih domuje grmovčica (*Phylloscopus sibilatrix*), medtem ko je mogoče opazovati kovačka (*Phylloscopus trochilus*) samo ob preletu. To velja tudi za navadnega vrtnika (*Hippolais icterina*), ki se pokaže rumenoglavni kraljiček (*Regulus regulus*), medtem ko za vrsto rdečeglavega kraljička (*Regulus ignicapillus*) gnezdenje še ni dokazano, je pa verjetno.

Iz družine muharjev gnezdi pri nas samo vsi muhar (*Muscicapa striata*), črnoglav muhar (*Ficedula albicollis*) pa je le preletnik.

Podobno kot penice so tudi drozgi zastopani pri nas s precej vrstami. Ob kosu (*Turdus merula*) gnezdi v gozdovih Velike in Male gore še cikort (*Turdus philomelos*) in carar (*Turdus viscivorus*), le da slednji gnezdi bolj v višjih legah. V letih 1981 — 84 je v Trepetju pri Jurjevici gnezdila tudi brinovka (*Turdus pilaris*), letos pa tega nisem opazil. Vinski drop (*Eurycorymbus*) pa obišče naše kraje le ob selitvi. Ob preletu aprila 1982 so nas obiskali tudi komatarji (*Turdus torquatus*), k temu pa jih je verjetno prisililo takratno slabo vreme. Med redne preletne vrste pa spadajo: navadni belorepec (*Oenanthe oenanthe*), črnoglav prosnik (*Saxicola torquata*), pogorelec (*Phoenicurus phoenicurus*) in mali slavec (*Luscinia megarhynchos*). Slednjega ujame skoraj vsako leto med petim in petnajstim septembrom pod Brežami. Med redne gnezdilke Ribniške doline pa moramo prišteti še tri vrste iz družine drozgov: repaljščico (*Saxicola rubetra*), šmarnico (*Phoenicurus ochruros*) in taščico (*Eritacus rubecula*).

Izmed sinic je splošno znana in razširjena velika sinica (*Parus maior*). Poleg nje pa gnezdijo še na-

slednje vrste: plavček (*Parus caeruleus*) ter manj znani menišček (*Parus ater*), čopasta sinica (*Parus cristatus*) ter sestrke vrste — vrbja sinica (*Parus palustris*) in gorska sinica (*Parus montanus*). V družino sinic pa spada tudi prikupna dolgorepka (*Aegit halos caudatus*), ki gnezdi v mešanih in listnatih gozdovih.

Vrtove in sadovnjake v naši dolini oživljata navadni brglez (*Sitt europaea*) in kratkoprsti plezalček (*Certhia brachydactyla*), njemu zelo podobna vrsta (*Certhia familiaris*) pa bolj naseljuje gozdnate površine. Ob potokih in gozdnih cestah bomo našli na majhnega in živahnega ptička stržka (*Troglodytes troglodytes*). Na tem mestu moram omeniti še dve preletni vrsti. V mesecu septembru se ob potokih za nekaj dni ustavi povodni kos (*Cinclus cinclus*), možno gnezditve v Kadičah nad Sodražico pa bo potrebno preveriti. Na Belih Stenah nad Rakitnico pa smo opazovali skalnega plezavčka (*Tichodroma muraria*).

Poljski vrabec (*Passer montanus*) ter domači vrabec (*Passer domesticus*) sta vrsti, s katerimi se srečujemo takorekoč vsakodnevno. Tudi škorca (*Sturnus vulgaris*) ni potrebno posebej predstavljati.

Zanimiv pa obenem tudi redek gnezdilec sadovnjakov in svetlih listnatih gozdov je zlatorumeni kobilar (*Oriolus oriolus*), katerega pa večkrat šlišimo kot pa vidimo.

Množično so kot gnezdilci v Ribniški dolini zastopane tudi ptice iz družine vranov. Najbolj množično jih zastopata siva vrana (*Corvus corone cornix*) in šoja (*Garrulus glandarius*). Številčno sta dokaj razširjeni tudi navadna kavka (*Coleus monedula*) in sraka (*Pica pica*). V zimskih mesecih pa nas obišče sem pa tja tudi poljska vrana (*Corvus frugilegus*). V zadnjih nekaj letih se kot dokaj pogost gnezdilec uveljavlja tudi krovkar (*Corvus corax*), na Travnici gori pa gnezdi krekovt (*Nucifraga caryocatactes*), jeseni pa se prikaže tudi v dolini, kjer pridno obira lešnike.

Ptice iz družine ščinkavcev prav gotovo sodijo med najbolj priljubljene. Redni gnezdilci naših sadovnjakov, logov in tudi gozdov so: navadni ščinkavec (*Fringilla coelebs*), lišček (*Carduelis carduelis*), grilček (*Serinus serinus*), zelenc (*Chloris chloris*), kalin (*Pyrrhula pyrrhula*), dlesk (*Coccothraustes coccothraustes*) in rumeni strnad (*Emberiza citrinella*). V letih 1982 in 1984 so v gozdovih množično gnezdili mali krivokljuni (*Loxia curvirostra*). Koncem septembra se v dolino priklatajo čički (*Spinus spinus*), zadržujejo pa se ob Bistrici in Ribnici, kjer raste veliko jelš. V oktobru pa se po pospravljenih poljih zadržujejo repniki (*Acanthis cannabina*), katerim se v začetku novembra pridružijo še gostje z daljnega severa — pinože (*Fringilla montifringilla*). Ob Bistrici pa je bil ob preletu opažen tudi trstni strnad (*Emberiza schoeniclus*).

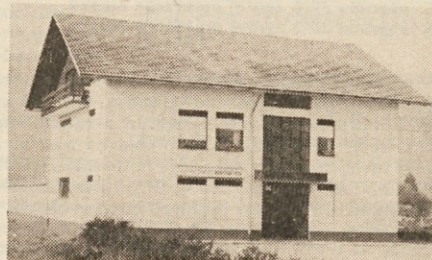
Jože Kozina

Turizmu in gostinstvu naša občina v svojih razvojnih dokumentih vedno posveča posebno skrb, čeprav bi težko rekli, da na tem področju uspešno izpolnjujemo načrtovano. Skozi dvajset in celo več zadnjih let, lahko v občinskih načrtih zasledujemo stalne pogume napovedi o razvoju turizma, lovstva, gostinstva in danes je pri tem kaj malo stvari, na katere bi bili lahko pretirano ponosni. Tako ponosni kot na gospodarstvo, recimo. Pogled, uprt v prihodnost, nazonanja odločnejša prizadevanja za razvoj teh dejavnosti, za katere imamo nekaj naravnih danosti, pa tudi nekaj novih delovnih mest bi se pri tem našlo. Žal smo prav zadnje čase, v začetku jeseni slišali, da dom na Travnici gori, kjer imamo najboljše pogoje za razvoj turizma, zaprl vrata in to kmalu potem, ko smo menili, da so stvari vendarle krenile odločno na bolje. Tudi srednjeročni načrt za naslednjih pet let predvideva nekaj odločnejših korakov naprej. Seveda pa zauresničitev tega ni dovolj stvari le zapisati v načrt, le-tega je treba tudi uresničiti. Poleg naravnih pogojev je za to potreben tudi denar, potreb-

na je volja storiti kaj več kot najnujnejše, potrebni so ljudje.

Fotografija Jaklevčeve gostilne Ribničan v Goriči vasi je le ilustracija našega tovrstnega srednjeročnega načrtovanja prihodnjega srednjeročja. Vsi želimo, da Ribnica s svojo razvito tradicionalno domačo obrtjo, sejmom, naravnimi lepotami, prijaznimi ljudmi ne bi še naprej ostajala turistično — gostinska bela lisa.

Foto: Mohar

Festival humorja, satire in karikature v Ribnici

Zimski večer pred letom dni; razstava knjig v domu JLA, ki jo je pripravila Mladinska knjiga in literarni večer našega rojaka, pisatelja Mihe Mateta. Po literarnem večeru še kratek klepet z Matetom. Pogovor nanese tudi na ribniški Festival pred dvajsetimi leti. Kaj bi se dalo narediti danes na tem področju?

Festival humorja, vrže Miha vabo in Ribničan jo zagrabi. Pri tem je takrat ostalo. Čez čas pa pride na kulturno skupnost tale dopis z Matetovim podpisom.

Festival humorja in satire

V Sloveniji je malo krajev, ki bi bili tako znani po svojem humorju kot prav Ribnica. Ribniški krošnjar in lončar sta bila že v starih časih znana daleč po svetu, saj sta pri prodaji svojih ret, rešet, sit in loncev morala znati uporabljati »namazan jezik« in raje prihajati pred ljudi s šaljivo kot žalostno besedo. Po drugi strani pa se je srčika in duša prebivalstva iz roda v rod ohranjala po siromašnem, a duševno veliko močnejšem delu prebivalstva, ki je skozi stoletja ostal na domači grudi in tako ves čas ohranjal glavne značilnosti, navade in običaje, ki so ostali živi do današnjih dni. Pričakovali bi, da se bosta ta dva

elementa pričela stapljati, toda zgodilo se je ravno obratno, pričela sta se oplemenjevati. Prav iz te sinteze pa se je razvil tisti pristni ribniški humor, ki je prav do današnjih dni ohranil svoje glavne značilnosti. Po svoji domačijski vkoreninjenosti je nekoliko počasen in dobrohoten, in po svoji svetovljanskosti igriv in tudi iskriv. Zato ni čudno, da je že Levstik zapisal: »Da bi morali slovenski pisatelji večkrat prisluhniti tudi Ribničanom, ki znajo bridke rešnice zavijati v prijetne šale.« Od teh Levstikovih besed pa je le en sam korak med humorjem in satiro, med tistim, čemur se na široko smejemo, in tistim, kar nas včasih zbode, a je vseeno smešno.

In zakaj govorim vse to? Zato, ker ne bi mogel najti primernejšega kraja za

uresničitev in potrditev slovenskega humorja nikjer drugje kot v Ribniški dolini. Tu je stara tradicija, ki se je ohranila do današnjih dni in ne samo to: še vedno je globoko prisotna in čuteča v ljudeh. Ali če parafriziram: Ribničan se rodi s šalo že na ustih. Zato bi bilo vsekakor upravičeno, da se ta tradicija v prihodnje še bolj oplemeniti in dá še večji poudarek kraju, ki si to zasluži. Pri tem pa ne mislim na kakšno tretje-razredno potrjevanje, temveč na privedite, ki bi bila v ponos ne samo Ribnici in njenim ljudem, temveč vsej slovenski kulturi.

Naj preidem k stvari: mislim na Festival humorja, satire in karikature, ki naj bi potekal v dneh pred Ribniškim sejmom. V ta namen bi bilo treba vsako leto v marcu ali pa mogoče tudi celo prej v javnih glasilih objaviti razpis za najboljša dela s humoristično in satirično vsebino. Ta naj bi bila porazdeljena na naslednje zvrsti:

1. humoreske in satire
2. aforizme
3. monodrame z vedro vsebino
4. karikature in
5. humoristične in satirične pesmi.

Iz najboljših del bi tako nastal večer humorja in satire (lahko dva večera) ter izvedba vedrih monodram (za kar bi lahko uporabili tudi ribniška gostišča), medtem ko bi istočasno trajala tudi razstava najboljših karikaturistov. Razpis za vse te zvrsti naj bi trajal do začetka junija, vsa prispela dela pa naj bi ocenjevala posebna strokovna žirija. Za izvedbo prispelih del bi se angažiralo znane slovenske igralce (za posamezne prireditve). Za začetek bi bil lahko festival splošen, če pa bi čez leta izgubil na svoji raznolikosti, bi se lahko razpisale določene teme. Pri humoreskah in satirah bi bilo treba že takoj na začetku omejiti dolžino tekstov (recimo, od dveh do desetih strani), aforizmi (od deset do dvajset), monodrame bi morale biti omejene na minutažo (ne predolge in ne prekratke), medtem ko naj bi karikaturisti sodelovali najmanj s tremi in največ s petimi karikaturami v določenem formatu.

Avtorji najboljših del s posameznih področij naj bi poleg denarnih nagrad prejeli tudi kipce Ribničana Urbana, za drugo in tretje mesto pa za to umetniško oblikovano kakšno drugo priznanje, značilno za Ribnico (reto, rešeto, sito, leseno žlico ali kaj podobnega). Najboljša dela naj bi vsako leto izšla v posebni publikaciji, opremljeni s karikaturami z razpisa. To se pravi, če bi se odločili za nagrajevanje po zvrstnem sistemu, potem bi bilo potrebno ob ugodnem in kvalitetnem odzivu podeliti 4 denarne nagrade in 4 kipce Ribničana Urbana. Lahko bi se odločili tudi za drugačno izbiro, in sicer tako, da bi žirija

izbrala najboljša dela in to ne glede na zvrst. Poleg samih kipcev bi bilo za nagrajence treba pripraviti tudi posebne diplome oz. plakete. K vsej stvari pa bi bilo dobro pritegniti tudi časopis Pavliho.

To bi bilo za začetek le nekaj temeljnih sugestij, ki bi jih bilo treba na širšem sestanku še uriditi, dopolniti ali celo overeči. Mislim, da bi bila ideja uredniška in bi pripomogla tako k večji razgibanosti ribniškega kulturnega življenja kot tudi širši afirmaciji zunaj samega kraja. Gotovo pa bi bilo to tudi v slovenskem merilu nekaj samosvojega in enkratnega.

Ljubljana, 16. 02. 1985

Miha Mate

To je že nekaj konkretnega. Klobuč se začenja odvijati. Prvi sestanek v zvezi s Festivalom humorja je bil 24. septembra 1985. Razen tistih Ribničanov, ki so običajno zraven tam, kjer se dogaja kaj v zvezi s kulturo, so se ga udeležili še Miha Mate ter predstavniki Pavlihe, Mladine in Dnevnika. Na sestanku smo govorili predvsem o razpisu za prispevke, ki naj bi izšel v Mladini, Pavlihi in Dnevniku ter seveda v našem Rešetju. Plod tega sestanka pa tudi še poznejših razgovorov z Miho Matetom ter delavci Pavlihe je naslednji razpis:

Kulturna skupnost Ribnica

razpisuje

nagrado za najboljšo geslo za prireditev Festivala humorja, satire in karikature.

Geslo mora biti v slovenskem jeziku in izvorno. Gesla bo pregledovala in izbrala posebna žirija v sestavi: France Grivec, Janez Debeljak, Stane Kljun, Vesna Poštrak, Aleš Debeljak. Nagrada za najboljšo geslo je 5.000 din.

Geslo pošljite na naslov Kulturna skupnost, Trg V. Vlahoviča 4, 61310 Ribnica do 31. decembra Ribničan, pokaži, če velja »jst bistre s'm glavie«.

V razpisu, kot vidite, manjkajo imena žirije, ki bodo objavljena naknadno, pa še nekaj. Ta nekaj je geslo prireditve. Že na prvem sestanku smo se dogovorili, da naj bi prireditve nosila nekakšen zaščitni znak — geslo. Da pa bo stvar res naša, skupna, smo se odločili, da gesla ne bo oblikoval samo ozek krog ljudi, ampak bomo razpisali nagrado za najboljšo geslo.

V. Poštrak

KULTURNA SKUPNOST RIBNICA

razpisuje v okviru prireditve

Festival humorja, satire in karikature

nagrade za naslednje literarne in likovne zvrsti:

1. humoreske in satire
2. humoristične in satirične pesmi
3. aforizme
4. monodramo z vedro vsebino
5. karikature

Dolžina, število in format prispevkov naj bi bilo omejeno po naslednjih kriterijih:

1. največ tri humoreske ali satire, ne bi smele biti daljše od desetih tipkanih strani
2. vsak avtor naj prispeva najmanj tri in največ sedem humorističnih ali satiričnih pesmi
3. aforizmov naj bi bilo najmanj deset in največ dvajset
4. monodrama naj bo v uprizorjeni obliki dolga od 30 — 45 minut
5. karikaturisti naj prispevajo najmanj tri in največ pet neopremljenih karikatur v A3 formatu.

Pri razpisu lahko s prispevki v slovenskem jeziku sodelujejo vsi državljani SFRJ. V poštev pridejo samo dela, ki niso bila še objavljena. Prispevke bosta ocenili dve strokovni žiriji, katerih sestava bo znana naknadno.

Tri nagrade, ki se podelijo za najboljša dela vsake razpisane zvrsti, bodo znesek v višini neto OD predsednika republiškega komiteja za kulturo SR Slovenije v II. polletju 1985, in sicer:

1. nagrada 50% zgoraj opisanega zneska
2. nagrada 30% zgoraj opisanega zneska
3. nagrada 20% zgoraj opisanega zneska

V mesecu septembru 1986, v času Ribniškega semnja, bodo najboljša dela predstavljena na Festivalu humorja, satire in karikature v Ribnici. Po končani prireditvi se karikature avtorjem vrne, za vsa izbrana dela pa si prireditelj pridržuje pravico objave v posebni izdaji. Prispevke pošljite pod šifro, razen karikatur, na naslov: KULTURNA SKUPNOST RIBNICA, Trg V. Vlahoviča 4, 61310 Ribnica, do 26. marca 1986. V ovojnici s prispevki pošljite zaprto ovojnico, v kateri naj bo vaš polni naslov, na njej pa vaša šifra.

Vozniki, ste pripravljeni na led, sneg, meglo?

Sneg. Beseda, ki pomeni sproščeno zimsko rekreacijo na zasneženih pobočjih, povzroča pa tudi obilo skrbi vsem udeležencem v prometu. Sneg, katerega sopotnika sta led in megla, povzroča voznikom nevšečnosti, ki jim marsikdaj niso kos, posebno, če niso pravočasno poskrbeli za svojo in tujo varnost.

Kaj govorijo cestno prometni predpisi o opremi osebnega avtomobila in o vožnji z njimi v zimskem času?

— Vsako motorno vozilo mora imeti med vožnjo v pogojih zmanjšane vidljivosti, kamor štejemo tudi meglo, sneženje ali dež, prižgane zasnežene luči.

— Za vožnjo v zimskih pogojih mora imeti avtomobil brezhibne oti-ralke vetrobranskega stekla, napravo za pranje vetrobranskega stekla in prezračevalne naprave, ki onemogočajo zarositev stekel.

— Avtomobil mora imeti vsaj na pogonskih kolesih gume s zimskim profilom, sicer pa gume s celoletnim profilom na vseh kolesih ter obvezno snežne verige.

Priporočljivo je, da ima voznik s seboj tudi strgalo za led, metlico, manjšo lopato in po možnosti tudi nekaj peska. S temi pripomočki bo lahko očistil avtomobil s snega in ledu in si pomagal na cesti.

Voznik bo pred vožnjo očistil vsa stekla in luči umazanije, ledu in snega, ki bi ga med vožnjo lahko motili in ogrožal voznika za seboj, če bi zaplate snega letele z avtomobila, preveril bo vse luči na avtomobilu in šele nato odpeljal.

Vožnjo bo vselej prilagodil stanju na cesti, povečal varnostno razdaljo, prižgal luči in vozil skrajno previdno, kajti nikoli ne ve, kje ga čaka na cesti led, megla ali sneg, kljub temu, da je cesta na pogled suha. Najnevarnejša mesta so na mostovih, v tunelih, us-ekih ali ob gozdu, kjer sonce podnevi ne odtali močne zmrzali.

Za vožnjo po ledu ali snegu si velja zapomniti, da niso dovoljene nikakršne nagle kretnje, posebej to velja za speljevanje, pospeševanje, zaviranje ali zavijanje, kjer lahko kolesa kaj hitro zdrsnejo. Najpametneje je,

da na zasneženi cesti pozabimo na zavore. Pospešujemo počasi, zaviramo pa z motorjem, tako da postopoma pretikamo hitrosti navzdol. Če avtomobil po snegu ali ledu zdrsne, tedaj moramo izklopiti pogon, z volanom pa skušamo ujeti avtomobil. Zaviranje ali pospeševanje v taki situaciji nas bo pripeljalo do najbližnjega jarka.

In še o snežnih verigah. Te so namenjene le vožnji po snegu, naj bo zbit ali ne. Snežne verige omogočijo pogon

avtomobila v pogojih, ki jim niso kos nobene še tako dobre gume, obenem pa omogočajo vodljivost avtomobila in zaviranje. Sicer pa velja, da z verigami vozimo največ do 60 km/h.

Seveda pa verige niso primerne za vožnjo po ledu ali snežni brozgi. Vozniku sicer dajejo varljiv občutek boljšega oprijema koles, dejansko pa zmanjšujejo učinek same gume. Na ledu bodo verige hitreje zdrsnile kot pa guma, v snežni brozgi pa je učinek enak vožnji po suhi cesti, kjer veriga zmanjšuje stik kolesa z cesto. Voznik, ki bo verige uporabljal tako, bo poškodoval gume, najverjetneje pa tudi druge dele avtomobila.

V trgovinah je moč dobiti več vrst verig, vendar pa bo voznik, ki bo pozimi več vozil, kupil boljše verige, ki jih je tudi lažje nataktniti. Če do sedaj še niste natikali verig na kolesa, poskusite to prvič doma na toplem, da vam na cesti ne bodo delale težav.

Jesensko-zimsko vreme in pešci

V prometu sodelujemo vsi, pa je vendar vsak udeleženec v prometu tudi pešec. Pešec je najmanj zaščiten in zato pogosto žrtev prometne nezgode. Pešci so tudi pogosti povzročitelji prometne nezgode, največkrat s hudimi ali celo tragičnimi posledicami.

Tretjina vseh Slovencev je voznikov motornih vozil, ki poznajo težave in

nevarnosti, ki nastajajo ob srečanju vozila in pešca, a zelo malo voznikov to upošteva, kadar so pešci.

Za pešce je v večini naselij dobro poskrbljeno, saj so zgrajeni hodniki za pešce, nadhodi, podhodi, označeni prehodi za pešce, semaforizirana križišča, posebni prometni znaki in osvetlitev. Tudi prometni predpisi v največji meri ščitijo pešce v prometu, vendar so kljub temu žrtve med pešci redne, skorajda vsakodneвне.

Vzroki za nezgode so tako pri voznikih kot pri pešcih. Pešci se po eni strani zavedajo svojih pravic, ki so glede na gostoto prometa včasih neuporabne, saj voznik ne more ustaviti vozila na mestu, da bo pešču omogočil varno pot, po drugi strani pa ne upoštevajo svojih dolžnosti, ki naj vozniku omogočijo varno udeležbo v prometu in obenem zagotovijo varnost pešču, četudi z nekoliko daljšo potjo ali izgubo nekaj minut.

Pa si pogledjmo nekaj primerov posebej ob zimskih poslabšanih vremenskih pogojih:

Vsak pešec se mora zavedati, da ga bo voznik v mraku, megli, dežju ali ob sneženju zagledal pozno, večkrat celo nepozno, da bi lahko varno ukrepal. Zato naj bo pešec skrajno previden pri prečkanju ceste in naj jo prečka, če je mogoče, le na prehodih, ki so posebej

označeni in osvetljeni ali v semaforiziranih križiščih, seveda pri zeleni luči.

Na mokri, poledeneli ali zasneženi cesti imajo vozila dosti večjo zavorno pot kot na suhi cesti, zato naj pešec prečka cesto le, ko se je prepričal, da se bo vozilo varno ustavilo, sicer pa je bolje, da nekoliko počaka, da vozila odpeljejo.

Pešec naj omogoči vozniku, da ga bo pravočasno zagledal, stem da se bo podnevi oblekel v oblačila živih ali celo fluorescentnih barv, ponoči ali ob drugih pogojih zmanjšane vidljivosti pa naj v desni žep zapne svetlobno odsevno telo — kresničko, ki bo visela ob njem. Taka telesa morajo vsi otroci nositi na cesti ob vseh pogojih zmanjšane vidljivosti, odrasli pa na cestah izven naselja. Vendar pa jo bo previden pešec uporabljal že prej tudi v naselju.

Na mokri, poledeneli ali zasneženi cesti bo vsak pešec nepotrebno tvegati življenje, če bo prečkal cesto izven prehoda za pešce, nenadoma stopil ali priteknel na cesto, prečkal cesto pri rdeči luči, hodil ponoči izven naselja brez kresničke ali celo po desni strani ceste, da o vinjenosti, poležavanju ali sedenju na cesti sploh ne govorimo, ker voznik ob takih primerih nezgode največkrat ne bo mogel preprečiti.

Pionirski pohod po poteh svobode — Srbija 1985

Slovensko republiško delegacijo sestavljajo pionirji iz občine Ribnica.

Iz OŠ dr. France Prešeren Ribnica so bili izbrani štirje pionirji: Reno Lapajne, Jana Benčina, Betka Hren in Nedo Kriještorac.

19. 9. 1985: Odhod z avtobusom iz Ribnice ob 19.40. iz Ljubljane pa ob 22.20 s spalnikom.

20. 9. 1985: V Beogradu smo po krajšem iskanju našli Dom Pionirjev, kjer so nas razporedili v združeni pionirski odred »Sirogojno«.

Z avtobusom smo se odpeljali v Prokuplje. Na dvorišču OŠ »Nikodije Stojanović — Tatko« je bilo zelo živahno. Pričakali so nas pionirji gostitelji, ki so pionirje pohodnike odpeljali domov na kosilo. Člani štaba pa smo se v hotelu pošteno podprli ob srbskih specialitetah. Ob 16.30 je bil svečan zbor vseh pred šolo. Tu so nam izročili steklene medalje z napisom »Pohod pionira Srbije — Sirogojno, Prokuplje 85«. Nato smo krenili v muzej, kjer smo si ogledali slike o uporu 1917. leta proti Bolgarom in kasneje NOB z različnimi dokumenti in predmeti. Dobil smo tudi zbirko pesmi, ki nam jo je izročil sam avtor.

V domu sindikatov smo po kulturnem programu izvedli delovno konferenco. Štab smo sestavljali: tovariš Vule — komandant ZPO Sirogojno, Goca — pionirska inštruktorica, članica ZSMS, Milan — književnik, dramaturg, Vinka — glasbeni pedagog, Jelisaveta — medicinska sestra, Vera — delegat iz Slovenije, Miloš — delegat iz Kosova.

Predstavili so nam bombaša Širogojno, po katerem se imenuje ZPO.

— Formiranje čet: 1. četa Nedo, 2. četa Betka, Beno, 3. četa Jana.

— Izvolitev komandanta — pionirjev: Šeherezada iz Brčkega

— Zastavonoša — Betka Hren

— Pozdrav predstavnika delegacije iz republik — Beno.

Tako je bil formiran naš združeni pionirski odred Sirogojno. 21.30 — Krenili smo k počitku, pionirji h gostiteljem, štabovci pa v motel Jezero v Blacah.

21. 9. 1985: Vstajanje ob 5. uri in zajtrk. Pred nami je lepo sončno jutro, gledali smo pokrajino in gozdove okoli nas. Spominjali so nas na Slovenijo, le saša je tu strahovito uničila pridelke.

Ob 6.30 smo se z avtobusom odpeljali na planino Jastrebac, zbrali smo se na manjši planoti Ajdanovac. Tu nas je pozdravil narodni heroj Janković in nam zaželel srečno pot. Zadonela je tudi himna našega ZPO: »Zlatibore, širi svoje granej prihvati mlade partizane...«

Po kosilu smo nadaljevali pot proti Nišu. Ob cesti so nas ob majhnih vaških šolah čakali pionirji, avtobusa so zapisali s cvetjem, nas obdarovali z jabolki. Povsod smo bili pristrčno sprejeti, čutili smo dobrodošlico in gostoljubnost. V vasi Merošina so nas pred šolo zopet ustavili pionirji in prebivalci s transparenti dobrodošlice ter svežo vodo, ki nam je bila najbolj potrebna zaradi vročine. Snidenje je bilo kratko, saj smo morali še isti dan priti v Knjaževac, kjer smo prenočili. Spetoma smo v Nišu obiskali spomenik Bujanji, ki je posvečen 7.000 žrtvam. Kustos muzeja nam je pripovedoval o poboji prebivalstva.

Med potjo smo se v avtobusih učili pesmi, ki so bile obvezne za zaključni program: Istom stazom, Sa Ovčara in Kablara, Sloboda...

Ob 17.50 smo se sestali s pionirji, borci in predstavniki DPO ter prebivalci v Krenti. Po kulturnem programu je ob spomeniku spregovoril predsednik ZS Knjaževac in med drugim dejal: »Dragi pionirji, poslušajte šumenje gozdov in rek, spoznali boste našo zgodovino, tudi spomeniki vam govorijo. Ob vsem tem boste še bolj ljubili domovino in krepili naše bratstvo in enotnost.«

Učenci knjaževskih šol so nam zaplesali tudi splet narodnih plesov. Z avtobusom smo se pripeljali v Knjaževac in ob 21. uri so pionirji po večerji odšli na domove gostiteljev, štabovci pa smo po sestanku legli k zaslužnemu počitku v internatu.

22. 9. 1985: Vstajanje ob 5.30, zajtrk in zbor. Domačini so nam za popotnico prinesli 2 gajbi jabolk. Krenili smo ob 9. uri. V avtobusu je prijetno vzdušje. Otroška govornica se je pomešala: srbsko, hrvatsko, slovensko, albansko, madžarsko. Pohodniki se razumejo, tvorijo Jugoslavijo v malem. Krepi se prijateljstvo. V Knjaževcu se nam je izgubil Črnogorec Miroslav, zato smo krenili z majhno zamudo.

V Zaječarju smo se srečali s tremi pionirskimi odredi pri spomeniku. Tudi tu je bil bogat program. Raport komandant ZPO, pozdravi delegatov iz republik. Naš Beno je pozdravil po slovensko: »Vsem pionirjem iz Zaječarja prinašam bratske pozdrave iz SR Slovenije.«

Pesnik Marković nas je pohvalil, ker smo se tako vzorno poklonili spominu žrtvam.

Sonce je neusmiljeno pripekalo, reke Morave s koraj ni več, je le še luža. Pred Negotinom nas ustavijo pionirji in meščani ob »Vančini česmi« s svežo vodo in ratlukom. RTV Negotin sne-

ma naš program, pionirji pripovedujejo o svojih vtisih.

Položili smo vence k spomenikom skojevcev — herojem in k spomeniku Titu pred šolo z njegovim imenom. Spet čudovit program, posebno lepo je zaplesala ritmična skupina, v dar smo dobili rutice, značke, knjigo o Titu. Po kosilu smo se sprehočili po »vašarju«, kar je bilo še posebno doživetje.

V Negotinu, ki leži na tromeji, se je Miro spet izgubil. Ob 17.30 smo z večjo zamudo krenili proti Kladovu. Obiskali smo spomenik v Vajugi, ki je bil odkrit na ta dan. Na tem mestu so se združile enote Rdeče armade in JLA v zadnjih bojih za osvoboditev Beograda. Govoril je udeleženec teh bojev narodni heroj general Stojević Ljuba. Ob 21.15 smo prispeli v Kladovo. Pozdravi in pesem. Pionirji so odšli z gostitelji, štab pa na večerjo v Tekijo in k počitku v hotel Đerdap.

23. 9. 1985: Zajtrk ob 7. uri, nato program pred OŠ Vuč Karadić. Sedli smo v avtobusa in se odpeljali v HE Đerdap I. Kot posebnim gostom so nam razkazali vso HE. Gledali smo tudi, kako v prekopnicah izravnava vodni nivo Donave, da ladje lahko pljujejo dalje.

Slovo, pesem in pozdravi ter spominška darila.

Pot nadaljujemo v Majdanpek. Lepo novo rudarsko mesto. Sprejem pred mladinskim domom, ogled Rajkove pečine, program v šoli. Čudoviti plesi pesmi in ritmika. Kosilo v hotelu in odhod preko Požarevca proti Svilajncu. Pot je dolga, utrujeni smo, časa za spanje ni, ker se je treba učiti za zaključno slovesnost.

Ob 19. uri smo prispeli v Svilajnac. Na trgu Laze Stojanovića nas čaka nepregledna množica pionirjev, prebivalcev, zastav. Spet pozdravi in nagovori, raporti in izrazi dobrodošlice. V šoli Jovan Jovanović Zmaj nepregledna kopica dobrot. Pionirji odidejo h gostiteljem.

24. 9. 1985: Zjutraj zbor pred šolo, pozdravi nas 2.000 učencev, učitelji, predstavniki DPO. Vabijo nas, naj pridemo še k njim. Mahamo v slovo in zapustimo gostoljubno mesto. Sonce neusmiljeno pripeka. Vozimo se po avtocesti in se bližamo Kragujevcu. Avtobusi zapeljejo v Šumarice pred muzej 21. oktober. Vse je v zastavah. Ob poteh stojijo špalirji pionirjev. Tu se združimo z ostalima ZPO — Pinki in Gonimete Terbeši. Ogledamo si muzej. V Šumaricah, tam kjer so za vedno utihnil glasovi 318 otrok, se danes razlega pesem. Lepo je pogledati množico v pionirskih uniformah z zastavami. ZPO so skupaj s pripadniki JLA in RK postrojili pred spome-

nikom ustreljenim dijakom. Pozdravi, polaganje cvetja in kulturni program. Pretresljivo in obenem lepo izzveni recitacija gledališkega igralca. Imamo solzne oči, ko govori o krvavem pokolu.

Vroče je, nekaj pionirjev zaradi napore omaga, potrebujejo pomoč. Vse je veličastno in lepo.

Z avtobusi se popeljemo skozi Šumarice in mimo spomenikov ustreljenim, skozi mesto in mimo gimnazije, iz katere so peljali dijake na streljanje. Ura na gimnaziji stoji.

Iz sončnega Kragujevca nas republiška prometna milica vodi do Beograda. Peljemo se po Šumadiji, vsi smo razigrani, vidimo že Avalo in kmalu smo na cilju v pionirskem mestu. Tu nas čaka kosilo.

Po kosilu so pionirji za kratek čas zares prosti, štabovci pa se dogovarjajo na sestanku. Seznanimo se s potekom večerne poslovilne prireditve. ZPO se spet zbere, zadnje priprave, ponovitev pesmi, nagovorov, ob 18.30 s pesmijo — himno odreda odkorakamo na prostor, kjer je zaključna slovesnost.

Nemalo smo presenečeni, ko med nami spet vidimo naše Prokupljance, predsednika skupščine, ravnatelja šole, predsednika SZDL. Prišli so se posloviti od nas »Prokupljancev«.

Program se odvija ob tabornem ognju, tudi naša Jana nastopa. Lepo je. Ob 20.40 je program zaključen, pionirji se razidejo z gostitelji na vse strani Beograda. Štab pa po večerji še izmenja izkušnje, kaj je bilo v redu, česa je manjkalo, prespi v Obrenovcu.

25. 9. 1985: Vstajanje ob 5.30, zajtrk in povratek v Beograd. Ogledamo si nekaj diapozitivov o Beogradu ter se odpeljemo na ogled Titovega memorialnega centra: Hiša cvetja, rezidenca, muzej.

Ob 14. uri je kosilo v pionirskem mestu.

Kmalu po tem pa se začne vsesplošno poslavljanje. Marsikatero oko je solzno.

V pionirskem mestu ostanemo le še mi Slovenci, pionirji iz Bara v SRČg, Splitski in SRH in Makedonci iz Kočanov. Po večerji zapustimo pionirsko mesto, na kratko obiščemo še nekaj trgovin in že je treba misliti na odhod.

Na postaji slovo. Solze in objemi ter poljubi, mahanje. Obljubljamo si, da bomo pisali. Hudo nam je, pa se vendar veselimo vrnitve. V obeh kupejih je razpoloženje na višku. Spremljajo nas Vinka, Goca, Miloš in Milan, Marta in Anka ter Mirjana.

Betka in Jana nam pripravita ležišča. Vlak potegne in mi mahamo. Nekaj časa je še slišati smeh in pogovor, nato pa zaspimo, saj smo zelo utrujeni.

26. 9. 1985: Zbudimo se v Zidanem mostu. Obležemo se in pripravimo za izstop v Ljubljani. Začuda zamude ni in ob 8.15 smo že na avtobusu in se odpeljemo proti Ribnici. Izstopimo na prvi postaji in se javimo v šoli. Oddamo še Loško potočane in Sodražane ter odidemo k počitku. Polni smo najrazličnejših vtisov. Bilo je lepo, ne le lepo, bilo je čudovito. Kljub vsemu pa smo srečni, da smo doma.

Z nami je pesem: »Rastu, rastu pioniri...«

Z nami so spomini in nepozabna doživetja. Obljubljamo, da bomo še naprej krepili in čuvali bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Kam iz prijazne hiše učenosti?

Sem učenka 8. razreda. Kar prekmalu bo nastopil čas, ko bo treba za zmeraj zapustiti prijazen šolski barček, trgovino »Kresničkovo«, banko »Zeleni zajček« in še veliko tako domačih koticov naše šole. Treba se bo odločiti za poklic, pred tem pa se bom morala najbrž še z marsičem seznaniti.

Že od malih nog me veseli poklic predmetne učiteljice. Izmed predmetov me najbolj zanimata zgodovina in zemljepis pa tudi jeziki. Zato mislim, da bi se lahko vpisala na družboslovno šolo. V 7. razredu smo bili testirani in šele test bo pokazal, za kaj sem sposobna.

O poklicih in delu se največ pogovarjamo in si svetujemo pri pouku družbenomoralne vzgoje. Med prostim časom učenci večkrat listamo po literaturi o poklicnem izobraže-

vanju in gledamo, kaj postaneš po določenem šolanju. Pa tudi med seboj se veliko pogovarjamo, vendar še nihče ni dokončno odločen o bodočem življenju.

V letošnjem šolskem letu bom obiskovala družboslovni krožek, računalništvo in agnleški jezik. Prepričana sem, da si bom s tem pridobila precej znanja in da v srednji šoli ne bom imela toliko težav.

Odhod iz osemletke bo zame zelo težak, saj se bom morala posloviti od svojih sošolcev in priljubljenih učiteljev.

BAMBIČ Alenka, 8. razred
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

V šolski knjižnici

Počitniško (naj)doživetje

Veselo:

- ko smo pekli koruzo, Bojan, 8. b
- ko smo spali na skednju, Silvo, 8. b
- ko sem dobila novo prijateljico, Renata, 8. b
- vožnja s čolnom — »šlaufom« po mrzli Ribnici in kopanje v njej, Dušan, 8. b
- dobil sem novo rdeče dirkalno kolo, Jože, 5. a
- ples na morju, Alenka, 6. d
- ko sva s prijateljico na morju nabirali školjke, Saša, 2. c
- kopanje v Bistrici, Barbi, 6. d
- sladoled pri Isenu, Edo, 8. b
- lahko sem dolgo spala, Špela, 6. b
- dobila sem visoko plačo, Tadeja, 8. b
- dobil sem psička, Vito, 8. b
- ko sem se naučila plavati, Sabina, 1. d
- povratek iz bolnice, Kristijan, 7. a
- vožnja s čolnom na pedala, Maruša, 6. b
- večer na jadrnici za 10 oseb, Erna, 6. a
- ko smo imeli ure baleta, Nina, 6. d
- premagala sem očka v plavanju, Irena, 6. b
- dobila sem sestrično, Anelka, 8. b
- ko sva se z bratom na morju igrala, Tanja, 1. d
- ko sva šli s prijateljico v Dolenjske Toplice, Karmen, 6. d
- ko sem se vozila z motorjem in dnevi, ki sem jih prebila na Štajerskem, Neli, 8. b
- ko smo s prijatelji za hišo pekli krompir, Natalija, 1. d
- počitnice pri stari mami, Janko, 7. a
- ko sem se igrala s sestrico Špelco, Barbi 1. d
- ko sem se prevrnila z motorjem in urezala s koso, Mateja, 8. b
- ko sva bili s sestro pri babici v Črnomlju, Jana, 3. b
- ko sem šel na morje in v planine, Sebastjan, 1. d
- sanjala sem, da bom postala miss sveta, Katja, 8. c
- dirka za pobeglo žogo na morju in suhem, Mateja, 6. b
- ribiška noč v Lošnju, Tadeja, 8. b
- obisk iz Švice in darila za moj god, Ana, 6. b
- naredila sem izpit za moped, Betka, 8. B
- vožnja s čolnom na pedala, Maruša, 6. b

Komično:

- ko smo »rabutali« slive in sem padel v koprive, Janez, 8. b
- ko je Saša padla v morje, Meta, 6. b
- ko sem izgubila prijateljico z motorja, Brigita, 8. b
- ko smo kopali krompir in sem naletela na miško, Jana, 7. c

Anketo so izvedli člani literarno-dopisniškega krožka višje stopnje na O. Š. dr. France Prešeren, Ribnica

Krompirjev dan na naši šoli

September je mesec, ko je treba s polj pospraviti poljske pridelke.

Naša šola je v Retjah posadila dve njivi krompirja. Ker je lepo dozorel, ga je bilo treba izkopati in pobrati. Zato smo organizirali proizvodni dan.

Zgodaj dopoldne smo odšli v Retje in se lotili dela. Krompir smo izkopavali strojno. Učenci smo se razporedili v dve vrsti. Na vsaki strani njive je bila ena. Vsak učenec je moral za traktorjem pobrati krompir na približno dveh kvadratnih metrih njive. Ker nas je na začetku zaradi megle zeblo, nam je delo šlo slabo od rok. A kmalu je posijalo sonce, ogreli smo se in začeli bolj pridno pobirati. Ko smo pospravili prvo njivo, smo se preselili na drugo.

Tam je bil postopek delaravno takšen.

Ko smo pobrali ves krompir in ga nakopičili na visok kup, smo ga pomagali prebirati in razvrščati med debelega, drobnega ali semenskega. Čas nam je hitro minil in ko smo končali z delom, je tovariš hišnik s traktorjem odpeljal krompir v spravilo. Učenci smo se zakadili v šolo. Tu nas je že čakalo kosilo, ki smo ga z užitek pojedel.

Tako se je končal naš krompirjev dan. Ponosni smo na to, da lahko marsikatero poljščino pridelamo sami.

OSVALD Mojca, 7. razred
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

V četrtek smo šli v lepo urejeno šolsko knjižnico. Tovarišica knjižničarka nas je vsa vesela sprejela, saj je mislila, da bomo rešili vse lahke uganke, ki nam jih je naložila. Ko smo prišli v veliko, s knjigami založeno sobo, nas je že čakala miza s stoli. Posedli smo, nato je tovarišica povedala naslove lepih in manj lepih knjig, ki jih moramo prebrati za bralno značko. Te knjige imajo zelo zanimivo

vsebino. To pa vem zato, ker nam je tovarišica povedala bistvo knjig. Nato je začela z uganjami. Za nas so bile težke. Nekatere smo znali, drugih ne.

Potem smo se pogovarjali še o drugih zanimivostih. Kmalu pa smo morali iti v učilnico, kjer se je nadaljeval pouk.

BARBARA PIRNAT, 6. c
OŠ. dr. France Prešeren
Ribnica

Spomini na dan rojstva in smrti Franceta Bevka

Bil je 17. september. Po odmoru naj bi imeli slovenščino. Pripravili smo si zvezke in vse, kar potrebujemo pri uri slovenskega jezika.

Ko je tovarišica prišla v razred, nam je povedala, da bo ura posvečena Francetu Bevku. Na ta dan 1890. leta se je rodil, 1970. pa umrl.

Najprej smo se pogovarjali o njegovih znanih delih, ki jih je napisal za mladino. Že lansko leto smo o njih veliko slišali in jih sami brali ter naredili stensko tablo o njegovem življenju. Tovarišica nam je povedala, kako je pisatelj sprejel pionirje na Travnici gori še takrat, ko je ona hodila v 1. razred, in kako jim je podelil bralne značke. Potem smo prebrali njegovo berilo Junak. Hoteli smo si ogledati še diafilm, a je zmanjkalo elektrike. Uro smo zaključili s pogovorom, kako bomo obnovili berilo o junaškem Cenetu.

MARINČ IVANKA, 6. razred
OŠ dr. Antona Debeljaka
Loški potok

Neca v Ribnici

V torek, 8. 10. 1985 nas je v Ribnici v Domu JLA obiskala Neca Falk. Tu je imela koncert. S kitaro jo je spremljal Andrej Pompe. Zapela in zaigrala nam je pesmi s kaset Maček Muri, Zlata ladja in Pika poka. Nekaj pesmi sta zapela skupaj z Andrejem, pri nekaterih pa smo sodelovali tudi mi. Po koncertu je delila svoje slike, teh je na žalost zmanjkalo, prodajali pa so tudi zadnjo kaseto Pika poka. Člani literarno-dopisniškega krožka smo ji zastavili nekaj vprašanj. Z veseljem je odgovorila.

— *Koliko časa že prepevate v javnosti?*

— V javnosti prepevam že veliko časa. Uradno od l. 1969.

— *Zakaj ste se odločili ravno za pevsko kariero?*

— Petje mi je bilo všeč. Najprej sem kar tako pela s prijatelji kot bend. Nato pa sem začela zares. Sedaj je to moj poklic, s tem služim denar, to je moja profesija.

— *Ali se ukvarjate še s čim razen s petjem?*

— Ja, ukvarjam se s fotografijo. Sedaj imam samostojno razstavo fotografije v Mariboru.

— *Ste na koncertih vedno lepo sprejeti?*

— V glavnem ja. Moram pa povedati, da je bil današnji koncert v Ribnici moj prvi koncert z Mačkom Murijem. Občinstvo me ni še nikoli preboksalo ali vrglo z odra.

— *Ste bili kdaj razočarana nad občinstvom?*

— Z občinstvom sem bila vedno zadovoljna, če so le bili poslušalci zadovoljni z mano in se niso dolgočasili. Če pa občinstvo ni zadovoljno s koncertom, pa sem kriva sama. Zato sem lahko nezadovoljna samo sama s sabo.

— *Ljudje so vas zelo vzljubili na novoletnem TV programu, kjer ste predstavili muzikal Maček Muri in Muca Maca. Je bilo prodanih veliko kaset?*

— Ja, s prodajo kaset sem zadovoljna, saj jih je prodanih že okoli 25.000. To bo verjetno srebrna kaset. Najbolje pa je to, da so starejši v glavnem prav tako otročji kot otroci.

— *Kje živite?*

— Živim v Ljubljani in Mariboru. Bolje, v Mariboru sem doma, v Ljubljani pa živim.

Koncert je bil zelo zanimiv, pester in veselje je bilo poslušati Neco in Andreja. Če upoštevamo njeno načelo o uspešnosti, je morala biti tudi sama zadovoljna.

Želim si še veliko takih koncertov. Kdor pa želi dobiti sliko Neca Falk, naj ji piše. Njen naslov je: Neca Falk, Trebinska 11, 61000 Ljubljana.

Izpraševali sta:
Nina in Alenka
Literarno-dopisniški
krožek viš. st.
OŠ dr. France Prešeren
Ribnica

Misli

Čelo v možganih najmodrejšega človeka je mogoče najti neumen koticček.

Vsak človek dela napake. Pomembno je, da jih delaš tedaj, ko te nihče ne gleda.

Blažena mladina, zakaj dedovala bo državne dolgove.

Nekaj dobrega pa le ima svetovna kriza: naučimo se mnogo zemljepisa.

Grom je dober in zbujajo pozornost, toda delo opravi blisk.

Bolj preprosto je obvladati narod kot lastnega sina.

Vsaka vojna, čeprav dobljena, je poraz razumnosti.

Čez svoje razmere živi, kdor izdaja več besed kot sprejema misli.

Nekateri ljudje se pritožujejo, da imajo rože trnje. Jaz pa sem vesel, če so med trnjem rože.

Človeštvo je v tisočletjih pridobilo nesmrtno umetnine, ne pa dovolj kruha za vsakega človeka.

Nihče ne more živeti v miru, če njegov sosed tega ne dopusti.

Stene imajo lahko ušesa in ušesa stene.

Kamni letijo samo na drevo, na katerem je sadje.

Vzgoja brez discipline je kakor mlin brez vode.

Napredek ni bil nikdar dosežen v soglasju vseh.

Jože Benčina — šestdesetletnik

Enkrat ali dvakrat mesečno se srečujemo na skupščini občine na sejah delegacije za zbor občin skupščine SR Slovenije. Eden najbolj rednih članov skupine delegatov je, eden redkih tudi, ki gradivo za sejo skupščine temeljito prouči in se na sejo pripravi. Zadnjič, na eni oktobrskih sejskupine delegatov je bilo, je nasmejan postavil na mizo steklenico konjaka, rekoč: »Šestdeset let sem imel oni dan, pa ga srknite malo na moje zdravje!« Cestitali so mu, z veseljem in od srca, kot pivci pa se žal nismo kaj prida izkazali. Pa nam tega ni zameril.

Beseda je o Jožetu Benčini, do pred dobrim letom direktorju kmetijske zadruge Ribnica, čez nekaj dni pa bo minilo leto, kar se je »zaposilil« pri skupnosti pokojninskega zavarovanja kot upokojenec. Ves mladeniški je še, poln sil in najmanj desetletje je, takole na videz, nekam skrill.

Menda ni občana v naši občini pa tudi še malo preko občinskih meja, ki bi ga ne poznal. Še posebej če je kmet ali pa se s kmetijstvom ukvarja ali pa kdor se je kdaj v zadnjih desetletjih ukvarjal z družbenopolitičnim delom, predvsem v skupščini občine. Podatki o rojstvu človeka povedo bolj malo (no, rojen je bil v Bukovici 6. oktobra 1925).

Zgovorno je vedno in mora biti delo, ki ga nekdo opravi, pa ne samo delo na delovnem mestu, tudi širše, v družbi, za skupnost. Jože Benčina je že tak, človek z bogatim življenjepisom, z bogatim, ustvarjalnim delom in prav s tem, z delom se je vpisal v našo skupnost. Resda ni veliko delovnih mest, ki bi jih v štirih desetletjih zasedal, ni premenjal veliko služb niti dejavnosti in področij svojega delovanja. Je pa vedno in povsod pustil globoke sledi, sledi svojega ustvarjalnega dela.

Delal sem, kolikor sem mogel in znal, vedno pa pošteno, za ljudi, za skupnost, bi lahko rekel.

Po osnovnem poklicu trgovski delavec se je že v zgodnji mladosti zapisal delu v kmetijstvu. Izhaja s kmetov in zemlji je ostal zvest vse življenje. Skoro vseh štirideset let ustvarjalnega dela je povezanih s kmetijstvom, z borbo za uveljavitev in razvoj zadrugištva. Sam se ga spominjam vedno kot vodilnega delavca v zadrugi, človeka, ki je bil vedno v načrtih, kako stvari uspešneje pognati naprej, kako iz te naše ribniške zemlje s pomočjo pridnih kmetovih rok iztrgati čim več. Poleg tega pa je vedno čutil kot svojo dolžnost aktivno in ustvarjalno sodelovati v samoupravnem in družbeno političnem delu v domačem kraju, v občini, v Ribnici. Precej časa bi lahko naštevali najrazličnejše funkcije, ki jih je v preteklih desetletjih opravljal v socialistični zvezi na krajevnem in občinskem nivoju, v skupščini in njenih organih, v krajevni skupnosti pa vse do zadruženje zveze. Delo je vedno opravljal (in danes tudi še) zavzeto in z odgovornostjo.

Naj mi bo dovoljeno, da v imenu bralcev, naših občanov, predvsem pa prijateljev in znancev iskreno čestitam tovarišu Jožetu ob njegovem življenjskem jubileju z željo, da mu tudi zdaj ne bi opešale moči in volja še za nadaljnje aktivno družbeno politično delo. Tisto in tako, ki ga je bil vajen vedno doslej.

F. Grivec

Za REŠETO piše Urban

Saj sam ne vajm, če se še spleča pisat in predlagat pametne stvari, katjer'h n'hče ne upoštajva. Pisou s'm žje o himn', pa o olimpijsk'h igrah, pa naj t'ga n'hče hmjerk' imu. Ne vajm, če me n'hče resnu ne jamle al' kaj, pa zmjeraj resnu misl'm.

Zdaj, ku se je cuk'r podražu, de imamo b'l sladku žiulejne, pa uole se je podražu, de njab' preveč škripalu, s'm rezmišlou o naš'h devizn'h douguv'h. Tud' o t'm s'm žje ankrat pisou, da jest naj's'm uržah ze douguve, k' so se ta caji spjet povječal', pa s'm, ku s'm brau kako tešku ž'vijo u Nemčiji in u Holandiji in d'rgeje ne zehuođ brezposeln' in socialn' ,podjercan' s tauž'nt al tauž'nt pjetstu markam'. Pa, s'm mislu, da b' se naša in une države, kjer imajo težave z l'dmi z malu dnarja, lohku dogovurle in b' rajšile usaka suje težave in probleme. Koku?

Čistu ajnfoh! Če recimo ne zahuođ' člov'k s tauž'nt markam ali pa tauž'nt dvajstu markam ne moure živ't, je rajvež. Tu pa je p'r nas kar deset do petnajst star'h m'ljuonu dinarju in s t'm dnarjam se p'r nas kar lepu in fajn ž'vi. Tu dokazujejo usi tareun' zahodn' turist', k' z malu markam' p'r nas, k' jamramo, koku je use dragu, prau fajn skuz' pridejo in še kaj p'ršparajo. Pa b' blu prou, če b' mi pomagat' t'm dežjalam reševat probleme, oni pa nam. Usi tareuni naj b' za en majs'c ali pa dva polajr' p'ršli k nam, nam dal' sujih tauž'nt dvajstu mark (tu je tristu tolarju), pa b' ono lepu živajl' in se lepu imajl' in še kaj p'ršparal' ze doma, mi b' pa tud' kar hitru do lep'h deviz p'ršl' in b' u najka lajt' h lohku plačal' use tuolarske obrajt' in še kaj od glaunce. Samu ne vajm, če bi imajl' p'r nas tulku dinarju ze zamajnat tulku deviz. Ampak mi se znajdemo, b' pa dinarje natiskal' u tiskarn', saj toku tud' zdaj dajlamu. Ampak se m' zdi, de tud' s t'm predlogom ne bou n'č, me ne bou n'hče resnu jemau.

Vaš Urban

Jamarstvo

Od 10. — 27. avgusta je bila na Durmitorju mednarodna speleološka ekspedicija. Na njej so sodelovali jamar-

ski klubi iz vseh jugoslovanskih republik razen iz Makedonije. Poleg tega pa so bili še jamarji iz Portugalske, Velike Britanije in Francije. Dva člana iz DZRJ Ribnica sva predstavljala slovenski ekipo. Vodja odprave, ki je štel 50 ljudi, je bil dr. Milutin Lješevič iz Beograda.

Baza odprave je bila v vasi Virk, 2 km iz Žabjaka. Tabor odprave je bil na Surutki, 2100 m visoko, pod BOBOTOVIM KUKOM, ki je z 2522 metri najvišji vrh Dinarskega gorstva in Durmitorja.

Raziskovalne ekipe so bile 4 s po 7 — 9 ljudi, seveda nacionalno mešane.

Vhodi v brezna so na višini 2100 — 2300 m. Voda, padavin pa je tu zelo veliko, odteka od tu proti Tari ali pa proti Kamarnici, kar je 1000 — 1700 m nižje, tako da smo tu pričakovali večje globine. Gostota jam je tu zelo velika. Na 1 km² smo raziskali 21 jam, ostalo je pa še vsaj 20 neraziskanih.

Takoj na začetku akcije nam je dalo raziskovalno vneto 605 m globoko brezno. To je izredno ozko, nekoliko poševno, poleg tega pa še precej mokro brezno. Globino 461, 464 m

smo dosegli še v dveh breznihi, ki pa se na dnu spojita.

Največji uspeh odprave je »JAMA NA VJETRENOM BRDU«, 897,5 m globoka in 1500 m dolga. Brezno ima zelo veliko kapniških oblik, kar je redkost v visokogorskih breznihi. Temperatura v breznu je 2 — 3°C. Od globine 450 m proti dnu pa so velika neprijetnost slapovi, ki so bili navkljub suši zelo močni. Brezno je bilo raziskano v 10 dneh, kar je velik uspeh. Do zdaj ni niti ena odprava na svetu dosegla na eni odpravi takšno globino.

Jama na Vjetrenom brdu je najgloblja v Jugoslaviji in na Balkanu. Do zdaj je ta globinski rekord nosilo 775 m globoko BREZNO PRI GAMSOVI GLAVICI nad Bohinjem. Najgloblje brezno sveta pa je še vedno Pierre de Saint Marten na Pirenejih s 1450 m globine. Vendar pa se že sedaj pripravljata akcija v jamo na Vjetrnem brdu, ki bo prihodnje leto in jamarji upamo, da bomo to globino na Durmitorju dosegli in presegli.

TONE OBERSTAR

MSE Durmitor 85

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica. Izhaja enkrat mesečno oziroma desetkrat letno v nakladi 4.000 izvodov. Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec, odgovorni urednik, Stane Kromar, glavni urednik, Karel Oražem, Viktor Pogorelec, Ivan Petrič, Alojzija Zakrajšek, Janez Mihelič, France Lapajne, Stanko Rus, Janez Bambič, tehnični urednik: Uroš Bregar. — Uredništvo: OK SZDL Ribnica, 61310 Ribnica, Šeškova 14, telefon 861-274 ali 861-067. — Priprava za tisk: DIC — TOZD Grafika Novo mesto, Tisk: Tiskarna Novo mesto.